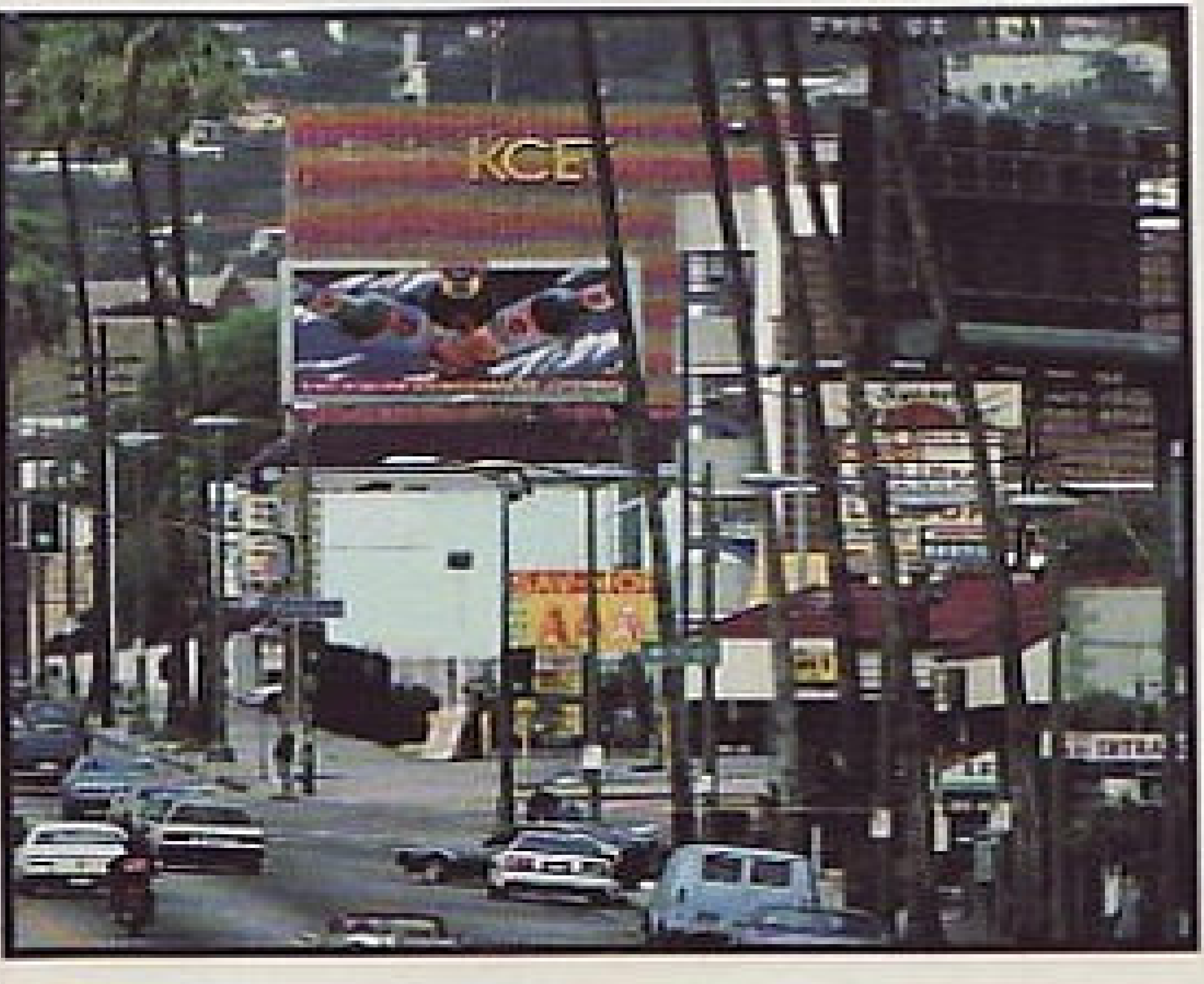
JOHN STEINBECK

SZESZÉLYES AUTÓBUSZ

John Steinbeck 1902-ben született Salinasban, Kalifornia államban. A Csendes-óceán partjaitól néhány mérföldre, a termékeny Salinas-völgy közelében elterülő város gyakran szolgált művei hátteréül. A Stanford Egyetemen tengeri biológiát tanult, de még a diploma megszerzése előtt félbehagyta tanulmányait, és fizikai munkák sorozata után írni kezdett. A New York-ban megkísérelt irodalmi szabadúszó karrier kudarca után visszatért Kaliforniába. hogy egy magányos villában folytassa az írást.

A népszerűséget 1935-ben a Tortilla Flat (Kedves csirkefogók) hozta meg számára. Ennek a műnek az ígéretét beigazolták további könyvei: In Dubious Battle (Késik a szüret). Of Mice and Men (Egerek és emberek), és különösen a The Grapes of Wrath (Érik a gyümölcs), ez a megrázó erejű regény, amely az amerikai kultúra őstípusai között is maradandó. Steinbeck későbbi művei is gyakran játszódnak Kaliforniában, mint például a Cannery Row (Kék öböl). Wayward Bus (Szeszélyes autóbusz), East of Eden (Édentől keletre), The Short Reign of Pippin IV (IV. Pippin rövid uralkodása). Travels with Charley (Csatangolások Charlie-val).

Hat évvel halála előtt. 1962-ben megkapta az irodalmi Nobel-díjat. A díj odaítélésekor a Svéd Akadémia a következőket nyilatkozta: „Nem volt kedve ártalmatlanul vigasztaló vagy szórakoztató íróvá válni. Inkább olyan fenyegető és súlyos problémákat választott témául, mint a kaliforniai gyümölcs- és gyapotültetvények munkásainak elkeseredett lázadása ... Irodalmi ereje szüntelenül új lendületet kapott ... A kis remekműnek nevezhető Of Mice and Men (Egerek és emberek) után ... következtek a The Long Valley (Hosszú völgy) címen kötetbegyűjtött utolérhetetlen rövid történetek. Ezzel már kikövezte az utat ... a The Grapes of Wrath (Érik a gyümölcs epikus krónikájához."

JOHN STEINBECK

Szeszélyes autóbusz

A mű eredeti címe:
John Steinbeck: The Wayward Bus

Fordította: Benedek Marcell
Az 1947-es fordítás szövegét Serf András gondozta
Kiadja a Holló és Társa Könyvkiadó
Felelős kiadó: a Holló és Társa Könyvkiadó
ügyvezetője
ISBN 963 838003 9
Szedés: MS Art Stúdió Kft

Tartalom

Gwyn-nek

1. FEJEZET

Negyvenkét mérfölddel San, Ysidro alatt, Kaliforniának egy nagy észak-déli országútjából ágazik ki, melyet vagy nyolcvan esztendeje Rebel Cornersnek neveznek. Innen derékszögben megyei út vezet nyugatnak; ez negyvenkilenc mérföld után beleszalad egy másik észak-déli országútba, amely San Franciscó-ból Los Angeles és – természetesen – Hollywood felé halad. Aki a szárazföld belsejében levő völgyből a tengerpartra akar jutni az országnak ezen a részén, kénytelen lesz azt az utat választani, amely Rebel Cornersnél kezdődik, s dombokon, egy kis sivatagon, megművelt földeken és hegyeken át kanyarog, míg végül el nem ér a parti országútig, San Juan de la Cruz városának kellős közepén.

Rebel Corners 1862-ben kapta a nevét. Beszélik, hogy egy Blanken nevű családnak volt kovácsműhelye az út kereszteződésénél. Blankenék és vejeik szegény, büszke, tudatlan emberek voltak és vad kentucky-i hazafiak. Nem lévén sem berendezésük, sem birtokuk, azt hozták el Keletről, amijük volt – előítéleteiket és politikai meggyőződéseiket. Nem voltak rabszolgáik, de mégis készek voltak életüket feláldozni a rabszolgatartás szabad elvéért. Amikor a háború kitört, a Blanken család azon tanakodott, hogy visszavándorol a mérhetetlen nyugati úton, csak hogy harcolhasson a Konföderációért. Dehát hosszú volt az út, amit egyszer megtettek már és túlságosan messzi a cél. Így történt, hogy a túlnyomóan északi párti Kaliforniában a Blanken család elszakított százhatvan holdat meg egy kovácsműhelyt az Uniótól, és a Konföderációhoz csatolta Blanken Corners-t. Beszélik, hogy lövészárkokat ástak és lőréseket vágtak a kovácsműhely falába, hogy megvédelmezzék ezt a lázadó szigetet a gyűlölt jenkik ellen. A jenkik pedig, kik javarészben mexikóiak, németek, írek és kínaiak voltak, nem hogy megtámadták volna a Blanken családot, inkább büszkélkedtek vele. Blankenék sohasem éltek jobban, mert az ellenség csirkét, tojást, disznóölés idején hurkát hordott nekik: mindenki úgy gondolkozott, hogy el kell ismerni az ilyen bátorságot, akármilyen ügyet szolgál is. Tanyájuk a Rebel Corners nevet kapta, s azt viseli mind a mai napig.

Háború után Blankenék lusta veszekedő gyűlölettel és panasszal teli népséggé váltak, mint minden legyőzött nemzet, s mert a háborúval elpárolgott az a büszkeség is, amit a környék lakóiban ébresztettek, azok nem jártak többé hozzájuk lovat patkoltatni ekét javíttatni. Végül aztán,

amit az Unió hadserege nem érhetett el fegyverek erejével, elérte egy kényszereladással a San Ysidro-i Első Nemzeti Bank.

Ma már, nyolcvan egynéhány esztendő elmúltával, nem igen tudnak egyebet a Blanken családról, csak azt, hogy igen büszke és igen kellemetlen emberek voltak. A következő években a föld többször is gazdát cserélt, míg végre be nem kebelezték egy újságkirály birodalmába. A kovácsműhely leégett, s ami megmaradt belőle, abból garázs lett benzinkúttal aztán bolt-vendéglő-garázs és szerelő-állomás. Amikor Juan Chicoy és felesége megvásárolták és engedélyt kaptak, hogy autóbuszjáratot tartsanak fenn Rebel Corners és San Juan de la Cruz között, akkor mindezeken kívül autóbusz-állomás is lett belőle. A lázadó Blanken család, büszkeségével és könnyű helyt álló gorombaságaival egyetemben – ami tudatlanságnak és lustaságnak bizonyítéka – eltűnt a föld színéről, s a kutya sem emlékszik rá. De Rebel Corners-t jól ismerik és Chichoy-ék közkedveltségnek örvendenek.

A benzinkutak mögött volt egy kis falatozó, pulttal, lerögzített kerek székekkel, meg három asztallal azok számára, akik kissé előkelőbben akartak étkezni. Ezeket ritkán használták, mert az volt a szokás, hogy Mrs. Chicoynak borravalót adott az ember, ha az asztalnál szolgálta ki, a pultnál azonban nem. Az első polcon a pult mögött cukros tekercsek, puszedlik, dióskiflik voltak; a másodikon leveskonzervek, banán, narancs; a harmadikon külön dobozokban kukoricából, rizsből és egyéb elkínzott gabonafélékből készült tésztaneműek. A pult egyik vége mögött sütőrostély volt, emellett öblögető, amellett sör- és szódacsap, ezek mellett fagylaltos edények: magán a pulton pedig, papírszalvéta-tartók, aprópénz-dobozok, só-, bors- és mártásos-csészék közt nagy celofántakarók alatt voltak elrendezve a kalácsok. A falak, ahol a hely megengedte, dúsan fel voltak ékesítve naptárakkal és plakátokkal, amelyek ragyogó, valószínűtlen alakú leányokat ábrázoltak, felpumpált mellekkel és csípő nélkül – szőkét, barnát, vöröset vegyesen, de a kebel fejlettségét illetően mindet egyformán. Más fajhoz tartozó látogató a művész és a nézők érdeklődéséből arra következtethetett volna, hogy a fajfenntartás székhelye az emlőben van.

Alice Chicoy, vagyis Mrs. Juan Chichoy, aki e ragyogó leányok között dolgozott, széles csípőjű és lógó mellű, sarkán-járó hölgy volt. Egyáltalán nem féltékenykedett a naptárak és a Coca-Cola reklámok leányzóira. Soha életében nem látott ilyeneket, s véleménye szerint nem látott más sem. Sütötte a tojást, a kolbászt, melegítette a konzervlevest, csapolta a sört,

adagolta a fagylaltot; estefelé aztán fájt a lába, veszekedős és keserű volt. Napközben egy sima tincs kibomlott a hajából, izzadtan és kócosan lógott az arcába; eleinte félresimította a kezével, végül csak elfújta a szeme elől.

A falatozó mellett garázs volt, amit az utolsó kovácsműhelyből alakítottak át; mennyezete, gerendái feketéllettek még a régi kohó kormától; itt székelt Juan Chicoy, amikor nem vezette a buszt Rebel Corners és San de la Cruz közt. Szép, erős ember volt ez a Juan Chicoy, félig mexikói félig ír; talán ötven éves lehetett, szeme csillogó fekete, haja sűrű, arca sötét és csinos. Mrs. Chicoy bolondul szerelmes volt belé és félt is tőle, mert férfi volt, férfi pedig kevés van, erre rájött Alice Chicov. Előbb vagy utóbb mindenki rájön arra, hogy kevés férfi van a világon.

A garázsban Juan Chicoy megjavított kilyukadt gumitömlőket, megszabadított benzinvezetékeket a légbuborékoktól, letisztogatta a gyémántkeménységű port az eltömődött karburátorokról, új szűrőbetéteket helyezett elromlott benzinszivattyúba, és elvégezte mindazokat az apró dolgokat, amikről a motorkedvelő közönségnek fogalma sincs. Ezekkel foglalkozott egész nap, kivéve a fél tizenegytől négyig terjedő időt. Ilyenkor vezette a buszt, azokat az utasokat hordozta San Juan de la Cruzba, akiket a nagy „Agár” buszok tettek le Rebel Cornersnél; akiket visszahozott onnét, azokat vagy az északra menő négy óra ötvenhatos Agár, vagy a délre menő öt óra tizenhatos Agár szedte föl.

Amíg Mr. Chicoy az útját járta, a garázsban egymást követő nagy kamaszok vagy éretlen ifjak végezték a munkáját, akik többé-kevésbé inasai voltak. Egy sem maradt meg sokáig. Piszkos karburátorral érkező gyanútlan utasok nem tudhatták előre, milyen pusztítást tudnak véghezvinni ezek az inasok egy karburátorban, s míg maga Juan Chicoy nagyszerű szerelő volt, inasai rendszerit serdülő csibészek voltak, akik az aprópénzes dobozt piszkálták a falatozóban és enyhe veszekedéseket folytattak Alice Chicoy-jal. Ezeket az ifjú embereket állandóan kecsegtette valami jó alkalom, s mindig dél felé, Los Angelesbe és természetesen Hollywoodba csábította, ahol végül a világ minden süvölvénye össze fog egyszer kerülni.

A garázs mögött két kis melléképület volt ráccsal elkerítve; egyik az „Urak”, másik a „Hölgyek” felírást viselte. Mindegyikhez keskeny lépcső vezetett, egyik jobbra, másik balra a garázstól.

A Corners ismertetőjele, ami mérföldekre láthatóvá tette a megművelt földek között: nagy tölgyek nőttek a garázs és a vendéglő körül. Magas és kecses fák; törzsük és ágaik feketék, nyáron vidáman zöldelltek, télen

feketén szomorkodtak; határjelzőként emelkedtek ki a hosszú, lapos völgyből. Nem tudni, a Blanken család ültette-e vagy egyszerűen a közelükben telepedtek meg. Az utóbbi feltevés logikusabbnak látszik; először, mert a Blanken családot nem úgy ismerték, mintha ültettek volna bármit is, amit meg nem ehettek; másodszor, mert a fák idősebbnek látszottak nyolcvanöt esztendősnél. Kétszáz évesek is lehettek; meglehet viszont, hogy a gyökereik leértek valami föld alatti forráshoz, s ez gyorsan magasra növelhette őket ezen a félig sivatagi vidéken.

Ezek a nagy fák nyáron olyan árnyékot borítottak az állomásra, hogy az utasok gyakran alattuk álltak meg, ott tízóraiztak és hűtötték le túlhevült motorjaikat. Tetszetős volt maga az állomás is; élénk zöld és piros színre festették, a vendéglőt pedig sűrű sövényként vette körül a muskátli, piros virágaival és méregzöld leveleivel. A benzinkutak előtt és körülöttük mindennap felgereblyézték és meglocsolták a fehér kavicsot. A vendéglőben és a garázsban rend és rendszer uralkodott. Például a vendéglő polcain a leveskonzerv, a dobozokba rakott tésztaneműek, de még a grapefruitok is kis gúlákba voltak elhelyezve: legalul négy, aztán három, aztán kettő, legfelül egy tartotta magát egyensúlyban. Ugyanígy rendezték el az olajoskannákat is a garázsban, s a szíjak, amik a hűtő légcsavarját hajtják, szögeken lógtak. Igen jól karban tartott helyiség volt. A vendéglő ablakait elfüggönyözték a legyek ellen, s a függönyös ajtó hangosan becsapódott minden be- vagy kilépő után. Mert Alice Chicoy utálta a legyeket. Az egész világot nehezen viselte el és értette meg, de a legnagyobb és legrosszabb indulatú tehernek a legyeket érezte. Gyűlölte őket, kegyetlen gyűlölettel, s kipirult örömében, ha légycsapóval agyonüthetett vagy légyfogóval lassan elpusztíthatott egyet.

Ugyanúgy, ahogy Juan az idők folyamán ifjú inasok hosszú sorát alkalmazta segítségül a garázsban, Alice is egész sor leányt fogadott fel, hogy a falatozóban segítsen neki. Ezek a leányok ügyetlenek, regényesek és együgyűek voltak – a csinosabbja rendszerint napokon belül megugrott egy vendéggel – s láthatóan keveset végeztek el a napi munkából. Nedves rongyokkal szétkenték a szemetet, moziújságok fölött álmodoztak, belesóhajtottak az aprópénzes dobozba – a legújabbnak náthától vörösödött ki a szeme és hosszú, szenvedélyes leveleket írt Clark Gable-nek. Alice Chicoy mindegyiket azzal gyanúsította, hogy legyeket enged be. Norma, a legújabb, sokszor szenvedte meg Alice Chicoy nyelvét a legyek miatt.

A Corners reggeli munkarendje sohasem változott. Pitymallatkor, vagy télen még azelőtt is, világ gyúlt ki a falatozóban, s Alice tűzre állította a kávéfőzőgépet. (Egy istenszoborhoz hasonló nagy ezüst edényt, amelyet az archeológiának valamelyik jövendőbeli korszakában talán úgy mutogatnak majd, mint kegytárgyat az Amudkin-faj idejéből, amely megelőzte az Atomitákat, akik valamilyen ismeretlen okból eltűntek a föld színéről.) A vendéglő meleg és vidám volt, amikor az első teherautók sofőrjei fáradtan betértek reggelizni. Aztán jöttek az ügynökök, akik még sötétben siettek a déli városokba, hogy egész nap dolgozhassanak. Az ügynökök mindig szemmel tartották a teherautókat és ott álltak meg, ahol azok, mert közhit szerint a teherautók sofőrjei nagy szakértők útmenti kávé és koszt dolgában. Napkeltekor kezdtek érkezni a turisták, magánautókon, hogy reggelizzenek és felvilágosítást kérjenek az utakról.

Az északról jövő turisták nem túlságosan érdekelték Normát, ellenben megbabonázták a déliek, vagy akik San Juan de la Cruz felől vágtak át és esetleg járhattak Hollywoodban. Négy hónap alatt Norma személyesen megismerkedett tizenöt emberrel, aki járt Hollywoodban, öttel, aki filmstúdióban is megfordult, és kettővel, aki szemtől-szembe látta Clark Gable-t. Ennek a kettőnek hatása alatt, akik elég gyorsan követték egymást, megírt egy húszoldalas levelet, amely így kezdődött: „Kedves Mr. Gable” és így végződött: „Szeretettel Egy Barátja.” Gyakran megborzongatta az a gondolat, hogy Mr. Gable kinyomozhatja a levél íróját.

Norma hűséges leány volt. Más, csapodár teremtések futhattak újonnan fölkapott sztárok – a Sinatrák, Van Johnsonok, Sonny Tuftök után. Norma hűséges maradt még a háború alatt is, amikor nem játszottak Gable-filmet. Melegen tartotta álmait Mr. Gable-nek színes fényképével, amely repülőegyenruhában ábrázolta, vállán két töltényövvel.

Sonny Tuftöt sokszor lemosolyogta. Szerette az érdekes arcú idősebb férfiakat. Miközben a pultot nedves ronggyal törölgette, álmodozón kimeresztett szemével az elfüggönyzött üvegesajtót nézve, ez a halvány szem néha elfordult és lezáródott egy pillanatra. Ilyenkor tudni lehetett, hogy agyának titkos kertjében Gable éppen most lépett be a vendéglőbe: elállt a lélegzete, amint őt megpillantotta; ott állt, száját kissé kinyitva, szemében azzal a felismeréssel, hogy ez a neki teremtett asszony. Körülötte pedig büntetlenül jártak ki s be a legyek.

Ennél tovább sohasem jutott a dolog. Norma túlságosan félénk volt. Mellesleg: nem is tudta, hogyan csinálják az ilyesmit. Az ő életében a

valóságos szerelmeskedés a birkózások sorozata volt, azzal a céllal, hogy ruháját le ne tépjék egy autó hátsó ülésén. Mindezideig győztes maradt, egyszerűen, mert összeszedte minden erejét. Érezte, hogy Mr. Gable, nemcsak nem csinálná így a dolgot, de nem is tetszenék neki, ha meghallaná.

Norma a Nemzeti Dolláros Áruházban készült mosóruhákat viselt, ámbár természetesen volt egy szatén ünneplőruhája. De ha figyelmesen megnézte az ember, valami kis szépséget mindig találhatott a mosóruhákon is. Mexikói ezüst tűjét, az azték naptár-kő kicsinyített mását, nagynénje hagyta rá végrendeletében, minekutána Norma hét hónapig ápolta, s valójában a szilszkin gallért és a barokk gyöngyös-türkizes gyűrűt szerette volna megkapni. De ezek a család másik ágához kerültek. Anyjától is maradt Normára egy nyaklánc apró ámbraszemekkel. A mexikói tűt és az ámbraszemeket sohasem viselte egyszerre. Volt ezeken kívül még két ékszere, amik őrültségek voltak, és tudta is, hogy őrültségek. Útitáskája legmélyén rejtegetett egy aranyozott jegygyűrűt meg egy óriás brazíliai gyémánttal ékes gyűrűt; a kettő együtt öt dollárba került. Ezeket csak ágyban viselte. Reggel letette és eldugta a táskájába. Senki sem tudta, hogy a birtokában vannak. Elalvás előtt felhúzta a balkeze középső ujjára.

A hálás elrendezése egyszerű volt a Cornersben. Közvetlenül a falatozó mögött volt egy szárnyépület. A pult végénél ajtó nyílt Chicoy-ék háló- és nappali szobájába; ott volt egy kettős ágy, afgán terítővel, asztalra helyezett rádió, két túltömött szék meg egy dívány – ezt a csoportot garnitúrának szokták nevezni – s egy fémből készült olvasólámpa, zöld márvány üvegernyővel.

Norma szobája ebből a helyiségből nyílt, mert Alice úgy gondolkozott, hogy fiatal leányokra vigyázni kell egy kicsit, nem lehet szabadjára engedni őket. Normának át kellett járnia Chicoy-ék szobáján, ha a fürdőszobába akart menni – vagy pedig ki kellett ugrania az ablakon, s rendszerint ezt cselekedte. Az inas szobája is szomszédos volt Chicoy-ékkal a másik oldalon, de annak külön bejárata volt, s lakója az „Urak” felírású, vadszőlő-borította kis épületet használhatta a garázs mögött.

Csinos, tömör épületcsoport volt ezt, gyakorlati és tetszetős. Blankenék idejében nyomorúságos, piszkos és gyanús hely volt a Rebels Corners, de Chicoy-ék felvirágoztak itt. Pénzük volt a bankban, s valamelyes biztonságban és boldogságban éltek.

Ezt az óriási fákkal eltakart szigetet mérföldekről meg lehetett látni. Senki sem szorult útjelzőre, hogy Rebel Cornerst és a San Juan de la Cruzba vezető utat megtalálja. A nagy völgyben sík gabonaföldek terültek el kelet felé az előhegyekig és a magas hegységekig; nyugat felé hamarabb végződtek kerek dombokban, amelyeken tölgyfák fekete foltjai látszottak. Nyáron a sárga hőség csillogott, égett, izzott a megperzselt dombokon, s a Corners fölé boruló nagy fák árnyékát epedve várta és emlékezetébe véste az ember. A téli nagy esőzések idején a vendéglő meleg hely volt, ahol kávét, chili babot és süteményt lehetett kapni.

Tavasz derekán, amikor zöldelltek a mezők, a dombok, s kék meg arany színben ragyogott a csillagfürt meg a pipacs, amikor a nagy fák friss levelek sárgászöld díszében ébredtek föl – nem volt ennél szebb hely a világon. Nem olyan szépség volt ez, amelyet észrevétlenné tehet a megszokás. Torkon ragadta az embert reggel és édes gyötrelemmel szorongatta a mellét napnyugtakor. A csillagfürt és a fű édes illata ideges lélegzésre, szinte szerelmes lihegésre kényszerítette. S a virágzásnak és növekedésnek ebben az évszakában, bár még napkelte előtt, jött ki Juan Chicoy a buszhoz, kezében villanylámpával. Pimples Carson, a szerelőinas, álmosan botorkált a nyomában.

A falatozó ablakai sötétek voltak még. A keleti dombok tája még szürkülni sem kezdett. Annyira éjszaka volt, hogy a baglyok rikoltoztak még a földek felett. Juan Chicoy odament a garázs előtt álló buszhoz. A lámpa fényében sem ébredt föl igazán: zsebre dugott kézzel állt ott és didergett, nem a hideg, hanem az álmosság miatt.

Enyhe szél fújt a mezők felől; magával hozta a csillagfürt és az ébredő, életadástól részeg föld illatát.

2. Fejezet

Ennek a villanylámpának lefelé irányított fénye csak lábakat, lábszárakat, gumikerekeket világított meg élesen, no meg a fák tövét. Ingott, lengett, s kis izzója vakítóan kékesfehér volt. Juan Chicoy odavitte lámpáját a garázshoz, munkaruhája zsebéből elővett egy kulcscsomót, megtalálta a kulcsot, amelyik a zárba illett és kinyitotta a széles kaput. Meggyújtotta a felső lámpát, s a kézilámpást eloltotta.

Juan felkapott egy csíkos szerelősapkát a munkapadról. Munkaruháján elől és oldalt nagy rézgombok voltak; efölött fekete lóbőr-kabátot viselt horgolt fekete gallérral és kézelővel. Cipője kerekorrú volt és kemény, talpa oly vastag, mintha megdagadt volna. Arcán egy régi sebhely, nagy orra mellett, árnyéknak látszott a felülről eső fényben. Ujjaival végigfésülte sűrű fekete haját, hogy beférjen a szerelősapka alá. Keze kurta volt, széles és erős, ujjbegyei szögletesek, körmeit lelapította a munka és göcsörtössé tette a sok rátévedt kalapácsütés. Balkezének középső ujjáról hiányzott egy íz, s a hús kissé elgombásodott az operáció helyén. Ez a kis kinyúló golyó fényes volt, más szövetű, mint az ujj többi része, mintha az ízület megpróbált volna ujjbeggyé fejlődni. Ezen az ujján széles arany jegygyűrűt viselt, mintha munkára úgyse lenne már jó, hát ékességül akarná felhasználni.

Munkaruhájának hasítékából plajbász, vonalzó és egy tömlő-nyomásmérő kandikált ki. Juan nem viselt sem bajuszt, sem szakállat, de tegnap óta nem borotválkozott, s álla körül meg a nyakán a kibukkanó sörte szürkés és fehér volt, mint egy vén airedale terrier szőre. Annál feltűnőbb volt ez, mert kiütköző szakálla egyebütt oly feketén csillogott. Fekete szeme humorosan kancsított, olyanformán, mint amikor dohányzik az ember és nem veheti ki a cigarettát a szájából. Juan szája pedig telt, jóságos, megnyugodott száj volt, alsó ajka kissé előreállt, nem hetykén, hanem humorosan és önbizalommal, a felső jó formájú, kivéve azt a helyet a közepétől balra, ahol egy mély forradás majdnem fehérnek látszott a rózsaszín bőrszövet közt. Ezt az ajkat valamikor egészen átvághatták, s a kis fehér szalag most lekötötte és kényszerítette, hogy kissé kidudorodjék mindkét oldalon. Füle nem volt valami nagy, de élesen elállt, mint egy-egy tengeri kagyló, vagy mint amikor az ember kezével tölcsért formál a füléből, hogy tisztábban halljon valamit. Juan mintha örökösen figyelt

volna, miközben kancsító szeme nevet azon, amit hall, fele szája pedig helyteleníti. Mozdulatai biztosak voltak még akkor is, amikor semmi olyat nem csinált, ami megkívánja a biztonságot. Úgy járt, mintha mindig valami határozott helyre igyekeznék. Keze gyorsan, pontosan mozgott, sohasem babrált gyufaszálakkal vagy szegekkel. Hosszú fogai voltak, arannyal keretezve, ami kicsit vaddá tette a mosolyát.

A munkapadja mellett állva szerszámokat szedett le a falba vert szegekről, s berakta egy hosszú, lapos ládába – csavarokat, fogókat, több franciakulcsot, egy gépkalapácsot, egy lyukasztót. Mellette Pimples Carson, még mindig elnehezedve az álmosságtól, a pad olajos fájára könyökölt. Pimples egy motorkerékpárklub ütött-kopott szvetterét viselte, fején pedig egy nemezkalap felső részét, amelynek széle fűrészfogak módjára volt leszabdalva. Nyurga, vékonydongájú, csapottvállú tizenhat éves fiú volt; orra hosszú, mint a rókának; szeme fakó volt reggel, később zöldesbarna színt kapott. Szőke-pihés arcát végigfolyta, ásta, marta a sok pattanás. A régiek nyomai közül újak nőttek ki, bíborvörösen, egyik duzzadóban másik elmúlóban. Bőre fénylett az orvosságoktól, amiket ez ellen a baj ellen árultak, s amik soha nem használtak neki.

Pimples kék nadrágja szűk volt és olyan hosszú, hogy alul tíz hüvelyknyire föl kellett tűrni. Vékony derekán széles, szépen munkált bőröv erősítette meg, vaskos, vésett ezüst csattal, amelybe négy türkiz volt berakva. Pimples igyekezett oldalához szorítani a kezét, de ujjai akarata ellenére is oda-odakaptak pattanásos arcához, amíg észre nem vette, hogy mit csinál és újra le nem eresztette. Írt minden cégnek, amely pattanás elleni kúrákat hirdetett, s járt számos orvosnál is, aki mind tudta, hogy nem gyógyíthatja meg, de tudta azt is, hogy a pattanások valószínűleg elmúlnak néhány év alatt. De azért fölírtak neki mindenféle kenőcsöket és folyadékokat, s zöldségdiétára fogták.

Szeme hosszú, keskeny volt, ferde, mint egy álmos farkasé, s most, kora reggel, szinte lepecsételte a csipa. Pimples csodamód tudott aludni. Ha szabadjára engedik, jóformán mindig aludt volna. Teste-lelke kivételesen heves csatatere volt a serdülésnek. Állandó vágyakozás gyötörte, s ha nem egyenesen és nyíltan szexuális volt a vágy, akkor a melankólia, a mély és könnyes érzelem, vagy az erős, pézsmaszagú vallásosság csatornájába terelődött.

Csupasz lábán ma reggel áttört, fehér-barna bőrszandált viselt; bokája, ahol a feltűrt nadrág alól kilátszott, egészen retkes volt. Levert korszakaiban

Pimples annyira elhagyta magát, hogy nem fürdött, sőt nem is igen evett. Az egyenletesen körülnyírt nemez-kalaptetőt igazában nem szépség okáért viselte, hanem hogy vékonyszálú barna haja ne hulljon a szemébe, s a gépolaj ne csöpögjön rá, ha a kocsi alatt dolgozik. Most bambán bámulta Juan Chicoy-t, amint a szerszámokat a ládájába rakta; elméje belegöngyölődött az álmosság nagy, puha ködtakarójába, amely szinte elszedhette erejével.

– Kapcsold a munkalámpát a hosszú zsinórhoz – szólt rá Juan – Gyerünk, Pimples. Na, gyerünk, ébredj már föl!

Pimples megrázkódott, mint a kutya. – Nem tudok megszabadulni az álmosságtól –, magyarázta.

– No, csak vidd ki a lámpámat és a fekvődeszkámat. Indulni kell.

Pimples felkapta a kézilámpáját, amelynek körtéje védőkosárral volt ellátva, s kezdte a fogójáról lecsavarni a gumival borított nehéz zsinórt. Bedugta a végét az ajtó mellett lévő kapcsolóba, és a munkalámpa felragyogott. Juan fölvette szerszámosládáját, kilépett az ajtón és fölnézett a sötétlő égre. A levegőben megváltozott valami. Szellő zizegtette meg a tölgyfák friss leveleit, ott susogott a muskátlik közt – bizonytalan, nedves szellő volt. Juan úgy szagolgatta, mint a virágot.

– Bizisten – mondta –, ha most megered az eső, az több lesz a kelleténél.

Keleten a hegycsúcsok körvonalait most kezdte megmutatni a pirkadat. Pimples kijött a bekapcsolt munkalámpával, s maga mögött a földön göngyölítette le a zsinórját. A fény kiemelte a nagy fákat és visszatükröződött a frissen kihajtott kis tölgyfalevelek sárgászöldjén. Pimples vitte a lámpát a buszhoz és visszament a garázsba a hosszú, talpas deszkáért, amelyre az ember ráfekhetett és meg is fordulhatott rajta, ha a kocsi alatt dolgozott. Ledobta a deszkát a busz mellé.

– Hát alighanem esni fog – mondta. – Kaliforniában majdnem mindig esik ebben az évszakban.

Juan azt mondta: – Én nem panaszkodom az évszakra, de mikor ez a fogaskerék kint van, az utasok várnak és az utat feláztatja az eső.

– Jó lesz a termés – mondta Pimples.

Juan megállt és visszanézett rá. Derűsen összeráncolta a szemét. – Az bizonyos – mondta.

Pimples félénken félrenézett.

A busz most a kézilámpa világában, furcsának, gyámoltalannak látszott, mert ahol hátsó kerekeinek kellett volna lenni, két nehéz fűrészbak volt, s a busz hátsó fele ahelyett, hogy tengelyeken nyugodott volna, négy-hüvelykes gerendára támaszkodott, amely egyik baktól a másikig nyúlt.

Régi busz volt, négyhengeres, alacsony nyomású gép, külön szabadalmazott sebességváltó-rendszerrel, amely öt sebességet adott neki három helyett, kettőt az utazófokozaton belül, és kettőt hátrafelé. A busz kidudorodó oldalai, bár vastagon fénylett rajtuk az alumínium-festék, daganataikkal és horpadásaikkal, repedéseikkel és karcolásaikkal mégis csak elárulták hosszú és viharos pályafutását. A házi festés valahogy még régibbnek és levitézlettebbnek mutat egy vén autómobilt, mintha meghagyták volna tisztes hanyatlásában.

Belül is újjáépítették a buszt. Az egykor nádfonatú üléseket kipárnázták és vörös viaszosvászonnal borították; csinos munka volt, de nem mesterember végezte. A levegőben úszott a viaszosvászon kesernyés szaga, s az olaj és benzin nyíltan penetráns bűze. Régi, régi busz volt ez, sok utat megtett és sok bajt látott. Tölgyfa padlóját kivájta és fényesre csiszolta az utasok lába. Oldalait meghajlították és megerősítették. Ablakait nem lehetett kinyitni, mert a busz egész teste kissé elformátlanodott. Juan nyáron kiszedte az ablakokat, s télen visszarakta megint.

A vezető ülése egészen a rugókig el volt nyűve, de a kopott helyen volt egy virágos párna, amely kettős célt szolgált: védte a vezetőt és lefogta a meztelen rugókat. A szélvédő tetejéről lógtak le a házi istenek: egy babacipő – oltalmul, mert a kisbaba botladozó lába megkívánja Istennek állandó figyelmét és segítségét; egy pici boksz-kesztyű – ez az erőért van, a vezető karjának, öklének erejéért, a főtengelyt mozgató hajtókar erejéért, a személynek, mint felelős és büszke egyéniségnek erejéért. Lógott a szélvédőn egy kis mézeskalács-bábú is, cseresznyeszín és zöld strucctoll-fejdísszel, és ingerlő ágyékkötővel. Ez pedig a testnek, szemnek, orrnak, fülnek gyönyörűségéért volt. Amikor futott a busz, ezek a fityegő tárgyak ott forogtak, ugráltak, himbálóztak a vezető szeme előtt.

Ahol a szélvédő a közepén behajlik, fémből való, ragyogó színekkel kifestett Guadalupei Szűz Mária ült a műszerfal tetején. Arany sugarak vették körül, ruhája kék volt, s keruboktól megtámasztott holdsarlón állt. Ez volt Juan Chicoy kapcsolata az örökkévalósággal. Nem sok köze volt a valláshoz, ami az egyházat és a dogmát illeti, de annál több az emlék és érzés területén. Ez a sötét Szűz az édesanyja volt, s az a homályos ház, ahol

a jó asszony, aki egy csöpp ír kiejtéssel beszélt spanyolul, szoptatta őt. Mert az édesanyja a maga külön istennőjévé tette a Guadalupei Szűz Máriát. Fejéből kifakult Szent Patrick, Szent Brigitta és Észak tízezer halvány szüze, s helyüket elfoglalta ez a sötét Szűz, akinek vér folyt az ereiben, s aki szorosan összekapcsolódott a néppel.

Az édesanyja csodálta a maga Szűzét, akinek napját robbanó rakétákkal szokták megünnepelni; Juan Chicoy mexikói apja pedig se jót, se rosszat nem gondolt erről. A rakétaeregetés természetes módja a szentek megünneplésének. Ki gondolkozhatnék erről másként? A fölemelkedő, sziszegő henger nyilván a mennybeszálló szellem; a nagy lobbanás és dörrenés pedig a pálya tetőpontján nem egyéb, mint drámai belépés az égi trónterembe. Juan Chicoy, bár most, ötvenéves korában, nem volt ortodox értelemben hívő, mégis csak bizonytalan érzéssel vezette volna a buszt, ha a Guadalupana nem őrködik fölötte. A vallásossága gyakorlati volt.

A Szűz alatt megfordított kesztyűdobozféle volt, s abban egy Smith and Wesson-féle nagykaliberű revolver, egy sebkötőtekercs, egy üvegcsében jódtinktúra, egy másikban levendulaillatú só – végül egy pint felbontatlan whisky. Juan erősen bizakodott abban, hogy ezzel a fölszereléssel sokféle helyzetből ki tudja vágni magát.

A busz elülső lökhárítói valamikor ezt a ma már alig olvasható felírást viselték: „el Gran Poder de Jesus” – Jézus nagy hatalma. Ezt azonban egy előbbi tulajdonos átfestette. Most az elülső és hátulsó lökhárítókon ez az egy szó virult merészen: „Babám.” És a buszt „Babám” néven ismerte, aki ismerte. Most mozdulatlan volt, hátsó kerekei kiszedve. a vége a levegőben lógott, s egy négyhüvelykes gerendán nyugodott két fűrészbak között.

Juan Chicoy kezében tartotta az új gyűrűt és fogaskereket, s gondosan egymáshoz illesztette. – Tartsd közel a kereket a gyűrűben. Emlékszem, egyszer új gyűrűt tettem egy régi fogaskerékre, és tüstént széjjelment.

– Hát az bizonyos, hogy egy repedt fog hangot ad – mondta Pimples. – Mintha a padló alól hallatszanék. Mit gondol, mi törhette ki azt a fogat?

Juan oldalvást fölemelte a gyűrűt és a világossággal szemközt lassan forgatta a fogaskereket, minden egyes fogat megvizsgálva. – Nem tudom – mondta. – Sok minden van, amit senki se tud a fémekről meg a gépekről. Nézd például Fordot. Csinál száz kocsit, s abból kettő vagy három fenét se ér. Nem ez vagy az rossz rajta: az egész kocsi rossz. A rugók, a motor, a vízpumpa, a hűtő, a karburátor. Lassanként letörik és senki tudja, mi baja. Aztán veszel egy másik kocsit ugyanabból a sorozatból, azt mondanád,

pontosan olyan, mint a többi, de nem olyan. Van benne valami, ami a többiben nincs meg. Több az ereje. Majdnem olyan, mint egy jóerejű legény. Nem törik le, akármit csinálsz is vele.

– Nekem volt ilyen kocsim – mondta Pimples. – A-modell. Eladtam. Fogadok, hogy még most is szalad. Három évig volt az enyém és soha egy fityinget se költöttem rá.

Juan letette a fogaskereket a busz lépcsőjére és felvette a földről a régi gyűrűt. Ujját végigjáratta a durva helyen, ahonnét a fog kitörött. – Fura jószág a fém – mondotta. – Némelykor mintha kifáradna. Tudod, odalent Mexikóban, ahová való vagyok, az embernek két-három mészároskése van. Egyet használ, a többit bedugja a földbe. Azt mondják, hogy ez pihenteti a pengét. Nem tudom, igaz-e, de azt tudom, hogy az ilyen késsel borotválni lehetne. Fogadok, hogy senki tud semmit a fémről, még az se, aki gyártja. No, rakjuk vissza ezt a fogaskereket. Hozd vissza a lámpát.

Juan letette deszkáját a busz mögé, és hanyatt feküdve rajta bekúszott a kocsi alá. – Kicsit balrább a fényt. Nem följebb. Így. Most told be a szerszámosládámat, légy szíves.

Juan keze szorgalmasan dolgozott; arcára lecsöppent egy kis olaj. Keze hátával letörölte. – Komisz munka – mondta.

Pimples bebámult rá a busz alá. – Talán felakaszthatnám a lámpát erre a csavarra – mondta.

– Ó, egy perc múlva tovább kellene vinni – felelte Juan.

– Remélem – mondotta Pimples – el tudja ma indítani. Szeretnék a magam ágyában aludni éjszaka. Székben nem tudja magát kipihenni az ember.

Juan elnevette magát. – Életemben nem láttam dühösebb népséget ezeknél, amikor vissza kellet jönnünk, mert ez a fog kitörött. Azt mondta volna az ember, hogy készakarva tettem. Olyan dühösek voltak, hogy veszekedtek Alice-szal a sütemény miatt. Talán bizony azt hitték, hogy ő csinálta? Utasember nem szereti, ha valami miatt félbe kell szakítani az útját.

– No, hát megkapták az ágyukat – jegyezte meg Pimples. – Nem értem, mért jár a szájuk. Maga meg én, meg Alice és Norma, mi háltunk székben. És azok a Pritchardék voltak a legkomiszabbak. Nem Mildredet gondolom, a leányt, hanem az öreget meg a feleségét. Azt képzelik, hogy kirabolták őket. Az öreg százszor is elmondja nekem, hogy ő valami elnök vagy micsoda, és hogy valaki még ráfizet erre. Azt mondja, megsértették

őket. Pedig ő meg a felesége hált a maguk ágyában. Hol aludt Mildred? – és Pimplesnek kissé felvillant a szeme.

– Bizonyosan a díványon – mondta Juan. – Vagy talán a szüleivel. Az a trükk-vigéc kapta Norma szobáját.

Nekem meglehetősen tetszett az a pasas– mondta Pimples. – Nem beszélt sokat. Aszondja, ő így is jókor érkezik. Nem mondta meg, miben jár. De beszéltek Pritchardék helyette is, Mildredet kivéve. Tudja, hova mennek, Mr. Chicoy? Kirándulnak Mexikóba. Mildred spanyolt tanult a kollégiumban. Ő lesz a tolmácsuk.

Juan egy szegecset vert be és óvatosan helyére kalapálta. Kihúzta magát a busz alól. – No, most állítsuk össze a hátsó futóművet.

A világosság feljebb kúszott az égen, a hegyek fölé. A szürke és fekete foltok színtelen homálya beljebb húzódott; fehér és kék dolgok ezüstre, vörösre váltak, sötétzöldek feketére. A nagy tölgyek frissen sarjadt levelei feketék és fehérek voltak, a hegyek éle világosan kirajzolódott. Lompos, nehéz felhők, amelyek gombócok módjára görögtek az égen, keleti szélükön halvány rózsaszínt kezdtek felölteni.

Hirtelen kigyúltak a lámpák a falatozóban, s az épületet körülvevő muskátliszegély életbe szökkent. Juan a lámpafény felé pillantott. – Alice fölkelt – mondotta. – Hamarosan elkészül a kávé. Gyerünk, illesszük be a hátsó futóművet.

Jól dolgoztak együtt ketten. Mindegyik tudta, mit kell tenni. Mindegyik elvégezte a maga dolgát. Pimples is a hátán feküdt, meghúzta az anyacsavarokat, s az együttes munka jó érzéssel töltötte el.

Juan nekifeszítette karját egy csavarnak, fogója elcsúszott, ujjpercéről lement a bőr, a hús. Olajos kezéből sűrűn, feketén ömlött a vér. Szájába kapta az ujjpercet, kiszívta; szája körül ottmaradt az olaj nyoma.

– Nagyon megsérült? – kérdezte Pimples.

– Nem, azt hiszem, szerencsém volt. Nem lehet egy munkát vér nélkül bevégezni. Ezt mondogatta mindig az apám. – Újra kiszívta a vért, s már gyöngébben ömlött.

Köréjük lopózott a hajnal melege és rózsaszíne; a villanyfény mintha vesztett volna valamit ragyogásából.

– Kíváncsi vagyok, hányan érkeznek az Agárral – szólalt meg Pimples, csak hogy mondjon valamit. Aztán a Mr. Chicoy iránt érzett szeretet nagyerejű gondolatot ébresztett benne. Olyan élesen támadt fel, hogy szinte

fájdalmat okozott neki. – Mr. Chicoy – kezdte bizonytalanul, s a hangja alázatos, hízelgő, könyörgő volt.

Juan abbahagyta a csavar húzását és várta, hogy kér tőle egy nap szabadságot, béremelést – valamit. Itt most kérés következik. Ez benne volt a hangban, s Juan számára bajt jelentett. A baj mindig így kezdődik.

Pimples hallgatott. Nem találta a szavakat.

– Mit akarsz? – kérdezte tartózkodóan Juan.

– Mr. Chicoy, elhatározhatnánk – azazhogy elhatározhatná, hogy nem szólít engem többet Pimples-nek? (*Pimple annyi, mint pattanás. Ford.*)

Juan levette a fogót az anyacsavarról és oldalt fordította a fejét. Hanyatt feküdtek mindketten, arccal egymás felé. Juan látta a régi sebhelyek krátereit, a kezdődő kiütéseket és egy friss, kemény, sárgafejű, kipattanni készülő kelést a fiú arcán. Amíg nézte, a tekintete megenyhült. Hirtelen jött ez, s most csudálkozott, hogy miért nem tudta eddig is.

– Mi a becsületes neved? – kérdezte nyersen.

– Ed felelte Pimples – Ed Carson. Távoli rokona vagyok Kit Carsonnak. Amíg ezeket meg nem kaptam az iskolában, Kitnek szólítottak. – Hangja fegyelmezett és nyugodt volt, de melle nehezen zihált, s a levegő sípolt az orrlyukaiban.

Juan elkapta róla a szemét és ismét a differenciálház kidudorodó falát nézte. – Rendben van – mondta –, most rakjuk alája az emelőket. – Kihemperedett a busz alól. – Először is töltsük be az olajat.

Pimples besietett a garázsba, s már hozta is a pumpát, a csövet maga után vonszolva. Elfordította a csapot, s a sűrített levegő sziszegve tolult be az olaj nyomán. A pumpa csettent egyet, amikor a differenciál úgy megtelt olajjal, hogy vastagon kifolyt belőle egy kevés. Juan becsavarta a kupakot. Aztán így szólt:

– Kit, töröld meg a kezedet és nézd meg, légy szíves, hogy Alice elkészült-e a kávéval?

Pimples megindult a falatozó felé. Az ajtó közelében, ahol az egyik nagy tölgyfa nőtt, maradt még egy árnyék-folt a tünedező sötétségből. Ott megállt egy pillanatra, s visszafojtotta a lélegzetét. Egész testében megborzongott, mintha a hideg rázta volna.

3. FEJEZET

– Amikor a kelő nap első sugara megvilágította a keleti hegyeket, Juan Chicov felállt, és letisztogatta a piszkot munkaruhájának száráról és fenekéről. A napfény fellángolt a falatozó ablakain, s melegen terült szét a garázst szegélyező füvön. Ott égett a síkság pipacsain és a kék csillagfürtök nagy szigetein.

Juan Chicoy odalépett a busz ajtajához. Benyúlt, elfordította a gyújtókulcsot és csuklójával lenyomta az indítót. Az indító egy darabig rozsdás hangon vinnyogott, aztán begyulladt a motor és zúgott egy pillanatig, amíg Juan le nem vette a gázt. Lenyomta kezével a kuplungot, beigazította a sebességváltót és engedte a kuplungot fölemelkedni. A hátsó kerekek lassan forogtak a levegőben, és Juan hátrakerült, hogy meghallgassa a fogaskerekek működését s észrevegye, ha valami egyenetlenség van a futóműben.

Pimples a garázsban egy lapos benzinkannában mosta meg a kezét. A nap átmelegített egy tavalyról ottmaradt barna levelet, amelyet a szél a garázs ajtajának egyik sarkába fújt. Rövid idő múlva álmos kis légy mászott ki nehézkesen a levél alól, s megállt a napsütésben. Szárnyai homályosan csillantak meg; dermedt volt még az éj hidegétől. Megdörzsölte a szárnyait lábaival, aztán összedörzsölte a lábait, majd megdörzsölte fejét elülső lábaival, miközben a nagy felhőgomolyok mögül előkacsintó nap fölmelengette teste nedveit. A légy hirtelen felröppent, kétszer körbeszállt, végigcikázott a tölgyfák között, nekivágódott a falatozó függönyös ajtajának, hanyatt esett, s egy zizzenéssel a földre hullott, egy másodpercre fölfordulva. Aztán lábra állt, felröppent és elhelyezkedett a falatozó ajtajának keretén.

Alice Chicoy, az ülve töltött éjszakától kábultan, odament az ajtóhoz és kinézett a buszra. Csak néhány hüvelyknyire nyílt ki a függönyös ajtó, de a légy berepült ezen a nyíláson. Alice látta, hogy bejutott, és utánacsapott a kezében lévő törlőronggyal. A légy hevesen dongott egy pillanatig, aztán megtelepedett a pult párkánya alatt. Alice elnézte, amint a busz hátsó kerekei üresen forogtak a levegőben, aztán visszament a pult mögé és elcsavarta a kávéfőző gőzcsapját.

Hígnak és halványnak látszott a barna folyadék a kávéfőző oldalán lévő üvegcsőben. Alice végigszalasztotta a rongyot a pulton, s közben

észrevette, hogy a nagy fehér kókusztortát, átlátszó celofánfedője alatt, kikezdték az egyik sarkán, és egy „V” betűt vágtak ki belőle. Elvett egy kést az ezüsttálcáról, fölemelte a celofánt, kiegyenesítette a torta sarkát, s bekapta a morzsákat. De mielőtt a celofán visszakerült a helyére, a légy előbukkant a párkány alól és rávetette magát a kókuszdió-töltelékre. Úgy kapaszkodott meg egy föléboruló részecske alatt, hogy fölülről nem lehetett meglátni; éhesen küszködve ásta bele magát az édes töltelékbe. Magas, óriási torta-hegy jutott a birtokába és végtelenül boldog volt.

Pimples belépett benzin- és olajszagúan, és elfoglalta helyét az egyik kerek széken. – Na, ezt megcsináltuk mondotta.

– Te és ki még? – kérdezte gúnyosan Alice.

– Hát természetesen Mr. Chicoy végezte a szakértő munkát. Szeretnék egy csésze kávét meg egy darab tortát.

– Benn jártál te már ebben a tortában, mielőtt én fölkeltem. – Fél kezével kifésülte szeméből a haját. – Nem tagadhatod le – tette hozzá.

– Tessék a számlámra írni – mondta Pimples. – Hiszen fizetek a kosztomért.

– Minek eszed azt a sok édességet? – szólt rá Alice. – Egész nap a cukros tálca körül ólálkodol. A béred kicsi. Édességre megy el az egész. Fogadok, hogy ettől van a sok pattanásod. Mért nem hagyod abba egy időre?

Pimples félénken sütötte le a szemét, s a kezét nézegette. A körme hegye, ahol a benzin nem érte, fekete volt. – Sok a kalória benne – mondotta. – Aki dolgozik, annak tápláló ételre van szüksége. Délután háromig nincs pihenésem. Kell valami, amiben sok a tápláló erő.

– Amitől megindul a hasad – jegyezte meg Alice. – Úgy kell neked a tápláló erő, mint nekem a… – a többit nem mondta ki. Alice nagyon piszkosbeszédű asszony volt, de sohasem mondta ki a trágárságot, csak elvitte odáig a hallgatóját. Csapolt egy csésze kávét a gépből – vastag, laposfenekű csésze volt alj nélkül –, egy kis tejet loccsantott belé és odatolta a pult szélére.

Pimples ködös pillantást vetve a Coca-Cola reklám-lányra, aki kihívóan kellette magát az aprópénzes doboz fölött, négy kanál cukrot tett a kávéjába és függőlegesen tartott kanállal kavargatta.

– Szeretnék egy darab tortát – ismételte meg türelmesen.

– Ez fog eltemetni. Akkora kelés lesz a képeden, mint egy léggömb.

Pimples rápillantott Alice jól formált hátsófelére, aztán hirtelen elkapta róla a tekintetét. Alice elővette a kést a pult mögül és levágott egy darabot a kókusz-tortából. A torta héja rászorult a légyre és lenyomta. Alice kistányérra rakta a tortaszeletet és odatolta a fiú elé. Pimples a kávéskanalával látott neki.

– A pasasok nem keltek még föl? – kérdezte.

– Nem, de hallottam már mocorogni őket. Valamelyik az egész melegvizet elhasználhatta. Egy csöpp sincs aháznál.

– Biztosan Mildred – mondta Pimples.

– Kicsoda?

– A lányuk. Talán megfürdött.

Alice a szeme közé nézett. – Szedd magadba azt a kalóriát, és a magad dolgán jártasd az eszedet – mondta éles hangon.

– Hiszen nem mondtam semmit. No né, légy van a tortában!

Alice megmerevedett. – Tegnap a levesedben találtál legyet. Te talán legyeket hordozol a zsebedben?

– Nem, tessék nézni. Még mozog a lába.

Alice közelebb lépett hozzá. – Öld meg! – kiáltotta. – Nyomd össze! Azt akarod, hogy elszálljon? – Felkapott egy villát a pult mögül, egybepréselte a legyet a torta morzsáival, s az egészet bekaparta a szemetes-ládába.

– Mi lesz a tortámmal? – kérdezte Pimples.

– Kapsz másikat. Nem tudom, hogy találsz te örökösen legyeket. Senki más nem talál.

– Alighanem szerencséjük van – mondta csöndesen Pimples.

– Micsoda?

– Én csak azt mondtam, hogy én...

– Hallottam, hogy mit mondtál. – Alice nyugtalan és ideges volt. – Vigyázz aszádra, mert úgy kirepülsz innét, hogy a lábad sem éri a földet. Nekem nem imponál az, hogy szerelő vagy. Nekem közönséges tacskó vagy. Pattanásos képű tacskó.

Pimples egészen lehervadt. Ahogy az asszony egyre haragosabb lett, úgy esett mind mélyebbre az álla. És nem sejtette, hogy Alice most őt szemelte ki bűnbaknak sok mindenért.

– Nem mondtam semmit! – erősítgette. – Hát már tréfálni sem szabad?

Alice eljutott arra a pontra, ahol vagy őrjöngő, hisztériás dühöngésbe kellett kitörnie, amely őt magát és a körülötte levőket is megbolondította,

vagy gyorsan el kellett hallgatnia, mert érezte a torkát, mellét szorongató legyőzhetetlen nyomást. Egy másodperc alatt fölmérte a helyzetet. Kutyaszorítóba került. A busznak indulnia kell. Juan sem aludt. Az ágyakat elfoglaló pasasok meghallják a dühöngését, kijönnek, Juan megveri. Egyszer megverte már. Nem erősen, de pontosan ütött, s olyan jól kiszámítva, hogy Alice azt képzelte: majd hogy agyon nem ütötte. S aztán a sötét félelem, amely mindig ott ólálkodott a lelke körül – hogy Juan elhagyhatja. Más asszonyokat is elhagyott már. Hogy hányat, azt nem tudta, mert Juan sohasem beszélt erről, de ilyen hódító férfi okvetlenül hagyott el más asszonyokat. Mindez egy másodperc töredéke alatt futott át az agyán. Alice elhatározta, hogy nem fog őrjöngeni. Visszaszorította mellébe a nyomást. Mereven emelte föl a tortacelofánt, óriási darabot vágott le, rátette egy csészealjra, odavitte Pimpleshez és eléje tette.

– Mindenki ideges – mondotta.

Pimples fölnézett a körmeiről. Látta, hogy lopakodnak le az öregség ráncai az asszony nyakán, s megfigyelte, milyen vastag a felső szemhéja. Látta, hogy kezén nem olyan feszes már a bőr, mint a fiatal lányoké. Sajnálta. Bármily kevéssé volt is szépséggel megáldva, elgondolta, hogy az ifjúság az egyetlen értékes dolog a világon, s hogy aki ifjúságát elvesztette, halott már. Nagy győzelmet aratott ma reggel, s most Alice gyöngeségének és határozatlanságának láttán, siettetni kezdte a második győzelmet.

– Mr. Chicoy azt mondta, hogy ezentúl nem fog Pimplesnek szólítani – szólalt meg.

– Miért nem?

– Hát mert megkértem. A becsületes Edward. Az iskolában Kitnek hívtak, mert a vezetéknevem Carson.

– Juan Kitnek szólít?

– Ühüm!

Alice nem értette, miről van itt szó valójában. Háta mögött, a hálószobában, mozgolódás kezdődött, lépések koppanása a szőnyegek közt és halk beszélgetés. Most, hogy eszébe jutottak az idegenek, Pimples közelebb került hozzá, mert mégsem volt egészen idegen.

– Meglátom, hogy sikerül majd – mondotta.

A nap beragyogott az elülső ablakokon meg az ajtón, öt fényes foltot festett a falra s megvilágította a konzerveket és narancsokat a pult mögött. A fényes négyszögek most elhalványodtak, eltűntek. Mennydörgés morajlott és váratlanul megeredt az eső. Sziszegve csapott le a tetőre.

Pimples az ajtóhoz ment és kinézett. Az eső zuhogott, elsötétítette a vidéket, magasra felcsapott a cementúton. A nedves világítás acélszínbe öltöztetett mindent. Pimples látta, hogy Juan a busz belsejében keresett menedéket. A hátsó kerekek lassan forogtak még. Miközben Pimples odafigyelt, Juan leugrott a földre és beszaladt a falatozóba. Pimples kinyitotta neki az ajtót, Juan beugrott, de e kurta szaladás is elég volt, hogy munkaruhája megfeketedjék a víztől; cipője ázottan cuppogott a padlón.

– Uram isten – mondta –, valóságos felhőszakadás.

A víz szürke fala elhomályosította a dombokat, s valami sötét, fémes fény járt együtt vele. A csillagfürt feje lehajolt, elnehezedve a víztől. A pipacs szirmait leverte az eső; aranypénzekhez hasonlóan hevertek a földön. A máris átázott talaj nem tudott több vizet magába szívni, s mindjárt apró folyócskák indultak meg az alacsonyabb helyek felé. Felhőszakadás harsogott a Rebel Corners-i falatozó tetején.

Juan Chicoy leült egy asztalhoz a falatozó ablaka mellett, kávét ivott jó sok habbal, dióskiflit rágcsált mellé és kinézett a szakadó esőbe. Norma bejött és kezdte elmosogatni a néhány piszkos edényt a pult mögött lévő rozsdamentes acélmosogatóban.

– Legyen szíves, hozzon nekem meg egy csésze kávét – kérte Juan.

A lány lomhán kerülte meg a pultot. A csésze túlságosan tele volt. Egy kis kávé lecsöpögött az aljáról. Juan kihúzott a tartóból egy papírszalvétát és itatósnak hajtogatta össze a nedves csésze alá.

– Nem sokat aludt, úgy-e? – kérdezte.

Norma elnyűttnek látszott, s a ruhája gyűrött volt. Meglátszott most rajta, hogy jóval megöregedése előtt öreg lesz már a külseje. A bőre földszínű volt, a keze foltos. Sok, sok mindentől szokott csalánkiütést kapni.

– A szememet se hunytam le – mondta. – Megpróbáltam a padlón is, de nem tudtam aludni.

– No, majd gondoskodom arról, hogy ez meg ne történjék még egyszer – mondta Juan. – Kocsit kellett volna szereznem, hogy San Ysidróba vitessem őket.

– Odaadni nekik az ágyunkat! – mondta gúnyosan Alice. – Hogy is jutott ilyesmi az eszedbe? Mit gondolsz, hol kapták volna még meg a gazda ágyát? Nekik nem kell ma dolgozniuk. Fenn is ülhettek volna.

– Hát csak úgy belém ütött az a gondolat – mondta Juan.

– Bánod is te, ha a feleséged széken alszik – tódította Alice. – Akárkinek odaadnád az ágyát. – Alice újra érezte, hogy felszáll melléből a düh és megijedt. Nem akart dühöngeni. Érezte, hogy ez mindent elrontana, és félt ettől – de a düh ott volt, fölszállt, fortyogott benne.

Egy esőroham súlyos seprűként söpörte végig a háztetőt; továbbment, csend maradt a nyomában, de majdnem azonnal új roham következett. Ismét hangosan csepegett, öblögetett a víz a tető csatornáiból és levezető csöveiből. Juan elgondolkozva nézett a padlóra, egy kis mosoly feszítette meg ajkát a sebhely fehér szalagja körül. Ez is olyasmi volt, amitől félt Alice. Engedi beszélni, hogy megfigyelje. Tudta ezt. Alice számára minden viszonylat és helyzet két ember személyes dolga volt, amelyben ő meg a másik óriási, a többiek pedig nincsenek a világon. Árnyalatokat nem ismert. Ha Juanhoz beszélt, csak ők ketten voltak jelen. Ha Normával volt baja, az egész világ eltűnt s csak Norma meg ő maradt meg egy szürke, ködös világegyetemben.

Juan bezzeg mindent ki tudott zárni, s minden dolgot a másikhoz való viszonyában nézett. Különböző nagyságú és jelentőségű dolgokat. Tudott látni, ítélni, megfontolni és élvezni. Tudta élvezni az embereket. Alice csak szeretni, kedvelni, nem kedvelni és gyűlölni tudott. Nem látott és nem érzett semmiféle árnyalatot.

Most visszadugta elszabadult hajfürtjét. Havonként egyszer hajat mosatott; ez garantáltan megadta hajzatának azt a titokzatos, fényes csillogást, mely rabul ejti és szolgaságban tartja a férfiakat. Juan tekintete messze járt és gúnyos volt. Ettől irtózott Alice. Tudta, hogy nem úgy látja, mint egy haragos asszonyt, aki mellett az egész világ elhomályosodik, hanem mint ezernyi haragos asszony közül egyet, akit tanulmányozni, vizsgálgatni, sőt, igen, még élvezni is lehet. Ez volt az, ami a hideg, magányos borzalom érzését ébresztette benne. Juan az ő szeméből kitörölte a világegyetemet, neki meg éreznie kellett, hogy ő semmit sem töröl ki Juan szeméből. Nemcsak körülötte, de rajta keresztül is látni tud valami egyebet. A rémületet, amellyel a verésére visszaemlékezett, nem az ütés okozta – verték meg őt azelőtt is, s nemhogy dühöngött volna miatta, izgalmat és kitörő szenvedélyt érzett –, de Juan úgy csapott rá, mint egy féregre. Nem sokat törődött a dologgal. Nagyon haragos sem volt, csak bosszús. Megütött egy lármás jószágot, hogy elhallgattassa. Alice csak a figyelmét akarta magára vonni a rendelkezésére álló csekélyszámú eszközök egyikével.

Most is ugyanezzel próbálkozott meg, tudta a férfi szeme irányának változásából, hogy nem rá gondol.

– Én töröm magam, hogy szép kis otthont teremtsek kettőnknek, szőnyeggel és bársony garnitúrával, te meg idegeneknek engeded át. – Hangja elvesztette biztonságát. – És tűröd, hogy a feleséged egész éjszaka széken üldögéljen.

Juan lassan fölnézett. – Norma – szólalt meg –, legyen szíves, hozzon nekem még egy csésze kávét. Sok habbal.

Alice nekigyürkőzött a dühöngésnek, mert tudta, hogy most már elkövetkezik; ekkor Juan lassan feléje nézett. Sötét szeme gúnyos és meleg volt, iránya ismét megváltozott; ránézett és Alice tudta, hogy most látja is.

– Nem ártott meg neked – mondta. – Annál jobban megbecsülöd ma éjszaka az ágyat.

Alice-nak elállt a lélegzete. Forró hullám öntötte el. A dühöngés forró vággyá változott át. Üres arccal mosolygott az urára és megnyalta a szája szélét. – Te gonosz – mondta igen lágy hangon. Sóhajtva, megborzongva nagy tömeg levegőt szívott be. – Akarsz tojást? – kérdezte.

– Jó. Két főtt tojást, négyperceset.

– Tudom én, hogyan szereted – mondta az asszony. – Sült szalonnát is hozzá?

– Nem. Csak pirítóst és két dióskiflit.

Alice bement a pult mögé. – Csak kijönnének már – mondotta. – Szeretnék bejutni a tulajdon fürdőszobámba.

– Mocorognak már – mondta Juan. – Kint lesznek nemsokára.

És csakugyan mocorogtak. Lépések hallatszottak a hálószobából. Odabent kinyílt egy ajtó, s egy női hang élesen szólalt meg: – Miért nem kopogtat? – Egy férfihang ezt felelte: – Bocsánatot kérek. Más utam nem volt, legföljebb az ablakon keresztül.

Egy másik, tekintélyesen éneklő férfihang azt mondta: – Kopogtatni sohasem árt, barátom. Megsértette a lábát?

– Igen.

A pult végénél levő ajtó kinyílt, s egy alacsony ember lépett a falatozóba. Kétsoros kabátot viselt; ingének az a világosbarna színe volt, amit a sokat utazó emberek szeretnek; „ezermérföldesnek” nevezik, mert a piszok nem látszik meg rajta. Ruhája ugyanebből az okból semleges pepita volt; horgolt nyakkendője sötétzöld. Arca éles, mint a kölyökkutyának, szeme ragyogó és kérdő, ugyancsak mint a kölyökkutyának. Felsőajka

fölött kicsi, gondosan nyírt hernyóbajusz; amikor beszélt, a hernyó mintha a hátát görbítette volna föl. Foga fehér és egyenletes, a két felső-középsőt kivéve; ezek csillogó aranyból voltak. Kikefélt külseje volt, mintha hajkefével távolította volna el ruhájáról a pihéket; inge elnyúzottnak látszott, aminek oka az szokott lenni, hogy gallérját kimossák mosdótálban s a tálaló tetején simítják ki és szárítják. Modorában félénk bizalmaskodás, arcán a visszahúzódás kifejezése – mintha gondosan tanulmányozott módszerekkel oltalmazta volna magát a sértések ellen.

– Jó reggelt – mondta. – Törtem a fejemet, hol aludhattak maguk. Fogadni mernék, hogy fent ültek egész éjszaka.

– Nyert – bökte ki keserűen Alice.

– Sebaj – mondta Juan. – Ma este korán fekszünk le.

– Kijavította a buszt? Gondolja, hogy elmehetünk ebben az esőben?

– El hát – felelte Juan.

A férfi körülsántikálta a pultot és leült az egyik kis asztal mellé. Norma egy pohár vizet, s egy marék ezüst evőeszközt vitt oda, papírszalvétába csavarva.

– Tetszik tojás?

– Tükörtojást kérek, ropogós sült szalonnát és vajas pirítóst. Van vajuk? Legnehezebb dolog a világon vajas pirítóst kapni. Kenje meg azt a pirítóst jó vastagon, olvassza meg rajta a vajat úgy, hogy sárga koloncokat ne lássak – akkor jó borravalót kap. – Fölemelte lyukacsos, cifra barna cipőbe bujtatott lábát, ránézett és fájdalmasan felmordult.

– Talán kificamította a bokáját? – kérdezte Juan.

A pult végénél levő ajtó kinyílt, s egy középtermetű férfi lépett ki rajta. Olyan volt, mint Truman, mint a részvénytársaságok alelnökei és mint a hites könyvvizsgálók. Csapottsarkú szögletes szemüveget viselt. Ruhája szürke és kifogástalan, s egy kis szürkeség volt az arcában is. Üzletember volt, annak is látszott. Kabát-hajtókájának gomblyukában páholy-jelvény – olyan pici, hogy négy lábnyiról már nem lehetett tudni, mi az. Mellényének alsó gombja nem volt begombolva. Ez az alsó gomb nem is volt begombolásra szánva. A mellényen finom arany óra- és kulcstartólánc húzódott keresztül, s útközben átbujt a gomblyukon.

Azt mondta. – Mrs. Pritchard rántottát kér, hígan, ha friss a tojás; pirítóst és dzsemet. Miss Pritchard csak narancslevet és kávét. Én kukoricapelyhet kérek krémmel, jól kisütött omlettet – össze ne fusson a

sárgája – száraz pirítóst és bostoni kávét – fele tej, fele kávé. Az egészet behozhatja egy tálcán.

Alice dühösen pillantott fel. – Jobb lesz, ha kijönnek ide – mondotta. – Mi nem szolgálunk ki tálcán.

Mr. Pritchard hidegen nézett rá. – Feltartóztattak itt – mondta. – Egy napot máris elvesztettem a szabadságomból. Nem az én hibám hogy a busz defektet kapott. A legkevesebb, amit megtehetnek, hogy behozzák a reggelinket. A feleségem nem érzi jól magát. Nem szoktam meg, hogy faszéken üljek, s a feleségem sem.

Alice leszegte a fejét, mint a megdühödött fejőstehén. – Nézze, én szeretnék az öltözőfülkébe menni és az arcomat megmosni, maguk meg lefoglalják a fürdőszobámat.

Mr. Pritchard idegesen nyúlt a szemüvegéhez. – Ó, értem – Juan felé fordította fejét, s a fény úgy verődött vissza a szemüvegéről, hogy az két tükör volt és szem nem látszott mögötte. Keze kirántotta óraláncát a mellényzsebéből. Kinyitott egy kis arany körömvájót, s a hegyét gyorsan végigfuttatta mindegyik körme alatt. Körülnézett, s egy kis bizonytalan borzongás fogta el. Mr. Pritchard üzletember volt, egy közép-részvénytársaság elnöke. Sohasem volt egyedül. Üzletét egy csoport férfi vezette, akik egyformán dolgoztak, egyformán gondolkoztak, még a külsejük is egyforma volt. Reggelizni magafajta emberekkel szokott, akik klubokban találkoztak, s idegen elem vagy idegen gondolat nem férkőzhetett közéjük. Vallási élete a páholy és az egyház közt oszlott meg, mindkét helyen elfüggönyözve, védelmezve. Hetenként egy estén pókerezett, oly pontosan hozzá hasonló emberekkel, hogy az eredmény majdnem egyenlő volt, s társasága ennélfogva szentül hitte, hogy mindnyájan kitűnő pókerezők. Akárhová ment, nem egy ember volt, hanem csak egy testület tagja: tagja egy klubnak. egy páholynak, egy egyháznak, egy politikai pártnak. Gondolatait és eszméit sohasem bírálta senki, hiszen készakarva csak hasonszőrű emberekkel érintkezett. Olyan újságot olvasott, amelyet az ő társasága írt az ő társaságának. A házába kerülő könyveket egy bizottság válogatta meg, s az minden olyan anyagot törült, amely izgathatta volna. Gyűlölte az idegen országokat és idegen embereket, mert nehéz volt bennük és közöttük a maga mását megtalálni. Nem akart elütni a társaságától. Nem bánta volna, ha az élére emelkedik és megbámulják; de az, hogy elhagyja, soha nem jutott eszébe. Férfimulatságokon, amikor meztelen nők táncoltak az asztalon és ültek hatalmas borosedényekben, Mr.

Pritchard nyerítve kacagott és megitta a bort, de ötszáz Mr. Pritchard volt a társaságában.

Most pedig, amikor Alice befejezte ízléstelen kijelentését az öltözőfülkéről, körülnézett a falatozóban és egyedül találta magát. Nem volt több Mr. Pritchard. Pillantása egy darabig megpihent az utazóruhába öltözött kis emberen, de abban volt valami furcsa. Igaz, volt valami jelvényféle a gomblyukában, kék emailrudacska fehér csillagokkal, de ebben Mr. Pritchard semmilyen klub jelvényét nem ismerte föl. Rajtakapta magát, hogy utálja ezeket az embereket és utálja még a szabadságát is. Szeretett volna visszamenni a hálószobába és magára zárni az ajtót, de ott állt közben ez a jól megtermett asszony, aki az öltözőfülkébe kívánkozott. Mr. Pritchard igen gyorsan tisztogatta meg a körmeit az óraláncán fityegő arany körömvájóval.

Lelke mélyén, eredetileg, nem volt ilyen Mr. Pritchard. Valamikor Eugene Debsre szavazott, de az régen volt már. Az a baj, hogy a csoportjához tartozó emberek kölcsönösen figyelték egymást. Minden eltérést a viselkedés szabályaitól észrevettek és megvitattak. Aki eltér a többitől, nem józan ember, s ha ragaszkodik az eltéréshez, senki sem köt üzletet vele. A védőfesték valóban védett. De Mr. Pritcard nem élt kettős életet. Lemondott a szabadságáról és el is felejtette már, hogy milyen az. Most úgy gondolkozott róla, mint ifjúkori bolondságról. Eugene Debsre adott szavazatát egy sorba helyezte azzal, hogy elment egy nyilvános házba húszéves korában. De ha megbocsátotta, sőt élvezte is azt a csínyét, hogy Debsre szavazott: Mildred leányának tevékenysége határozottan aggasztotta.

Veszedelmes társasággal játszadozott a kollégiumában, professzorokkal és bizonyos „vörös” hírben álló emberekkel. Háború előtt sztrájkot szervezett egy Japánba induló, ócskavassal megrakott hajón, s gyógyszerekre gyűjtött pénzt azok számára, akiket Mr. Pritchard vörösöknek nevezett a spanyol háborúban. Ezekről a dolgokról nem vitatkozott Mildreddel. A leánya nem óhajtott vele beszélni róluk. Neki pedig az az erős érzése volt, hogy ha mindenki nyugodtan és fegyelmezetten viselkedik, Mildred majd csak túlesik az efféléken. Egy férj meg egy gyerek véget vet politikai nyugtalanságának. Akkor – így mondta –, megtalálja az igazi értékeit.

A nyilvános házban tett látogatására nem emlékezett tisztán Mr. Pritchard. Húszéves volt és részeg, utána pedig a szentséggyalázás és a

megbánás lesújtó érzése fogta el. Emlékezett a következő két hétre, amikor rettegve várta bizonyos tünetek kifejlődését. Még öngyilkosságot is tervezett erre az esetre; megöli magát és úgy tünteti fel a dolgot, mintha baleset történt volna vele.

Most ideges volt. Szabadságot vett ki, pedig igazán nem kívánta. Mexikóba készült, s ezt az országot, a reklámok ellenére nemcsak piszkosnak, hanem veszedelmesen radikálisnak is tartotta. Kisajátították az olajat; más szóval, magántulajdont loptak el. Miben különbözött ez Oroszországtól? Oroszország Mr. Pritchard szemében a középkori ördög helyét foglalta el, mint minden ravaszságnak, gonoszságnak és terrornak forrása. Ideges volt ma reggel azért is, mert ő sem tudott aludni. Szerette a maga ágyát. Beletelt egy hétbe, amíg egy ágyat megszokott, s most arra készült, hogy három hétig tulajdonképpen minden éjszaka más ágyban háljon, s Isten a tudója, hogy ezek közül egyiket-másikat mik népesítik be. Fáradt volt és durvának érezte a bőrét. Errefelé olyan kemény volt a víz, hogy borotválkozáskor tudta: három napon belül benőtt szőrök gyűrűje veszi majd körül a nyakát.

Zsebkendőt vett elő mellényzsebéből, levette szemüvegét és tisztogatni kezdte. – Majd szólok a feleségemnek és a leányomnak – mondta. – Nem tudtam hagy ennyire inkommodáljuk magát.

Normának tetszett ez a szó és elismételte magában. Inkommodálni... „Nem szeretném inkommodálni önt, Mr. Gable, de azt hiszem, örömmel tudná meg...”

Mr. Pritchard visszament a hálószobába. Hallatszott a hangja, amint a helyzetet magyarázta, s női hangok kérdezősködtek.

A bajuszos ember fölállt és kínosan odasántikált a pulthoz, halkan nyögve magában. Elhozta a cukortartót és fintorgó arccal roskadt vissza a székébe.

– Odavittem volna – mondta sajnálkozva Norma.

A férfi rámosolygott. – Nem akartam zavarni – magyarázta kedvesen.

– Engem egy csöppet sem inkommodált volna – felelte Norma.

Juan letette kávéscsészéjét.

Pimples azt mondta: – Szeretnék egy darabot abból a kókusztortából.

Alice szórakozottan levágott neki egy darabot, a csészealjat a pult alá csúsztatta, s egy blokkra följegyzett valamit.

– Csúnya ficamodás lehet – szólt Juan az alacsony emberhez.

– Zúzódás – felelte az –, a lábujjaim összezúzódtak. Megmutatom.

Mr. Pritchard kijött a hálószobából és leült a szabadon maradt asztal mellé.

Az alacsony ember kifűzte cipőjét és levetette. Lehúzta harisnyáját is és gondosan beletette a cipőbe. Lábfeje a rüsztjétől az ujjak hegyéig be volt kötözve, s a kötésen a világos piros vér nedves foltjai látszottak.

– Nem szükséges, hogy megmutassa, – mondta gyorsan Alice. El szokott ájulni a vér láttára.

– Úgyis újra kell kötöznöm – mondta az alacsony ember; lecsavarta a gézt és megmutatta a lábát. Nagyujja, s a két következő irtózatosan össze volt zúzva, a körmei megfeketedtek, az ujjak hegyén föltépett, véres meztelen hús látszott.

Juan felállt. Pimples közelebb ment. Még Norma sem tudott távol maradni.

– Uram Isten, szörnyű zúzódás ez – mondta Juan. – Hozok vizet, mossuk ki. Valami kenőcsre is szüksége lenne. Fertőzést kap. Elveszthetі ezt a lábát.

Pimples éles füttyöt eresztett ki a fogai közül, hogy jelezze érdeklődését, s mintegy lelkesedését is, amelyet a seb minősége ébresztett benne. Az alacsony ember Juan arcába nézett; szeme ragyogott az előlegezett élvezettől.

– Gondolja, hogy veszélyes? – kérdezte.

– Biz ez nagyon veszélyes – mondta Juan.

– Gondolja, hogy orvoshoz kéne mennem?

– Én elmennék a maga helyében.

Az alacsony ember boldogan elnevette magát. – Csak ezt akartam hallani – mondta. Végigszalasztotta hüvelykujja körmét a rüsztjén, s a lába hegye levált – a bőr, a vér, az összezúzott ujjak – és alatta ép, egészséges láb volt, érintetlen ujjakkal. Hátravetette fejét és kacagott örömében.

– Jó, ugye? Plasztikus. Új találmány.

Mr. Pritchard közelebb lépett, arcán az utálkozás kifejezésével.

– Ez a „Kis-Csoda-Mesterséges-Sebesült-Láb" – mondta az ember. Előhúzott oldalzsebéből egy lapos dobozt és odanyújtotta Juannak. – Magának szántam, mert olyan kedves volt hozzám. Tiszteletpéldány Ernest Hortontól, a Kis Csoda részvénytársaság képviselőjétől. – Hangja versenyt futott lelkesedésével. – Három nagyságban gyártjuk – egy, két vagy három összezúzott ujjal. Ez, amit magának adok, a háromujjas szám, éppen olyan, amilyet most látott. Kötés is tartozik hozzá meg egy üveg mű-vér, hogy a

kötés mindig iszonyú hatást tegyen. A használati utasítás a dobozban van. Amikor először veszi föl, meleg vízben kell meglágyítani. Akkor úgy illik a lábára, mint a bőr és senki sem tudja megkülönböztetni az igazitól. Rengeteg mulatsága lehet vele.

Mr. Pritchard előrehajolt. Lelke rejtett zugában már elképzelte magát, amint lehúzza harisnyáját egy igazgatósági ülésen. Megteheti, mihelyt Mexikóból visszatért, s előbb elmond valami rablóhistóriát.

– Mi az ára? – kérdezte.

– Másfél dollár, de én nem igen árusítom kicsinyben – mondotta Ernest Horton. – A kereskedelem fölveszi, amilyen gyorsan győzik gyártani. Két hét alatt negyven nagytucatot adtam el.

– Csak nem? – kiáltott fel Mr. Pritchard. Szeme kimeredt a tisztelettől.

– Megmutatom a rendelőkönyvemet, ha nem hiszi. A leggyorsabban eladható újdonság, amivel életemben foglalkoztam. A Kis Csoda az összes vizekből kinn van vele.

– Milyen engedményt adnak belől? – kérdezte Mr. Pritchard.

– Ezt csak akkor mondhatom meg, ha foglalkozik vele, mint kereskedő. Üzleti erkölcs – hiszen tudja.

Mr. Pritcard rábólintott. – Hát szeretnék eggyel megpróbálkozni, kicsiben – mondta.

– Kihozok egyet, mihelyt megreggeliztem. Megvan az a vajas pirítós? – kérdezte Normától.

– Jön – felelte Norma; bűntudatosan ment vissza a pult mögé és bekapcsolta a kenyérpirítót.

– Lássa, ezt a lélektan adja el – mondta diadalmasan Ernest. – Évekig tartottunk raktáron mesterséges levágott ujjakat és lassan keltek, ez ellenben... az a lélektani fogás, hogy az ember lehúzza cipőjét, harisnyáját! Senkinek se jut eszébe, hogy valaki ok nélkül fárasztja magát ilyesmivel. Nagyon szép jutalmat kapott, aki kieszelte.

– Azt hiszem, magának is van egy kis haszna belőle – mondta csodálattal Mr. Pritchard. Már sokkal jobban érezte magát.

– Egészen jól boldogulok – mondta Ernest. – Van a minta-bőröndömben egy-két apróság, ami érdekelheti önt. Nem eladó, csak nagyban, de megmutatom. Hátha megkacagtatja.

– Szeretnék féltucatot venni a sebesült lábból – mondta Mr. Pritchard.

– Mind a három ujjal?

Mr. Prichard fontolgatni kezdte a dolgot. Ajándéknak szánta, de nem akart konkurenciát. Charlie Johnson jobban tudná eladni ezeket a trükkös dolgokat, mint ő. Charlie született komikus.

– Gondolom, adjon egy háromujjasat, három kétujjasat és két egyujjasat – mondta. – Azt hiszem, így körülbelül megfelel nekem.

Az eső természete megváltozott. Nagy, bőséges, bőrigáztató záporok után kurta, csepergős szakaszok következtek. Juan az ablaknál ült a kávéjával. A csészealjon egy fél barna dióskifli hevert.

– Azt hiszem, enyhül egy kicsit az eső – mondta Juan. – Szeretném indulás előtt még egy kicsit megforgatni azt a hátsó futóművet.

– Szeretnék egy darabot abból a kókusztortából – mondta Pimples.

– Nem adok – felelte Alice. – Maradjon egy kicsi a vendégeknek is.

– Hát én nem vagyok vendég?

– Nem tudom, kapok-e ma szállítmányt San Ysidroból – mondta Alice. – Muszáj, hogy legyen kéznél egy kis torta.

A pult legvégén volt egy édességekkel lépcsőzetesen megrakott tálca, becsomagolt cukor-rudakkal. Pimples fölkelt a székéről és megállt a látvány előtt. Hosszan szemlélgette a tarka kis csomagokat, mielőtt választott. Végül kiszedett három rudat és zsebrevágta. – Egy Baby Ruth, egy Love Nest és egy Coconut Sweetheart – jelentette be.

– A Coconut Sweetheart tíz cent. Abban dió van – mondta Alice.

– Tudom – felelte Pimples.

Alice kivette blokkját a pult mögül. – Már előlegben vagy – mondotta.

4. FEJEZET

Abban a pillanatban, amikor Pritchardék kijöttek a hálószobából, Norma sietve azt mondta: – Meg kell fésülködnöm és mosakodnom egy kicsit. – Azzal az ajtó felé iramodott. Alice tüstént a sarkában termett.

– A fürdőszobába csak én utánam – mondta hidegen. Norma keresztülment Chicoy-ék hálószobáján a magáéba. Becsukta maga után az ajtót, s mert kulcsa nem volt, bereteszelte, hogy magányát biztosítsa. Keskeny táboriágya vetetlen volt, s Ernest Horton nagy mintabőröndje ott állt a fal mellett.

Igen szűk szoba volt. Egyik falának mosdóasztal támaszkodott, tállal és kancsóval; fölötte felszögezve egy beszegett, csillogó selyem párnahuzat. Rányomtatva egy költemény:

A katona levele édesanyjához.

Bombák között rád gondolok édesanyám,
Hiszem, hogy az imádságod vigyáz reám,
S ha bevégzi a háborút a győzelem,
Visszatérek hozzád, édes egyetlenem.

Norma gyors pillantást vetett az ablakra, amelyen homályosan szűrődött be az esős fény, aztán benyúlt a ruhája gallérjába és kifordította. A gallér belsejéhez erősített biztosítótűn egy kis kulcs volt. Norma leakasztotta. Kihúzta táskáját a mosdó alól és kinyitotta. Legfölül hevert Clark Gable színes fényképe, ezüst keretben, ezzel az aláírással: „Szíves üdvözlettel Clark Gable." A képet az aláírással és a keretet San Ysidroban vásárolta, egy ajándékboltban.

Gyorsan lenyúlt a táska fenekére. Ujjával kitapintott egy kis négyszögletes gyűrűsdobozt. Kihúzta és feltépte, látta, hogy a gyűrűk benne vannak, s visszatette a táska fenekére. Becsukta, bezárta a táskát, betolta a mosdó alá és visszatűzte a kulcsot a gallérja belsejébe. Kihúzta a mosdó fiókját, fésűt, kefét szedett ki, és odament az ablakhoz. A piros és zöld virágos kreton függönyök mellett lévő falon keretes tükör volt. Norma megállt előtte és megnézte magát.

Az ablakon át ólomszínű világosság esett az arcára. Erősen kimeresztette a szemét, aztán mosolygott, élénken, valamennyi fogát megmutatva. Egy pillanatra lábujjhegyre állt, intett egy óriási tömegnek és újra mosolygott. Végighúzta a fésűt vékonyszálú haján s megrángatta, amikor fogai beleakadtak a haj összegubancolódott végébe. Fölvett egy ceruzát a mosdóról és tompa hegyét végighúzta fakó szemöldökén; középen annyira megnyomta az ívet, hogy arca meglepett kifejezést kapott tőle. Aztán kefélni kezdte a haját: tízszer húzta végig a kefét az egyik oldalon, tízszer a másikon. Fésülködés közben felváltva emelgette és hajlítgatta be a két lábát, hogy az ikráját fejlessze. Ezt a gyakorlatot egy mozisztár ajánlotta, aki jószántából sohasem végzett semmiféle testmozgást, de gyönyörű lábszára volt.

Norma gyorsan az ablakra pillantott, amikor a fény hirtelen eltompult. Nem viselte volna el, ha meglesik groteszk tánca közben. Norma mélyebben merült a víz alá, mint egy jéghegy. Csak legkisebb része látszott meg a felszín fölött. Mert Normának legnagyobb, legjobb és legszebb része a szeme mögött rejlett, lepecsételve, védetten.

Hálószobájának kilincse megmozdult, aztán nyomni kezdték az ajtót. Norma megmerevedett és mozdulatlanul állt. Csak fél keze mozgott: esze nélkül kezdte dörgölni a szemöldökét, és sikerült is a homlokát szürke foltokkal bemaszatolnia. Most kopogattak a hálószoba ajtaján. Rövid, udvarias kopogtatás. Letette a kefét a mosdóra, ruháját lesimította és odament az ajtóhoz. Elhúzta a reteszt és kissé kinyitotta az ajtót. Ernest Horton arca nézett be a résen. Sűrűszőrű bajusz ívelt a szája fölött.

– Gondoltam, kihozom a mintabőröndömet, ne legyen útjában – mondta.

Norma még mindig csak résnyire kinyitva tartotta az ajtót.

– Maguk olyan kedvesek voltak hozzánk, és különben is – folytatta a férfi –, én nem szeretek több alkalmatlanságot okozni, mint amennyit muszáj.

Norma lassan megnyugodott, de még mindig kissé szaporán lélegzett. Kitárta az ajtót és hátralépett. Ernest zavart mosollyal lépett be a szobába. Odament az ágyhoz.

– Meg kellett volna vetnem ezt az ágyat – mondta, azzal meghúzta a lepedőt meg a takarót és kezdte kisimítani rajtuk a ráncokat.

– Nem, majd megcsinálom én azt – mondta Norma.

– Még meg sem várta a borravalót, amit ígértem magának – mondta Ernest. – De itt van nálam. – Ügyesen megvetette az ágyat, mintha sokszor csinált volna már ilyesmit.

– Én éppen olyan jól elvégezhettem volna – mondta Norma.

– No, most már megvan. – Ernest odament nagy minta-bőröndjéhez. – Megengedi, hogy kinyissam? Ki szeretnék venni egy s mást.

– Csak tessék, – felelte Norma. Szeme csupa kíváncsiság volt.

Ernest letette a nagy bőröndöt a lány ágyára, felpattintotta a zárat és hátralökte a fedelét. Csodálatos holmik voltak abban a bőröndben. Keménypapír pipaszárak és színváltoztató zsebkendők. Robbanó szivarok és bűzbombák. Hangszórók, kürtök, papírkalapok kirándulók számára, keskeny hajózászlók és tréfás gombok. Voltak selyempárnák, olyanok, mint a szoba falán. Ernest hat mesterséges sebesült lábat húzott ki lapos csomagokban, s Norma közelebb húzódott, hogy belenézzen a csodálatos minta-bőröndbe. Tekintetét megfogta egy sorozat mozisztár-fénykép. Ilyeneket még sohasem látott. A képeket vastag, legalább félcentiméteres lapokra nyomták. És még valami különös volt rajtuk. Nem látszottak laposnak. A hajlításnak valami fogása, vagy talán a fény törése miatt az arcok kidomborodtak, mélységük volt. Háromdimenziósnak látszottak, s a keretek hússzor huszonöt centiméteresek voltak.

Legfelül hevert James Stewart életnagyságú, mosolygó képe; alóla kilátszott egy másik, amelyből Norma csak a hajat és a homlok egy részét láthatta, de ezt a hajat, ezt a homlokot jól ismerte. Ajka szétnyílt, szeme felragyogott. Keze lassan benyúlt a bőröndbe és félretolta James Stewartot. És íme ott volt ő, Clark Gable, kidomborodva, a maga teljességében. Komoly, elmélyült tartás, álla előrefeszül, szeme figyelmesen néz maga elé. Ilyen képet sohasem látott Norma. Mélyet sóhajtott és igyekezett erőt venni lélegzetén, hogy meg ne lehessen hallani. Kiemelte a képet, belebámult a szemébe, az övé meg kitágult és olyan volt, mintha hipnotizálták volna.

Ernest figyelte és látta az érdeklődését. – Ugye, ez a teteje mindennek? – mondta. – Új találmány. Nézze, milyen domborúnak látszik, majdnem olyan, mint egy szobor!

Norma szótlanul bólintott

– Megjósolok valamit – mondta Ernest. – Végigjárom a vonalat és elmondom a mondókámat. Ez a kis találmány minden más fényképet egyszerűen eltöröl a föld színéről. Sav és nedvesség nem árt neki, örökké

tart, még csak meg sem barnul. Egyenesen bele van öntve és égetve a keretbe. Örökké tart.

Norma le sem vette szemét a képről. Ernest utánanyúlt, de a leány keze úgy ráfeszült, mint egy ragadozó karma.

– Mibe kerül? – hangja reszelős, torka mélyéről jövő mordulás volt.

– Ez csak minta – mondta Ernest. – Arra való, hogy a kereskedőknek megmutassam. Nem eladó. Rendelni szokták.

– Mibe kerül? – Norma ujjai elfehéredtek a szorítástól. Ernest közelről nézett rá. Látta figyelő, elszánt arcát, merev állkapocsizmait, a visszafojtott lélegzéstől remegő orrcimpáit.

– Kicsiben két dollár darabja – mondta Ernest –, de megígértem, hogy jó borravalót adok magának. Inkább ezt akarja, mint a jó borravalót?

Norma rekedt hangon felelte: – Ezt.

– Hát akkor a magáé.

Norma ujjainak fehérsége lassan múlni kezdett. Szemében megdicsőült fény ragyogott fel. Megnyalta a szája szélét. – Köszönöm – mondta. – Ó, köszönöm szépen. – Maga felé fordította és melléhez szorította a képet. A domború anyag nem volt hideg, mint az üveg, hanem meleg és puha.

– Gondolom, boldogulok egyetlen mintával is mondta Ernest. – Tudja, délnek tartok. Hat hétig nem megyek vissza a központba. Úgy terveztem, hogy két hetet töltök Los Angelesben. Az jó piac újdonságok számára.

Norma odavitte a képet a mosdóasztalhoz, kihúzta a fiókját, bedugta a képet egy halom ruha alá és bezárta a fiókot. – Bizonyosan eljut Hollywoodba is – mondta.

– Ó, hogyne. Az még Los Angelesnél is jobb piac. Aztán az afféle vakáció is nekem. Sok barátom van ott. Élvezem a szabadságomat, sok mindent látok és üzleteket is kötök. Két legyet egy csapásra. Nem vesztegetem az időt. Egy volt katona-bajtársam dolgozik ott az egyik stúdióban. Mindig együtt szoktunk csatangolni. Legutóbb tettünk egy kirándulást, a Melrose Grotto-tól indultunk. Ez Melrose-on túl van, egészen közel az RKD-hoz. Az volt aztán a kirándulás! Nem szeretném elmondani magának, hogy mit csináltunk, de soha életemben nem mulattam olyan jól. Persze aztán a barátomnak vissza kellett mennie dolgozni a stúdióba.

Norma úgy kezdett figyelni, mint egy bogarat leső szetter-kölyök. – A barátja stúdióban dolgozik? – kérdezte odavetőleg. – Melyikben?

– Metro-Goldwyn-Mayernél – felelte Ernest. Visszacsomagolta mintáit, s most felnézett a lányra. Nem hallotta lélegzete reszelését a

torkában és hangjának természetellenes színezetét.

– És maga bejár a stúdióba?

– Igen. Willie engedélyt szerez. Néha elmegyek és megnézem a fölvételeket. Willie ács. Ott dolgozott a háború előtt, és most visszatért. Együtt katonáskodtunk. Mesés cimbora. És ha mulatságról van szó! Több hölgyikét ismer, több telefonszámot tud, mint amennyit maga életében látott. Nagy, vastag, fekete könyve van, tele számokkal. Felére sem emlékszik azoknak a hölgyikéknek, akiknek a telefonszámát őrzi.

Ernest belemelegedett a témába. Leült a fal mellett léve keskeny kis székre. Kuncogott. – Willie Santa Anában állomásozott a háború elején, amikor én még nem is ismertem. No, a tisztek neszét veszik a fekete könyvnek, beviszik magukkal Willie-t Hollywoodba, az hölgyikéket szerez nekik... Annyi szabad napot kaphatott, amennyit akart. Jól bírta magát, amikor a fölszerelését kirakták a hajóból.

Norma szemén egyszerre meglátszott az unalom Ernest elbeszélése közben. Ujjai a kötényét tépdesték. Hangja felcsattant, aztán, elhalkult. – Nem tudom, nem inkommodálná-e magát, ha egy szívességet tenne nekem?

– Semmi esetre – mondta Ernest. – Mit tehetek?

– Hát... ha odaadnék magának egy levelet és maga... izé... az MGM-éknél járna és véletlenül meglátná Mr. Gable-t... átadná neki?

– Ki az a Mr. Gable?

– Mr. Clark Gable – mondta szigorúan Norma.

– Hja, ő? Ismeri?

– Igen – mondta fagyosan Norma. – A... az unokahúga vagyok.

– Ó, értem. Nagyon szívesen. De hátha nem megyek oda? Miért nem teszi postára a levelet?

Normának összeszűkült a szeme. – Nem kapja meg a postáját – mondta titokzatosan. – Van ott egy lány, olyan titkárnő-féle... az elfogja és elégeti a leveleit.

– Csak nem? – kiáltott fel Ernest. – Ugyan miért?

Norma gondolkozott egy darabig. – Hát, nem akarják, hogy olvassa.

– Még a rokonai leveleit se?

– Még az unokahúga leveleit se – jelentette ki Norma.

– Ő mondta ezt magának?

– Ő. – Norma szeme kitágult és kifejezéstelenné vált. – Igenis. Persze hamarosan odamegyek – mondta. – Ajánlatokat kaptam és egyszer már majdnem el is indultam, de az unokabátyám – vagyis Mr. Gable – azt

mondta: „Nem, előbb szerezz tapasztalatokat, azt mondta. Fiatal vagy. Minek sietnél?” Így hát most tapasztalatokat gyűjtök. Egy falatozóban sokat meg lehet tanulni az emberekről. Folyton tanulmányozom őket.

Ernest kissé kételkedve nézett rá. Ismerte a pincérlányokról szóló fantasztikus történeteket, akik egyik napról a másikra drámai sztárokká lettek, de Normának nincsenek meg ehhez sem a domborulatai, sem a lábai. Norma lába olyan volt, mint a bot. De tudott két-három olyan mozisztárról is, aki kikészítés nélkül annyira közönséges, hogy az életben rá sem lehet ismerni. Olvasott ezekről. És Norma, ha nem is látszik meg rajta, elvégre kitömhetik, s ha Clark Gable az unokabátyja, az olyan erő, amelyet nem lehet elütni. Ezzel betörhet.

– Most bizony nem jutott eszembe megkérni Willie-t, hogy belépési engedélyt szerezzen nekem – mondta. – Ritkán jártam ott, dehát – ha akarja, egyenesen bemegyek, megkeresem és odaadom neki a maga levelét. Mit gondol, miért dobják el a postáját?

– Egyszerűen agyon akarják dolgoztatni, s aztán elhajítani, mint egy ócska cipőt – mondta szenvedélyesen Norma. Egymásután öntötték el az indulat hullámai. Extázisban volt, s ugyanakkor vad rémület fogta el. Norma nem volt hazudozó. Idáig sohasem követett el ilyesmit. Elindult egy hosszú, ingatag deszkán, és tudta, Ernestnek egyetlen kérdése, vagy ha tud akármilyen csekélységet, kisiklatja őt és a szakadékba zuhan. Mégsem tudott megállni.

– Nagy ember ő – mondta –, igazi úriember. Nem szereti a szerepeket, amiket kiosztanak rá, mert nem olyan. Még Rhett Butlert sem szerette, mert ő nem sztrájktörő, és nem szeret sztrájktörő szerepeket játszani.

Ernest lesütötte szemét és szempilláin keresztül tanulmányozta Normát. És kezdte megérteni a dolgot. Norma aligha lesz valaha is csinosabb, mint most. Méltóság és bátorság volt az arcában, s igazi, nagy szerelem áradt belőle. Ernest csak két dolgot tehetett: vagy kikacagja, vagy folytatja a játékot. Ha másvalaki is van a szobában – például egy másik férfi –, valószínűleg kikacagja, nehogy az a másik lenézze; szégyelli magát, s csak annál hangosabban kacag, mert látja, hogy valami hatalmas, tiszta, lenyűgöző érzés van ebben a leányban. Az az érzés ez, amely a neofitákat arra bírja, hogy éjszakákat heverjenek végig a kőpadlón az oltárok előtt. A szerelem esszenciájának kiáradása volt ez, olyan leplezetlen erővel, aminőt Ernest soha senkiben nem látott azelőtt.

– Elviszem a levelet – mondta. – Megmondom neki, hogy az unokahúgától hoztam.

Norma arcára kiült az ijedtség. – Nem – mondta – jobb szeretném meglepni. Csak azt mondja, hogy egy barátja írta. Semmi egyebet ne mondjon neki.

– Mit gondol, mikor megy oda munkát vállalni? – kérdezte Ernest.

– Mr. Gable azt tanácsolja, várjak még egy évig. Azt mondja, fiatal vagyok és szükségem van arra, hogy tapasztalatokat szerezzek és tanulmányozzam az embereket. De azért sokszor nagyon unom. Sokszor szeretnék a magam házában lakni olyan... olyan nagy, vastag függönyökkel és hosszú ágydívánnyal, ott fogadnám valamennyi barátomat, Bette Davist, Ingrid Bergmant meg Joan Fontaine-t, mert én nem érintkezem azzal a másik fajtával, amelyik örökösen elválik meg miegymás... Csak körbeülünk és komoly dolgokról beszélgetünk és folyton tanulunk, mert így jut előre az ember, így lesz nagy színésznő belőle. És sok van köztünk, aki komiszul bánik a tisztelőivel, nem akar autogramot adni, meg miegymás, de mi nem vagyunk olyanok. Már mint a magunkfajták, úgy értem. Sőt, sokszor egyenesen az utcáról hozunk fel fiatal leányokat egy csésze teára, és úgy beszélünk velük mintha magunkfajták lennének, hiszen tudjuk, hogy mindent a tisztelőink hűségének köszönhetünk. – Belseje vacogott a félelemtől és nem tudott elhallgatni. Messzire kiment a deszkán, nem állhatott meg, s a deszka mindjárt ledobja magáról.

Ernest azt mondta: – Eleinte nem értettem. Maga tehát játszott filmen. Máris a sztárok közé tartozik?

– Igen –felelte Norma. – De nem ismerne meg azon a néven, amit itt használok. Hollywoodban más a nevem.

– Még pedig?...

– Nem mondhatom meg. Itt maga az egyetlen ember, aki tud rólam valamit. Ugye, nem árulja el?

Ernest megrendült. – Nem – felelte –, egy szót sem szólok, amíg maga nem akarja.

– Őrizze meg sértetlenül a titkomat – mondta Norma.

– Természetesen – mondta Ernest. – Csak adja ide a levelet és lesz rá gondom, hogy megkapja.

– Ki kapjon meg, micsodát? – szólalt meg Alice a küszöbön. – Mit csinálnak maguk egyedül egy hálószobában? – Tekintete gyanakodva járt körül, bizonyítékot keresve; átsiklott az ágyon heverő mintabőröndön,

megakadt a párnán, megvizsgálta a takarót, aztán Normára szökkent. Alice szeme végigjárta a lába fejét, lábszárát, elidőzött egy pillanatra a szoknyáján, habozva állt meg a derekánál, aztán lángoló arcán telepedett meg.

Norma majd hogy rosszul nem lett zavarában. Arcát elöntötte a vér. Alice csípőre tette a kezét.

Ernest csöndesíteni próbálta: – Én csak félretettem az útból a mintabőröndömet, a kisasszony pedig megkért, hogy vigyek el egy levelet Los Angelesbe egy unokafivérének.

– Nincs neki semmiféle unokafivére Los Angelesben.

– De igenis van – mondta haragosan Ernest – ismerem is az unokafivérét.

Most aztán kirobbant Alice-ból a düh, amely egész reggel ki akart törni.

– Idehallgasson! – kiáltotta. – Nem tűröm, hogy mindenféle jöttment kikezdjen a szolgálóimmal.

– Senki se nyúlt hozzá -- mondta Ernest. – Egy ujjal se!

– Nem? Hát akkor mit csinál a hálószobájában? Nézzen az arcára! – Alice-ban felforrt a méreg. Torkából nehéz, gurgulázó, sikoltó hang szakadt ki. Haja az arcába hullt, szeme vérben forgott és nedvesen csillogott, ajka kegyetlenül összeszorult, mint a bokszolóé, amikor végez félig öntudatlan ellenfelével. – Nem tűröm! Mit gondol, azt akarom, hogy levegyék a lábáról? Zabigyerekekkel akarom megtölteni a házat? És még odaadtuk maguknak az ágyunkat meg a szobáinkat!

– De ha mondom, hogy nem történt semmi! – kiáltott rá Ernest. Megbénította az az érzés, hogy ezzel az őrültséggel szemben mily reménytelen a helyzete. Tagadása majdnem beismerésként csengett a fülében. Nem értette az asszony viselkedését, az igaztalanságtól émelygett a gyomra, s benne is kezdett feltámadni a düh.

Normának nyitva volt a szája. A hisztéria rá is átragadt. Minden lihegő lélegzetével vinnyogó kiáltás tört fel belőle. Két keze úgy hadakozott, mintha egyik a másikat el akarná pusztítani.

Alice elindult Norma felé, s jobb kezét ökölbe szorította, nem úgy, ahogy asszonyok szokták, hanem szorosan egymáshoz préselve az ujjait, hüvelykujját odanyomva az első ujjperchez. Szava kásásan, nedvesen hangzott.

– Ki innét! Ki a házból! Ki az esőbe! – Alice egészen odalépett Normához, Norma hátrált előle és rémült kiáltás tört ki az ajkán.

Odakint gyors léptek hallatszottak, és Juan éles hangon kiáltott be:

– Alice!

Az asszony megállt. Szája nyitva maradt, szemén meglátszott a rémület. Juan lassan belépett a szobába. Két hüvelykujját beakasztotta munkaruhahája zsebébe. Oly könnyen mozgott Alice felé, mint a kúszó macska. Az amputált ujján viselt aranygyűrű megcsillant az ablak ólmos világosságában. Alice dühe rémületté változott át. Elódalgott Juan mellől, megkerülte az ágy végét, behúzódott az ágy és a fal közé, s a falhoz érve megállt.

– Ne üss meg – suttogta. – Kérlek, ne üss meg.

Juan odalépett hozzá és jobbkezével megfogta a karját a könyöke fölött. Ránézett – nem keresztül rajta, nem melléje. Gyöngéden megfordította és átvezette a szobán, ki az ajtón, s rácsukta az ajtót Normára és Ernestre.

Azok bámultak a becsukott ajtóra és alig vettek lélegzetet. Juan odavezette Alice-t a kettős ágyhoz, gyöngéden megfordította; az asszony leroskadt, mint a béna, hanyatt dőlt és vadul meresztette rá a szemét. Juan fölvett egy párnát az ágyról és a feje alá dugta. Bal keze, amelyiken a csonka ujj és a jegygyűrű volt, gyöngéden megsimogatta az asszony arcát. – Most már nem lesz semmi baj – mondta.

Alice keresztbe fonta karját, s fojtott, nyers és száraz zokogásban tört ki.

5. FEJEZET

Bernice Pritchard, Mildred leánya és Mr. Pritchard annál a kis asztalnál ült, amely jobbra volt a falatozó bejáratától. A kis csoport szorosan egymáshoz húzódott. A két idősebb azért, mert úgy érezte, hogy valami támadástól kell félniük, Mildred pedig, mert oltalmazni akarta őket Gyakran tűnődött azon, hogyan élhettek meg a szülei ebben a rút és erőszakos világban. Naiv és védtelen kisgyerekeknek tekintette őket, s ami az anyját illeti, bizonyos fokig igaza is volt. De Mildred nem a gyermek elpusztíthatatlan szilárdságára, törhetetlen kitartására gondolt, amellyel kivívja, amit akar. Bernice-ben pedig volt valami elpusztíthatatlan. Meglehetősen csinos asszony volt. Az orra egyenes; oly régóta viselt szemüveget, hogy a nyomása átformálta a két szeme közét. Orrának lisztfehér felső része nemcsak elvékonyodott az üvegtől, hanem két piros folt is mutatta, hogy hol nyomják rendesen a rugók. Szeme ibolyaszínű és rövidlátó volt, s ez valami szelíd, befelé tekintő jelleget adott neki.

Nőies és elegáns volt; öltözködése valamiben mindig emlékeztetett egy elmúlt korszakra. Egyszer-egyszer mellfodrokat és antik tűket viselt. Ingblúzán mindig volt valami csipke és kézimunka, gallérjai és kézelői változatlanul ragyogtak a tisztaságtól. Levendulavízzel mosdott; bőrén, ruháján és pénztárcáján mindig érzett a levendulaillat s egy másik, szinte észrevehetetlen, kesernyés szag: az övé. Csinos bokája és lába volt, igen drága cipőket viselt, rendesen kecskebőrből; fűzős cipőt, amely kiemelte a rüsztjét. Szája gyermekesen puha volt, nem sok jellemet árult el. Igen keveset beszélt, de a maga körében jónak és bölcsnek tartották; jónak, mert csak kedveset mondott mindenkiről, akár ismerte, akár nem, bölcsnek, mert soha semmiféle általános eszmét nem fejezett ki, ami fölötte járt az illatszerek vagy ennivalók tárgykörének. Mások gondolatait csöndes mosolygással fogadta, majdnem mintha megbocsátaná nekik, hogy gondolnak valamit. Az igazság az, hogy nem hallgatott oda.

Voltak idők, amikor Mildred sírt dühében az anyja mindent tudó és megbocsátó mosolya miatt, amellyel az ő politikai vagy közgazdasági előadásait hallgatta. Soká tartott, amíg a leány fölfedezte, hogy anyja sohasem hallgat oda semmiféle beszélgetésre, amely nem személyekről, helyekről vagy anyagi dolgokról szól. Viszont sohasem felejt el semmi részletet, amely tárgyakra, színekre vagy árakra vonatkozik. Pontosan

emlékezett arra, mennyit fizetett egy pár fekete, svéd kesztyűért hét évvel azelőtt. Szerette a kesztyűt és a gyűrűt – mindenféle gyűrűt. Elég nagy gyűjteménye volt, de minden máshoz, minden alkalommal fölvette kis gyémánt eljegyzési gyűrűjét és arany házassági karkötőjét. Ezeket csak fürdéskor tette le. Magán tartotta még akkor is, amikor fésűit és keféit mosta ammóniákos vízben, a mosdótálban. Az ammóniák tisztította a gyűrűket és felragyogtatta a kis gyémántokat.

Házasélete őszintén kellemes volt, és Bernice szerette az urát. Azt hitte, ismeri gyöngeségeit, fogásait és vágyait. Ő maga úgynevezett apáca-vérű volt, ami nem engedte, hogy bármiféle szexuális élvezetet találjon a házasságban: olyan sav-állapotban szenvedett, amely megakadályozta a fogamzásban, ha előbb mesterségesen nem semlegesítették a teste savait. Mindkét állapotot normálisnak tekintette, s minden eltérést ezektől abnormisnak és ízléstelennek tartott. Testi vágyakat érző asszonyokról úgy beszélt, hogy „az afféle nők”, s kissé sajnálta őket, akárcsak a kábítószerek áldozatait vagy az alkoholistákat.

Férjének kezdetbeli vágyaiba beletörődött, majd fokozatosan, gyönge, de állandó vonakodásával előbb megszelídítette, aztán szabályozta, lépésről-lépésre haladva elfojtotta, úgy, hogy hevülései egyre ritkultak, míg végre maga is elhitte, hogy eljutott abba a korba, amikor az ilyen dolgoknak nincs többé fontossága.

A maga módján nagyasszony volt. Jól szervezett, tiszta és kényelmes házat vezetett; konyhája tápláló volt, ha nem is éppen ízletes Nem volt barátja a fűszereknek, mert valamikor azt hallotta, hogy felcsigázzák férfiak vágyait. Ők hárman – Mr. Pritchard, Mildred meg ő – egyáltalán nem híztak el, valószínűleg a koszt íztelensége miatt. Nem gerjesztett bennük nagy étvágyat.

Bernice-t úgy ismerték barátai, mint a világ egyik legédesebb, legönzetlenebb teremését, gyakran beszélek róla úgy, mint valami szentről. Ő pedig gyakran mondta, hogy alázatosan boldognak érzi magát, mert a legjobb, legbecsületesebb barátai vannak az egész világon. Szerette a virágot; ültette, nyeste, trágyázta, levágta. Mindig nagy vázákban tartotta otthon a virágot – barátai azt mondták, hogy a lakása virágosbolthoz hasonlít – s maga rendezte el igen szépen.

Orvosságokat nem szedett, és gyakran szenvedett némán a székrekedéstől, amíg a felhalmozódott anyag nyomása nem könnyített rajta. Igazában sohasem volt beteg, komoly sebet nem kapott, nem volt hát mihez

mérnie a fájdalmat. Egy nyilallás, hátfájás, a gázok nyomása a szíve alatt titokban elhitette vele, hogy halálán van. Amikor Mildredet szülte, bizonyos volt afelől, hogy meghal, s úgy elrendezte a dolgait, hogy Mr. Pritchardnak semmiféle nehézsége ne legyen. Még egy halála után felbontandó levelet is írt, s abban azt tanácsolta neki: házasodjék meg újra, hogy a gyermeknek legyen olyan-amilyen anyja. Később megsemmisítette ezt a levelet.

Teste és elméje lassú volt, s lelke mélyén harcolt a fáradt irigységgel olyan emberek iránt, akik szerinte jó dolgokat éltek át, míg ő úgy ment. keresztül az életen, mint szürke köd egy szürke helyiségen. Minthogy a valóságból keveset látott, szabályokkal élt. A nevelés jó. Önuralomra szükség van. Mindent a maga helyén és idejében. Az utazás kiszélesíti látókörünket. És ez az utóbbi sarkalatos tétel kényszerítette végül arra, hogy Mexikóban töltsék az ura szabadságát.

Hogyan jutott következtetéseihez, azt maga sem tudta. Hosszú, lassú folyamat volt ez; ezernyi célzásból, tanácsból, apró eseményből épült fel, amelyek végül tömegükkel erőszakolták ki az eredményt. Az igazság az volt, hogy ő maga nem kívánkozott Mexikóba. Csak vissza akart érkezni barátai közé úgy, hogy járt Mexikóban. Az ura egyáltalán nem akart elmenni. Megtette a családja kedvéért, meg mert azt remélte, hogy kulturális szempontból hasznára lesz ez az utazás. Mildred akart menni, de nem a szüleivel. Új és különös emberekkel akart találkozni, hogy ilyen érintkezések segítségével új és különös emberré váljék maga is. Érezte, hogy az érzelmeknek nagy, elfedett forrásai vannak benne, és valószínűleg voltak is. Jóformán mindenkiben vannak.

Bernice Pritchard tagadott ugyan minden babonát, de azért a jelek mélységesen hatottak rá. Az utazás kezdetén lerobbant autóbusz megijesztette, mert mintha előre jelezte volna a balesetek sorozatát, amelyek fokozatosan tönkreteszik majd az egész utazást. Átérezte az ura nyugtalanságát. Ezen az éjszakán, amikor álmatlanul hevert Chicoy-ék kettős ágyában, s az ura sóhajtó lélegzését hallgatta, azt mondta neki: – Kaland lesz ebből, mire túl leszünk rajta. Szinte hallom, amint elbeszéled. Mulatságos lesz.

– Remélem – felelte Mr. Pritchard.

Volt valami gyöngéd szeretet kettejük közt, majdnem testvéri viszony. Feleségének asszonyi hiányosságait Mr. Pritchard előkelő úrhölgyek tulajdonságának tekintette. Hűsége miatt sohasem kellett aggódnia. Öntudatlanul is tudta, hogy felesége semmilyen ingerre nem reagál, s ezt

helyesnek tartotta. A maga idegességét, rossz álmait, s azt a fanyar fájdalmat, amit néha a hasa felső részében érzett a túlzott kávéivással és a kevés testmozgással magyarázta.

Szerette a felesége csinos, mindig hullámos és tiszta haját, makulátlan ruháit, s örült a bókoknak, amiket jó háziasszonykodásáért és virágaiért kapott. Olyan asszony volt, akire büszke lehetett az ember. És ez az asszony szép, egészséges leányt szült neki.

Mildred szép, nagy leány volt, két hüvelykkel magasabb az apjánál, öttel az anyjánál. Örökölte anyja szemének ibolyaszínét és gyöngeségét is. Szemüveget tett föl, ha valamit világosan akart látni. Jó alakja volt, izmos lábszára és erős, karcsú bokája. Csípője, fara kemény, lapos és hajlékony a sok testgyakorlástól. Jól teniszezett és center volt a kollégiuma kosárlabda csapatában. Keble nagy, erős és széles. Nem örökölte anyja fiziológiai balesetét és két befejezett szerelmi ügye volt, amely nagyon kielégítette, és állandó sóvárgást ébresztett benne egy tartós viszony után.

Mildred álla határozott és erős volt, mint az apjáé, de az ajka telt, puha és kissé ijedt Nehéz, fekete keretes szemüveget viselt s ez diákossá tette a külsejét. Új ismerőseit mindig meglepte, ha tánc közben szemüveg nélkül látták. Jól táncolt, bár kissé túlságos pontosan, dehát gyakorló atléta volt, s talán a táncot is túl gondosan, és nem eléggé felszabadultan gyakorolta. Volt benne valami enyhe hajlam a vezetésre, de ezt legyőzhette egy erős meggyőződésű táncos.

Mildred meggyőződései is erősek voltak, de változók. Pártfogásába vett egy-egy ügyet; rendesen jó ügyeket. Apját egyáltalán nem értette meg, mert az állandóan zavarba hozta. Ha valami ésszerű, logikus, értelmes dolgot mondott el neki, gyakran meg kellett látnia benne a tompa korlátoltságot, a gondolkodókészség teljes hiányát, ami elborzasztotta. Aztán mondott vagy cselekedett valami olyan értelmeset, hogy Mildred véleménye az ellenkező irányba szökkent. Amikor meglehetős önelégültséggel beskatulyázta már, mint az üzletember karikatúráját, mint kapzsi, rabszolga-természetű és kegyetlen embert: apja megzavarta felfogásának békességét egy kedves és nyílt felfogású tettel vagy gondolattal.

Apjának érzelmi életéről nem tudott semmit, mint ahogy az sem az övéről. Valójában azt gondolta, hogy egy középkorú férfinak nincs is érzelmi élete. A huszonegy éves Mildred úgy érezte, hogy az élet nedvei mind kiszáradnak ötven éves korban, s ez jól is van így, hiszen ilyenkor már

sem férfinak, sem asszonynak nincs vonzereje. Egy ötven éves, szerelmes férfi vagy asszony szemérmetlen látvány lett volna a szemében.

De ha szakadék volt Mildred és az apja közt: anyjától mélységes örvény választotta el. Ez az asszony, akinek nem voltak kielégítésre váró erős vágyai, soha közelébe sem juthatott leányának, akinek igenis voltak. Mildred egykori kísérlete, hogy megossza heves elragadtatásait anyjával és megerősíttesse vele, oly tökéletesen üres értetlenséggel találkozott, hogy sietve visszahúzódott önmagába. Sokáig nem próbált bizalmast keresni; úgy érezte, hogy ő páratlan eset, és minden asszony olyan, mint az anyja. Végül azonban egy nagy darab, izmos fiatalasszony, aki jéghokit, baseballt és íjászatot tanított az egyetemen, megnyerte Mildred bizalmát, teljes bizalmát, s aztán szerelmi ajánlatot tett neki. Ezt a megrázkódtatást csak akkor heverte ki, amikor az ajánlatot egy dróthajú és lágy hangú technikus ismételte meg, eredményesen.

Most aztán Mildred a maga feje szerint cselekedett, önálló gondolatai voltak, s várta azt az időt, amikor halál, házasság vagy valami baleset megszabadítja szüleitől. De azért szerette őket, s megijedt volna önmagától, ha valaha is tudata felszínére jut az, hogy a halálukat kívánja.

E három ember közt sohasem volt szoros kapcsolat, bármennyire megtartották is a formákat. Drágámnak, szívecskémnek, édesemnek szólították egymást, de azért Juan és Alice olyan kapcsolatban élt, aminőt Pritchardék elképzelni sem tudtak. Mildred pedig olyan emberekkel kötött szoros és kimerítő barátságokat, akiknek létezéséről a szüleinek fogalma sem volt. Apja aljasnak tartotta azokat a fiatal nőcskéket, akik férfimulatságok alkalmával meztelenül táncoltak, de soha eszébe sem jutott, hogy neki, aki nézte, tapsolta és fizette őket, bármi köze is lehet az aljassághoz.

Felesége ösztökélésére egyszer-kétszer megpróbálta óvni Mildredet a férfiaktól, éppen csak hogy megtanítsa, hogyan védje meg magát. Célzott arra – és hitte is –, hogy ő alaposan ismeri a világot, s ez a tökéletes világismeret, a hallomáson kívül, a nyilvános házban tett egyszeri látogatása, a meztelen nőcskék tánca és a felesége száraz, közönyös maga-átadása volt.

Ma reggel Mildred szvettert, ráncolt szoknyát és alacsony, mokaszinszerű cipőt viselt. Ott ültek hárman a falatozó kis asztalánál. Mrs. Pritchard háromnegyedes ezüstróka bundája egy kampón lógott Mr. Pritchard mellett. Szokása volt, hogy ügyelt erre a bundára, föladta a

feleségére és lesegítette róla, s gondoskodott arról, hogy rendesen fölakasszák, ne dobják le csak úgy. Kezével borzolta fel a szőrmét, ha meglátszott rajta, hogy összenyomták. Szerette ezt a bundát, szerette azt a tényt, hogy sokba került, szerette benne látni a feleségét, s hallani, amikor más asszonyok az árát számítgatták. Az ezüstróka viszonylag ritka, és vagyontárgynak is értékes volt. Mr. Pritchard érezte, hogy illő módon kell bánni vele. Tanácsolta, hogy ne is vigyék el Mexikóba, először, mert ez trópusi ország, másodszor a banditák miatt, akik esetleg elrabolhatják. Mrs. Pritchard úgy vélekedett, hogy igenis el kell vinni, először, mert elmennek Los Angelesbe és Hollywoodba is, ahol mindenki bundát visel, másodszor, mert Mexikó Cityben éjszaka nagyon hideg van, így hallotta. Mr. Pritchard könnyűszerrel megadta magát; ő is, felesége is társadalmi állásuk védjegyének tekintették ezt a bundát. Kijelölte helyüket az érvényesülő, konzervatív és józan emberek között. Mindenütt jobban bánnak az emberrel, ha szőrmebundája és szép poggyásza van.

A bunda most ott lógott Mr. Pritchard mellett; ujjait fürgén futtatta végig a szőrmén, hogy a hosszú szőröktől tisztán tartsa a bélést. Az asztal mellett ülve hallották a hálószoba ajtaján keresztül Alice rekedt, rikácsoló veszekedését; ez az állati durvaság mélyen megrázta őket, s oly közel húzódtak egymáshoz, amennyire csak lehetett. Mildred cigarettára gyújtott, s kerülte az anyja tekintetét. Csak fél esztendeje cigarettázott, amióta huszonegy éves elmúlt. Az első kirobbanás után ez a téma sohasem került többé szóba, de anyja mindig helytelenítő arcot vágott, valahányszor Mildred előtte gyújtott rá.

Az eső elállt, s csak a tölgyfákról hulltak a cseppek a tetőre. A földet átitatta a víz. A gabona, amelyet nehézre hizlalt a nedves, dús tavaszi idő, megdőlt az utolsó zápor hatására, s fáradt hullámokban nyúlt el a földön. A víz csörgedezett, futott, csobogott, rohant, hogy alacsony helyeket találjon. Az állami út árkai tele voltak, a víz itt-ott el is öntötte az emelt utat. Az aranyos pipacsok mind elhullatták szirmaikat, a csillagfürt pedig éppen úgy megdőlt, mint gabona, – túlságosan kövér és nehéz volt ahhoz, hogy fenn tudja tartani a fejét.

Az ég tisztulni kezdett. A felhők szétszakadoztak, s az ég tiszta foltjain selymes foszlányok kergetőztek. Fenn a magasban heves szél fújt, szétszórva, keverve, párosítva a felhőket, de lenn a földön tökéletesen csöndes volt a levegő; férgek, ázott fű és felszabadult gyökerek szaga érzett.

A Rebel Corners-i falatozó és garázs körzetéből sekély folyócskákban sietett a víz az országút-menti árokba. A busz tisztára mosva ragyogott alumínium-színeiben; a víz még csöpögött az oldaláról s szélvédője foltos volt az apró cseppektől. Benn a falatozóban kissé meleg volt.

Pimples a pult mögött állt és megpróbált segíteni: ez a mai napig meg nem történhetett volna vele. Eddigi helyein mindig utálta a munkát, és automatikusan gyűlölte a munkaadót. De a ma reggeli élmény még erősen dolgozott benne. Fülében csengett Juan szava: „Kit, töröld meg a kezedet és nézd meg, légy szíves, hogy Alice elkészült-e a kávéval?” Ennél édesebben csengő mondatot életében nem hallott. Tenni akart valamit Juanért. Narancslevet préselt ki Pritchardéknak és kávét vitt nekik, most pedig igyekezett egyszerre ügyelni a kenyérpirítóra és a rántottára.

– Adjon mindhármunknak rántottát – mondta Mr. Pritchard – Így kényelmesebb lesz. Az enyémet otthagyhatja a serpenyőben, hogy jól kiszáradjon.

– Igenis – mondta Pimples. A serpenyője túlságosan forró volt, s a tojás sercegett, és azt az ázott csirketoll-szagot árasztotta, amit a nagyon is gyors sütés okoz.

Mildred keresztbe rakta a lábát, s a szoknyája beakadt a térde alá, úgy, hogy a Pimples elől eltakart oldalának csupaszon kellett maradnia. Pimples szeretett volna arra menni, hogy megnézze. Átható, összehúzott szeme megszámlálhatatlan gyors pillantást vetett arra, amit láthatott. Nem akarta, hogy a leány rajtakapja, amint lábszárát lesi. Kitervelte magában a dolgot. Ha nem mozdul, ő felszolgálja a tojást és szalvétát vesz a karjára. Amikor aztán a tálakat letette, elmegy az asztaluk mellett, vagy tíz lábnyira, és mintegy véletlenül leejti a szalvétát. Lehajol és visszanéz a karja alatt, s így megláthatja Mildred lábszárát.

Készenlétbe helyezte a szalvétát és kavarta a tojást, hogy elkészüljön, mielőtt a lány megmozdul. Kezdte kikaparni. Közben odaégett, nem kaparta hát erősen, égett héja a serpenyőben maradjon. A falatozó megtelt az odaégett rántotta szagával. Mildred odanézett és látta Pimples szemének villanását. Lepillantott, észrevette, hogy a szoknyája fölakadt és rendbe hozta. Pimples látta, anélkül, hogy egyenesen odanézett volna. Tudta, hogy rajtacsípték, s az arcát elöntötte a vér.

Fekete füst szállt fel a tojásos serpenyőből és kék füst a kenyérpirítóból. Juan nyugodtan lépett ki a hálószobából és szimatolni kezdett.

– Úristen! – kiáltott fel – mit csinálsz te, Kit?

– Próbálok segíteni – mondta bizonytalanul Pimples.

Juan elmosolyodott.

– Hát köszönöm, de azt hiszem, jobb lesz, ha a tojások körül nem segédkezel. – Odament a gázmelegítőhöz, levette a forró serpenyőt az odaégett tojással, az egészet a mosogatóba loccsantotta és ráeresztette a vizet. A rántotta sziszegett és fortyogott egy darabig, aztán panaszosan átengedte magát a víznek.

Juan azt mondta: – Kit, menj ki és próbáld megindítani a motort. Ne fojtsd le, ha nem akar indulni. Attól csak megszívja magát. Ha nem indul rögtön, csavard le az elosztófejet, és töröld meg a megszakítót. Lehet, hogy átnedvesedett. Ha megindult, válts a legalacsonyabb fokozatba egy-két pillanatig, aztán a legmagasabbra, és hagyd forogni a kerekeket. De vigyázz, hogy le ne rázódjék a kocsi a fűrészbakról. Csak üresen járjon a kereke.

Pimples megtörölte a kezét. – Ne csavarjam ki előbb az olajtartály fedelét, hogy lássam, tele van-e még?

– De igen. A magad dolgát érted. Nézd csak meg. Az az olaj elég sűrű volt ma reggel.

– Lehet, hogy lerázódott – mondta Pimples. Megfeledkezett a Mildred lábszárára vetett utolsó pillantásáról. Izzott az arca Juan dicsérő szavaitól.

– Kit, nem hiszem, hogy akárki is ellopná, de azért tartsd szemmel a buszt. – Pimples rabszolgai buzgalommal nevetett a gazda tréfáján, és kiment az ajtón. Juan kinézett a pult mögül. – A feleségem rosszul érzi magát – mondta. – Mivel szolgálhatok? Tetszik még kávé?

– Igen – felelte Mr. Pritchard. – A fiú megpróbált rántottát készíteni és elégette. A feleségem hígan szereti.

– Ha friss – szólt közbe Mrs. Pritchard.

– Ha friss – mondta Pritchard. – Én kiszárítva.

– A tojás friss – mondta Juan. – Azon frissen szedtük ki a jégből.

– Nem hiszem, hogy meg tudnám enni a jegelt tojást – mondta Mrs. Pritchard.

– Hát pedig ezek azok, én nem akarok hazudni.

– Azt hiszem, én csak egy diós kiflit kérek – mondta Mrs. Pritchard.

– Én is ugyanazt – mondta Mr. Pritchard.

Juan nyíltan megcsodálta Mildred lábszárát. A leány fölnézett rá. A férfi szeme annyi gyönyörűséggel telt meg, bámulata olyan leplezetlen volt,

hogy Mildred kissé belepirult. Valami melegséget érzett a mellében. Elektromos ütés szaladt végig rajta.

– Ó! – levette tekintetét Juanról. – Kérek még kávét. Talán egy diós kiflit is

– Csak két diós kifli maradt – mondta Juan. – Viszek két kiflit meg egy csiga-tekercset, aztán tessék összeveszni rajtuk.

A busz motorja robbanva megindult odakinn; a zaj egy perc múlva dorombolássá enyhült.

– Jó a hangja – mondta Juan.

Ernest Horton csöndesen, szinte lopódzkodva lépet ki a hálószoba ajtaján, s az ajtót halkan becsukta maga után. Odament Mr. Pritchardhoz, s az asztalra tett hat lapos csomagot. – Tessék – mondta –, hat darab.

Mr. Pritchard elővette tárcáját. – Tud húszból visszaadni? – kérdezte.

– Nem.

– Fel tud váltani húsz dollárt? – kérdezte Mr. Pritchard Juant.

Juan megnyomta a „Nem eladás" gombot a pénztárgépen és kinyitotta a kasszát. – Két tízest adhatok.

– Így jó lesz – mondta Ernest Horton. – Van körülbelül egy dollár apróm. Kilencet kapok. – Elvette az egyik tízest és visszaadott Mr. Pritchardnak egy dollárt.

– Mi ez? – kérdezte Mrs. Pritchard. Fölvette az egyik csomagot, de az ura kikapta a kezéből.

– Nem szabad – mondta titokzatosan.

– Dehát mi ez?

– Az az én titkom – mondta tréfásan Mr. Pritchard. – Elég jókor megtudod majd.

– Ó, meglepetés?

– Igenis. Kislányok ne dugják az orrukat olyasmibe, amihez nincs közük. – Mr. Pritchard mindig „kislánynak" nevezte a feleségét, ha tréfás kedvében volt, s az asszony gépiesen átvette a hangulatát.

– Ész mitoj látja med a tiszlány a szép ajándétot?

– Majd meglátod – mondta, és oldalzsebébe gyömöszölte a lapos csomagokat. Sántikálva akart belépni, ha alkalom kínálkozik rá. Módosított a fogáson. Úgy tesz majd, mintha annyira fájna a lába, hogy nem tudja maga lehúzni cipőjét és harisnyáját. Ráveszi a feleségét, hogy ő húzza le. Micsoda hecc lesz az arcát figyelni! Félholtra válik, amint a sebesült lábat megpillantja.

– Mi ez, Elliott? – kérdezte az asszony kissé kényeskedve.

– Majd meglátod, csak össze ne kócold a szép hajadat, kislány!

Azzal Ernesthez fordult: – Éppen most eszeltem ki egy új fogást. Később beszélünk majd róla.

– Helyes! – kiáltott fel Ernest. – Ez az, amitől megbolondul a világ. Csak egy új fogás kell és megvalósította magát az ember. Nem kell nagyon mélyre ásni. Csak egy fogás kell, egy ötlet, egy „gag”, ahogy Hollywoodban mondják. Így van a filmsztorival is. Vesz az ember egy kész mesét és beletesz pár „gag”-et – nem kell sok, csak amennyi éppen elég – és keres rajta.

– Értelmes dolog mondta Mr. Pritchard. – Igen, nagyon értelmes.

– Fura sorsuk van az új fogásoknak – mondta Ernest. Leült egy székre és keresztbe rakta a lábát. – Mulatságos, hogy téved néha az ember. Volt nekem egy találmányfélém, és azt képzeltem, hogy leülhetek a pénzemet számolni, de tévedtem. Tetszik tudni, rengeteg olyan ember van, mint én, aki folyton utazik és az útitáskájában hordozza mindenét. Már most megesik, hogy páholyösszejövetele van, vagy más esti társasága, és fel kell öltöznie. Szeretne szmokingban megjelenni. De egy szmoking becsomagolásához sok hely kell és meglehet, hogy egész utazásán csak egyszer vagy kétszer lesz szüksége rá. Így támadt az ötletem. Tegyük fel, mondom, hogy van egy szép, sötét, utcai ruhád – sötétkék vagy majdnem fekete, esetleg sötétbarna –, és felgombolható selyemhajtókát és a nadrágra kapcsolható selyemcsíkot viszel magaddal. Délután fölveszed a szép, sötét ruhát, a hajtókára gombolod a selyemborítást, felkapcsolod a selyemcsíkot, és kész a szmoking. Kigondoltam még egy zacskót is, amiben hordozni lehet.

– Nahát! – kiáltott fel M. Pritchard. – Csodálatos gondolat! Miért kell most is helyet pazarolnom az útitáskámban egy szmokinggal? Ilyesmiben szívesen benne lennék. Ha szabadalmat kap és megkezdi a hadjáratot – nagy, országos reklámhadjáratot –, talán rávehet egy nagy mozisztárt, hogy viselje.

Ernest fölemelte a kezét. – Éppen így gondoltam én is –mondta. – Tévedtem, és ön is téved. Papíron kidolgoztam az egészet, hogy kellene fölvenni; pici selyemhurkokkal a nadrág szárán, hogy a selyemcsíkot azokra lehessen kapcsolni. No, aztán volt egy barátom, aki egy nagy posztógyárosnak dolgozik – Ernest elnevette magát –, az hamarosan helyretette a fejemet. „Magadra zúdítanál minden szabót és minden nagy

gyárost”, mondta. „Egy szmoking ára mindenütt ötven-százötven dollár, te meg olyan ötletekkel jössz, amik egy tízdolláros vacakkal ütik agyon ezt az üzletet. Kikergetnének még az országból is”, mondta.

Mr. Pritchard komolyan bólintott. – Igen, értem. Védeniük kell magukat és a részvényeseiket.

– Nem kecsegtetett nagy reményekkel a barátom – folytatta Ernest. – Én úgy képzeltem, hogy csak leülök és számolom a hasznot! Elgondoltam, hogy ha valaki, mondjuk repülőgépen utazik, ott vannak a súlykorlátozások. Joga van, hogy takarékoskodjék a hellyel az útitáskájában. Így egy ruha súlya terheli, és kettőt visz magával. Aztán úgy gondoltam, hogy talán az ékszer-részvénytársaságok pártolhatnák a dolgot. Inggomb, kézelőgomb-készlet, meg az én hajtókáim és csíkjaim együtt, csinos csomagolásban. Ezt még nem jártam végig. Nem kérdeztem senkit. Ebben még lehet valami.

– Nekünk kettőnknek össze kellene ülnünk egy alapos beszélgetésre – mondta Mr. Pritchard. – Szabadalmaztatta már?

– Nem. Nem akarok költeni a dologra, amíg nem tudom, érdekel-e valakit.

– Igaza lehet – mondta Mr. Pritchard. – Szabadalmi irodák, meg miegymás... biz ez sokba kerül. Lehet, hogy igaza van. – Aztán más tárgyra tért át. – Mikor indulhatunk? – kérdezte Juantól.

– Az Agár tíz óra körül érkezik. Az postai szállítmányt hoz és utasokat is. Fél tizenegykor indulhatunk. Ez a menetrend. Szolgálhatok még valamivel? Tetszik még kávé?

– Kérek még kávét – felelte Mr. Pritchard.

Juan odavitte neki, és kinézett az ablakon a busz levegőben forgó kerekeire. Mr. Pritchard az órájára pillantott.

– Még egy óránk van – mondta.

Magas, hajlott öreg ember került be az épület oldaláról. Az, aki Pimples ágyában hált. Kinyitotta a falatozó ajtaját, belépett, leült egy székre. Feje állandóan úgy lógott eres nyakának szárán, hogy orra hegye egyenesen a földre mutatott. Jóval túljárt a hatvanon, s a szemöldöke úgy ráborult a szemére, mint egy terriernek. Hosszú, mély bevágású felsőajka úgy emelkedett a fogsora fölé, mint egy tapír kis ormánya. A középső foga fölött kiugró dudorodás majdnem olyannak látszott, mintha fogni lehetne vele. Szeme sárgás-aranyszínű volt, és dühössé tette az arckifejezését.

– Nem tetszik nekem – mondta minden bevezetés nélkül – Tegnap se tetszett, amikor a lerobbant, s ma még kevésbé.

– Megigazítottam a hátsó futóművet – mondta Juan. – Most jól forog.

– Azt hiszem, visszaadom a jegyemet és visszamegyek San Ysidroba az Agáron.

– Hát azt megteheti.

– Érzek valamit – mondta az ember. – Valahogy nem tetszik nekem. Valami mintha figyelmeztetni akarna. Nem egyszer történt ez már velem. Akkor nem ügyeltem rá, és megjártam.

– A busznak semmi baja – mondta Juan, bosszúságában kissé emelt hangon.

– Nem a buszról beszélek --mondta az ember. – Itt élek ebben a megyében, itt is születtem. A talaj tele van vízzel. A San Ysidro folyó ki fog áradni. Tudja, milyen az, amikor a San Ysidro kiárad. Közvetlenül Pico Blanco alatt végigmegy a Lone Pine Canyonon, és nagy hurkot ír le. A talaj megtelik vízzel, és minden csepp egyenesen a San Ysidroba folyik. Most őrjöngeni fog.

Mrs. Pritchard izgatottnak látszott. – Gondolja, hogy veszélyes? – kérdezte.

– Ugyan, drágám – nyugtatta Mr. Pritchard.

– Érzek valamit – mondta az ember. – A régi út megkerülte a folyónak ezt a kanyarodását és sehol sem ment át rajta. Vagy harminc évvel ezelőtt Mr. Trask megyei útmesterré tétette meg magát. A régi út nem volt elég jó neki. Két hidat épített, és mit takarított meg ezzel? Tizenkét mérföldet. Huszonhétezer dollárjába került a megyének. Mr. Trask tolvaj volt.

Megfordította merev nyakát és szemügyre vette Pritchardékat.

– Tolvaj. Éppen vád alá akarták helyezni egy másik munkája miatt, amikor meghalt, három évvel ezelőtt. Mint gazdag ember halt meg. Most két fia tanul a kaliforniai egyetemen, az adófizetők pénzén. – Elhallgatott és felső ajka jobbra-balra járt hosszú sárga fogai fölött. – Ha azokat a hidakat igazi nyomás éri, összeomlanak. A beton nem elég szilárd. Én visszaadom a jegyemet, és visszamegyek San Ysidroba.

– A folyóval tegnapelőtt még semmi baj nem volt – mondta Juan. – Alig volt víz benne.

– Maga nem ismeri a San Ysidro folyót. Két óra alatt kiáradhat. Láttam én már, amikor fél mérföld széles volt, s a felszínét döglött tehenek és elsodort tyúkólak borították. Nem, ha már ez az érzésem, nem megyek. Pedig nem vagyok babonás.

– Gondolja, hogy a busz átmehet a hídon?

– Nem mondom ki, amit gondolok. Tudom, hogy Trask tolvaj volt. Harminchatezerötszáz dollár vagyont hagyott hátra. A fiai most költik el az egyetemen.

Juan előjött a pult mögül és odament a falitelefonhoz.

– Halló! – kiáltott bele. – Kérem Breed benzinállomását a San Juan-i úton. Nem tudom a számát. – Várt egy darabig, aztán így szólt: Halló! Itt Chicoy, a Cornersből. Milyen a folyó? Igen? Rendben van a híd? Igen. Helyes. Hamarosan találkozunk. – Juan visszaakasztotta a kagylót. – A víz elég magas – magyarázta. – Azt mondják, a híd rendben van.

– Az a folyó egy óra alatt egy lábnyit emelkedhet, amikor a Pine Canyon belezúdít egy felhőszakadást. Mire odaérnek, a hídnak vége lehet.

Juan kissé türelmetlenül fordult hozzá. – Mit akar, mit csináljak? Ne menjek?

– Maga tegyen, amit akar. Én csak vissza akarom adni a jegyemet, és visszajutni San Ysidroba. Nem csinálom végig ezt az ostobaságot. Egyszer már volt ilyen érzésem, nem hallgattam rá és kitörtem mindkét lábamat. És ilyen érzés fogott el a tegnapi balesetnél.

– Hát tekintse úgy, hogy máris visszakapta a jegyét – mondta Juan.

– Ezt is akarom. Maga nem régen van itt. Nem tudja azt, amit én tudok Traskról. A fizetése évi ezerötszáz, és hátrahagy harminchatezerötszázat meg százhatvan hektár terheletlen földet. Mondja!

Juan azt mondta: – Helyes, gondom lesz rá, hogy feljusson az Agárra

– Nem mondok magának semmit Traskról, csak azt mondom el, ami történt. A többit gondolja el maga. Harminchatezerötszáz dollár.

Ernest Horton megkérdezte: – És ha a híd összedőlt?

– Akkor nem megyünk át rajta. – felelte Juan.

– És akkor mit csinálunk? Megfordulunk és visszajövünk?

– Alighanem – mondta Juan. – Hacsak át nem ugrunk a folyón.

A görnyedt ember körülhordozta diadalmas mosolyát a szobán. – Lássák! – mondta. –Visszajövünk ide, és nem lesz busz San Ysidroba. Meddig üldögélnek itt? Hónapokig? Megvárják, amíg új hidat építenek? Tudják, ki az új útmester? Egy diák. Most került ki az egyetemről. Csupa könyv, semmi gyakorlat. Ó, megrajzolni tud egy hidat, de fölépíteni? Majd meglátjuk.

Juan elnevette magát.

– Nagyon jó – mondta. – A régi hidat még el sem mosta a víz és magának már az újjal van baja, amelyik még meg sem épült.

Az öreg oldalt fordította fájó nyakát. – Kezd haragudni? – kérdezte.

Egy pillanatra mintha sötét vörös fény izzott volna föl Juan fekete szemében. – Igenis – mondta. – Ne féljen, följuttatom magát az Agárra. Nem kérek magából ezen az úton.

– Nem dobhat le a kocsiról, maga köteles mindenkit elvinni.

– Igaz –felelte fáradt hangon Juan. –Néha tűnődöm is, hogy minek tartom fenn ezt a buszt. Talán nem is csinálom tovább. Csak gondom van vele. Még hogy valami érzése van! Hülyeség!

Bernice nagy figyelemmel hallgatta ezt a beszélgetést. – Én nem hiszek ezekben a dolgokban – mondta –, de azt mondják, odalent Mexikóban ez a száraz évszak. Olyan, mint az ősz. Nyár akkor van, amikor esik.

– Mama – szólt közbe Mildred –, Mr. Chicoy ismeri Mexikót. Ott született.

– Ó, igen? Hát ugye, ott ilyenkor száraz évszak van?

– Néhol – felelte Juan. – Azt hiszem, arrafelé, ahová maguk készülnek. Másutt egyáltalán nincs száraz évszak.

Mr. Pritchard megköszörülte a torkát. – Mexikó Citybe és Pueblába megyünk, aztán Cuernavacába és Tascóba; esetleg kirándulunk Acapulcóba és megnézzük a tűzhányót, ha semmi baj nem lesz.

– Semmi baj nem lesz – mondta Juan.

– Ismeri ezeket a helyeket? – kérdezte Mr. Pritchard.

– Ismerem.

– Milyenek a szállodák? – érdeklődött tovább Mr. Pritchard. – Ismeri az utazási irodákat – azok csodálatosnak mondanak mindent. Milyenek valójában?

– Csodálatosak – felelte Juan s most már mosolygott. – Nagyszerűek. Minden reggel ágyban lehet reggelizni.

– Nem akartam ma reggel kellemetlenséget okozni önöknek, – mondta Mr. Pritchard.

– Nem történt semmi baj. – Rákönyökölt a pultra és bizalmasan kezdett beszélni. – Néha torkig vagyok egy kicsit. Vezetem ezt az átkozott buszt oda-vissza, oda meg vissza. Néha szeretném egyenesen nekivinni a dombnak. Olvastam egyszer egy New York-i komphajó kapitányáról, aki egy szép napon kivitte a kompját a tengerre, és soha többet nem hallottak róla. Lehet, hogy elsüllyedt, lehet, hogy kikötött valahol egy szigeten. Megérteném azt az embert.

Pótkocsit húzó nagy, vörös teherautó lassított odakünt az országúton. A vezetője benézett. Juan gyorsan meglóbálta a karját. A vezető második sebességre kapcsolt, gyorsított és elrobogott

– Azt hittem, bejön – mondta Mr. Pritchard.

– Szereti a málnakrémet – mondta Juan. – Mindig megáll, ha van a háznál. Most intettem neki, hogy nincs.

Mildred elbűvölten nézett Juanra. Volt valami ebben a furcsa melegszemű fekete emberben, ami felbolygatta. Érezte, hogy vonzza hozzá valami. Szerette volna magára, egészen magára vonni a figyelmét. Hátravetette a vállát, úgy, hogy a keble kidomborodott.

– Miért jött el Mexikóból? – kérdezte s levette a szemüvegét, hogy anélkül lássa Juan, amikor válaszol neki. Az asztal fölé hajolt, mutatóujját balszeme sarkához nyomta, s hátrahúzta bőrét, szempilláját. Ez megváltoztatta szeme fókuszát. A férfi arcát világosabban látta így. Hosszas és sóvárgó pillantást vetett rá, már pedig a szeme szép volt.

– Nem tudom, miért jöttem el – szólt hozzá Juan. Meleg szeme mintha körülölelte, simogatta volna. Mildred egy kis gyöngédséget és édességet érzett a mellében. Ennek véget kell vetni, gondolta. Őrültség. Agyán gyors, szexuális kép villant át.

Juan azt mondta: – Ott, ha nem gazdag az ember, túlságosan keményen dolgozik meg igen kevés pénzért. Azt hiszem, ez a fő oka annak. hogy eljöttem.

– Igen jól beszél angolul – jegyezte Bernice Pritchard, mintha bókot mondana.

– Miért ne? Az anyám ír volt. Egyszerre tanultam meg mind a két nyelvet.

– Mexikói állampolgár maga? – kérdezte Mr. Pritchard.

– Alighanem – felelte Juan. – Sohasem tettem semmit ebben a dologban.

– Pedig nem ártana kiváltani a legfontosabb iratokat, – mondta Mr. Pritchard.

– Minek?

– Nem árt.

– Az államnak mindegy, – mondta Juan. Így is megadóztat és besoroz katonának.

– Mégsem árt.

Juan tekintete még mindig Mildreddel játszadozott, megérintette keblét és lesiklott a csípőjén. Látta, hogy sóhajt és kissé hátrafeszíti derekát, s Juan lelke mélyén megmozdult a gyűlölet démona. Nem erősen, mert nem sok gyűlölet lakozott benne, de volt indián vér, s a sötét múltból megmaradt a gyűlölet az *ojos claros*, a világos szeműek, a szőkék ellen. Gyűlölet volt ez és félelem egy arcszíntől. A világosszemű emberektől, akik évszázadokon át elvették a legjobb földeket, legjobb lovakat, legjobb asszonyokat. Juan kis villanásként érezte ezt a gyűlöletet, s a gyönyör izzását szította föl benne az a tudat, hogy ujja köré csavarhatja, meggyalázhatja ezt a leányt, ha akarja. Megzavarhatja és elcsábíthatja gondolatban, de testben is, aztán elhajíthatja. Megmozdult a kegyetlenség s ő engedte, hogy dagadozzék benne. Hangja lágyabbá és levegősebbé vált. Egyenesen Mildred ibolyaszínű szemébe beszélt.

– A hazám – mondta – ha nem élek is ott, a szívemben van. – Nevetett ezen magában, de Mildred nem nevetett. Kissé előrehajolt és mindkét szeme sarkát hátrahúzta, hogy világosabban láthassa Juan arcát.

– Emlékszem erre-arra, – mondta Juan. – A városunk terén nyáron levélírók voltak, akik minden ügyét-baját elintézték az írástudatlan embereknek Jó emberek voltak. Kellett is, hogy jók legyenek. A falusiak tudták volna, ha nem azok. Sok mindent tudtak ezek a hegylakók. És emlékszem, egy reggel, kisfiú koromban, ültem egy padon. Fiesta volt a városban, egy szent tiszteletére. A templom tele volt virággal, aztán voltak cukrossátrak, óriáskerék meg egy kis körhinta. Az emberek egész éjszaka rakétákat eregettek a szent tiszteletére. Abb parkban egy indián odament a levélíróhoz és azt mondta: „Írj egy levelet a gazdámnak. Én megmondom, mit írj, te aztán szerkeszd meg annak rendje és módja szerint, ne mondja, hogy udvariatlan vagyok.” „Hosszú lesz a levél?” kérdezte az ember. „Nem tudom”, felelte az indián. „Egy peso lesz az ára”, mondta a levélíró. A kis indián kifizette, aztán így szólt: „Meg akarom mondani a gazdámnak, hogy nem mehetek vissza a városomba és a földemre, mert nagy szépséget láttam, és itt kell maradnom. Írd meg, hogy sajnálom és nem akarok neki fájdalmat okozni, s a barátaimnak sem, de nem tudok visszamenni. Más emberré lettem, és a barátaim nem ismernének meg. Boldogtalan és nyughatatlan lennék a mezőn. És amiért más emberré lettem, a barátaim eltaszítanának, és gyűlölnének. Láttam a csillagokat. Írd meg ezt. És írd meg, hogy a székemet adja oda a testvér-barátomnak, a disznót meg a két

kis malacát annak az öregasszonynak, aki ápolt, amikor lázban feküdtem. A fazekaimat a sógoromnak, és a gazdát áldja meg az Isten. Írd meg ezt.”

Juan elhallgatott és látta, hogy Mildrednek kissé szétnyílt az ajka; látta, hogy történetét jelképesen magára érti.

– Mi történt vele? – kérdezte a leány.

– Hát az, hogy meglátta a körhintát – felelte Juan. – Nem tudott megválni tőle. Ott hált mellette, a pénze hamarosan elfogyott, éhezett, aztán a tulajdonos vele hajtatta a körhintát, és enni adott neki. Szerette a körhintát. Talán máig is ott van. – Juan idegenné vált az elbeszélés közben. Egy kis idegenszerűség keveredett a kiejtésébe.

Mildred mélyet sóhajtott. Mr. Pritchard megszólalt: – Hadd látom csak világosan. Odaadta földjét, minden jószágát, és sohase ment haza, mert meglátott egy körhintát?

– A föld nem volt az övé – mondta Juan. – Kis indiánoknak soha sincs saját birtokuk. De minden egyebet odaadott.

Mildred az apjára meredt. Ez is olyan alkalom volt, amikor émelyítően ostobának találta. Miért nem tudta meglátni a szépséget ebben a történetben? Tekintete visszaszökkent Juanra, hogy némán megmondja neki: ő megértette – s látni vélt valamit a férfi arcában, ami nem volt ott azelőtt. Azt gondolta, valami kegyetlen, alattomos diadal látszik meg az arcán, vagy talán a szemében. Átkozott gyönge szeme nem látja tisztán. De amit látott, összerázta. Gyorsan anyjára pillantott, aztán apjára, hogy lássa, észrevettek-e valamit, de azok üres tekintettel néztek Juanra.

Apja azt mondta a maga lassú beszédjével, amely Mildredet megőrjítette: – Megértem, hogy szépnek találta, ha azelőtt sohasem látott körhintát, de végül mindent megszokik az ember. Egy palotát is megszokik néhány nap alatt, aztán valami mást kíván.

– Ez csak afféle történet - mondta Mildred oly hevesen, hogy az apja meglepett tekintettel nézett rá.

Mildred szinte érezte Juan ujjait a csípőjén. Teste bizsergett a fölébresztett és ki nem elégített vágytól. Tisztára szexuális sóvárgás viszketett benne, s haragja az apja ellen fordult, mintha szeretkezés közben zavarta volna meg. Föltette szemüvegét, gyorsan Juanra pillantott, aztán lekapta róla a tekintetét, mert a férfi szeme fátyolos volt, ámbár mindnyájukra nézett. Valami győzelem-félének örült. Nevetett a lányon, s azon is, hogy a szülei nem tudják, mi történt. És Mildred vágya hirtelen

csomóvá sűrűsödött a gyomrában, s a gyomra megfájdult, felfordult, azt hitte, hányni fog.

Ernest Horton azt mondta: – Én mindig terveztem, hogy lemegyek Mexikóba. Gondoltam, megkérem egyszer a központunkat. Értékes kapcsolatokat szerezhetnék ott. Tetszenek nekem azok a fiesták. Bizonyosan árulnak újdonságokat is?

– Hogyne – felelte Juan. – Kis rózsafüzéreket, szentképeket, gyertyákat meg más efféléket, aztán égetett cukrot és fagylaltot.

– Hát, ha valaki lemenne és foglalkoznék ezekkel a cikkekkel, valószínűleg olcsóbban tudná előállítani, mint ők. Nagyon szép rózsafüzéreket készíthetnénk színes üvegből. És a rakéták! A mi társaságunk a legnagyobb ünnepekre is szállít mindenfajta tűzijátékot. Jó gondolat. Azt hiszem, írok egy levelet.

Juan ránézett a piszkos edények egyre növekvő halmazára a mosogatóban. Válla fölött a hálószoba ajtajára pillantott, aztán kinyitotta az ajtót és benézett. Az ágy üres volt. Alice fölkelt, de a fürdőszoba be volt zárva. Juan visszajött és kezdte sikálni a piszkos edényt.

Az ég gyorsan kiderült, s a tiszta sárga nap beragyogta a megáztatott földet. A tölgyfa fiatal levelei szinte megsárgultak az új világításban. A zöld mezők hihetetlenül üdének látszottak.

Juan kurtán elmosolyodok. Levágott két darab kenyeret.

– Azt hiszem, járok egy kicsit – mondta Mr. Pritchard. – Akarsz velem jönni, drágám? – kérdezte a feleségét. Az hirtelen a hálószoba ajtaja felé pillantott.

– Mindjárt – mondta s az ura megértette.

– Jó, addig kimegyek – mondta Mr. Pritchard.

6. Fejezet

Alice, amikor Juan otthagyta, sokáig hevert hanyatt fekve, karját arca fölött keresztbe fogva. Zokogása lassan-lassan csöndesedett el, mint egy gyermeké. Hallotta a falatozóból a beszélgetés moraját. Karjának belső fele meleg és nedves lett a szeme fölött. Valami megnyugvás áradt szét benne, s a feszültség fokról fokra enyhült a testében. Ahogy így feküdt, ernyedt nyugalomban, visszagondolt arra, ami történt. Nem emlékezett már arra a nőre, aki Normára rikoltozott. A reggel ködbe borult előtte. Még nem jött rá a tulajdon viselkedése okára. Most, hogy visszagondolt rá, tudta, hogy igazában nem gyanúsította Normát erkölcstelenséggel, s ha így lett volna, azzal sem törődött volna sokat. Nem szerette Normát. Bánta is ő Normát. Szegény kis ázott macska.

Amikor Norma beállt hozzájuk, Alice természetesen úgy vetette figyelő érzékszerveit a lányra és Juanra, mint egy szívhallgatót, s amikor semmit sem észlelt Juan részéről, se megelevenedést, sem kedveskedést, sem pedig szem-rajtafelejtést: már csak úgy érdekelte Norma, mint kávéhordozó és edénymosogató gép. Alice nemigen vett észre dolgokat vagy embereket, ha az ő közvetlen életét nem gazdagították vagy károsították valami módon. És most, hogy ernyedten, melegen, csöndesen pihent, elméje működni kezdett, s a gondolatokkal együtt beléje költözött a rémület.

Visszatért a jelenetre. Rémülete Juan gyöngédségéből eredt. Úgy kellett volna, hogy megüsse. Aggasztotta, hogy ezt nem tette meg. Talán nem is törődik már vele. Tapasztalása szerint a férfi közömbös gyöngédsége a cserbenhagyás bevezetője szokott lenni. Próbált visszaemlékezni, hogy milyenek azok a Pritchard nőszemélyek, s hogy Juan melegen nézett-e valamelyikükre. Ismerte Juant. Ha érdeklődése, fölébredt, szeme forró lett, mint a kemence. Aztán kissé megrázkódva emlékezett vissza, hogy Juan átadta az ágyukat Pritchardéknak. Most is érezte az ágyneműn a levendulaillatot. Ez az illat gyűlöletet és undort ébresztett benne.

Figyelte a hangokat az ajtón keresztül. Juan enni ad nekik. Nem tenné, ha nem érdekelnék. Hagyná őket a fenébe és kimenne a buszon dolgozni. Alice-ban nyugtalan félelem támadt fel. Rosszul bánt Normával. Ezen könnyű segíteni. A Norma-fajta teremtésnek csak egy kis gyöngédséget kell mutatni, tüstént megolvad és odalesz boldogságában. Az ilyen lánynak oly

kevés része van a szerelemben, hogy ha csak a szagát érzi, leesik a lábáról. Alice lenézte ezt a szerelmi éhséget. Nem tudta összekapcsolni a magáét Normáéval. Alice önmagában nagy volt és mindenki más nagyon kicsi – mindenki, Juant kivéve. De Juan meg az ő kiteljesedése. Azt gondolta, hogy mindenekelőtt jó lesz Normát talpra állítani. Szüksége volt Normára, hogy a falatozót vezesse, mert Alice le akarta inni magát, mihelyt Juan elment a busszal. Majd azt mondja neki, ha visszajött, hogy gyilkos mód fájt a foga.

Nem szokta ezt túl gyakran megtenni, de most alig várta. És ha már megteszi, jobb lesz a nyomokat idejében elrejteni. Juan nem szerette a részeg asszonyokat. Alice most leengedte a karját. Szeme beesett a nyomástól, s beletelt egy perc, amíg nézni tudott. Látta, mily édesen árad a napfény a hálószoba mögött levő zöld síkságra, s hogy önti el a messze nyugaton emelkedő dombokat. Gyönyörű nap.

Nagy nehezen fölkelt és kiment a fürdőszobába. Ott hideg vízbe mártotta egy fürdőlepedő csücskét, s meglapogatta vele az arcát, hogy eltüntesse a ráncokat, amiket karjainak nyoma hagyott Melltartójának egyik vállpántja elszakadt. Kibontotta ruháját és látta, hogy a pántot tartó kis biztosítótű ott van még, hát újra megtűzte a pántot. Kicsit szoros volt, de majd megvarrja, amikor Juan elment. Azaz dehogy is varrja meg. Ha már sok leszakadt a pántból, új melltartót vásárol.

Alice megfésülte a haját, az ajkát kirúzsozta. Szeme vörös volt még. Szemcseppet csöppentett a sarkába orvosi csepegtetővel, ujjával pedig szemhéját a szemgolyójához dörzsölte. Egy pillanatig nézte magát az orvosságos ládikó tükrében, aztán kiment. Levetette gyűrött ruháját és tiszta emprimébe bújt.

Keresztülsietett a hálószobán Norma ajtajához és halkan bekopogtatott. Semmi válasz. Újra kopogtatott. A szoba belsejéből papír zörgése hallatszott. Norma az ajtóhoz lépett és kinyitotta. Szeme üveges volt, s mintha éppen most ébredt volna föl. Kezében azt a ceruzacsonkot tartotta, amit az előbb a szemöldöke kihúzásához használt.

Riadtság látszott az arcán, amikor Alice-t megpillantotta. – Semmi rosszat nem csináltam az úrral – mondta gyorsan.

Alice belépett a szobába. Ha eszén volt, tudta, hogyan kell bánni a Norma-félékkel. – Tudom, drágám mondta. Lesütötte szemét, mintha szégyellné magát. Tudta, hogyan kell lányokkal bánni.

– Hát akkor miért mondta? Hátha valaki meghallotta és elhitte volna? Én nem vagyok afféle lány. Én csak a kenyeremet akarom megkeresni és

nyugodtan akarok élni. – Szeme hirtelen könnybelábadt, siratta magát.

– Nem kellett volna megtennem – mondta Alice, de olyan rosszul éreztem magam. A rendes bajom jött ram. Tudja, milyen nyomorultul érzi magát az ember olyankor. Néha meg is bolondul egy kicsit.

Norma érdeklődve vizsgálgatta. Először történt most, hogy gyöngédséget fedezett föl Alice-ban. Alice-nak most először volt szüksége arra, hogy Normát a pártjára állítsa. Nem szerette a női nemet. Volt benne valami kegyetlenség más nőkkel szemben, és diadalt érzett, amikor meglátta Norma szemében a részvét könnyeit.

– Tudja, hogy van ez – mondta. – Az ember megbolondul egy kicsit.

– Tudom – mondta Norma. A melegség puha szívókarjai nyúltak ki belőle. Sóvárogva vágyott szeretetre, emberi kapcsolatra, valakire, akivel barátságban lehet. – Tudom – ismételte, s öregebbnek és erősebbnek érezte magát Alice-nál; kissé oltalmazójának is – és erre volt Alice-nak szüksége.

Alice meglátta kezében a ceruzát. – Talán jó lenne, ha most kijönne segíteni. Az uram egyedül dolgozik.

– Egy pillanat múlva ott leszek.

Alice becsukta az ajtót és hallgatózott. Szünet, aztán valami csúszás hallatszott, s egy erősebb zörej, amint az asztal fiókja bezáródott. Alice visszalökte haját a kezével és nesztelenül ment a falatozó ajtaja felé. Jól érezte magát. Sok mindent megtudott Normáról. Ismerte az érzelmeit. Tudta, hova tette a levelet.

Alice azelőtt is megpróbált benyúlni Norma táskájába, de az mindig be volt zárva, és bár kézzel kifeszíthette volna – hiszen csak keménypapírból készült – meglátszott volna rajta a keze nyoma. Várni akart. Ha ügyel, előbb vagy utóbb észreveszi, hogy Norma elfelejtette bezárni a táskáját. Alice okos volt, de nem tudta, hogy Norma is okos. Szolgált már Alice-oknál. Amikor Alice átkutatta Norma mosdóasztalának fiókjait, megnézte a holmiját és elolvasta a nővére leveleit, nem vette észre azt a papírdarabot, amely gondatlanul odavetve hevert a fiók szélén. Norma mindig odatette, s ha elmozdult a helyéről, tudta, hogy valaki matatott a holmijában. Tudta, hogy Juan vagy Pimples nem lehetett az, tehát okvetlenül Alice volt.

Nem volt valószínű, hogy Norma nyitva felejtse a táskáját. Akármennyit ábrándozott is, ostoba nem volt. Bezárt táskájában, egy fogpasztás dobozban, huszonhét dollárt őrzött. Ha majd lesz ötven dollárja, Hollywoodba megy, vendéglőben vállal munkát, és várja a jószerencsét. Az ötven dollárból két hónapra bérelhet szobát. Enni kap ott, ahol dolgozik.

Álmai magasan jártak, gólyalábon, de azért tudott vigyázni magára. Nem volt bolond. Igaz, nem értette, miért gyűlöl Alice minden asszonyszemélyt. Nem tudta, hogy bocsánatkérése csak ravasz fogás. De valószínűleg idejében rájött volna, hogy bajba ne kerüljön miatta. S miközben hitte, hogy Clark Gable-ben csak a legjobb, legnemesebb gondolatok és hajlamok lakozhatnak, ismerte és éppenséggel nem tisztelte azoknak az embereknek a hajlamait, akikkel a mindennapi életben találkozott és érintkezett.

Amikor Pimples halkan kaparászott éjszaka az ablakán, tudta, hogyan segítsen magán. Bezárta az ablakát. A fiú nem mer nagy zajjal betörni hozzá, mert fél, hogy Juan meghallja a szomszéd szobában. Normának senki sem járt túl az eszén.

Alice most ott állt a hálószobából a falatozóba nyíló ajtó előtt. Ujjával kétoldalt végigsimított az orrán, aztán kinyitotta az ajtót és beállt a pult mögé, mintha semmi sem történt volna.

7. FEJEZET

A szép nagy Agár-buszt behúzták a San Ysidro-i rakodószín alá. Segédmunkások benzint szivattyúztak a tankjába és automatikusan ellenőrizték az olajat és a gumikat. Az egész rendszer simán működött. Egy néger takarított az ülések között, leporolta a párnákat, rágógumipapirost, gyufát, cigarettacsutkát szedett fel a padlóról. Végigjáratta az ujjait az utolsó ülések mögött, a kocsi végében. Itt néha pénzdarabokat vagy zsebkéseket szokott találni. Az elgurult pénzt megtartotta, de a többi holmit jobbára beszolgáltatta az irodába. Az emberek veszett lármát szoktak csapni elhagyott holmijukért, de az aprópénzért nem. A takarítóember némelykor két dollárt is összeszedett az ülés mögött. Ma két tízcentest, egy ötvencentest, meg egy hátsó zsebbe való tárcát ásott ki, amelyben egy sorozási igazolvány meg egy jogosítvány volt, s a Lions Club tagsági jegye.

Benézett a tárca bankó-részébe. Két ötvendolláros volt benne meg egy banktól hitelesített ötszázdolláros csekk. Inge zsebébe csúsztatta a tárcát és leporolta az ülést tollseprűjével. Kissé hangosan lélegzett. A pénz könnyű eset. Kiveheti, s a tárcát otthagyhatja az ülés mögött: találja meg egy másik takarítóember a vonalon. Otthagyja a csekket is. A csekk igen veszélyes dolog. De ez a két édes ötvenes, ezek az édes, édes ötvenesek! A torka összeszorult – ez ellen nincs segítség, amíg az édes ötveneseket ki nem szedte, s a tárcát vissza nem lopta az ülés mögé.

De nem férhetett hozzájuk, mert az ablakmosó gyerek ott dolgozott az ablakok külső felén, ahol az országút szennye fölcsapott rá. A takarítóembernek várnia kellett. Ha rajtacsípik, kidobják.

Kék szerzsnadrágjának felhajtójában volt egy kis hasadás. Kieszelte, hogy ide dugja be azt a két édes ötvenest, mielőtt a buszról leszáll. Aztán rosszul lesz. Valószínűleg nem jön vissza egy hétig. Ha munka közben lesz rosszul és mégsem távozik rendes idő előtt, nem gondolnak semmi rosszat, ha néhány napig nem mutatkozik – s így megmenti a munkáját. Most lépéseket hallott a buszon, és kissé megmerevedett. Louie, a vezető nézett be.

– Hé, George – mondta. – Nem találtál egy pénztárcát? Egy pasas azt mondja, hogy elvesztette.

George motyogott valamit.

– No, mindjárt visszajövök és megnézem – mondta Louie.

George, még mindig térdelve, hátrafordult. – Megtaláltam – mondta. – Be akartam adni, mihelyt végeztem.

– Igen? – szólt Louie. Kivette a tárcát George kezéből és kinyitotta. Az ablakmosó fiú benézett az üvegen át. Louie szomorúan mosolygott George-ra és az ablakmosó felé vágott a szemével.

– Nagy baj, George – mondta Louie. – Fogadok, azért rakták ide, hogy megcsípjenek bennünket. Két ötvenest mondott a pasas, annyi is van itt. – Kihúzta a bankjegyeket meg a csekket, hogy az üvegen át benéző ablakmosó fiú is láthassa. – Jobb szerencsét legközelebb, George – mondotta.

– Hátha jutalmat ad a pasas? – mondta George.

– Fele a tiéd – mondta Louie. – Ha kevesebb egy dollárnál, az egészet neked hagyom.

Louie lelépett a buszról és bement a váróterembe. Benyújtotta a tárcát a pénztár ablakán.

– George találta meg. Éppen be akarta hozni. Derék néger az.

Louie tudta, hogy a tárca gazdája éppen mellette áll, tehát így szólt a pénztároshoz: – Ha én vesztettem volna el, tisztességesen megajándékoznám George-ot. Semmi sem rontja el úgy az embert, mintha nem becsülik meg. Emlékszem, egy alak egyszer egy ezrest talált; beadta; és még csak meg se köszönték neki. Nemsokára kirabolt egy bankot, és néhány őrt meggyilkolt. – Louie könnyedén, minden erőfeszítés nélkül tudott hazudni.

– Hányan mennek délnek? – kérdezte Louie.

– Tele a kocsi – mondta a pénztáros. – Van egy utasa Rebel Cornersbe és ne felejtse el a süteményeket, mint a múlt héten. Soha életemben nem volt annyi bajom ötven darab süteménnyel. Itt van uraságod tárcája. Lesz szíves megvizsgálni, hogy rendben van-e?

A tárca gazdája öt dollár jutalmat adott. Louie úgy gondolta, hogy valamikor ad majd George-nak egy dollárt. Tudta, hogy George nem fog hinni neki, de bánja a fene. Piszkos a játék, sáros az útja. Ki-ki magának, mint a lúd! Louie nagy darab, kissé kövérkés ember volt, de jól öltözött. Cimborái a „húsosképű” melléknévvel tisztelték meg. Gyorsan járó, csavaros esze volt és örült, ha ismerték, mint lóversenyjátékost. A versenylovakat kutyáknak nevezte, és minden helyzetet filmtémának tekintett. Szeretett volna Bob Hope vagy még inkább Bing Crosby lenni.

Louie látta, hogy George benéz a rakodó peron ajtaján. Nagylelkűségi rohama támadt. Odament és átnyújtott George-nak egy dolláros bankót. – Smucig disznó – mondta. – Nesze, legyen a tiéd a dollár. Több mint ötszázat kap vissza és egyet guberál ki!

George belenézett Louie arcába, egyetlen gyors szemvillanással. Tudta, hogy hazugság az egész és tudta azt is, hogy nem tehet ellene semmit. Csúnyán meggyűlhetik a baja, ha Louie megharagszik rá. Pedig hogy kellett neki az az ital! Szinte érezte, amint a pálinka szétfolyik a testében. Csak az az ablakmosó fiú ne ütötte volna bele a dologba azt a nagy orrát.

– Köszönöm – mondta George.

A fiú arra ment vödrével és rongyával. George rászólt: – Neked ez tiszta ablak? – És Louie kárpótlást adott Geoge-nak. Összeszidta a fiút: – Vigyázz, ha meg akarod tartani a helyedet. Ezek az ablakok bűzlenek. Mosd le újra.

– Nekem maga nem parancsol. Várok, amíg a főnök úr kifogásol valamit.

Louie és George összenézett. Közönséges ablakmosó. Egy héten belül kirúgják, ha Louie-nak úgy tetszik.

A nagy Agár buszok súlyosan, házmagasan érkeztek, indultak a rakodó födele alatt. A vezetők simán, szépen siklatták mindet a maga helyére. Az állomás tele volt az olaj, a dízelmotorok, a cukorszeletek szagával, s egy padlótisztítószer maró illata csavarta az ember orrát.

Louie visszafordult a homlokzat felé. Megakadt a szeme egy lányon, aki az utcáról lépett be. Útitáskát cipelt. Egy szemvillanás alatt tisztában volt vele. Nagyszerű falat. Éppen ilyet kívánt a maga emelt vezetőülése mögé. Figyelheti a tükörben és kitudhatja, miféle. Hátha valahol az ő útvonalán lakik. Louie-nak sok ilyenformán kezdődő kalandja volt.

Az utcáról jövő világosság hátulról érte a lányt, az arcát tehát nem láthatta, de tudta, hogy jóképű. Nem tudta, hogy honnan tudja. Jöhetett volna ott ötven lány is, hátulról megvilágítva. Honnan tudta, hogy ez jóképű? Látta finom termetét és csinos lábszárát. De valami titokzatos módon érződött rajta a nemiség illata.

Látta, hogy a jegyárusító ablakhoz viszi útitáskáját, hát nem indult felé egyenesen. Bement a mosdóba. Megállt a kagyló mellett, vízbe mártotta a kezét és végigsimította a haját. Oldalzsebéből kis fésűt szedett elő, a haját vigyázva hátrafésülte és meglapogatta hátul, ahol kissé felkunkorodott, mint

a kacsa hátulja. Megfésülte a bajuszát is, nem mintha szükség lett volna rá, hiszen nagyon kurta volt. Megigazította szürke posztókabátját, megszorította az övét, s a hasát behúzta egy kicsit.

Visszatette zsebébe a fésűt, s újra megnézte magát a tükörben. Kezét végigfuttatta a frizurája két oldalán. Megtapogatta hátul is, hogy nem áll-e ki valami makacs fürt, s lelapult-e az, ami az imént felkunkorodott. Megigazította kötelező készenkötött fekete nyakkendőjét, kivett a belső zsebéből néhány szem szájillatosítót és behajította a szájába. Aztán mint összébb rázta volna magát a kabátjában.

Amikor jobb keze megfogta a mosdóhelyiség kilincsét, a bal végigjárta a nadrágja elejét, hogy meggyőződjék: be van gombolva. Félig nagyvilági, félig naiv, huncut kis mosolyt ültetett az arcára – ezzel az arckifejezéssel sikere szokott lenni. Louie olvasta valahol, hogy mindig hatása van annak, ha az ember egyenesen a nő szemébe néz és mosolyog. Úgy kell ránézni, mintha nemcsak a legszebb nő lenne a világon, de kénytelen is lennél a szemébe nézni, amíg csak ő el nem kapja a tekintetét. De van más fogás is. Ha zavar, hogy a szemébe nézz valakinek, nézz egy pontra az orrnyergén, éppen a két szeme közt. Az illető azt hiszi, hogy a szemébe nézel, pedig hát nem. Louie a közeledés igen sikeres módjának találta ezt.

Louie úgyszólván ébrenlétének minden órájában nőkre gondolt. Szeretett erőszakoskodni velük. Szeretett szeretkezni és odébbállni. Kocáknak nevezte őket. „Nekem lesz egy kocám” mondogatta „neked lesz egy kocád, s nekünk áll a világ.”

Úgy lépett ki a mosdóhelyiség ajtaján, mint egy gróf, vissza kellett húzódnia, mert két ember jött végig a padok közt egy hosszú ládával. A láda oldalára fehér betűkkel ez volt írva: MAHONEY ANYÓ HÁZI SÜTEMÉNYEI. A két ember elhaladt Louie előtt, a rakodó peron felé.

A lány most egy padon ült, útitáskáját maga mellett tartotta a földön. Louie, amint közeledett, gyors pillantást vetett a lábára, aztán elfogta a tekintetét és nem eresztette el. Elővette huncut mosolyát és feléje indult. A lány visszanézett rá, mosolygás nélkül, aztán elfordította a szemét.

Louie csalódottnak érezte magát. A lány nem zavarodott meg úgy, ahogy kellett volna. Egyszerűen nem érdeklődött többé iránta. Pedig csakugyan szép látvány volt – hosszú combok, kerek csípő, semmi has, telt keblek, amire gondja volt, hogy hangsúlyozza. Szőke volt, a haja durva, a szálak vége kissé megtört a túlságosan forró sütővastól, de jólfésült, szép volt a fénye és hosszú, göndör fürtökben végződött – ezt szerette Louie.

Szemét kék festékkel árnyékolta körül, pilláit alaposan meghosszabbította. Nem pirosította az arcát, csak száját festette négyszögletesre, mint némelyik mozisztár. Kosztümöt viselt, szűk szoknyát és kerek galléros kabátot. Cipője cserzett, sárga bőr volt, fehér tűzésekkel. Nemcsak szép, öltözni is tud. És úgy látszott, hogy a holmija jó anyagból való.

Louie közeledtében tanulmányozta az arcát. Az volt az érzése, hogy látta már valahol. De hasonlíthatott is valakihez, akit ismert, vagy pedig moziban láthatta. Megesik az ilyesmi. Két szeme messze, szinte abnormálisan messze volt egymástól, kék volt, apró barna pettyekkel, és erős sötét vonalakkal a pupillától a szivárványhártya külső széléig. Szemöldöke kitépve és magas ívben kirajzolva, mintha kissé csodálkoznék. Louie megfigyelte, hogy kesztyűs keze nem nyugtalankodik. Nem türelmetlen és nem ideges; ez aggasztotta Louie-t. Félt a nők önuralmától és igenis érezte, hogy ezt a lányt látta már valahol. Térdét kellőképpen borította a hús, nem volt csontos, s a szoknyáját le tudta fogni anélkül, hogy húzogatta volna.

Louie, amint ellépdelt mellette, azzal büntette meg, amiért a szemét elfordította, hogy a lábára bámult. Ennek rendszerint az volt a hatása, hogy a nő lejjebb húzta a szoknyáját, még ha nem is csúszott fel – erre a lányra azonban egyáltalán nem hatott. A visszahatásnak ez a hiánya bizonytalanná tette Louie-t. Talán afféle cafat, gondolta magában. Két dolláros cafat, Aztán kinevette magát. Nem lehet két dollár, ilyen holmival.

Tovább ment a jegyárusító ablak felé és rávillantotta gúnyos mosolyát Edgarra, a pénztárosra. Edgar bámulta Louie-t. Szeretett volna olyan lenni, mint ő.

– Hová utazik a koca? – kérdezte Louie.

– Koca?

– No igen. Az a nagymellű. A szőke.

– Vagy úgy! – Edgar titkos férfi-pillantást váltott Louie-val. – Délnek – mondta.

– Az én kocsimban?

– Ott.

Louie a pénztárpultot kopogtatta ujjaival. Balkezén igen hosszúra növesztette a kisujja körmét. Legömbölyödött, s hegyesre volt csiszolva. Louie nem tudta, miért tette ezt, de örömmel vette észre, hogy egyik-másik kollégája szintén megnövesztett kisujja körmét. Louie divatot csinált, s ez jó érzés volt. Mint amikor az egyszeri sofőr mosómedve-farkat kötött a hűtő

kupakjára, s másnap már mindenki kénytelen volt valami szőrmedarabot lebegtetni a szélben. A szűcsök mesterséges rókafarkakat gyártottak, s főiskolás diákok dehogyis tűrték volna, hogy olyan kocsiban lássák őket, amelyiken valamilyen farok nem lengett. A sofőr visszavonulhatott, s megvolt az az elégtétele, hogy az egészet ő indította el. Louie öt hónapig növesztette a kisujja körmét s már öt vagy hat követőre talált. Lehet, hogy a gondolata végigseper az államon – és ő volt, aki elindította.

Dobolt a deszkán hosszú, görbe körmével, de óvatosan, mert a bosszú köröm könnyen törik. Edgar ránézett erre a körömre. Bal kezét elrejtette a pénztárablak mögött. Ő is növesztette a körmét, de még nem volt elég hosszú, s nem akarta, hogy Louie meglássa, amíg jóval hosszabb nem lesz. Edgar körme törékeny volt, s színtelen körömlakkal kellett bekenni, hogy le ne töredezzék. Egyszer még az ágyban is letört. Edgar a lányra pillantott.

– Gondolja, hogy elszórakozik ezzel a... kocával?

– Próba szerencse – mondta Louie. – Valószínűleg közönséges cafat.

– Mit árt az, ha jó bőr? – Edgarnak felvillant a szeme. A lány újra keresztbe rakta a lábát.

– Louie – mondta bocsánatkérő hangon Edgar – hogy el ne felejtsem: jó lesz, ha személyesen ellenőrzi annak a süteményes ládának a felrakását. Múlt héten panaszt tettek nálunk. Valahol a vonalon valaki leejtette a ládát, egy málnás sütemény összekeveredett egy citromos süteménnyel, s az egész mindenség mazsolával volt teleszórva. Meg kellett fizetnünk a kárt.

– Az én vonalamon nem történhetett – mondta hangoskodva Louie. – A sütemény San Juanba megy, ugye? Az a rázós út az oka, ami Rebel Cornersnél kezdődik.

– Egyszóval megfizettük a kárt – mondta Edgar. – Csak nézzen utána, jó?

– Az én vonalamon semmiféle sütemény nem potyogott le – mondta vészjósló hangon Louie.

– Tudom. Tudom, hogy nem maga ejtette le. De az irodában azt mondták, szóljak magának, hogy ellenőrizze.

– Miért nem jöttek hozzám? – kérdezte Louie. – Ha panaszt tesz valaki, miért nem hívnak föl, ahelyett, hogy követeket küldözgetnek? – Úgy táplálta haragját, mint a tüzet. De tulajdonképpen a szőke nőre haragudott. Átkozott cafatja. Fölnézett a nagy faliórára. Két láb hosszú mutató ugrott egyet másodpercenként a számlapon, s az üveg tükröződésében Louie láthatta a nőt, aki keresztbevetett lábbal ült a helyén. Nem látta egészen

tisztán az üveg görbülése miatt, de úgy rémlett neki, hogy az ő tarkóját nézi. Haragja elolvadt.

– Majd utánanézek a süteményeknek – mondta. – Mondja meg nekik, hogy nem lesz málna a citromos süteményben. Gondolom, elmulatok egy kicsit azzal a kocával. – Látta a bámulatot Edgar szemében, amikor lassan megfordult és szembenézett a váróteremmel.

Igaza volt. A lány csakugyan a tarkóját nézte, s amikor megfordult, az arcába nézett. Pillantásában nem volt érdeklődés, nem volt semmi. De szép szeme van, gondolta Louie. A mindenit, szép teremtés! Louie olvasta egy hetilapban, hogy az egymástól távol eső szemek bujaságot jelentenek, s az kétségtelen, hogy ebből a nőből erős, igen erős nemiség árad. Az a fajta nő, akit mindenki megnéz, ha elmegy mellette. Ha jár-kel valahol, mindenki megfordul és utánanéz. Szinte látta, ahogy a fejek megfordulnak, mint amikor a lóversenyt figyelik. Volt benne valami, nem a kikészítése, nem is a járása, ámbár ez is hozzátartozott. Akármi volt, kisugárzott köréje. Louie érezte ezt, amikor bejött az utcáról és hátulról kapta a világítást, úgy, hogy igazában nem is láthatta. Most pedig az arcába nézett Louie-nak, nem mosolygott, nem fejezett ki semmit, de Louie most is érezte. Torka elszorult, s egy kis pirosság támadt a gallérja fölött. Tudta, hogy egy pillanat múlva elfordítja a tekintetét. Edgar várakozott, és Edgar hitt Louie-ban.

Louie hírneve nem volt minden hazugság nélkül való, de csakugyan értette a dolgát és el-elmulatott a kocákkal. Most azonban nem érezte biztosnak magát. Ez a koca fölébe kerekedik. Szerette volna arcul ütni. Lélegzete fájdalmasan szakadt ki a melléből. Mindjárt elmúlik a kedvező pillanat, ha nem csinál valamit. Látta a sötét, sugárszerű vonalakat a nő szembogarában, s az orcái teltségét. Elővette mindent átölelő tekintetét. Szeme kissé kitágult, s úgy mosolygott, mintha hirtelen fölismerné a lányt. Ugyanakkor meg is indult feléje.

Mosolyát óvatosan kissé tiszteletteljesre formálta. A lány tekintete beleakadt az övébe, s a hidegsége mintha enyhült volna. Odalépett hozzá. – Azt hallom, nagysád, hogy az én buszomon utazik dél felé – szólalt meg. Majdnem elnevette magát a „nagysád" szóra, de ez rendszerint hatott. Hatott erre a lányra is. Elmosolyodott egy csöppet.

– Ügyelek majd a táskájára – folytatta Louie. – Körülbelül három perc múlva indulunk.

– Köszönöm – mondta a lány. Louie úgy találta, hogy hangja mélyről jön és buja.

– Engedje, hogy vigyem a táskáját. Fölteszem a kocsira, aztán lesz ülőhelye.

– Nehéz – mondta a lány.

– Én se vagyok éppen törpe – felelte Louie. Fölkapta az útitáskát, s gyorsan lépdelt a rakodó peron felé. Bemászott a buszba és letette a táskát az ő helye mögött lévő ülés elé. A tükörből láthatja majd a lányt, és beszélhet vele útközben. Kilépett a buszból és látta, amint az ablakmosó meg egy másik takarító föltette a süteményes ládát a kocsi tetejére.

– Vigyázzatok azzal a vacakkal – mondta hangosan Louie. – Ti nyavalyások, a múltkor leejtettetek egy ilyen ládát, s nekem mosták meg érte a fejemet.

– Sose ejtettem én le semmit – mondta az ablakmosó.

– Fenét nem – horkant rá Louie –, ügyelj a lépésedre. – A lengőajtón bement a váróterembe.

– Miért eszi ezt a fene?– kérdezte a másik takarító.

– Fölhúztam egy kicsit – felelte az ablakmosó. A néger talált egy pénztárcát, és én megláttam, hát tudták, hogy be kell adni. Nagy summa volt benne. Mind a kettő dühös volt rám, amiért megláttam. Louie meg az a néger meg akart osztozni a két ötvenesen, én meg elütöttem a kezükről. Persze hogy be kellett adni, mikor látták, hogy láttam.

– Rám is rám férne – mondta a takarító.

– Kire nem férne rá? – mondta az ablakmosó.

– Szép dolgokat vásárolhatnék, ha egyszer egy egész százas kerülne a kezembe. – Egy darabig folytatták még ezt a beszélgetést a maguk nyelvén.

A váróteremben sürgés-forgás támadt. A délnek induló busz utasai kezdtek gyülekezni. Edgar el volt foglalva a pénztárablak mögött, de nem annyira, hogy szemmel ne tudja tartani a lányt. – Koca – mondta magában. Új szó volt ez neki. Mostantól kezdve használni fogja. Rápillantott bal kisujja körmére. Sokára lesz az olyan, mint Louie-é. De minek is áltassa magát? Sose tud ő úgy szórakozni, mint Louie. A végén mindig ugyanarra az útra fanyalodik.

A vevők még az utolsó pillanatban is megrohamozták a cukorkaárusokat, az amerikai mogyoró és rágógumi automatákat. Egy kínai a Time és a Newsweek egy-egy példányát gondosan összecsavarta, és bedugta fekete posztó felsőkabátja zsebébe. Egy idős hölgy nyugtalanul

futotta át a hetilapokat az újságos állványon, de esze ágában sem volt, hogy egyet is megvásároljon. Két hindu állt egymás mellett a jegypénztár ablaka előtt; csillogó fehér turbánjuk volt és fénylő, fekete, göndör szakálluk. Haragosan nézegettek körül, miközben igyekeztek magukat megértetni.

Louie a rakodó peronhoz vezető kijáratnál állt, és folyton a lányt nézte. Észrevette, hogy a teremben minden férfi ugyanezt teszi. Titokban valamennyi figyelte, és egyik sem szerette volna, ha rajtakapják. Megfordult, kinézett a lengő üveges ajtón; látta, hogy az ablakmosó meg a takarító épségben föltette a süteményes ládát a busz tetejére, és föléje húzta a ponyvát. A váróterem egészen besötétedett. A napot felhő takarhatta el. Aztán ismét kivilágosodott. A nagy óra hangosan ütni kezdett az üvegajtó fölött. Louie a zsebórájára nézett, s kiment az ajtón, egyenest a buszhoz. A váróteremben pedig fölálltak az utasok, és csoszogva megindultak az ajtó felé.

Edgar még mindig igyekezett megérteni, hogy hova is szándékozik utazni a két hindu. – Átkozott pólyás-fejűek – mondta magában –, miért nem tanulnak meg angolul, mielőtt kóricálni kezdenek?

Louie felmászott a magas ülésbe, amelyet rozsdamentes acélrúd vett körül, s ellenőrizni kezdte a felszálló utasok jegyét.

A sötétkabátos kínai egyenesen a hátsó ülést foglalta el, levetette kabátját és ölébe rakta a Time-ot meg a Newsweek-et, az idős hölgy lihegve mászott fel a lépcsőn és leült közvetlenül Louie mögé.

Az rászólt: – Sajnálom, nagysád, az az ülés le van foglalva.

– Micsoda, lefoglalva? – szólt harciasan a hölgy. – Nincsenek előre lefoglalt ülések.

– Ez az ülés le van foglalva – ismételte Louie. – Nem látja ott mellette az útitáskát? – Utálta az öregasszonyokat. Rettegett tőlük. Émelygett a szaguktól. Haragosak és nincs bennük büszkeség. Akármiért hajlandók jelenetet csinálni. Megkapják, amit akarnak. Louie nagyanyja valóságos zsarnok volt. Haragos természetével megkapott mindent, amit akart. Louie a szeme sarkából látta a lányt, a busz alsó lépcsőjén; a hinduk mögött várta, hogy fölszállhasson. Louie érezte, hogy sarokba szorították. Hirtelen elöntötte a düh.

– Nagysád – mondta. –, az én kocsimon én vagyok az úr. Van itt jó ülés bőven. Nem megy hátrább?

Az idős hölgy összeszorította a száját és szúrós szemmel nézett Louie-ra. Kissé megemelte a hátsó felét, jobban elhelyezkedett az ülésen. – Maga

az a lányt akarja ideültetni, igenis – mondta. – Följelentem az igazgatóságnál.

Louie kirobbant. – Rendben van, nagysád. Csak szálljon ki és jelentsen föl. A társaságnak van elég utasa, de jó vezetője kevés van. – Látta, hogy a lány odafigyel, s ez jó érzés volt.

Az idős hölgy észrevette rajta, hogy haragszik.

– Azonnal följelentem – mondta.

– Csak tessék. Leszállhat a buszról – mondta hangosan Louie –, de azon a helyen nem fog ülni. Aki lefoglalta, annak orvos rendelte azt a helyet.

Ez döntő szó volt, s az idős hölgy beletörődött. – Miért nem mondta mindjárt? Megértem én az okos szót. De azért mégis följelentem magát udvariatlanság miatt.

– Rendben van, nagysád – mondta fáradtan Louie. – Megszoktam már.

Az idős hölgy hátrább ült egy sorral.

Kinyújtja azt a nagy fülét és rámsüti a hazugságot, gondolta Louie. Hát csak tessék. Több az utas, mint a vezető. A lány most ott volt mellette s a jegyét nyújtotta. Louie akaratlanul kibökte: Csak a Cornersig utazik?

– Tudom, át kell szállnom – mondta a lány. Mosolygott a csalódott hangján.

– Ez itt a helye – mondta Louie. A tükörből nézte, amint leült, keresztbe rakta a lábát, szoknyáját lejjebb húzta és kistáskáját maga mellé tette. Vállát kifeszítette és megigazgatta a kabátja gallérját.

Tudta, hogy Louie minden mozdulatát figyeli. Mindig így volt ez. Tudta, hogy különbözik a többi lánytól, csak azt nem értette egészen, hogy miben. Bizonyos tekintetben kellemes volt, hogy mindig a legjobb ülést kapta, elvitték ebédelni, karonfogva vezették át a kocsiúton. a férfiak nem tudták megállni, hogy meg ne érintsék. De aztán mindig baj volt. Vitatkozni, hízelegni vagy sértegetni kellett, hogy megszabaduljon tőlük. Minden férfi ugyanazt akarta tőle, és így akarta elérni. Erről meg volt győződve és igaz is volt.

Fiatalkorában szenvedett emiatt. Bűnösnek és piszkosnak érezte a dolgot. De amióta felnőtt, elfogadta, és kifejlesztette a technikáját. Néha rajtavesztett, néha pénzt vagy ruhát szerzett. Ismerte a közeledés legtöbb formáját. Valószínűleg előre el tudott volna mondani mindent, amit Louie mond vagy tesz a következő félórában. Ezzel az előretudással némelykor kellemetlen dolgokat hárított el. Idősebb urak segíteni akartak rajta,

iskolába adni, vagy színpadra juttatni. Fiatalemberek feleségül akarták venni vagy támogatni. És csak kevesen, igen kevesen voltak, akik nyíltan megmondták, hogy egyedül a testét akarják.

Ezek voltak a legkönnyebb esetek, mert igennel vagy nemmel válaszolhatott nekik, s ezzel el volt intézve a dolog. Amit legjobban utált a maga természeti adományában, az az örökös verekedés volt. A férfiak aljasul verekedtek érte egymással. Úgy verekedtek, mint a kutyák, s ő gyakran kívánta: bárcsak asszonyok szeretnék, de azok nem szerették. Amellett értelmes volt. Tudta, miért nem szeretik, de ezen nem segíthetett. Igazi vágya, csinos kis ház volt egy csinos kis városban, két gyermek, meg egy tornác, ahová kiállhat. Csinosan felöltözködnék és vendégek jönnének hozzá vacsorára. Persze férje is lenne, de ennek a képét nem látta maga előtt, mert a női hetilapok hirdetésein, ahonnan álmai eredtek, sohasem szerepelt férfi. Csak egy csinosan öltözött szép asszony, aki lejön a lépcsőn; vendégek az ebédlőben, gyertyák, sötét fából készült ebédlőasztal és tiszta gyerekek, akik csókkal köszönnek el lefekvés előtt. Ezt kívánta igazán. És igen jól tudta, hogy éppen ezt nem kaphatja meg soha.

Sok szomorúság lakott benne. Eltűnődött a többi asszonyon. Mások az ágyban, mint ő? Megfigyeléseiből tudta, hogy a férfiakra a legtöbb asszony nem úgy hat, mint ő. Az ő vágyai nem voltak sem félelmesen erősek, sem tartósak, de nem tudta, hogy van ez más asszonynál. Azok sohasem beszéltek vele ilyesmiről. Nem szerették. Egyszer az a fiatal orvos, akihez elment, hogy menstruációs fájdalmait enyhíteni próbálja, kikezdett vele, s mikor lebeszélte az ostromról, azt mondta neki: – Maga körül egyszerűen vággyal telik meg a levegő. Nem tudom, hogyan csinálja, de így van. Vannak ilyen asszonyok – mondta –, hála Istennek, nem sokan, különben megbolondulnának a férfiak.

Megpróbált komolyan öltözködni, de az se használt sokat. Valamirevaló munkahelyen nem volt maradása. Megtanult gépelni, de az irodák szétrobbantak, amikor őt felvették. Most aztán mesés foglalkozása volt. Jó kereset és kevés baj. Férfimulatságokon levetkőzött. Rendes ügynökség bocsátotta áruba. Nem értette a férfimulatságokat, s hogy mi kielégülést nyújtanak ezek a férfiaknak, dehát megvoltak, ő pedig ötven dollárt keresett avval, hogy levette a ruháját, s ez jobb volt, mint letépetni magáról egy irodában. A nimfomániáról is eleget olvasott, hogy tudja: nem szenved ebben a betegségben. Szinte kívánta, hogy nimfomániás legyen. Néha arra gondolt, hogy fölvéteti magát egy nyilvános házba, sok pénzt

szed össze, és vidékre vonul vissza – vagy feleségül megy valami idősebb férfihoz, akin uralkodhat. Fiatalemberek, akiket vonzónak talált, valahogy utálatossá tudtak válni. Mindig azzal gyanúsították, hogy megcsalja őket. Vagy duzzogtak, megpróbálták rajtakapni, vagy megdühödtek és kidobták.

Próbálta kitartatni magát – így szokott ez végződni. Öreg ember, van valami pénze – ez a módja a dolognak. Jól bánna vele. Igazán megérné a pénzt meg az időt. Csak két barátnője volt, mind a kettő nyilvános házból került ki. Úgy látszott, ez az egyetlen fajta, amelyik nem féltékeny és nem haragszik rá. De az egyik külföldön járt most. Nem tudta, hol. A hadsereg után ment valamerre. A másik pedig egy hirdetési ügynökkel élt együtt, és nem akarta, hogy a közelükben legyen.

Ez Loraine volt. Valamikor együtt laktak. Loraine nem sokat törődött a férfiakkal, de asszonyokkal sem volt dolga. Hanem aztán Loraine összeadta magát a hirdetési ügynökkel és megkérte őt, hogy költözzék ki a lakásból. Loraine megmagyarázott mindent, amikor azt mondta neki, hogy ne jöjjön a közelükbe.

Loraine egy nyilvános házban dolgozott, s a hirdetési ügynök belehabarodott. Nos, Loraine gonorrhoeát kapott, s mielőtt még a tünetek jelentkeztek, tovább adta az ügynöknek. Az ideges típus volt, éktelen dühre lobbant, elvesztette a munkáját és szörnyű állapotban jelent meg Loraine-nél. Loraine valamennyire felelősnek érezte magát, szállást és kosztot adott neki, amíg mindkettőjüket gyógykezelték. Ez még az új kezelés előtt volt, meglehetősen kínos dolog.

A hirdetési ügynök aztán rászokott a nyugtatókra. Teste legyöngült, agya zavaros volt; dühöngött, ha nem jutott a piruláihoz, s egyre többet vett be. Loraine kétszer is kénytelen volt gyomormosást végeztetni rajta.

Loraine igazán derék lány volt, s a dolgok kutyául álltak, mert nem dolgozhatott a nyilvános házban, amíg meg nem gyógyult. Senki ismerőst nem akart megfertőzni, márpedig orvosra, házbérre, ennivalóra mégis csak kellett a pénz. Kénytelen volt Glendale utcáin sétálni, hogy megkeresse, s közben maga sem érezte jól magát. Aztán, mindennek a tetejébe, a hirdetési ügynök féltékenykedni kezdett, s egyáltalán nem akarta megengedni, hogy dolgozzék, bár neki sem volt munkája. Szép lenne, ha mostanáig az egész együttélés felfordult volna, s ő meg Loraine ismét közös lakást bérelhetnének. Jól összeillettek annak idején. Mulatságos, kellemes, nyugodt életet éltek.

Chicagóban egész sereg klub volt, s ő félre is tett valami pénzt a férfimulatságok jövedelméből. Csak takarékosságból ült autóbuszra, amikor visszatért Los Angelesbe. Egy darabig nyugton akart élni. Régóta nem hallott Loraine-ről. Utolsó levelében megkérte, hogy ne írjon neki, mert a hirdetési ügynök elolvassa a postáját.

Már az utolsó utasok léptek ki az ajtón, és szálltak föl a buszra.

Louie keresztbetett lábbal ült a helyén. Kissé félénkké tette ez a lány. – Látom, Los Angelesbe utazik – szólította meg. – Ott is lakik?

– Időnként.

– Engedje meg, hogy kitaláljam, ki, miféle – mondta Louie. – Magamfajta ember annyi mindenkivel találkozik.

A busz motorja lassan dohogni kezdett. Az idős hölgy Louie-ra meresztette a szemét. Látta a tükörből. Alighanem levelet ír majd a társaságnak.

Nohát, gondolta magában Louie, egye meg a fene a társaságot. Kap ő mindig munkát. A társaság különben sem sokat törődik idős hölgyek leveleivel. Végignézett a buszon. Úgy látszott, mintha a két hindu egymás kezét fogná. A kínai a Time-ot is, a Newsweek-et is nyitva tartotta ölében és cikkeket hasonlított össze. Feje egyik hetilapról a másik fölé hajolt, s meghökkent ránc jelentkezett az orrán a két szemöldöke közt. Az indító intett Louie-nak.

Louie lenyomta a gombot, s az ajtó bezárult. Kitolatott a beton-peronról, aztán ügyes, széles fordulatot tett, úgy, hogy első lökhárítója egy hüvelyknyire járt az állomásépület északi falától. Újra nekilendült, s ennél a fordulónál egy hüvelyknél is közelebb jutott a másik oldalhoz. Az utcai kijáratnál megállt és megnézte, hogy szabad-e az út. Megfordította a buszt és az utca túlsó oldalára hajtott. Louie jó vezető volt, soha nem büntették meg. A busz végigrobogott San Ysidro főutcáján, kiért a külvárosba, s aztán a nyílt országútra.

Az eget, a napot mintha tisztára mosták volna. A színek élesek voltak. Az útszéli árkok tele vízzel; itt-ott, ahol az árkok eliszaposodtak, a víz kiáradt az országútra. A busz harsogva száguldott keresztül a pocsolyákon, s Louie érezte, hogy megrándul kezében a kormánykerék. A fű lekonyult a hatalmas esőtől, de most a nap heve visszaadta a buja fű erejét, s a magasabb helyeken kezdte már a fejét fölemelni.

Louie a visszapillantó tükörben ismét a lányra nézett. Látta, hogy a tarkóját nézi. De valami miatt fölnézett a tükörre, egyenesen Louie

szemébe, és szeme, egyenes, csinos orra, négyszögletesre festett szája maradandóan beleivódott Louie agyába. Amikor a férfi szemébe nézett, elmosolyodott, mintha jól érezné magát.

Louie torka kiszáradt, s valami feltörő nyomást érzett a mellében. Azt hitte, megbolondul. Tudta, hogy félénk, de többnyire elhitette magával az ellenkezőjét, s most egy tizenhatesztendős kamasz minden vonása jelentkezett rajta. Szeme mint a vetélő járt az út és a tükör közt. Látta, hogy kivörösödött az arca. – Mi az ördög ez? – tűnődött magában. – Meghülyülök egy ilyen rongy miatt? – Alaposan megnézte, hogy kitaláljon valamit, ami megmenti, s most mély forradást látott meg a lány álla mentén. Ettől nyugodtabbnak érezte magát. Nem lenne olyan átkozottul hetyke az a lány, ha tudná, hogy ő látta a forradást. Negyvenkét mérföld. Eszébe jutottak a számok. Negyvenkét mérföld után a lány leszáll. Sietnie kell. Percet se veszíthet, ha ki akarja vetni a hálóját erre a kis cafatra. S amikor beszélni próbált, a hangja rekedt volt.

A lány közelhajolt hozzá. – Nem hallom – mondta.

Louie köhintett. – Azt mondtam, hogy szép a vidék így eső után.

– Igen.

Próbált visszatérni megszokott kezdőlépéséhez. Látta a tükörben, hogy a lány még mindig előrehajol és hallgatni akarja.

– Amint mondtam – folytatta –, megpróbálom kitalálni, hogy ki, és mi a foglalkozása. Azt hiszem, maga moziban vagy színházban játszik.

– Nem – felelte a lány –, téved.

– Nem szerepel sehol?

– Nem.

– Hát dolgozik?

A lány elnevette magát, s az arca elbájoló volt, amikor nevetett. De Louie észrevette, hogy az egyik elülső-felső foga görbén nőtt, előrehajolt és összeakadt a mellette levővel. Most abbamaradt a nevetés, s a felső ajak eltakarta a fogat. – Tudja, gondolta Louie.

A lány előtte járt. Tudta, mit fog mondani Louie. Hiszen annyiszor megtörtént ez már vele. A férfi megpróbálja kitudni, hol lakik. A telefonszámát kéri. A dolog egyszerű. Nem lakik sehol. Loraine elraktározta egy ládáját, abban van néhány könyve – Hornblower kapitány, meg egy Beethoven élete, egy csomó fűzött könyv Saroyan elbeszéléseivel, aztán régi estélyi ruhák, amiket át kell alakítani. Tudta, hogy Louie zavarban van. Ismerte azt a vörösséget, amely felszökken a férfi gallérja

mögül, s a kínnal születő szó kásás hangját. Látta, hogy Louie aggódva nézi a tükörből a busz hátsó részét.

A két hindu csöndesen mosolygott egymásra. A kínai a levegőbe bámészkodott; próbálta agyában feldolgozni az olvasott cikkek valami ellentmondását. Egy görög a hátsó ülésen zsebkésével kettévágott egy olasz szivart. Egyik felét a szájába dugta, a másikat gondosan betette a mellső zsebébe. Az idős hölgy forrongott magában a dühtől Louie ellen. Kemény tekintettel nézte a tarkóját, álla remegett, s ajkát úgy összeszorította, hogy egészen elfehéredett.

A lány ismét előrehajolt. – Időt spórolok magának – mondta. – Fogorvosnál vagyok asszisztens. Tudja, segédkezem a műtőjében. – Gyakran mondta ezt magáról. Nem tudta, miért. Talán mert véget vetett az okoskodásnak és kérdezősködésnek. Az emberek nem szerettek sokat beszélni a fogászatról.

Louie bevette ezt. A busz egy vasúti kereszteződéshez ért. Louie gépiesen fékezett és megállt. A fékek sziszegtek, amikor kiengedte és fokozatosan ismét a legnagyobb sebességre kapcsolt. Érezte, hogy a hullámok összecsapnak fölötte. Az a vén dög minden pillanatban bajt csinálhat. Egyáltalán nem áll negyvenkét mérföld a rendelkezésére. Mihelyt a vén dög belekotyog a dologba, már vége is van. Sietni akart, amennyire lehetett, de az ő módszeréhez képest még nagyon korán volt. Jó félóráig nem lenne szabad újabb kártyát kijátszania, de a vén dög kényszeríti, hogy siessen.

– Néha eljutok Los Angelesbe – mondta. – Felhívhatnám valahol és elmehetnénk talán vacsorázni és megnézni valamit?

A lány barátságosan fogadta a gondolatot. Nem volt benne semmi közönséges vagy züllött vonás. Azt felelte: – Nem tudom. Tudja, jelenleg nincs lakásom. Távol voltam. Lakást kell szereznem, mihelyt lehet.

– De csak dolgozik valahol – mondta Louie. – Talán ott hívhatnám föl.

Az idős hölgy izgett-mozgott az ülésen. Dühöngött, amiért Louie kidobta az első ülésről.

– Nem lehet – mondta a lány. – Nincs munkám. Persze hamarosan kapok, mert az én foglalkozásomban mindig lehet munkát kapni.

– Nem lerázás ez? – kérdezte Louie.

– Nem.

– Hát akkor írhatna nekem egy sort, amikor elhelyezkedik.

– Meglehet.

– Mert szeretnék valami ismerőst, akit szórakozni vigyek Los Angelesben.

Most aztán megszólalt egy hang, fülsértőn, mint a köszörűkő. – Állami törvény tiltja, hogy a vezető beszélgessen az utasokkal. Figyelje az utat! – Az idős hölgy a busz összes utasához beszélt. – Ez a vezető az életünket veszélyezteti. Kérni fogom, hogy leszállhassak, ha nem figyel a munkájára.

Louie elhallgatott. Ez már komoly dolog. Az öreg csakugyan bajt csinálhat. A tükörbe nézett és tekintete találkozott a lányéval. Ajkával azt mondta: – Átkozott kiaszott vén dögje!

A lány elmosolyodott és ajkára tette az ujját. Meg is könnyebbült, de sajnálta is a dolgot. Tudta, hogy előbb vagy utóbb bajba kerülne Louie miatt. De tudta azt is, hogy sok tekintetben derék fiú, olyan, akit bizonyos pontig úgy vezethet, ahogy akar. Látta a pirulásán, hogy valószínűleg véget vethetne a dolognak, ha megbántaná az érzelmeit.

De most már mindennek vége volt és Louie tudta ezt. A lány nem fogja önmagát bajba keverni. Addig kellett felhasználni az időt, amíg a busz robog. Tudta ezt. Ha egyszer állomásra érnek, az utasok minél gyorsabban igyekeznek kijutni. Most elvesztett mindent. Rebel Cornersnél csak annyit állhat, míg ő leszáll és lerakják azt az átkozott süteményes ládát. A kormánykerék fölé görnyedt. A lány összekulcsolta kezét az ölében, s nem fogja fölemelni a szemét, hogy az övével találkozzék a tükörben. Sok csinosabb lány akad nála. Azok a forradások átkozottul csúnyák. A hideg is kirázza tőlük az embert. Persze, megnövesztette és előrefésüli a haját, hogy eltakarja. Ilyen lány nem járhat fölfelé fésült hajjal. Louie szerette a fölfelé fésült hajat és, ó Jézusom, elképzelni is, hogy az ember fölébred az ágyban és meglátja ezeket a nyomokat! Van elég koca a világon, és tud ő bánni velük. De mellét és gyomrát szorította a bánat. Küzdött vele, feszegette, de nem akart elmozdulni. Jobban kívánta ezt a nőt, mint akárki mást, s valahogy másképpen. Valami száraz, dörzsölő érzést okozott neki a veszteség. Még a nevét sem tudta, s most már nem is fogja megismerni. Látta Edgar mohó, kérdő pillantását, amikor visszatér San Ysidróba. Tűnődött, hogy mit hazudjék Edgarnak.

A nagy gumikerekek énekeltek az úton, magas, éles hangon, a motor súlyosan dübörgött. Nagy, nedves terhes felhők jártak az égen, közepük koromfekete, szélük fehér és fényes. Egyik most a nap elé kúszott. Maga előtt, az országúton, Louie látta is már az árnyékát, amint a busz felé suhan,

s messze távolabb a tölgyek tornyosuló koronáját a Rebel Corners-i falatozó fölött. Tele volt keserűséggel.

Juan Chicoy kijött a buszhoz, amikor megállt.

– Mit hoztál nekem? – kérdezte, amint kinyílt az ajtó.

– Egy utast meg egy csomó süteményt – mondta Louie. Fölállt a helyéről, hátranyúlt és fölemelte a lány útitáskáját. Lemászott a földre, fölnyújtotta kezét, s lesegítette. Megindultak a falatozó felé.

– Isten áldja – mondta a lány.

– Isten áldja – mondta Louie. Nézte, amint bement az ajtón, kedvesen billegtetve kis fenekét.

Juan és Pimples leszedte a süteményes ládát a busz tetejéről. Louie visszamászott a kocsiba.

– Viszontlátásra – mondta Juan.

Az idős hölgy elfoglalta az első ülést. Louie becsukta az ajtót. Rákapcsolt és elindult. Amikor teljes sebességgel haladt és a gumikerekek zengtek az országúton, belenézett a tükörbe. Az idős hölgy arcán komisz diadal látszott.

– Megölted – mondta magában Louie. – Meggyilkoltad.

Az asszony fölnézett és elfogta tekintetét a tükörben. Louie szándékosan hangtalan szavakat formált az ajkaival. – Átkozott vén dög te! – Látta, hogy az asszony ajka összeszorul és elfehéredik. Tudta, mit akart ő mondani.

A busz alatt pedig énekelt az országút.

8. FEJEZET

Juan és Pimples a falatozó ajtajának közelébe cipelték a Mahoney anyó házi készítésű süteményeit tartalmazó ládát, s ott letették a földre. Mindketten figyelték az ajtón belépő szőke lányt. Pimples mély, torokból jövő füttyentést hallatott. Tenyere hirtelen megizzadt. Juan lesütötte szemét, csak pillái alól tört fel egy kurta villanás. Gyorsan és idegesen nyalta meg a száját.

– Tudom, mit gondolsz – mondta Juan. – Szabadnapot szeretnél, hogy elmehess és egy fa tövében fölemelhesd a hátsó lábadat.

– Mindenható Isten! – kiáltott fel Pimples. – Hej!

– Hja – mondta Juan. Lehajolt, kinyitotta a láda szellőztetőjét és fölemelte azt az oldalt, ahol a fogója volt. – Ajánlok egy kis fogadást, Kit.

– Mire? – kérdezte Pimples.

– Kettőt teszek egy ellen – felelte Juan –, hogy már eszedbe jutott: két hete nem volt kimenőd, szeretnéd ma kivenni és eljönnél velem San Juanba. Talán még segítenél is, ha a busz megint defektet kapna.

Pimples arca kezdett kivörösödni a pattanásai körül. Bizonytalanul emelte föl a szemét, s Juanra nézett, de annak szemében annyi ártatlan derű volt, hogy Pimples jobban kezdte érezni magát. Az áldóját, gondolta, ez aztán az ember! Miért is dolgoznám valaha másnak!

– Hát – mondta fennhangon, s érezte, hogy férfival beszél. Juan megérti, mit érez az ember, ha szemrevaló nőszemély megy el mellette. – Hát – ismételte.

– Hát – utánozta Juan –, és ki viseli gondját a benzinkútnak, ki javítja ki a kipukkadt gumikat?

– Ki csinálta ezt eddig? – kérdezte Pimples.

– Senki – felelte Juan. – Csak táblát szoktunk tenni a garázsra: Javítóműhely zárva. Benzint szivattyúzni Alice is tud. – Rácsapott Pimples vállára.

Micsoda ember, gondolta Pimples. Micsoda ember!

A sütemények kis beakasztott tálcaféléken voltak elhelyezve, külön tárolva egymástól. Négy emeleten tizenkettesével – összesen negyvennyolc.

– Hadd lám – mondta Juan –, ebből a miénk hat málna, négy citromkrém, négy mazsola és két tojásos karamell. – Közben szedegette ki a süteményeket, a láda tetejére rakta. – Vidd be, Pim… azazhogy Kit.

Pimples mindkét kezébe egy-egy süteményt vett, s bement a falatozóba. A szőke lány egy széken ült és kávézott. Arcát nem láthatta, de érezte az elektromosságot vagy micsodát, ami áradt belőle. Letette a süteményeket a pultra.

Amikor megfordult, hogy újra kimenjen, megérezte, milyen csend üli meg a helyiséget.

Mr. Pritchard, meg a morcos öregúr és a fiatal Horton el volt bűvölve. Fölemelték tekintetüket és végigjáratták a szőke lányon. Miss Pritchard meg az anyja feszülten nézték a pult végében felhalmozott korpát. Alice nem volt bent, de Norma ott állt a szőke lánnyal szemköz és törölgette rongyával a pultot.

– Kér egy csigatekercset? – kérdezte.

Pimples megállt. Hallani akarta, hogyan cseng a szőke lány hangja.

– Igen, azt hiszem, jó lesz – mondta a lány. Ettől a mélyről jövő hangtól hirtelen görcs állt Pimples gyomrába. Kiszaladt és két másik süteményt kapott föl.

– Mozgás – mondta Juan. Eleget nézheted majd egész úton San Juanig, ha csak nem akarsz inkább vezetni.

Pimples rohanva hordta be a süteményeket. Tizenhatot szedtek ki. Maradt harminckettő. Juan bezárta a láda oldalát és leeresztette a szelelőrácsot. Amikor Pimples utoljára jött ki, segített Juannak fölrakni a ládát a „Babám” nagy, fekete poggyásztartójába. A busz most már útra készen állt. Juan hátrált kissé és végignézett rajta. Hát nem Agár, de azért nem egy utolsó jószág. Ablakai körül egy kis rozsda bújt elő az alumíniumfesték alól. Ezen igazítani kellett volna. És a kerékagyak is kaphattak volna új ruhát.

– No, gyerünk – szólt Pimpleshez. – Zárd be a garázsajtót. Mindjárt a munkaasztalok közt, a termosztátok alatt megtalálod a táblát, amit ki kell akasztani a kapura. De most aztán ugorj, ha még át is akarsz öltözni.

Pimples elrohant a garázs felé. Juan kiegyenesedett, nyújtózott egyet, és bement a falatozóba.

Mr. Pritchard jobb lábát átvetette a balon, s lábfeje görcsösen ugrált a levegőben. Belenézett a szőke lány arcába, amikor az belépett, s most valami kellemes izgalmat érzett. De bántotta a kíváncsiság is. Valahol, úgy gondolta, látta már ezt a lányt. Lehet, hogy dolgozott valamelyik üzemében, mint titkárnő, vagy talán valamelyik barátjának irodájában. De látta. Bizonyos, hogy látta. Szentül hitte, hogy egyetlen arcot sem felejtett el

soha, ámbár az igazság az volt, hogy ritkán emlékezett egyre is. Egyetlen arcot sem nézett meg alaposan, ha csak üzletet nem akart kötni a viselőjével. Tűnődött, hogy miért érez valami bűntudatot, amikor ezt a lányt fölismeri? Hol is láthatta?

Felesége titkon figyelte, ahogy lógáz a lábával. Ernest Horton nyíltan bámulta a lány lábát. Normának tetszett a lány. Egy tekintetben Norma hasonlított Loraine-hez. Nem szeretett senkit – no, egy valakit kivéve – semmit sem vehettek el tőle, semmit sem veszíthetett el. Ez a lány pedig csinos. Kellemesen, udvariasan beszél. És valóban a lány is rokonszenvvel nézte Normát, mert érezte, hogy tetszik neki.

Éppen az Agár érkezése előtt Alice így szólt Normához: – Legyen szíves, ügyeljen a pultra. Mindjárt jövök. – Aztán a busz, a lány meg a kávé foglalta el Norma gondolatait. Most azonban egy gondolat megdöbbentette, megborzongatta, fölémelyítette. Úgy tudta, hogy mi történik, mintha látta volna. Tudta, és mert tudta, émelygése és haragja számítással kezdett keveredni. Az a kis tekercs apró bankjegy... Megélhet belőle, amíg munkát nem kap, és miért ne mehetne most? Valamikor úgyis menni akart. Kinyitotta a rekeszeket a pult hátsó polcai alatt és betolta a süteményeket, de kinn hagyott egyet mindegyik fajtából. Egy málnát, egy mazsolát, egy citromot és egy tojásos karamellt rakott sorba a pulton, s az illatuktól még rosszabbul lett. Még mindig nem tudta egészen, mitévő legyen.

Juan belépett a külső ajtón, megállt és nézte a szőke lány haját.

Norma megszólította: – Lenne szíves egy percig ügyelni a pultra, Mr. Chicoy?

– Hol van Alice? – kérdezte Juan.

– Nem tudom – felelte Norma. Lelki szemével látta Alice-t. Alice látása nem valami jó. Az ablakhoz viszi a levelet, s a világosság felé tartja. Nem érdekli igazában. Csak afféle közömbös, határozatlan kíváncsiság az egész. Megtámaszkodik, oldalt a világosságnak, haja a szemébe hull, félrefújja, s az ujjai végigbaktatnak a sorokon. Norma megborzongott. Látta önmagát, amint beront a szobába. Látta, amint elragadja a levelet, s az ujjai összegörbültek. Érezte Alice bőrét a körmei alatta s a körmeit, amint belekapnak Alice szemébe, irtózatos, nedves szemébe. Alice hanyatt esik, ő meg rátérdel nagy, puha hasára, karmolja, tépi az arcát, s a vér lefut a karmolások nyomán.

Juan Normára nézett és megkérdezte: – Mi a baj? Rosszul van?

– Igen – mondta Norma.

– Siessen, nehogy itt történjék baj.

Norma végigment a pult mögött és halkan kinyitotta a hálószoba ajtaját. Az ő szobájába vezető ajtó csak résnyire volt nyitva. Becsukta a falatozóra nyíló ajtót és némán ment a maga ajtaja fele. Most fázott és didergett. Teste hideg volt, mint a jég. Nesztelenül lökte be az ajtót. És csakugyan – ott állt Alice, az ablaknál, szeméhez emelve a Clark Gable-nek szóló levelet, félrefújva a haját.

Alice fölnézett és meglátta a küszöbön álló Normát. Szája nyitva volt, arca mohó. Nem tudta megváltoztatni a kifejezését. Norma egy lépést tett a szoba belseje felé. Állát oly keményen megfeszítette, hogy ajka nem is látszott. Alice bambán nyújtotta felé a levelet. Norma elvette, gondosan összehajtotta, bedugta a keblébe. Aztán odament a mosdóasztalához. Kihúzta alóla az útitáskáját. Levette a gallérja belsejébe tűzött kulcsot és kinyitotta a táskát. Ügyetlenül csomagolni kezdett. A fiókokat beleborította a táskába, és öklével nyomkodta le a szövethalmokat. A szekrényből kirángatta három ruháját és nyúlszőr-galléros kabátját; a kabátot az ágyra tette, a ruhákat akasztóik köré göngyölítette, s azokat is begyömöszölte a táskába.

Alice nem tudott megmozdulni. Figyelte Normát, fejét forgatta a fel és alá járó lány után. Normában némán sikoltott fel a diadal. Fölülkerekedett. Egész életében ide-oda lökdösték; most fölülkerekedett és néma volt. Jó érzés. Nem szólt egy szót sem; nem is fog. Behajított két pár cipőt a táskába, rányomta a födelét és lelakatolta.

– Most mindjárt elmegy? – kérdezte Alice.

Norma nem válaszolt. Nem akarta megtörni diadalát. Nem kényszerítheti senki és semmi.

– Nem akartam semmi rosszat – mondta Alice.

Norma föl se nézett.

– Jobb lesz, ha nem mondja el senkinek, különben ellátom a baját – próbálta bizonytalanul ijesztegetni Alice. Norma még mindig nem szólt. Odament az ágyhoz és fölvette nyúlszőr-galléros fekete kabátját. Aztán fogta a táskáját és kiment a szobából. Lélegzete szinte fütyörészett az orrában. Bement a falatozó pultja mögé és megnyomta a pénztárgép „Nem eladás” gombját. Kivett tíz dollárt: egy ötöst, négy egyest, egy felet meg két negyedet. A pénzt bedugta fekete kabátjának oldalzsebébe. Gyönge szája kemény vonallá feszült.

Juan megszólalt: – Mi történik itt?

San Juanba megyek a busszal – mondta Norma.

– Segítenie kell Alice-nak – mondta Juan. – Nem maradhat itt egyedül.

– Kiléptem – mondta Norma. Látta, hogy a szőke lány figyelte, amint megkerülte a pultot. Norma kiment a függönyönös ajtón. Odavitte táskáját a buszhoz, felszállt és valahol hátul foglalt helyet. Táskáját felállította maga mellett. Úgy ült, mintha nyársat nyelt volna.

Juan utánanézett, amikor kilépett az ajtón. Vállat vont. – Hát ez ugyan mi lehetett – kérdezte csak úgy a világba.

Ernest Horton haragosnak látszott. Utálta Alice Chicoyt. Megkérdezte: – Mit gondol, mikor indulunk?

– Féltizenegykor – felelte Juan. – Most tíz óra tíz perc. – Pritchardékra pillantott. – Még át kell öltöznöm. Ha valakinek kávé vagy akármi más kell, jöjjön ide és vigye el.

Bement a hálószobába. Lecsúsztatta munkaruhája vállpántjait, s a nadrágot engedte lecsúszni a cipőjére. Keskeny, kék csíkos sortot viselt. Kibújt kék vászoningéből, lerúgta mokaszinjait és kilépett a munkaruhából, cipőt, harisnyát, ruhát egy halomban hagyva a padlón. Teste kemény és barna volt, színét nem a naptól, hanem barna őseitől kapta. Odament a fürdőszobához és kopogtatott az ajtaján. Alice lehúzta a WC-t és kinyitotta az ajtót. Újra megmosdott s egy nedves hajfürt odatapadt az arcához. Szája lebiggyedt, s a szeme dagadt volt és vörös.

– Mi történik itt? – kérdezte Juan. – Komiszul vagy, mi?

– Fáj a fogam – felelte Alice. – Nem tudok segíteni rajta. Olyan nyilalló fájdalmat érzek – itt, itt.

– Mi baj Normával?

– Csak hadd menjen el – mondta Alice. – Tudtam, hogy nem fogok megférni vele.

– Dehát mit csinált?

– Csak egy kicsit ragadós a keze – mondta Alice.

– Mit lopott el?

– Emlékszel arra a Bellodgia-üvegre, amit karácsonyra adtál nekem? Nohát: eltűnt és megtaláltam a táskájában. Éppen bejött, amikor megtaláltam, szemtelenkedni kezdett, s én azt mondtam neki, hogy elmehet.

Juannak elfátyolosodott a szeme. Tudta, hogy ez hazugság, de nem sokat törődött az igazsággal sem. Asszonyi veszekedések egyáltalán nem érdekelték. Belépett a kádba és maga után behúzta a zuhanyfüggönyt.

– Egész reggel nyavalyogtál – mondta. – Mi bajod?

– Hát a rendes – mondta Alice – meg ez a fogfájás.

Juan tudta, hogy az előbbi nem igaz, s csak gyanította, hogy a másik baj is hazugság lehet. – Igyál egy kis pálinkát, majd ha elmentünk. Az jó mind a kettő ellen – mondta.

Alice örült. Akarta, hogy Juan adja neki ezt a tanácsot.

– Mindenre neked kell ügyelned – folytatta Juan. – Pimples velem jön ma.

Alice-t elfogta az izgalom. Egyedül lesz, egészen magában. De Juannak nem szabad tudnia, hogy mi a kívánsága. – Miért megy Pimples? – kérdezte.

– Vásárolni akar egy s mást San Juanban. Tudod mit, bezárhatjuk az egész házat. Eljöhetsz San Juanba a fogorvoshoz.

– Nem – mondta Alice. – Nem fontos. Majd bemegyek San Ysidróba holnap vagy holnapután. Nem jó a falatozót bezárni.

– Rendben van. A te fogad fáj – mondta Juan, és megeresztette a vizet. Kidugta fejét a függöny mögül. – Menj ki és törődj az utasokkal.

Ernest Horton éppen a szőke lányhoz közeledett, amikor Alice belépett a falatozóba.

– Kérünk két csésze kávét – mondta. – S a szőke lányhoz fordulva: – Vagy parancsol inkább csokoládét?

– Nem. Kávét. A csokoládétól hízom.

Ernest jól felhasználta az idejét. Megkérdezte a lány nevét, s az azt felelte, hogy Camille Oaksnak hívják. Természetesen nem ez volt a neve. Hirtelen összeházasította a Camel-cigarettának a falon lógó plakátját – azon egy másik szőkeség volt, léggömbszerű keblekkel – meg az ablakon át látott tölgyfát (*oak annyi mint tölgy Ford.*). Tehát mostantól fogva Camille Oaks volt, legalább is erre az útra.

– Ezt a nevet nemrég hallottam valahol – mondta Ernest. Udvariasan odanyújtotta neki a cukortartót.

Mr. Pritchard lába apró rándulásokban mocorgott és Mrs. Pritchard figyelt. Tudta, hogy az urát fölizgatta valami, de nem tudta, hogy mi. Nem volt tapasztalata ilyen dolgokban. Barátnői nem olyan fajták voltak, hogy Mr. Pritchard lóbálta volna miattuk a lábát. És a maga társadalmi érintkezésein túl semmit sem tudott az ura életéről.

Mr. Pritchard letette fölrakott lábát, fölállt, odament a pulthoz. – Maga most az Oakes-féle gyilkossági ügy tárgyalására gondol – mondta Ernestnek. – Annyi bizonyos, hogy ezt az ifjú hölgyet nem gyilkolták meg

és ő sem gyilkolt – nevette el magát. – Még egy kis kávét – szólt gavalléros hangon Alice-hoz.

Lánya jobb szemével odakancsalított rá. Volt valami a hangjában, amit sohasem hallott eddig. Hanghordozásán némi nagyzolás érzett. Az „á” hangot szélesen etette ki, és természetellenes, formális ízt kevert a beszédjébe. Mildred a lányra nézett, s egyszerre megértette, mi ez. Mr. Pritchard Camille Oaks jelenlétére reagál. Komédiázik – afféle atyai komédiát játszik. A lányának sehogy se tetszett a dolog.

Mr. Pritchard azt mondta: – Úgy rémlik nekem, hogy találkoztam már magával. Lehetséges ez?

Mildred magában más szavakkal gondolta el ugyanezt: – Nem láttam már magát valahol?

Camille Mr. Pritchard arcába nézett, és szeme rávillant a gomblyukában hordott klubjelvényre. Tudta, hol látta őt Mr. Pritchard. Amikor levetkőzött és beleült a borosedénybe, szeme gondosan elkerülte a férfiak arcát. Nedves, kiguvadt szemükben, lefittyedő, félig mosolygó ajkukban volt valami, ami megrémítette. Az volt az érzése, hogy ha egyenesen ránézne valamelyikre, az rávetné magát. Szemében a közönsége csak rózsaszín arcok, száz meg száz fehér gallér és szmoking-nyakkendő foltjaiból állt. A Kétszer Ötven – Háromezer klubokban rendszerint szmokingot viseltek.

Azt felelte: – Nem emlékszem.

– Járt valaha Középnyugaton? – erősködött Mr. Pritchard.

– Chicagóban dolgoztam – mondta Camille.

– Hol? – kérdezte Mr. Pritchard. – A benyomásom nagyon erős.

– Fogorvosnál voltam asszisztens.

– Mr. Pritchard szeme fölvillant az üveg mögött. – Akkor fogadok, hogy tudom. Dr. Horace Libholtz a chicagói fogorvosom.

– Nem – mondta Camille –, nála sohasem dolgoztam. Utolsó munkahelyem dr. T. S. Chesterfieldnél volt. – Ezt a nevet is egy plakátról vette, nem túl bölcsen. Remélte, hogy a férfi nem fogja észrevenni a válla fölött lógó plakátot: „Chesterfield – Csak ezt szívd.”

Mr. Pritchard jókedvűen mondta, lánya nagy utálkozására: – No, előbb vagy utóbb csak eszembe jut. Sohasem felejtek el egy arcot.

Mrs. Pritchard elfogta lánya tekintetét, s észrevette az undort Mildred arckifejezésében. Ismét az urára pillantott. Furcsán viselkedik. – Elliott – szólította meg – hoznál nekem egy kis kávét?

Mr. Pritchard mintha visszazökkent volna a valóságba. – Ó, hogyne – mondta, s a hangja ismét normális volt. De megint ingerültnek látszott.

A függönyös ajtó kinyílt és hangosan becsapódott. Pimples Carson lépett be, de egy átalakult Pimples. Arcát vastagon bepúderezte, hogy pattanásait eltakarja, de ez úgy sikerült, hogy pirosságuk dús bíborrá változott. Haját hátrasimította és bekente pomádéval. Igen szűknyakú inget viselt, kis csomóra kötött zöld nyakkendőt, gallérját a nyakkendő csomója alatt aranygomb erősítette az ingéhez. Pimples mintha fulladozott volna a szűk gallérban. Ing és nyakkendő hullámzott kissé, amikor nyelt. Ruhája csokoládébarna volt, szőrös anyagból, s nadrágja oldalán alig észrevehetően látszott az ágyrugók nyoma. Barna, fehérbetétes cipőt hordott és vörös-zöld kockás gyapjúharisnyát.

Alice csodálkozva nézett föl rá. – No nézd csak, mi jött be itt! – kiáltotta.

Pimples gyűlölte Alice-t. Leült arra a székre, amelyről Mr. Pritchard éppen fölállt, hogy kávét vigyen a feleségének. – Szeretnék egy darabot abból a frissen érkezett málnás-süteményből. – mondta. Idegesen pillantott Camille-ra és hangja elfulladt kissé. – Kisasszony, kóstolja meg azt a süteményt.

Carnille ránézett és átmelegedett a tekintete. Tudta, milyen az, amikor egy férfi nem bír magával. – Nem, köszönöm – mondta barátságosan. – Reggeliztem San Ysidroban.

– Az én költségemre – mondta vad hévvel Pimples.

– Nem, igazán köszönöm. Nem tudnám megenni.

– Ez bezzeg igen – szólt közbe Alice. – Képes lenne süteményt enni a feje tetején állva, egy sörrel teli mosóteknőben, virágvasárnapon. – Megforgatott egy süteményt és kést vett elő.

– Dupla adagot kérek – mondta Pimples.

– Azt hiszem, semmi pénzt nem kapsz már a kezedhez – mondta kegyetlenül Alice. – Ezen a héten az egész béredet fölfaltad.

Pimples megrázkódott. Úristen, hogy gyűlöli ezt az asszonyt! Alice a szőke lányt figyelte. Az megértette a dolgot. A helyiségben minden férfi fel volt villanyozva, érzékei a lány felé tapogatództak. Alice-t idegesítette ez. Majd meglátja, amikor Juan bejön... Egy pillanattal előbb még várta a busz indulását, hogy egy nagyot ihasson. De most, most idegeskedett.

Ernest Horton azt mondta: – Ha majd hozzáférek a mintabőröndömhöz, megmutatok magának egy-két ravasz apróságot,

amivel kereskedem. Újdonság. Nagyon ravasz dolog mind.

Camille megkérdezte: – Mikor szerelt le?

– Öt hónapja – felelte Ernest.

A lány a kék sávra és a fehér csillagokra nézett a férfi kabátjának hajtókáján. – Szép – mondta. – Ez az igazi nagy kitüntetés, ugye?

– Azt mondják – felelte Ernest. – De ennivalót nem lehet vásárolni vele.

– A főparancsnok tűzte fel a mellére?

– Ő – mondta Ernest.

Mr. Pritchard előrehajolt. Bosszantotta, hogy nem tudja, mi történik.

Pimples azt mondta: – Mégis csak meg kéne kóstolni ezt a málnás-süteményt.

– Lehetetlen – mondta Camille.

Alice ismét megszólalt: – Ha megint legyet találsz benne, a szájadba tömöm az egészet.

Camille ismerte a tüneteket. Ez az asszony meggyűlöli őt. Bizonytalanul pillantott a helyiségben lévő másik két nőre. Mrs. Pritchard nem fogja bántani. De az a lány, aki most szemüveg nélkül próbál boldogulni! Camille remélte, hogy nem kerülnek szembe egymással. Szívós dög lehet. Gondolatban fölkiáltott. „Ó, Jézusom, Loraine, rázd le azt a stricit, és lakjunk megint együtt!” Az elhagyatottság és fáradtság félelmes érzése fogta el. Eltűnődött, milyen is lehet az, ha valaki Mr. Pritchard felesége. Mr. Pritchard olyasvalaki volt, mint az a férfi, akin ő jártatta az eszét. Valószínűleg nem nagyon nehéz házaséletet élni vele. A feleségének nem olyan a képe, mintha sok bajt okozna neki.

Bernice Pritchard nem látott semmit. Nem gyűlölte Camille-t. Homályosan tudta, hogy a helyiségben megváltozott valami, de nem sejtette, hogy mi. – Azt hiszem, jó lesz, ha összeszedjük a holminkat – szólt derűsen Mildredhez, ámbár a holmijuk össze volt már szedve.

Most lépett ki Juan a hálószobából. Tiszta posztónadrág, tiszta kék ing és bőrkabát volt rajta. Vastag haját egyenesen hátrafésülte és arcát fényesre borotválta.

– Készen vannak az urak? – kérdezte.

Alice figyelte, amint megkerülte a pultot. Egyáltalán nem nézett Camille-ra. Alice megriadt. Juan minden lányt meg szokott nézni, Ha erre rá se néz, akkor itt valami baj van. Alice-nak sehogy se tetszett a dolog.

Mr. Van Brunt, a merevnyakú öregúr bejött, s egy kicsit nyitva hagyta a függönyös ajtót. – Mintha megint esni készülne – mondta.

Juan kurtán szólt rá: – Maga a legközelebbi Agárral északra megy.

– Meggondoltam a dolgot – mondta Van Brunt. –Elmegyek magukkal. Látni akarom azt a hidat. De megint esni fog, azt megmondom magának.

– Azt gondoltam, nem akar jönni.

– Meggondolhatom magamat, nem? Miért nem telefonál még egyszer a híd dolgában?

– Azt mondták, rendben van.

– Annak már jóideje – mondta Van Brunt. – Maga idegen itt. Nem tudja, milyen gyorsan képes megáradni a San Ysidro. Láttam óránkint egy lábnyit emelkedni, amikor a hegyekről belézúdult a víz. Jobb lesz, ha telefonál.

Juan dühöngött. – Nézze – mondta – a buszt én vezetem. Nem tegnap óta. Ne haragudjék, de vagy velünk jön és velem együtt kockáztatja meg az utat, vagy nem jön, de engedje meg, hogy a kocsit én vezessem.

Van Brunt féloldalt fölemelte arcát és hidegen meredt Juanra. – Nem tudom, elmegyek-e magával vagy sem. Levelet is írhatok a vasúti bizottságnak. Maga köteles mindenkit szállítani, tudja. Ezt ne felejtse el.

– Gyerünk, urak – mondta Juan.

Alice titokban rajta tartotta a szemét, de Juan nem nézett Camille-ra, nem ajánlotta fel, hogy viszi a táskáját. Rossz jel. Nem tetszett Alice-nak. Nem vallott Juanra.

Camille fölvette táskáját és kiosont az ajtón. Nem akart egyik férfi mellett sem ülni. Fáradt volt. Agya hirtelen végigfutott a lehetőségeken. Mildred Pritchardnak nincs köze senkihez, de látszik, hogy őt nem kedveli. Hanem a szolgáló, aki otthagyta helyét, már kint ült a buszban. Camille kisietett az ajtón és bemászott a kocsiba. Ernest Horton és Mr. Pritchard tőlük telhető gyorsasággal utána eredtek, de Camille már bent volt. Norma csöndesen ült. Szeme ellenséges volt, orra vörös és fényes. Nagyon megijesztette, amit tett.

Camille megkérdezte: – Megengedi, hogy maga mellé üljek, drágám?

Norma mereven odafordította a fejét es ránézett a szőke lányra. – Van hely elég – mondta.

– Megengedi? Később megmondom, miért kérem.

– Ahogy tetszik – mondta nagylelkűen Norma. Megállapította, hogy ez a lány drágán öltözködik. Érthetetlen. Az emberek nem szoktak arra

vágyódni, hogy ő mellé üljenek. De van valami oka. Talán titokzatos oka. Norma jól ismerte a mozit. Ilyen dolgokból hosszú és gyönyörűséges filmdrámák kerekedhetnek ki. Arrébb húzódott az ablak felé és helyet csinált maga mellett.

– Meddig utazik? – kérdezte Norma.

– Los Angelesig.

– No lám, én is éppen oda megyek! Ott lakik?

– Néha-néha – felelte Camille. Észrevette, hogy a falatozóból kirajzó férfiak meglátták, amint leült Norma mellé. Rohamuk lelassult. Nem lesz versengés. A busz hátuljánál csoportosultak, hogy táskáikat berakják a poggyásztartóba.

Juan a falatozó ajtajánál lézengett, Alice pedig kinézett rá az ajtó üvegén át.

– Ne lógasd az orrodat – mondta Juan. – Egész reggel átkozott rossz kedved volt. Próbálj fölvidulni, mire visszajövök.

Alice arca éles kifejezést öltött. Már válaszolni akart.

– Máskülönben egy szép napon nem jövök vissza – folytatta Juan.

Az asszonynak elakadt a lélegzete. – Csak nem érzem jól magam – mondta siránkozó hangon.

– Nohát, kezdd el jól érezni magad és maradj is meg mellette. Senki se szereti sokáig a betegeket. Senki. Ezt vedd tudomásul. – Szeme nem rá nézett, hanem melléje és keresztül rajta, s Alice-t vad rémület fogta el. Juan elfordult, s megindult a busz felé.

Alice rákönyökölt az ajtó keresztfájára. A szeme nagy, puha könnyekkel telt meg. – Kövér vagyok – mondta csöndesen – és öreg. Ó, Jézusom, öreg vagyok! – A könnyek befolytak az orrába. Felszippantotta. Azt mondta: – Te kaphatsz fiatal lányokat, de mit kaphatok én? Semmit. Vén banya vagyok. – Csöndesen szipogott az ajtó függönye mögött.

Mr. Pritchard szeretett volna a szőke lány mögé ülni, hogy figyelhesse, de a felesége elől foglalt helyet, és kénytelen volt melléje telepedni. Mildred magában ült a másik oldalon, a hátuk mögött. Pimples fölmászott és ő kapta meg azt a helyet, amelyre Mr. Pritchardnak fájt a foga; Ernest Horton mellette ült. Juan elborzadva vette észre, hogy Van Brunt közvetlenül a vezető ülése mögött helyezkedett el. Juan ideges volt. Keveset aludt, s reggel óta állandóan akadt valami baj. Rendesen fölrakta hátul a poggyászt, ráhúzta a ponyvát és bezárta a poggyásztartó ajtaját. Intett Alice-nak, aki az üvegesajtóhoz támaszkodva állt. Tudta, hogy sír, és

akarta is, hogy sírjon. Kezdett már nem bírni veje. Eltűnődött azon, hogy miért is marad mellette. Nyilván puszta lustaságból. Nem volt kedve átesni az elhagyás érzelmi viharán. Akarata ellenére is sajnálta volna, s ez keserves érzés. Tüstént más asszonyra lenne szüksége, az pedig sok beszéddel, okoskodással, rábeszéléssel jár. Más dolog hálni egy nővel és más az, hogy asszony legyen az ember körül. Ha megszokunk egyet, kevesebb a baj vele. Mellesleg Alice az egyetlen asszony Mexikó határán kívül, aki tud babot főzni. Fura dolog ez. Mexikóban minden indián kölyök tud babot főzni, itt pedig Alice-t kivéve senki: hogy éppen elég leve, elég zamata legyen és semmiféle, idegen íz ne keveredjék hozzá. Itt paradicsomot, borsot, fokhagymát raknak bele, már pedig a babot magában és önmagáért kell főzni. Mert tud babot főzni, gondolta magában.

De van más oka is. Alice szereti őt. Igazán szereti. Juan tudta ezt. Nem lehet valakit csak úgy faképnél hagyni. Szerkezet, épület az a valaki, s ha otthagyod, magadból is odaszakad egy darab. Ha egészben akarsz maradni, meg kell maradnod ott, ahol vagy, akármilyen kellemetlen is. Juan nem igen szokta áltatni magát.

Már majdnem elért a buszhoz, amikor visszafordult és gyorsan az üveges ajtóhoz ment. – Vigyázz magadra – mondta. A tekintete meleg volt. – Igyál egy kis szeszt a fogfájásod ellen. – Elfordult és visszament a buszhoz. Az asszony részeg lesz, mint a csap, mire ő hazakerül, de talán kifújja magából a rigolyáit és jobban érzi majd magát. Ha nagyon sokat iszik, ő a Norma ágyában fog aludni. Nem bírta Alice szagát, ha részeg volt. Valami fanyar, keserű szag áradt belőle.

Juan felnézett az égre. A levegő mozdulatlan volt, de odafönn szél fújt, seregestől gyűjtögette az új felhőket a hegyek fölé, s ezek a felhők laposak voltak, összeszaladtak, egymásba nyomultak, miközben átszáguldottak az égen. A nagy tölgyekről még csöpögött a reggeli eső, s a muskátlilevelek közepén fényes cseppek csillogtak. Mély csend ülte meg a tájat, de nagyon készült valami.

Bármennyire dühítette is Juant, hogy hitelt kell adnia Van Brunt szavának, félt, hagy újra megered az eső, még pedig hamarosan. Fölmászott a busz lépcsőjén. Még le sem ülhetett, már elkapta Van Brunt.

– Tudja, merről fúj ez a szél? Délnyugatról. Tudja, honnan jönnek ezek a felhők? Délnyugatról. Tudja, honnan szoktuk kapni az esőt? – kérdezte diadalmas hangon – Délnyugatról.

– Rendben van, és valamikor mind meg is halunk –mondta Juan. – Egyik-másik irtózatos halállal. Például elgázolhatja egy traktor. Látott már valakit, akit traktor gázolt el?

– Hogy érti ezt? – kérdezte Van Brunt.

– Ha esik, hadd essék – mondta Juan.

– Nekem nincs traktorom – mondta Van Brunt. Négy pár lovam van, a legkülönb az egész államban. Mit akar azzal a traktorral?

Juan beletaposott az indítóba. Magas, vékony, kaparó hangot hallatott, de a motor majdnem azonnal megindult és a hangja jó volt. Simán, rendesen szólt. Juan megfordult az ülésén.

– Kit – kiáltotta – fülelj a hátsó futóműre!

– Rendben van – felelte Pimples. Örült Juan bizalmának.

Juan intett Alice-nak, és a fogantyúval bezárta a busz ajtaját. Nem láthatta, mit csinál az asszony az ajtó mögött. Megvárja az ő eltűnését, csak aztán vesz elő egy palackot. Remélte, hogy nem lesz semmi baja.

Juan megkerülte a falatozót és egyenesen ráhajtott az aszfaltozott útra, amely San Juan de la Cruzba vezet. Nem volt valami széles út, de sima volt, közepe magasan kidomborodott, a víz szépen lefolyt róla. A völgy és a dombok sora tele volt szórva a napfény pettyeivel, s át meg áthasogatta az égen rohanó felhők mozgó árnyéka. A napsütötte foltok és az árnyékok fenyegetők, komorak voltak.

A „Babám" hatvan kilométeres sebességgel haladt. Jó busz volt és a hátsó futómű is jó hangot adott.

– Sose szerettem a traktort – mondta Mr. Van Brunt.

– Én sem – hagyta rá Juan. Egyszerre jól kezdte érezni magát.

Van Brunt nem nyughatott. Juan mondásának nagyobb sikere volt, mint maga is remélte. Van Brunt félrefordította fejét merev nyakán. – Mondja, nem afféle jövendőmondó maga?

– Nem – mondta rá Juan.

– Mert én nem hiszek az ilyesmiben – jelentette ki Van Brunt.

– Én sem – mondta Juan.

– Nem tűrnék meg traktort a gazdaságomban.

Juannak már a nyelve hegyén volt: – Egy fivéremet ló rúgta agyon – de aztán meggondolta: Eh, hülyeség, az öregnek csak jár a szája. Kíváncsi vagyok, mitől fél annyira.

9. Fejezet

San Juan de la Cruzba vezető országút aszfaltozva volt. A húszas években száz meg száz mérföld betonutat építettek Kaliforniában, s az emberek összefonták a kezüket és azt mondták: – No, ez az örökkévalóságnak készült. Addig fog tartani, amíg a római utak, sőt még tovább, mert a betonon nem tud keresztültörni a fű, hogy elporlassza. – De nem így volt. A teherautók kerekei, a súlyos automobilok kikezdték a betont, egy idő múlva az élet kiszállt belőle, morzsolódni kezdett. Aztán letört egy oldala, lyuk terpeszkedett benne, aztán kifejlődött egy repedés, télen egy kis jég kiszélesítette – végül is az ellenálló beton nem bírta tovább a gumikerekek nyomását, és tönkrement.

Ekkor a megyei útfenntartó munkások kátrányt öntöttek a repedésekbe, hogy a víz be ne hatolhasson, ez azonban nem használt, s végül megfejelték az utat aszfalt és kavics keverékével. Ez életben maradt, mert nem állt keményen ellent a gumikerekek nyomásának. Kicsit engedett, kicsit visszaugrott. Nyáron meglágyult, télen megkeményedett. És lassanként valamennyi utat ellátták ezzel a fényes fekete fejeléssel, amely messziről ezüstnek látszott.

Az út egyenesen haladt az első hegylánc lábánál meglapuló kis dombok felé – gömbölyű, nőies dombok ezek, puhák és szexuálisak, mint a hús. A zöld ragadós fű olyan hamvas volt, mint a fiatal bőr. A dombok buja növényzetét megszépítette a víz, s ezen a puha, szép úton gördült tovább a „Babám”. Tisztára mosott, csillogó oldala tükröződött az útmenti árkok vizében. A kis csecsebecsék neki-neki ütődtek a szélvédőnek – az apró bokszkesztyű, a babacipő... A Guadalupei Szűz, a hold-sarlón állva a műszerfal tetején jóságosan nézett az utasokra.

Semmi durva vagy beteg hang nem hallatszott a hátsó futómű felől, csak az áttétel furcsa siránkozása. Juan hátradőlt ültében, hogy élvezze az utazást. Nagy tükör volt előtte, abban láthatta az utasokat, s az ablakon kívül egy hosszúkás tükör, amelyben a mögötte levő utat figyelhette. Az út elhagyatott volt. Alig néhány kocsi járt rajta, de egyik sem jött San Juan irányából. Juant ez először öntudatlanul izgatta, de aztán komolyan aggódni kezdett. Hátha elvitte a víz a hidat. Ha így van, vissza kell térnie. Az egész társaságot elviszi San Ysidroba, s ott szélnek ereszti. Ha a hídnak vége, buszközlekedés nem lesz, amíg föl nem építik. Látta a tükrében, hogy

Ernest Horton kinyitotta mintabőröndjét és valami játékot mutat Pimplesnek, amely forog, villan egyet és eltűnik. Látta azt is, hogy Norma meg a szőke lány összedugták a fejüket és beszélgetnek. Kissé növelte a sebességet.

Nem volt semmi szándéka a szőke leánnyal. Sehogyan sem férkőzhetett hozzá. És Juan elég öreg volt már, hogy ne szenvedjen olyasmi miatt, ami kívül esik a lehetőség határán. Nem kétséges, hogy alkalomadtán mit cselekedett volna. Valami facsaró érzés volt a mellében, amikor a lányt először megpillantotta.

Norma idáig mereven viselkedett Camille-lal szemben. Annyira fagyos volt, hogy időbe tellett, amíg fölengedett. De Camille-nak szüksége volt Normára mint pajzsra, s útjuk célja közös volt.

– Sohasem jártam sem Los Angelesben, sem Hollywoodban – vallotta meg Norma oly halkan, hogy Ernest nem hallhatta. – Nem tudom, hova menjek, nem tudok semmit.

– Mihez akar fogni? – kérdezte Camille.

– Munkát keresek. Mint pincérnő, vagy efféle. Szeretnék a filmhez kerülni.

Camille mereven elmosolyodott. – Előbb kap állást, mint pincérnő – mondta. – A film nagyon nehéz eset.

– Maga színésznő? – kérdezte Norma. – Olyan, mintha az lenne.

– Nem – felelte Camille. – Fogorvosoknál dolgozom.

– Szállodában lakik, albérletben, vagy lakása van?

– Nem lakom sehol – mondta Camille. – Lakásunk volt egy barátnőmmel, mielőtt Chicagóba mentem dolgozni.

Norma szeme tágra nyílt. – Nekem van egy kis félretett pénzem – mondta. – Talán bérelhetnénk közös lakást. Ha munkát kapnék egy vendéglőben, a koszt jóformán nem kerülne semmibe. Hazahordatnám az ételt. – Norma szemében egyre nőtt az éhség. – Ha megfeleznénk a házbért, talán nem is lenne sok. Lehet, hogy én jó borravalókat kapnék.

Camille valami melegséget érzett magában a lány iránt. Elnézte vörös orrát, tompa arcbőrét, fakó kis szemét. – Majd meglátjuk – mondta.

Norma közelhajolt hozzá. – Tudom, hogy a maga haja természetes – mondta. – De talán megtaníthatna engem, hogyan segítsek egy kicsit az enyémen. Az én hajam egérszínű. Egyszerűen egérszínű.

Camille elnevette magát. – Meg volna lepve, ha tudná, milyen színű az enyém – mondta. – Várjon csak egy pillanatig. – Tanulmányozta Norma

arcát, megpróbálta maga elé idézni, mit segíthetne rajta arckrém, púder és szemfesték elképzelte haját fényesnek és hullámosnak, szemét kissé nagyobbnak a festék jóvoltából, ajkát rúzzsal megformálva. Camille-nak semmi illúziója nem volt a szépségről. Loraine kikészítetlen állapotban kis ázott patkány volt, de kikészítve egészen jól megállta a helyét. Nagy mulatság lenne átalakítani ezt a lányt, és egy kis önbizalmat önteni belé. Még csinosabb is lenne, mint Loraine.

– Gondolkozzunk a dolgon – mondta. – Szép vidék ez. Szívesen élnék itt egy ideig. – Kép alakjában jelent meg előtte az, ami történhetnék. Rendbe szedné Normát. Ha vigyázna magára, elég csinos lehetne. Akkor aztán Norma találkoznék egy fiúval és természetesen hazahozná, hogy a lakását megmutassa, s a fiú kikezdene vele és Norma meggyűlölné őt. Igen, így lenne. Így történt eddig is. De az ördögbe, amíg meg nem történnék, mulatságos lenne a dolog. És esetleg megelőzhetné, sohasem lenne otthon, amikor Norma fiút hozna haza.

Melegen és barátságosan gondolt rá. – Gondolkozhatunk a dolgon – ismételte.

Az országúton Juan megpillantott egy elgázolt nyulat. Sokan szerettek az ilyenen keresztülszáguldani, de ő nem. Úgy forgatta a kormánykereket, hogy az ellapított kis dög a kerekek közé került és nem hallatszott recsegés a gumik alól. Most hetven kilométeres sebességgel haladt. A nagy országúti buszok némelykor százat is megtettek óránként. De Juan félkezét levette a kormányról és nyújtózkodott.

Mildred Pritchard úgy érezte, mintha az elsuhanó távíróoszlopok aprókat ütnének a szemére. A szemüvege ismét rajta volt. Figyelte Juan arcát a tükörben. Onnan, ahol ült, alig látott többet az arcélénél. Észrevette, hogy majdnem percenként fölemeli fejét és hátranéz a szőke lányra, s keserű haragot érzett. Zavarba hozta az, ami reggel történt. Persze nem tudta senki, ha csak Juan Chicoy ki nem találta. Benne még kissé bizsergett ez a dolog. Agyában folyvást ismétlődött egy mondat. Ez a lány nem szőke, nem asszisztens és a neve nem Camille Oaks. A mondat vég nélkül ismétlődött. Aztán lelke mélyén kinevette magát. Próbálom lerombolni, gondolta magában. Ostobaságot csinálok. Miért ne valljam be, hogy féltékeny vagyok? Féltékeny vagyok. Igenis. Kevésbé leszek féltékeny, ha bevallom? Nem. De ez a lány kényszerítette az apámat, hogy nevetségessé tegye magát. Rendben van. Mit bánom én, ha az apám nevetségessé teszi is magát? Nem bánom, ha én nem vagyok vele. Nem szeretem, ha az emberek

azt gondolják, hogy a lánya vagyok – ennyi az egész. Nem, ez mégsem igaz. Nem akarok Mexikóba menni vele. Előre hallom minden szavát. Kellemetlenül érezte magát, s a busz mozgása éppen nem használt neki. A kosárlabda, gondolta, az igen! Hajlítgatta csípőizmait s a csapatjával egyformára nyírt hajú technikusra gondolt. Felidézte a kalandjukat.

Mr. Pritchard unatkozott és fáradt volt. Nagyon bosszantóan tudott viselkedni, ha unatkozott. Megrázkódott. – Gazdag vidéknek látszik ez – szólt a feleségéhez. – Tudod, hogy az Egyesült Államok Kaliforniából kapja a legtöbb zöldségfélét.

Mrs. Pritchard már hallotta magát, ahogy hazatérése után beszél majd. – Aztán hosszú mérföldeket tettünk meg zöld rétek közt, csupa pipacs és csillagfürt – mintha kertben jártunk volna. Egy mulatságos kis állomáson felszállt egy szőke lány és a férfiak mind belébolondultak, még Elliott is. Egy héten keresztül ugrattam vele. – Ezt levélben fogja megírni. – És meg vagyok győződve, hogy szegény kis kifestett jószág olyan csinos és kedves volt, amilyen lehetett. Fogorvosi asszisztensnek mondta magát, de szerintem valószínűleg színésznő volt – persze segédszínésznő. Hiszen annyi ilyen van Hollywoodban. Harmincnyolcezer van jegyzékbe véve. Nagy elhelyező ügynökségük van. Harmincnyolcezer! Bólogatott kissé a fejével. Álmos volt és éhes. Kíváncsi vagyok, milyen kalandjaink lesznek most, gondolta.

Mr. Pritchard tudta már, mikor libben át a felesége éber álmodozásaiba. Elég régi házasok voltak, hogy észrevegye, mikor nem hallgat rá, s rendszerint tovább beszélt. Gyakran tisztázta üzleti vagy politikai gondolatait úgy, hogy elmondta Bernice-nek, amikor az nem hallgatott oda. Gyakorlott emlékezőtehetsége volt számok és apró adatok dolgában. Megközelítően tudta, hány tonna cukorrépát termelnek a Salinas völgyében. Olvasta ezt és megőrizte emlékezetében, ámbár ennek az adatnak semmiféle hasznát nem vette. Úgy érezte, hogy jó tudni az ilyesmit és sohasem kérdezte, értékes-e az adat, vagy miért jó tudni. De most nem volt hajlamos semmiféle tudásra. Hatalmas befolyás ostromolta az autóbusz hátsó végéből. Szeretett volna megfordulni és a szőke lányra nézni. Szeretett volna olyan helyen ülni, ahonnan figyelheti. Horton és Pimples mögötte ültek. Nem lehet egyszerűen szembeülni és ránézni.

A felesége megkérdezte: – Mit gondolsz, mennyi idős lehet? – Összerezzent erre a kérdésre, mert maga is éppen ezen tűnődött.

– Kicsoda mennyi idős? – kérdezett vissza.

– Az a fiatal nő. A szőke.

– Hja, az? Honnan tudjam? – Válasza oly nyers volt, hogy felesége kissé megdöbbenve és sértődötten nézett rá. Látta ezt, és igyekezett jóvátenni a hibáját.

– Kislányok jobban értenek kislányokhoz – mondta. – Inkább megmondhatod, mint én.

– Miért? Én nem tudom. Így kikészítve, festett hajjal nehéz megmondani. Csak kíváncsi voltam. Azt hiszem, valahol huszonöt és harminc közt járhat.

– Én nem értek ehhez – mondta Mr. Pritchard. Kinézett az ablakon a közeledő dombokra. Tenyere kissé nyirkos volt, s a mágnes húzta a busz hátsó része felé. – Ehhez nem értek – ismételte. – Hanem az a Horton érdekel. Ifjú ember, élelmes és jó eszméi vannak. Igazán tetszett nekem. Tudod, szeretnék ilyen embernek helyet találni a szervezetünkben. – Ez üzlet volt.

Bernice is értett ahhoz, hogy bűvös kört vonjon maga köré anyaságával vagy mondjuk menstruációval, olyan témával, amelybe egyetlen férfi sem tudott vagy próbált beleszólni. Férjének bűvös köre az üzlet volt. Az asszonynak nem volt joga közeledni hozzá, ha üzletről volt szó. Nem értett az üzlethez és nem is érdekelte. Ez az urának magánügye volt, s ő tiszteletben is tartotta.

– Derék fiatalembernek látszik – mondta Bernice. – A kiejtése és a gyerekszobája ugyan...

– Úristen, Bernice! – kiáltott fel ingerülten Mr. Pritchard. – Az üzlet nem gyerekszoba és kiejtés. Az üzlet az, amit valaki produkálni tud. Az üzlet a legdemokratikusabb dolog a világon. Csak az számít, amit meg tudsz csinálni.

Megpróbált visszaemlékezni a szőke lány ajkára. Hitt abban, hogy a duzzadt ajak „élveteg”. – Szeretnék egy kicsit beszélgetni Mr. Hortonnal, mielőtt leszáll – mondta Mr. Pritchard.

Bernice tudta, hogy nyugtalan.

– Miért nem beszélsz vele most? – kérdezte.

– Eh, nem tudom. Azzal a fiúval ül együtt.

– Az a fiú bizonyosan elül a helyéről, ha szépen megkéred. – Meggyőződése volt, hogy mindenki mindent megtesz, ha szépen megkérik. A maga esetében igaza is volt. Idegen emberektől megdöbbentő szívességeket kívánt és kapott meg egyszerűen azzal, hogy szépen megkérte

őket. Képes volt megkérni egy szállodai szolgát, hogy cipelje el a poggyászát a négy saroknyira levő állomásig, mert igazán túlságosan közel van ahhoz, hogy kocsiba üljön – aztán szépen megköszönte és tíz centet adott neki.

Most tudta, hogy olyasmihez segíti hozzá az urát, amit az meg akart tenni. Nem igen tudta, hogy mi az. Vissza akart térni az utazásukról szóló képzeletbeli levélhez. „Elliott annyira érdeklődik minden iránt. Hosszan elbeszélget akárkivel. Azt hiszem, ezért vannak olyan nagy sikerei. És olyan figyelmes! Volt itt egy pattanásos képi fiú és Elliott nem akarta zavarni, de én azt mondtam neki, hogy csak kérje meg szépen. Az emberek szeretik a jó modort."

Mr. Pritchard ismét a körmét tisztogatta az óraláncán hordott arany piszkálóval.

Pimples szeme Camille tarkójára meredt. De amikor leült, mindenekelőtt megállapította, hogy lábszárát, sőt még bokáját sem láthatja az ülés alatt. A lány egyszer-egyszer megfordult, hogy kinézzen az ablakon, s ilyenkor láthatta az arcélét, a hosszú, sötétre festett, fölfelé kunkorodó szempillákat, egyenes, bepúderezett orrát, orrlikait, amiket kissé belepett a dohányfüst és az út pora. Felső ajka éles vonalban kanyarodott fölfelé, aztán a ráfestett nehéz piros virágszirom párnázta ki; Pimples a finom pihéket is láthatta ezen a felső ajkon. Ez valami okból halálosan izgatta. Amikor a lány egyenesen előre nézett, Pimples láthatta egyik fülét, ahol a haj kissé szétvált és nem takarta. Látta vastag fülcimpáját, s a hajlást a füle mögött, amely oly szorosan illeszkedett a fejéhez. Füle felső része kiöblösödött. Camille mintha tudatában lett volna annak, hogy a fiú a fülét bámulja, mert fölemelte állát, s megrázta fejét, hogy haja ismét összeboruljon a füle fölött. Fésűt szedett elő retiküljéből. mert a busz rázkódása fölfedte az állán a forradást. Pimples most látta először ezeket a rút sebhelyeket. Oldalt kellett hajolnia, hogy láthassa, s a látvány tőrt döfött a szívébe. Mély és nem okoskodó bánatot érzett, de ez a bánat egyben szexuális tartalmú is volt. Elképzelte magát amint a lány fejét karjai közt tartja és ujjaival cirógatja azokat a szegény sebhelyeket. Nagyokat nyelt.

Camille halkan így szólt Normához: – Aztán ott van a Wee Kirk o'the Heather. Azt hiszem, az a legszebb temető a világon, Oda, tudja, csak jeggyel lehet belépni. Szeretek sétálgatni benne. Olyan szép, és az orgona majdnem állandóan szól, és olyan emberek vannak ott eltemetve, akiket filmen láttunk. Mindig mondom, hogy szeretném, ha ott temetnének el.

– Nem szeretek ilyen dolgokról beszélni – mondta Norma – Rosszat jelent.

Pimples általános beszélgetést folytatott Hortonnal a hadseregről. – Azt mondják, ott meg lehet tanulni egy mesterséget, és utazni lehet mindenfelé. Nem tudom. Én részt veszek egy radartanfolyamon. Jövő héten kezdődik, levelezés útján. Azt hiszem, ez nagyon jó mesterség lesz. De nagyon jó radarkiképzést lehet kapni a katonaságnál is.

– Nem tudom – mondta Ernest –, hogy van ez békében. Háborúban nincs tanfolyam.

– Vett részt igazi ütközetben?

– Nem kéredzkedtem oda, de volt benne részem.

– Hol járt? – kérdezte Pimples.

– Mindenütt a pokolban – felelte Ernest.

– Talán kaphatnék egy jó cikket és eladással foglalkoznám, mint ön – mondta Pimples.

– Ó, közönséges éhezés az, amíg az összeköttetéseit meg nem találja – mondta Ernest. – Nekem öt esztendőmbe került, amíg az összeköttetéseimet kiépítettem, s akkor elvittek katonának. Csak most kezdek megint talpra állani. Nem lehet csak úgy nekifogni, és sok munkával jár. Nem látszik munkának és mégis az. Ha újrakezdhetném, olyan mesterséget tanulnék, hogy otthonom lehessen. Szép dolog egy feleség meg két poronty. – Ernest mindig ezt mondta. Ha részeg volt, hitte is. Nem kívánt ő otthont. Szeretett mozogni és sokféle embert látni. Az otthonából tüstént megszökött volna. Egyszer házas volt már, s a második napon elment hazulról, otthagyta halálra rémült és haragos feleségét, és sohasem látta többé, nem is írt neki. De az arcképét látta egyszer. Elcsípték, mert ötször ment férjhez és húzta a hadsegélyt mind az öt férje után. Micsoda nőszemély! Igazi ringyó. Ernest szinte csodálta. Ez jövedelmező cédaság volt.

– Miért nem megy vissza az iskolába? – kérdezte Pimplestől.

– Nem szeretem az elméleti dolgokat – mondta Pimples. – Aztán azok a kollégiumi diákok olyan kölykök. Én férfiéletet akarok élni.

Camille közelhajolt Normához és suttogott a fülébe. A két lányt rázta a nevetés. A busz egy fordulónál emelkedni kezdett és bekerült a dombok közé. Az út magas bevágások közt haladt, s a föld sötét volt és szivárgott belőle a víz. Apró, aranyoshátú páfrányok kapaszkodtak a kavicsba, s azokról is csöpögött az esőlé. Juan jobb kezét a kormányra tette, s két könyökét szabadon lógatta. Most tizenöt percig kanyargós út visz fölfelé,

egyenes darab nincs sehol. Visszapillantó tükrében a szőke lányra nézett. Az összehunyorította szemét nevettében, s a száját széttárt ujjaival takarta el, ahogy kislányok szokták.

Mr. Pritchard hátramentében vigyázatlan volt, s a busz fordulása oldalt lódította. Megragadta az ülés hátát, de nem tudta tartani, és szétvetett lábbal Camille ölébe esett. Kinyújtott jobb keze, amellyel esését fékezni akarta, feltaszította a lány rövid szoknyáját, s a karja a térdei közé került. A szoknya egy kis helyen elszakadt. A lány segített neki kiszabadulni és lejjebb húzta szoknyáját. Mr. Pritchard erősen elpirult.

– Ezer bocsánat. – mondta.

– Ó, nem történt semmi.

– De, elszakítottam a szoknyáját.

– Ki tudom javítani.

– De meg kell fizetnem a javíttatását.

– Magam is megcsinálom. Nem olyan nagy a szakadás. – Arcába nézett a férfinak és látta rajta, hogy elnyújtja ezt az ügyet, amennyire csak lehet. Megkérdezi majd, milyen címre küldje a pénzt, gondolta.

Mrs. Pritchard odakiáltott: – Elliott, talán az ölében akarsz ülni annak a hölgynek?

Erre még Juan is elnevette magát. Mindenki nevetett. És a busz egyszerre nem idegen emberekkel volt már tele. Valami fura rokonság alakult ki köztük. Norma hisztérikusan kacagott. Az egész ma reggeli feszültséget feloldotta benne ez a kacagás.

Mr. Pritchard azt mondta: – Ki kell jelentenem, igen jól fogja fel a dolgot. Nem azért jöttem ide hátra, hogy az ön ölébe üljek. Ezzel az úrral akartam néhány szót beszélni. Fiam – fordult Pimpleshez –, lenne szíves egy kis időre átengedni a helyét? Valami üzleti ügyet szeretnék megbeszélni Mr... azt hiszem, nem hallottam a nevét.

– Horton – felelte – Ernest Horton.

Mr. Pritchardnak egész sor taktikája volt arra, hogy az emberekkel boldoguljon. Sohasem felejtette el nála gazdagabb vagy hatalmasabb ember nevét, de a kevésbé rangosakét nem tudta soha. Rájött, hogy valami kis hátrányt jelent az emberre nézve, ha a nevét meg kell mondania. A nevünk kimondása egy kicsit meztelenné tesz.

Camille nézegette elszakadt szoknyáját, és halkan beszélt Normához. – Mindig szerettem volna dombtetőn élni. Szeretem a dombokat. Szeretek dombok közt járni.

– Igen, ha már gazdag és híres az ember – mondta határozottan Norma. – Ismerek filmszínészeket, akik ha csak tehetik, vadászni és halászni mennek, ócska ruhát viselnek és pipáznak.

Camille kihozta Normából, ami benne volt. Soha életében nem érezte magát ilyen izgatottnak és szabadnak. Elmondhatott mindent, amit akart. Halkan kuncogni kezdett.

– Szebb dolog régi, piszkos ruhát viselni, ha az ember szekrénye tele van szép, tiszta új ruhával – mondta. – Nekem csak ócska ruhám van és borzasztóan unom már. Rápillantott Camille-ra, hogy lássa, hogyan hat rá ennyi őszinteség.

Camille bólintott. – Maga okosan beszél, kedvesem. – Valami erős rokonszenv kezdett kifejlődni kettejük között. Mr. Pritchard megpróbálta kihallgatnia a beszélgetésüket, de nem sikerült neki.

Az útmenti árkok tele voltak völgy felé igyekvő vízzel. A terhes felhők új támadásra készültek.

– Esni fog – mondta boldogan Van Brunt.

Juan felmordult. – Volt egy sógorom, akit agyonrúgott a ló – jegyezte meg.

– Bolond lehetett – mondta Van Brunt. – Ha a ló megrúgja az embert, az ember rendszerint maga a hibás.

– Mégis csak agyonrúgta – mondta Juan s azzal visszaereszkedett némaságába.

A busz közeledett a hegy tetejéhez, s a szerpentin fordulói egyre kurtábbak lettek.

– Nagyon érdekelt a ma reggeli kis beszélgetésünk, Mr. Horton. Élvezet ilyen talpraesett, fürge emberrel beszélni. Mindig ilyen embereket keresek a cégem számára.

– Köszönöm – mondta Ernest.

– Bajban voltunk mostanáig ezekkel a leszerelt katonákkal – folytatta Mr. Pritchard. – Derék emberek, hiszen ért engem. Én azt hiszem, mindent meg kell tenni értük, mindent. Dehát kiestek a dolgok menetéből. Berozsdásodtak. Üzleti dolgokban percre együtt kell haladni a világgal. Aki lépést tartott, kétszer olyan értékes, mint az, aki – hogy így fejezzem ki magamat – kikerült a taposómalomból. – Helyeslést várva nézett Ernestre. Ehelyett azt látta, hogy Ernest szemébe valami kemény, gunyoros tekintet költözik.

– Értem, mit akar mondani. – szólalt meg Ernest. – Én négy évig voltam katona.

– Úgy! – mondta Mr. Pritchard. – Persze... látom. De nem viseli a leszerelési érmet.

– Én *kaptam* munkát – mondta Ernest.

Mr. Pritchard küszködött a gondolataival. Csúnya hibát követett el. Kíváncsi volt, mi lehet az az izé Ernest gomblyukában. Ezt tudnia kellett volna. – Hát, hiszen remek fiúk azok – mondta –, s csak azt remélem, hogy olyan kormányt juttathatunk uralomra, amely gondoskodik róluk.

– Mint a múlt háború után? – kérdezte Ernest. Ez horogütés volt, s Mr. Pritchard tűnődni kezdett, vajon helyesen ítélte-e meg Hortont. Van ebben az emberben valami brutalitás. Valami hetvenkedő és hübelebalázs-szerű vonás, mint a legtöbb harcteret járt emberben. Az orvosok azt mondják, hogy kigyógyulnak ebből, ha egy darabig normális életet élnek. Kizökkentek a kerékvágásból. Valamit tenni kell az érdekükben.

– Én vagyok az első, aki pártját fogom a leszerelt katonáknak – mondta Mr. Pritchard. Kérte az Úristent, hogy szabadítsa meg ettől a témától. Ernest kissé ferde mosollyal nézett rá – kezdte fölismerni ezt a mosolyt: a munkakeresők mosolygása volt ilyen. – Csak azt gondoltam, beszélgetek egy kicsit egy ilyen talpraesett, fürge emberrel – mondta bizonytalanul. – Örülni fogok, ha fölkeres, amikor a szabadságomról visszatértem. Mindig tudok helyet teremteni olyan ember számára, akiben tehetséget látunk.

– Hát, uram – mondta Ernest – én torkig vagyok már azzal, hogy örökösen az országot kell járnom. Gyakran gondoltam, hogy szeretnék egy otthont, feleséggel, két gyerekkel. Az az igazi élet. Hazajönni este és kizárni az egész világot... és, igen egy fiú meg egy lány. Ez a szállodákban-alvás nem élet.

Mr. Pritchard rábólintott – Tökéletesen igaza van – mondta, és nagy megkönnyebbülést érzett. – Én éppen az az ember vagyok, aki elmondhatja ezt. Huszonnégy éve vagyok házas, és nem szeretnék máshogyan élni.

– Önnek szerencséje volt – mondta Ernest. – A felesége kiváló asszonynak látszik.

– És az is – mondta Mr. Pritchard – A leggondosabb teremtés a világon. Gyakran eltűnődöm, mi is lenne belőlem nélküle.

– Én is házasember voltam valamikor – mondta Ernest. – A feleségem meghalt. – Az arca szomorú volt.

– Fogadja részvétemet – mondta Mr. Pritchard. – Lehet, hogy ez ostobán hangzik. Az idő begyógyítja a sebeket. És valamikor talán – no, én nem mondanék le a reményről.

– Ó, én sem.

– Nem akarom beleártani magam a dolgaiba – mondta Mr. Pritchard –, de gondolkoztam az ötletén – tudja, az a selyem hajtóka-borítás, amivel egy sötét ruhát szmokinggá lehet változtatni. Ha még nem kötötte le senkinek, azt gondoltam, hát, szóval, beszélhetnénk egy kis üzletről.

– Nos – mondta Ernest – a dolog úgy van, ahogy elmondtam önnek. A posztógyárosok nem akarnak semmi olyat, ami rontja az üzletüket. Most nem tudom, mit lehetne csinálni.

Mr. Pritchard azt mondta: – Elfelejtettem, mondta-e, hogy szabadalmaztatta.

– Nem. Megmondtam önnek. Csak igazoltam az ötletet.

– Hogy érti ezt?

– Hát elkészítettem a leírását és néhány rajzot borítékba tettem és elküldtem magamnak ajánlott levélben. Ez igazolja, hogy mikor csináltam, mert a boríték le van pecsételve.

– Értem – mondta Mr. Pritchard, és kíváncsi volt, vajon ez a módszer érvényes lenne-e a törvény előtt. Nem tudta. De mindig jobb a feltalálót százalékos alapon bevenni az üzletbe. Csak az igazán nagy legények engedhetik meg maguknak, hogy egy találmányt szőröstül-bőröstül ellopjanak. Ezek úgy gondolják, hogy lopni olcsóbb, mint bevenni egy feltalálót, s a számok azt bizonyítják, hogy igazuk van. De Mr. Pritchard cége nem volt elég nagy, s ő mellesleg mindig úgy gondolkozott, hogy a nagylelkűség kifizeti magát.

– Van egy-két ötletem, ami beválhat – mondta. – Természetesen, szükség lenne egy kis szervezésre. No már most tegyük fel, hogy ön meg én megegyezünk. Ez csak föltevés, hiszen ért engem. Én intézem a szervezést és a költségek levonása után százalékosan osztoznánk a hasznon.

– De nem kell nekik – mondta Ernest. – Kérdezősködtem mindenfelé.

Mr. Pritchard rátette kezét Ernest térdére. Homályosan érezte, hogy el kellene hallgatnia, de eszébe jutott Ernest gunyoros pillantása és azt akarta, hogy Ernest csodálja és szeresse öt. Nem tudott elhallgatni.

– Tegyük fel, hogy részvénytársaságot alapítanánk és pártfogolnánk az ötletét? – mondta. – Úgy értem, hogy szabadalmaztatnánk. Aztán a termék gyártása érdekében országos reklámhadjáratot szerveznénk meg..

– Egy pillanatra... – vágott közbe Ernest.

De Mr. Pritchardot elragadta a beszéd sodra. – Mármost tegyük fül, hogy ezek a tervek véletlenül tudomására jutnának mondjuk, a Hart, Schaffnek és Marx cégnek, vagy valami hasonló nagy gyárosnak, vagy talán a szövetségnek. Természetesen csak véletlenül jutnának hozzá. Nos, meglehet, hogy szeretnének kifizetni bennünket.

Ernest kezdett érdeklődést mutatni. – Megvenni a szabadalmat?

– Megvenni, nemcsak a szabadalmat, hanem az egész részvénytársaságot.

– De ha megvennék a szabadalmat, meg is ölhetnék – mondta Ernest.

Mr. Pritchardnak kitágult a szeme, pupillái keresztülragyogtak a szemüvegén, szája sarkára enyhe mosoly telepedett. Amióta a San Ysidro-i buszról leszállt, most először feledkezett meg Camille-ról. – Nézzen egy kicsit messzebbre – mondta. – Ha a részvénytársaságot eladjuk és feloszlatjuk, csak tőkenyereség-adót fizetünk a haszon után.

– Fényes – mondta izgatottan Ernest. – Igazán mondom, fényes. Zsarolás, elsőosztályú zsarolás. Senki se nyúlhat hozzánk.

Mr. Pritchard ajkáról eltűnt a mosoly. – Mit mond, zsarolás? Mi gyártani akarunk. Még a gépeket is megrendeljük.

– Éppen ezt mondtam. Elsőosztályú zsarolás. Jól van csomagolva. Fényes ember ön.

– Remélem – mondta Mr. Pritchard –, nem gondolja, hogy ez tisztességtelen dolog. Huszonöt éve vagyok üzletember, és a társaságom élére kerültem. Büszke lehetek a teljesítményemre.

– Én nem bírálom önt – mondta Ernest. – Azt hiszem, jó a gondolata. Pártolom is, csakhogy…

– Csakhogy.?

– Elég kutyául állok dohány dolgában – mondta Ernest –, és gyorsan kellene megszerezni. Igaz, kölcsön is kérhetem.

– Mire kell a pénz? Talán előlegezhetem...

– Nem – mondta Ernest –, majd megszerzem magam.

– Valami új ötlete van? – kérdezte Mr. Pritchard.

– Igen – mondta Ernest. – Postagalambbal akarom ezt elküldeni a szabadalmi hivatalhoz.

– Csak nem gondolja egy pillanatig is...

– Persze, hogy nem – mondta Ernest. – Semmi esetre. De jobban fogom érezni magamat, ha az a boríték egyedül megy Washingtonba.

Mr. Pritchard hátradőlt az ülésen és mosolygott. Az országút kígyózott, kanyargott előttük, s egy hasadék két magas oldala közt átjutottak a következő völgybe.

– Helyesen teszi, fiam. Azt hiszem, megegyezünk. De nem szeretném, ha azt hinné, hogy ki akarom zsákmányolni. A pályám önmagáért beszél.

– Nem hiszem, hogyan is hinném – mondta Ernest. Titokzatos pillantást vetett Mr. Pritchardra. – Csak arról van szó, hogy néhány gusztusos hölgyikém van Los Angelesben, és nem akarok mindenről megfeledkezni, amikor a lakásukba belépek. – Látta, hogy kellő hatása volt a szavának.

– Két napot töltök Hollywoodban – mondta Mr. Pritchard. – Talán beszélhetnénk egy kicsit az üzletről.

– A hölgyikék lakásán?

– Hát szüksége van az embernek egy kis kikapcsolódásra. A Beverly Wilshire-ben szállok meg. Ott felhívhat.

– Okvetlenül – mondta Ernest. – Milyen színű hölgyikét szeret jobban?

– Ne értsen félre – mondta Mr. Pritchard. – Szeretek elüldögélni és meginni egy skót whiskyt szódával, de tudja, nekem van egy bizonyos társadalmi állásom… Nem szeretném, ha félreértene.

– Nem is – mondta Ernest. – Talán felcsíphetném ezt előttünk ülő szőke lányt, ha akarja.

– Ne beszéljen butaságokat – mondta Mr. Pritchard.

Pimples előrement a buszban. Állkapcsa alján égő viszketést érzett és tudta, hogy új pattanás van készülőben. Leült Mildreddel szemközt. Nem akart a pattanáshoz nyúlni, de nem tudott uralkodni a kezén. Jobb keze fölemelkedett és mutatóujja nyomogatni kezdte az álla alatt kezdődő duzzadást. Nagyon érzékeny hely volt. Pokoli egy pattanás lesz. Már tudta is, milyen. Szerette volna összenyomni, levakarni, kitépni. Idegei pattanásig feszültek. Erőszakkal bedugta a kezét a kabátja zsebébe és összeszorította az öklét.

Mildred üres tekintettel bámult ki az ablakon.

– Bárcsak elmehetnék Mexikóba – szólalt meg Pimples.

Mildred meglepetten fordult felé. Szemüvegére esett a Pimples felőli ablak fénye, s most vakon meresztette rá a szemét.

Pimples nagyot nyelt. – Sohasem jártam ott – mondta gyönge hangon.

– Én sem – mondta Mildred.

– Az ám, de maga odamegy.

Mildred bólintott. Nem akart ránézni, mert nem tudta levenni a szemét a pattanásairól, s ez zavarba hozta a fiút. – Hátha eljut hamarosan – mondta bizonytalanul.

– Ó, el is megyek – mondta Pimples. – Elmegyek én mindenhova. Mindennél jobban szeretem az utazást. Az ember annyi tapasztalatot szerez.

Mildred újra bólintott, s levette szemüvegét, hogy így védekezzék a fiú ellen. Most nem látta oly tisztán.

– Arra gondoltam, hogy talán hittérítő leszek, mint Spencer Tracy, elmegyek Kínába és kigyógyítom az embereket a betegségeikből. Járt valaha Kínában?

– Nem – felelte Mildred. El volt ragadtatva attól, hogy a fiú ilyesmit gondolt róla.

Pimples legtöbb gondolatát filmekből szerezte; amit nem onnét, azt a rádióból. – Nagyon szegény emberek élnek ott Kínában – mondta –, némelyik olyan szegény, hogy ott halna éhen az ember ablaka alatt, ha valami hittérítő meg nem segítené. És ha megsegíti őket az ember, megszeretik, s ha egy japán odakerül és bajt csinál, kést döfnek belé. – Ünnepélyesen bólintott. – Azt hiszem, éppen olyan jó emberek azok, mint maga vagy én – mondta. – Spencer Tracy csak odament, gyógyította őket és megszerették – és tudja, mi történt? Megtalálta a lelkét. Aztán volt ott egy lány és ő nem tudta, feleségül vegye-e, mert a lánynak múltja volt. Persze kiderült, hogy nem a lány volt a hibás, és még csak nem is volt igaz a dolog, csak egy öreg nőszemély hazudozott róla. – Pimples szemében izzott a szánalom és a lelkesedés – De Spencer Tracy nem hitt ezekben a hazugságokban, és egy régi palotában lakott, ahol titkos átjárók és alagutak voltak és – igen, aztán jöttek a japánok.

– Láttam ezt a filmet – mondta Mildred.

A busz második sebességben indult neki az utolsó kapaszkodónak. Most a tetőn lévő hasadékban járt, aztán kibukkant onnan, élesen balra fordult – odalent volt a völgy, amelyet szürke felhők homályosítottak el, s a San Ysidro folyó nagy kanyarulata úgy csillogott az izzó fényben, mint a fekete acél. Juan felkapcsolt a legnagyobb fokozatba, s a busz megindult lefelé.

10. Fejezet

A San Ysidro folyó a San Juan völgyben folyik, addig görbülve, kanyarogva, amíg kényelmesen bele nem torkollik a Fekete Szikla Öbölbe, a Denevér-orom védelme alatt. A völgy maga hosszú és nem túl széles, s a San Ysidro folyó, minthogy nem kell túlságosan messzire folynia, az út legnagyobb részét úgy teszi meg, hogy az egy síkban lévő útvonal egyik oldaláról a másikra kanyarog át. Itt bevág egy sziklába, ott nekimegy a hegyoldalnak, aztán szélesen szétterül homokzátonyokon. Az év jórészében a felszínen nincs is víz, s a fövenyes meder tele van fűzfákkal, amelyek földalatti nedvesség után nyújtogatják gyökereiket.

Amikor alacsony a víz, nyulak, mosómedvék, apró rókák és prérifarkasok tanyáznak a meder fűzfái közt. A völgy fejénél észak és kelet felé ered a folyó, de nem egyetlen kútfőből, hanem sok kis ágból, úgy, hogy forrása a térképen egy fa apró, száraz ágaihoz hasonlít. A száraz, köves dombok, szikláikkal, kis csatornáikkal, hasadékaikkal egész évben nem szolgáltatnak vizet a folyónak, de amikor tél végén és tavasszal esik az eső, a sziklás mélyedések beszívnak egy kis vizet, a többit pedig fekete áradatban zúdítják a hasadékokból kibukdácsoló kis patakokhoz, ezek aztán egyre nagyobb patakokká egyesülnek, s valamennyi összetalálkozik a völgy északi végénél.

Így történik meg az, hogy késő tavasszal, amikor a hegyek már annyi esőt emésztettek meg, amennyi beléjük fért, egy nagy vihar néhány óra alatt őrjöngő áradattá duzzasztja a San Ysidro folyót. Ilyenkor tajtékos, sárga víz marja a zátonyokat és nagy darab megművelt föld rohan bele a folyóba. Tehenek, birkák teste bukdácsol, forog a sárga áradatban. Állhatatlan és szeszélyes folyó ez; halott az év egy részében, és halálthozó a másikban.

A völgy közepén, egyenes vonalban Rebel Corners és San Juan de la Cruz között, a folyó nagy hurkot formál, a vízszintes völgy egyik oldalától a másikig, a keleti szélén emelkedő hegynek fut, s aztán mezőkön, megművelt földeken folyik keresztül. Valamikor az út a hurok mentén haladt, s felkúszott a domb oldalába, hogy a kereszteződést elkerülje. De aztán jöttek a mérnökök, jött az acél meg a beton, két hidat építettek a víz fölé, s ez tizenkét mérföldet levágott a San Ysidro szeszélyes kanyargásából.

Fahidak voltak ezek, acélrudakra függesztve, acélrudakkal megtámasztva, s a közepén meg a két végén mindegyiket beton pillérek hordozták. A fát sötétvörösre festették, a vas meg a rozsdától sötétlett. A folyás felől mind a két hidat hullámtörők és fűzfa-fonadékok védték. eltérítve a harapdáló áradatot, nehogy a pilléreket alámossa.

Ezek a hidak nem voltak nagyon régiek, de olyan időben épültek, amikor az adó nemcsak alacsony volt, hanem nagyrészt behajthatatlan is, az úgynevezett „nehéz idők” miatt. A megyei mérnök kénytelen volt olyan költségvetéssel építkezni, amely csak a legegyszerűbb szerkezetet engedte meg. Gerendái súlyosabbak lehettek volna, támasztópillérei számosabbak, dehát bizonyos összegből meg kellett építenie a hidat, s ő meg is építette. S a középső völgy gazdanépe minden esztendőben cinikus gyanakvással figyelte a folyót. Tudta, hogy előbb vagy utóbb jön egy gyors, legyőzhetetlen áradás, amely elsodorja a hidakat. Minden esztendőben kérvény ment a megyéhez, hogy pótolják másikkal a fahidakat, de a vidéki szekciókban a gazdáknak nem volt elég szavazatuk hogy a beadványnak érvényt szerezzenek. A javításokat a nagyvárosok kapták meg, amelyeknek nemcsak szavazatuk, hanem adóztatható jövedelmeik is voltak. Az emberek nem lepték el a közepes gazdagságú földeket. Egy jó benzinkút San Juanban többet ért, mint száz hold gabonatermő föld a völgyben. A gazdák tudták, hogy a hidak összeomlása csak idő kérdése, s akkor – azt mondták –, majd csak eszére tér a megye.

Száz lépésnyire a Rebel Corners felé eső első hídtól, az országút mellett volt egy kis vegyeskereskedés. Fűszert, abroncsot, edényfélét árultak: amit szombat délután vásárolt az ember, vagy ha nem ért rá, hogy a hegyen át behajtson San Juan de la Cruzba vagy San Ysidroba. Breed vegyeskereskedése volt ez. Utóbbi években, mint minden vidéki üzlet, kibővült egy benzinkúttal és autókellékekkel.

A Breed-házaspár nemhivatalos őre volt a hídnak. Áradás idején a telefonjuk állandóan csengett, s ők felvilágosítást adtak a folyó áradásáról. Megszokták ezt. Egyetlen, nagy félelmük az volt, hogy egy napon a híd összeomlik, s az újat negyed mérfölddel lejjebb építik meg; akkor aztán elköltözhetnek a boltjukkal vagy újat építhetnek az új híd közelében.

Mostanában legalább fele a forgalmuknak, üdítőital volt, szendvics, benzin és édesség, amit az országúton közlekedő utasok vásároltak. A Rebel Corners és San Juan közt járó busz is mindig megállt előttük.

Expressz csomagokat hozott, s az utasok ittak valamit. Juan Chicoy és Breedék régi jó barátok voltak.

Most pedig megáradt a folyó, sőt nemcsak megáradt, hanem, amint Breed mondta a feleségének: „a visszaforgó víz alámossa a hullámtörőket, s ha csatornát vág magának odáig, abból csúnya komédia lesz.” Hajnal óta hatszor is kint járt a hídfőnél. Tudta, hogy rosszul van építve. Reggel nyolckor összeszorított szájjal, borotválatlanul állt a hídon és figyelte a bukfencező, sárga tajtékkal fodrozott, sárga vizet, amely tele volt gyökerestül kitépett tölgycserjével és gyapotbokorral. És látott forogva lefelé úszó faragott gerendákat, aztán egy háztető darabját, amelyen még rajta volt a zsindely, aztán McElroy tömzsi, kurtalábú, fekete Angus bikájának fel-felbukkanó tetemét. A híd alatt hanyatt fordult, és Breed láthatta felakadt szemét, kilógó nyelvét. Breednek felfordult a gyomra.

Mindenki tudta, hogy McElroy istállója túlságosan közel volt a parthoz, s ez a bika ezernyolcszáz dollárba került. McElroynak nem volt ennyi kidobni való pénze. Breed nem látott a csordából mást leúszni, de éppen elég kár a bika is. Mac igen sokat várt ettől a bikától.

Breed messzebbre is kiment a hídon. A víz most csak három lábnyira volt a gerendák alatt, és Breed érezte, hogy a lefelé örvénylő víz panaszos tiltakozásra készteti lába alatt a légkamrákat. Megdörzsölte borostás állát és visszament a boltba. Nem szólt feleségének McElroy fekete Angusáról. Csak elszomorította volna az asszonyt.

Amikor Juan Chicoy felhívta a híd dolgában, Breed megmondta neki az igazat. A híd áll még, de Isten tudja, meddig. A víz még mindig emelkedőben. A csupasz, köves dombok egyre csak engedték patakjaikat a folyóba, s a felhők újra gyülekeztek.

Kilenc órakor az alsó gerendák már csak tizennyolc hüvelyknyivel emelkedtek ki az áradatból. Ha egyszer a nyomás eléri ezeket a támasztógerendákat, s egynéhány kitépett fa nekivágódik a hídnak, már csak idő kérdése minden. Breed ott állt az ajtaja mögött és ujjával dobolt a dróthálón.

– Hadd készítsek neked valami reggelit – mondta felesége. – Az ember azt hinné, tiéd ez a híd.

– Bizonyos tekintetben az enyém – mondta Breed. – Ha összedől, azt fogják mondani, hogy én vagyok a hibás. Felhívtam a felügyelő irodáját és a megyei mérnököt. Mind a két iroda zárva volt. Ha a víz alámossa a pillért, vége a hídnak.

– Jobb lenne, ha reggeliznél. Lángost sütök.

– Jó lesz – mondta Bread. – Csak ne süsd túl vastagra.

– Sohasem sütöm vastagra – mondta az asszony. – Akarsz egy tojást is rá?

– Jó – mondta Breed. – Nem tudom, Juan megkockáztatja-e az utat. Még csak egy jó óra múlva fog ideérni, és – uram Jézus, hová nőhet addig a víz!

– Azért nem kell az Úr nevét hiába szájadra venni – mondta az asszony.

Az ura hátrafordult. – Éppen ilyenkor kell az Úr nevét emlegetni. No, én iszom egyet.

– Reggeli előtt?

– Minden egyéb előtt.

Az asszony természetesen nem tudott a fekete bikáról. Az ura odament a fali telefonhoz és hívta McElroyt, hármas és kettős csengetéssel, és addig nem hagyta abba, míg végre Pinedale nem felelt, két mérfölddel McElroy-on innen.

– Én is megpróbáltam hívni – mondta Pinedale. – A vonala nem felel. Oda akarok lovagolni, hogy megnézzem, nincs-e valami baj.

– Bárcsak ne lenne – mondta Breed. – Ma reggel láttam az új bikáját – a híd alatt vitte a víz.

Felesége rémülten nézett rá. – Walter! – kiáltott fel.

– Biz ez így van. Csak nem akartalak felizgatni.

– Ó, Istenem, Walter! – mondta az asszony.

11. FEJEZET

Alice Chicoy ott állt az üveges ajtón belül és figyelte a busz indulását. A könnyek odaszáradtak az arcára.

Amikor az ajtóból már nem láthatta a buszt, az oldalablakhoz ment, ahonnan kiláthatott a megyei útra. A busz belefutott egy napsütötte foltba, aztán nem látta többé. Alice nagy lélegzetet vett és kéjes sóhajtással engedte ki magából a levegőt. Ez a nap az övé! Egyedül van. Boldognak, láthatatlannak, de bűnösnek is érezte magát. Lassan lesimította a ruhát a csípőjén és megsimogatta a combját. A körmeire nézett. Nem, ez később következik.

Lassan körbenézett a falatozón. Még érezte a cigarettafüstöt. Volt még egy s más tennivalója, de ez az ő napja, lassan végezte a dolgát. Először is levett a tálalóról egy kemény papírlapot, ezzel a nagy betűs felírással: „ZÁRVA". Kiment és fölakasztotta egy szegre az ajtó sarkán. Aztán visszajött, bezárta és bereteszelte az üveges ajtót. Aztán behúzta a belső ajtót, s abban is megforgatta a kulcsot. Aztán ablakról ablakra járt, lehúzta a redőnyöket, hogy senki be ne láthasson.

A falatozó homályos volt és nagyon csöndes. Alice megfontoltan dolgozott. Elmosogatta és elrakta a piszkos kávéscsészéket, s lemosta a pultot meg az asztalokat. A süteményeket eldugta szem elől a pult hátsó rekeszeibe. Aztán seprűt hozott a hálószobából, fölseperte a padlót, szemetesládába gyűjtötte a port, sarat és cigarettacsutkákat. A pult megcsillant kissé a homályos világításban, s az asztallapok fehérnek, tisztának látszottak.

Alice odament a pulthoz és leült az egyik székre. Ez a nap az övé! Valami buta szédülést érzett. – Nohát miért is ne? – mondta fennhangon. – Úgy is olyan kevés örömem van. Hozz nekem – mondta –, hozz egy dupla whiskyt, de gyorsan.

Két kezét a pultra rakta és figyelmesen nézegette. – Szegény agyondolgozott kezem – suttogta –, drága kezem. – Aztán felkiáltott: – Hol a fenében van az a whisky? – És felelt is magának: – Igenis, nagysád, azonnal hozom, nagysád.

– Így már igen – mondta Alice. – Csak azt akarom, hogy tudd, kivel beszélsz. Ne próbálj belekóstolni, úgyis hiába. Rajtad a szemem.

– Igenis nagysád – felelte önmagának. Azzal fölállt és bement a pult mögé.

A túlsó végén, közel a padlóhoz, volt egy kis rekesz. Alice föléhajolt, kinyitotta az ajtaját, vaktában benyúlt és kiemelt egy üveg Old Grandad whiskyt. Lekapott a polcról egy vizespoharat, s az üveget is, a poharat is letette a pultra, szemközt azzal a székkel, amelyen ült az imént.

– Tessék parancsolni, nagysád.

– Vidd át ahhoz az asztalhoz. Olyan valakinek nézel engem, aki bárpultoknál álldogál?

– Nem, nagysád.

– És hozz még egy poharat. Meg egy üveg hideg sört.

– Igenis, nagysád.

Ezt mind odavitte az ajtó mellett lévő asztalhoz és elrendezte rajta. – Most elmehetsz – mondta és felelt is rá: – Igenis nagysád.

– De messzire ne menj, hátha szükségem lesz még valamire.

Kitöltötte a sört és kuncogott magában. Ha valaki hallana, azt hinné, megbolondultam. Lehet. A másik pohárba whiskyt töltött. – Alice – mondta –, vigyázz, kész, rajta! – Meglóbálta a poharat és lassan ivott. Nem öntötte magába az italt. Engedte, hogy az erős, tiszta whisky kellemesen égetve folyjon végig a nyelvén, a torkán, lassan nyelt és érezte az ital marását a szájpadlásán, s a whisky melege leszállt a mellébe, a gyomrába. Ajkánál tartotta a poharat akkor is, amikor már kiürítette. Aztán letette, azt mondta: – Áh! – és hangosan lehelte ki a levegőt. Amikor újra beszívta, érezte rajta a whisky édességét. Most a söröspohár után nyúlt. Lábát keresztbe rakta és nagyon lassan ivott, amíg csak a poharat ki nem ürítette.

– Istenem! – mondta.

Úgy rémlett neki, sohasem vette még észre, mily tökéletesen kényelmes és elbűvölő ez a falatozó, amikor a világosság átszűrődik a redőnyök ferde lécei közt. Hallotta, amint egy teherautó elhalad az országúton, s ez megzavarta. Hátha történik valami, ami beleszól az napjába? Nohát akkor törjék be az ajtaját. Ő be nem enged senkit. Két ujjnyi whiskyt töltött az egyik pohárba és négy ujjnyi sört a másikba.

– Sokféle bőrt le lehet húzni az italról – mondta, s most leöntötte torkán a whiskyt és gyorsan utánaküldte a sört. Jó gondolat. Egészen más az íze. Aszerint változik, ahogy iszik az ember. Miért nem jött rá erre senki más, csak ő? Valakinek meg kellene ezt írni: „Az ital íze attól függ, hogyan

iszod.” Volt valami kis szúrás a jobb szemhéjában, karja erein pedig különös, de kellemes fájdalom futott végig.

– Senki sem ér rá, hogy rájöjjön valamire – mondta ünnepélyesen. – Nem ér rá. – Fél pohár sört töltött és teletöltötte a poharat whiskyvel. – Kíváncsi vagyok, próbálta-e már ezt valaki?

Ott volt előtte a fém papírszalvéta-tartó, s láthatta benne az arcát. – Halló, pajtás – mondta. Meglóbálta a poharat, s az éppen úgy eltorzult a csillogó fémtükörben, mint az arca. – Jól mulatunk, pajtás. Egészségedre, pajtás. – S úgy öntötte le a whisky-sör-keveréket, mint éhes ember a tejet. – Á – mondta –, nem is olyan nagyon rossz. Nem, kérem. Azt hiszem, kitaláltam valamit. Jó ez.

Úgy igazította a szalvétatartót, hogy jobban láthassa magát. De a görbe fémfelület úgy mutatta az orrát, mintha fönt el volna törve, lent pedig vastag és bibircsókos lenne. Fölállt, bement a hálószobába; onnét egy kerek kézitükröt hozott az asztalhoz, s nekitámasztotta a cukorszórónak. Letelepedett és keresztbe rakta a lábát. – Így la! Szeretnélek megkínálni egy pohárral. – jelentette ki. – A sör elfogyott. No majd segítünk ezen.

Odament a jégszekrényhez és egy másik palack sört hozott. – No látod – szólt az arcképéhez –, előbb egy kis whiskyt töltünk, nem túl sokat, nem is nagyon keveset, és annyi sört töltünk hozzá, amennyi éppen kell. Tessék. – Egyik poharat a tükörhöz lökte, a másikat felhajtotta. – Némely ember fél az italtól – mondta. – Nem tud bánni vele.

– Ó, hát nem kell? Úgy is jó. Nem kényszerítlek. De kárba veszni se hagyom. – Azzal kiitta a másik poharat is. Arca úgy égett most, mintha fagy csípte volna meg. Közelebb hozta a tükröt és vizsgálgatta magát. Szeme nedvesen csillogott. Hátralökött egy elszabadult hajtincset.

– Nem szabad elhanyagolni magad, amiért mulattál egy kicsit. – Váratlanul látomása támadt, s erre megfordítva fektette le a tükröt. A látomás erős volt és gyors, mint egy ütés. Talán a besötétített szoba okozta. Alice felkiáltott: – Nem akarok erre gondolni. Utálok erre gondolni!

De a gondolat, a látomás már benne volt. Elsötétített szoba, fehér ágy, s abban az anyja, bénán, mereven, mozdulatlanul, szeme meredten bámul fölfelé, aztán fehér keze fölemelkedik a takaróról, kétségbeesett segélykérő mozdulattal. Akármilyen lopva osont is be Alice, ez a kéz félelmetes tehetetlenséggel emelkedett föl, s ő akkor megfogta egy pillanatra, aztán gyöngéden leeresztette és kiment a szobából. Valahányszor belépett,

könyörgött magában, hogy ne emelkedjék föl az a kéz, feküdjék csendesen, legyen olyan halott, mint a test többi része.

– Nem akarok erre gondolni – kiáltotta. – Hogy is jutott eszembe? – Keze remegett, s az üveg hozzáütődött a pohárhoz. Rengeteg italt töltött a pohárba, felhajtotta, de cigányútra ment, megköhögtette, majd hogy hánynia nem kellett. – Ez majd rendbe hoz – mondta. – Valami másra akarok gondolni.

Elképzelte magát, amint ágyban fekszik Juannal, de képzelete átsiklott ezen a képen. – Megkaphattam volna minden férfit, akit akartam – hetvenkedett. – Isten a tudója, hogy elegen kezdtek ki velem, de nem sok ment velem valamire. – Ajkai buján nyíltak szét. – Talán jó volna, amíg még lehet. Kezdek egy kicsit... büdös hazugság! – kiáltott fel – éppen olyan vagyok, mint voltam! Még különb is! Ki a fenének kell egy sovány szuka, aki nem is tudja a módját? Igazi férfinak nem kell az ilyen. Most is elindulhatnék és úgy foghatnám a férfiakat, mint a legyet.

Az üveg nem egészen félig volt most. Miközben töltött, kiloccsantott egy keveset, s kuncogott magában. – Azt hiszem, egy kicsit részeg kezdek lenni –, mondta.

Erősen kopogtattak a külső ajtón. Alice jéggé dermedt és némán ült a helyén. A kopogás megismétlődött. Egy férfihang kiáltott: – Nincs itt senki. Azt hittem, beszédet hallok.

– Hát próbáld meg. Lehet, hogy hátul vannak – felelte egy női hang.

Alice nesztelenül fölemelte a kézitükrét és megnézte magát benne. Bólintott és behunyta fél szemét egy hosszú pillanatra. Újra hallatszott a kopogtatás.

– Mondom, hogy nincs itt senki.

– Hát próbáld kinyitni az ajtót.

Alice hallotta a külső ajtó zörgését.

– Be van zárva – mondta a férfi, s az asszony azt felelte: – Belülről van bezárva. Okvetlenül van valaki odabent.

A férfi felkacagott, s lába alatt megcsikordult a kavics. – Hát ha odabent vannak, magukban akarnak maradni. Te sohasem akarsz magadban maradni, bébi? Úgy értem, hogy velem.

– Ugyan hallgass – mondta az asszony. – Én egy szendvicset akarok.

– No, arra várhatsz.

Alice azon tűnődött, hogy miért nem hallotta a kocsit vagy a lépések neszét a kavicson a kopogtatás előtt. Bedugult a fülem, gondolta. De

egészen jól hallotta, ahogy elhajtott a kocsi.

– Nem tudnak belenyugodni abba, hogy „nem” – mondta fennhangon. – Ha valaki egy napig pihenni akar, hogy összeszedje magát, nekik csak azért is kell egy átkozott szendvics.

Fölemelte a whiskyt és szakértően pislantott át az üvegen. – Nem sok maradt benne. – Megijedt. Hátha kifogy, mielőtt ő elkészült? Aztán bólintott és mosolygott magában. Van még abban a rekeszben hátul két üveg portói. Ez biztonságérzetet öntött belé, bőven töltött a poharába és szürcsölni kezdte az italt. Juan nem szeretett asszonyok közelében lenni, amikor ittak. Azt mondta, eltorzul a képük, s ő utálta ezt. Nohát Alice majd megmutatja neki. Félig kiitta a poharából a whiskyt és nehézkesen fölállt.

– Te csak maradj itt és várj meg – szólt udvariasan a tükörhöz. Amikor a pultot megkerülte, kissé megtántorodott, s az oldalát, éppen a csípője fölött, beütötte a pult sarkába. – Most csupa kék-zöld folt leszek – mondta. A hálószobán át bement a fürdőszobába.

Megnedvesítette a mosdórongyot és addig kente szappannal, amíg az vastag rétegben nem állt rajta, akkor bedörzsölte vele az arcát. Keményen dörzsölte az orrát meg a kis gödröt az állán. Kisujjára csavarta a rongyot és bedugta orrlikaiba, aztán kimosta a fülét. Végül összehunyorított szemmel lemosta a szappant, s megnézte magát a mosdó felett lévő tükörben. Arca most nagyon vörösnek látszott, szeme kissé véraláfutásos volt. Sokáig dolgozott az arcán. Krém, aztán a krém ledörgölése egy törülközővel. Megvizsgálta a törülközőt, hogy talál-e rajta piszkot, és talált. Egy kárminvörös pettyet túl mélyen rakott az alsó ajka alá, az egészet le kellet szedni a törülközővel és újrakezdeni. Nagyon kifestette a két ajkát, aztán nyalta egyikkel a másikat; megnézte a fogait és ledörzsölt róluk egy kis ajakrúzst a törülközővel. Meg kellett volna mosni a fogát, mielőtt ajakrúzst rakott fel. No most a púder. Az majd elveszi az arca vörösségét. Aztán kikefélte a haját. A haja sohasem tetszett neki. Hol így, hogy úgy hordta a hatás kedvéért, s kezdett nem törődni vele.

A hálószobában kiásott valahonnét egy szűk, fekete nemezkalapot, valami sisakrostély-félével. Haját begyömöszölte a kalapba, s a karimáját kacéran behajtotta.

– No – mondta –, lássuk, eltorzul-e az asszony képe. Bárcsak most jönne haza Juan. Más nótát fújna.

A hálószobában kivette a fiókosszekrényéből a Bellodgia-üveget és beparfümözte mellét, fülcimpáját és haja tövét. Kent egy kicsit a felsőajkára

is. – Szeretem, ha az is illatos – mondta.

Visszatért a falatozóba, gondosan elkerülve a pult sarkát, amelybe az imént beleütközött. Még sötétebb volt, mint az előbb, mert a felhők egyre sűrűsödtek és nem sok világosságot engedtek keresztül. Alice leült az asztalához és megigazította kézitükrét. – Csinos vagy – mondta –, meglehetősen csinos vagy. Mit csinálsz ma este? Volna kedved táncba menni?

Kiitta, ami a poharában volt. Tegyük fel, hogy erre járna és bekopogtatna a Vörös Nyíl járatnak az a bizonyos sofőrje. Beengedné. Nagy nőcsábász. Megkínálná egy-két pohárral, aztán megtanítaná egy s másra.

– Te Vörös – azt mondaná neki –, te nagy nőcsábásznak tartod magad, de most én tanítalak meg valamire. Vagyok olyan csábító, mint te. – Emlékezete elidőzött a sofőr karcsú derekán és izmos karján. A fiú széles övet viselt kék gyapotnadrágja körül, s az a nadrág – szóval, remek legény volt. A nadrágra gondolva eszébe jutott valami. Sárgaréz kapocs volt rajta ott, ahol a hasíték kezdődött. Ez a kapocs valahogy elszomorította Alice-t. Bud viselt ilyet. Sárgaréz kapcsot, éppen azon a helyen. Próbálta elhessegetni ezt a látomást is, de nem sikerült – ott maradt a lelkében. Bud sokszor könyörgött neki. És végül négy mérföldet gyalogoltak együtt a népligetig. Bud vitte az ebédet – keményre főtt tojást, sonkát, szendvicseket és almáspitét. A süteményt úgy vette Alice, de azt mondta Budnak, hogy maga készítette. És Bud még az ebédet se várta meg.

Rávetette magát. Aztán Alice megkérdezte: – Hová mégy?

– Dolgom van – felelte Bud.

– Azt mondtad, hogy szeretsz.

– Mondtam, csakugyan?

– Csak nem akarsz elhagyni, Bud?

– Idehallgass, kislány, megkaptalak, azzal vége. Nem írtam alá semmiféle hosszúlejáratú szerződést.

– De te voltál az első, Bud.

– Mindenkinél első valaki – mondta a fiú.

Alice most siratta magát. – Egyik se ér egy hajítófát se! – kiáltott oda magának a tükörbe. – Egyik se! – Szipogott, amikor kiitta a whiskyjét, s aztán poharába töltötte, ami még maradt az üvegben.

A többi sem ér egy hajítófát se, s mije van most?

Undok munka, fizetés nélkül, azzal a joggal, hogy befekhetünk a gazda ágyába. Ez van. És felesége egy büdös gépolajozónak, ez van. Felesége! Túl messze laknak kinn a vidéken, moziba sem járnak. Itt ülhet egy büdös falatozóban.

Lehajtotta fejét a karjára és szívszakadva zokogott. Egy másik Alice hallgatta a sírást. Egy másik Alice állt a háta mögött és figyelte. Folyvást tojásokon kell lépdelnie, hogy az ura jól érezze magát. Fölkapta a fejét és a tükörbe nézett. A rúzs egészen szétkenődött a felső ajkán. Szeme vörös, az orra folyik. Odanyúlt a szalvétatartóhoz, kihúzott két papírszalvétát és kifújta az orrát. Összegyűrte, s a gombócot a padlóra hajította.

Minek tartsa ő tisztán ezt a helyet? Ki törődik azzal? Ki törődik ővele? Senki! De törődik ő majd magával. Senki se viszi el szárazon, aki őt megrugdossa. Kiitta a maradék whiskyt.

Nagy munka volt a portóit előszedni. Megbotlott és nekiesett a mosogatónak. Forró nyomást érzett az orra belsejében s lélegzete sípolt az orrlikaiban. A pultra állította a portól palackot és dugóhúzót kerített elő. A palack feldőlt, amikor a dugóhúzót bele próbálta nyomni, aztán meg a dugó tört apró darabokra. A többit hüvelykujjával nyomta be a palackba és visszatámolygott az asztalhoz.

– Szódafröccs – mondta. Teletöltötte poharát a sötétvörös borral. – Bárcsak volna még whisky. – A szája száraz volt. Szomjasan ivott meg fél pohár bort. – No ez jó – kuncogta. – Talán mindig whiskyvel kéne kezdeni, az adja meg az ízét a bornak.

Közel húzta magához a tükröt. – Vén csoroszlya vagy – mondta keserűen. – Piszkos, részeg vén csoroszlya vagy. Nem csoda, hogy a kutyának se kellesz. Nekem se kellenél.

A tükörképnek kettős körvonalai voltak, s Alice úgy érezte, hogy látókörén kívül hullámzani kezd a szoba. Kiürítette a poharát, fuldokolva nyelt, s a vörösbor kifolyt a szája szélén. Amikor újratöltött, nem találta el mindjárt a poharat, s kiöntötte a bort az asztalra. Szíve hevesen dobogott. Hallotta a dobogást, s érezte a lüktetést karjában, vállában és az ereiben. Ünnepélyesen ivott.

Meghalok, jaj de jó lesz! Bárcsak sose születtem volna. Bárcsak vége lenne – vége – vége – megmutatnám ezeknek a bitangoknak, hogy nem muszáj élnem, ha nem akarok. Meg is mutatom nekik.

Most megpillantotta a legyet. Nem közönséges házilégy volt, hanem újszülött kék dongó, s a teste irizáló kék színben csillogott. Odaszállt az

asztalra s megállt a borostócsa szélén. Belemártotta ormányát, aztán visszahúzódott tisztálkodni.

Alice mozdulatlanul ült. Teste megfeszült a gyűlölettől. Egész boldogtalansága és bosszúvágya a légyre összpontosult. Egész akaraterejével kényszerítette a légy kettős képét, hogy eggyé váljon. – Te kis kurafi – mondta halkan. – Azt hiszed, részeg vagyok. No majd megmutatom neked.

Szeme haragos volt és ravasz. Lassan-lassan felállt az asztal mellől és leguggolt a padlóra, kezével támasztva meg magát. Szemét rajta tartotta a legyen. Az nem mozdult. Elmászott a pultig és megkerülte. Egy törlőrongy hevert a rozsdamentes acélmosogatóban. Jobb kezébe vette és gondosan összehajtotta. Túlságosan könnyű volt. Megnedvesítette a csapnál és kicsavarta belőle a fölösleges vizet. – Megmutatom annak a kurafinak – mondta, s nesztelenül megkerülte a pultot, mint a macska. A légy még mindig ott volt és csillogott.

Alice fölemelte a kezét és vállára vette a rongyot. Lépésről-lépésre, óvatosan közeledett, fölemelt és hátrahajtott kézzel. Most lecsapott. Üveg, poharak, cukortartó szalvétatartó, minden a földre zuhant. A légy döngött és keringett a levegőben. Alice mozdulatlanul állt és követte a szemével. A légy a pultra szállt le. Odanyúlt, utánacsapott, s amikor újra elszállt, a levegőt csépelte a ronggyal.

– Nem így kell -- mondta magában. – Odamászok hozzá. Odamászok hozzá. – A padló ingott a lába alatt. Kinyújtotta kezét és a székre támaszkodott. Hová lett a légy? Hallotta a döngést. A szárnyak haragos, émelyítő siránkozását. Valamikor, valahová csak le kell szállnia. Érezte, hogy a hányinger jön fel a torkán.

A légy egész sor hurkot, nyolcast és kört írt le, aztán lassú bukórepüléseket végzett a szoba egyik végéből a másikba. Alice várakozott. Látóköre szélén egyre sűrűsödött a sötétség. A légy kurta zuhanással leereszkedett a pult mögött lévő polc száraztészta-piramisának tetejére, a „DARA" feliratú dobozra. A „D" betűre szállt le és nyugtalanul mászott az „A" betű felé. Ott megállt. Alice lihegett.

A szoba ingott és forgott, de akaraterejének megfeszítésével tisztán látta a legyet és ami körülötte volt. Balkeze visszanyúlt a pultra és ujjai végigkúsztak rajta. Némán, lassan kerülte meg a pult végét. Jobb kezét igen-igen óvatosan emelte föl. A légy lépett egyet előre és újra megállt. Kész volt rá, hogy fölrepüljön. Alice érezte ezt. Érezte az emelkedését,

mielőtt még emelkedni kezdett. Teste egész súlyával odacsapott. A nedves törlőrongy nekicsapódott a papírdobozok piramisának és kiesett Alice kezéből. Dobozok, egy sor pohár meg egy narancsostál zuhantak a padlóra a pult mögött, és Alice rábukott az egésznek a tetejére.

A szoba vörös és kék lobbanásokkal telt meg. Arca alatt egy elszakadt dobozból dara szóródott ki. Egyszer még fölemelt a fejét, aztán visszaejtette, és görögve borult rá a sötétség.

A falatozó homályos volt és csöndes. A légy odatelepedett a fehér asztalon száradó borpocsolya szélére. Egy pillanatig minden irányba tapogatózott, hogy nincs-e veszély, aztán elszántan mártotta lapos ormányát az édes, ragadós borba.

12. FEJEZET

Fenyegető szürkeséggel tornyosultak a felhők és homály ereszkedett a vidékre. A San Juan völgyben a sötétebb zöld színek feketének látszottak, s a fű világosabb zöldje fagyosan nedves kéknek. A „Babám” súlyosan gördült az országúton, s alumíniumfestése úgy csillogott, mint egy ágyú. Tovább, dél felé, sötét felhőzátony foszladozott esővé s függönye lassan ereszkedett alá.

A busz a Breed boltja előtt levő benzinkúthoz ért és megállt. A kis bokszkesztyű, a babacipő ide-oda lengett, mint az órainga. Juan nem kelt föl helyéről, amikor a busz megállt. Egy pillanatig még járatta a motort, hallgatta a hangját, aztán felsóhajtott, és leállította.

– Meddig szándékozik itt várni? – kérdezte Van Brunt.

– Megyek és megnézem a hidat – felelte Juan.

– Még áll – mondta Van Brunt.

– Még itt van – mondta Juan. Kinyitotta az ajtót.

Breed kilépett az ajtón és megindult a busz felé. Kezet rázott Juannal. – Nem késtek egy kicsit?

– Nem hinném – mondta Juan –, ha csak az órám nem késik.

Pimples lemászott és ott állt mellettük. Elől akart lenni, hogy láthassa, amikor a szőke leány leszáll a buszról.

– Van-e Coca-Cola? – kérdezte.

– Nincs – felelte Breed. – Néhány üveg Pepsi-Colám van. Cocát egy hónapja nem kaptam. Egyforma az. Meg sem lehet különböztetni egymástól.

– Hogy van a híd? – kérdezte Juan.

Breed a fejét rázta. – Azt hiszem, a végét járja. Nézze meg maga is. Nekem sehogy se tetszik.

– Még nincs törés rajta? – kérdezte Juan.

– Így is összeomolhat – mondta Breed, és két tenyerét egymáshoz dörzsölte. – Olyan nyomás van rajta, hogy sír, mint egy kisbaba. Jöjjön, nézzük meg.

Mr. Pritchard és Ernest lemászott a buszról, aztán Mildred és Camille, nyomában meg Norma. Camille szakértő volt a leszállásban. Pimples nem látott semmit.

– Itt lehet Pepsi-Colát kapni – mondta Pimples. – Kér?

Camille Normához fordult. Kezdte megérteni, hogyan használhatja fel Normát. – Akar inni? – kérdezte.

– Nem bánom – mondta Norma.

Pimples igyekezett titkolni a csalódását. Breed és Juan az országúton ballagtak a folyó felé. – Megnézzük a hidat – kiáltott hátra Juan.

Mrs. Pritchard leszólt a lépcsőről: – Drágám, szerezhetnél nekem valami hideg italt. Akár vizet is, ha más nincs. És kérdezd meg, hol van a „tudod már, mi."

– A ház mögött – mondta Norma.

Breed Juanhoz igazította lépését, amint a híd felé mentek. – Minden évben vártam, hogy összeomlik – mondta. – Szeretnék már olyan hidat látni, hogy nyugodtan alhassak, ha nagy eső esik. Csak fekszem az ágyban és hallgatom az eső kopogását a háztetőn, de a híd összeomlására fülelek. És még azt sem tudom, milyen hangot ad majd, amikor összeomlik.

Juan rávigyorgott. – Tudom én, milyen az. Emlékszem, hogy volt Torreónban, kisfiú koromban. Éjszakánként füleltünk a puskaropogásra, ami verekedést jelentett. Mi tulajdonképpen szerettük, de mindig azt jelentette, hogy az apám elmegy egy időre. Egyszer aztán elment és nem jött vissza. Azt hiszem, mindig tudtuk, hogy ez lesz a vége.

– Mi lett vele? – kérdezte Breed.

– Nem tudom. Bizonyosan eltalálta valaki. Nem tudott otthon maradni, ha valahol verekedés volt. Abba neki bele kellett avatkozni. Amikor hazajött, mindig tele volt történetekkel. – Juan nevetett. – Volt egy története Pancho Villáról. Azt mondta, egy szegény asszony elment Villához és így szólt hozzá: „Lelőtted az uramat, most éhen veszek a gyerekeimmel együtt." No, Villának akkor bőségesen volt pénze. Nyomdagépe volt és nyomtatta a pénzt magának. Odafordult a kincstárosához: „Adj oda öt kiló húszpesós bankót ennek a szegény asszonynak." Még csak meg se számolta, annyi pénze volt. Dróttal összekötözték a bankókat, s az asszony elment. No ekkor egy altiszt azt mondja Villának: „Tévedés történt, tábornok úr. Nem lőttük mi agyon ennek az asszonynak az urát. Leitta magát és börtönbe dugtuk." – Erre Pancho azt mondta: „Tüstént lőjétek agyon. Nem csalhatjuk meg azt a szegény asszonyt."

– Nincs ennek semmi értelme – mondta Breed.

Juan nevetett. – Tudom, éppen ez tetszik nekem ebben a históriában. Úristen, a folyó hátulról mossa ki a földet a hullámtörő alól.

– Tudom. Próbáltam telefonálni, hogy megmondjam az irodában – mondta Breed. – De senkit se tudok elérni.

Együtt mentek ki a fahídra. Juan, mihelyt a híd padlójára lépett, érezte a víz vibrálását. A híd borzongott, remegett. A gerendák mélyhangú zúgása hangosabb volt a rohanó víz harsogásánál. Juan kihajolt a híd korlátján. A támasztógerendák víz alatt voltak, s a víz tajtékozva, bugyborékolva száguldott fölöttük. Reszketett és nyögött az egész híd, s a gerendákból apró, fojtott kiáltások törtek ki, ahol egy vaskapocs tartotta össze őket. Miközben figyeltek, egy nagy, vén tölgyfa görgött súlyosan lefelé a folyón. Amikor beleütközött a hídba és megfordult, az egész építmény felkiáltott, és úgy látszott, mintha megfeszülne. A fa beleakadt az alépítménybe, s a híd alól éles reccsenés hallatszott. A két férfi elszaladt a hídfőtől.

– Milyen gyorsan emelkedik? – kérdezte Juan.

– Az utolsó órában tíz hüvelykkel. Persze most apadni is kezdhet. Lehet, hogy már elérte a tetőpontot.

Juan a támasztógerendák oldalát nézte Szeme megtalált egy barna szegfejet a víz szintjén és azt figyelte. – Azt hiszem, megcsinálhatnám – mondta. – Nekironthatnék. Vagy átküldhetném az utasokat gyalog, átmennék a busszal és fölszedném őket a túlsó parton. Mi hír a másik hídról?

– Semmit sem tudok – mondta Breed. – Próbáltam telefonálni, hogy halljak valamit, de senkit sem tudok elérni. És tegyük föl, hogy átmegy ezen a hídon és a másik összeomlott, aztán visszajön és közben összeomlott ez is? Beszorul a folyó kanyarulatába. Nagyon megharagudhat egyik-másik utasa.

– Mindenképpen lesz egy-két haragos utasom – mondta Juan. – Van egy, nem, kettő, aki botrányt csinál, akármi történik is. Ismerem az előjeleket. Nem ismer egy Van Brunt nevű embert?

– Ó, azt a vén lókötőt? Ismerem hát. Harminchét dollárommal tartozik. Alfamagot adtam el neki és azt mondta, hogy nem jó. Nem akarta megfizetni. Tele van a számláival az egész megye. Semmi se jó neki, amit megvesz. Egy darab cukorkát se adnék el neki hitelbe. Azt mondaná, hogy nem édes. Hát magával utazik?

– Velem – mondta Juan. – Aztán van egy chicagói úr. Üzletember, a nagyfejűek közül. Az is megharagszik, ha a dolgok nem úgy mennek, ahogy ő akarja.

– Nohát – mondta Breed –, a maga esze szerint kell döntenie valamit.

Juan felnézett a fenyegető felhőre. – Azt hiszem, most fog istenigazából megeredni az eső. A dombok tele vannak vízzel, s az mind egyenesen a folyóba zúdul. Átjutni átjutnék, de mennyi eshetőségem van, hogy vissza is jöhetek?

– Tíz százalék körül – mondta Breed. – Hogy van a felesége?

– Nem valami jól – felelte Juan. – Fáj a foga.

– Érdemes az embernek rendben tartani a fogait – mondta Breed. – Minden félévben el kellene menni a fogorvoshoz.

Juan felkacagott. – Tudom. Aztán ismer olyan embert, aki ezt megteszi?

– Nem – mondta Breed. Szerette Juant. Nem is tekintette idegennek.

– Én sem – mondta Juan. – Nohát van más módja is annak, hogy ne legyen baj az utasokkal.

– Micsoda?

– Határozzanak ők. Demokráciában élünk, vagy mi?

– Összeverekszenek.

– Mit árt az, ha egymással verekszenek? – mondta Juan.

– Van egy kis igaza – mondta Breed. – De egyre figyelmeztetem. Akármilyen párton lesznek is a többiek, Van Brunt a másikon lesz. Olyan ember az, hogy Krisztus másodszori eljövetelét se szavazná meg, ha népszavazással döntenének róla.

– Nincs azzal semmi baj – mondta Juan. – Csak tudni kell vele bánni. Volt egyszer egy lovam – olyan rigolyás volt, hogy ha jobbra húzta az ember a gyeplőt, balra fordult. Túljártam az eszén. Mindig ellenkező irányba húztam a gyeplőt, s ő azt hitte, az ő akarata teljesül. Van Bruntnál is jóformán mindent el lehet érni, ha ellenkezik vele az ember.

– Majd megtiltom neki, hogy megfizesse azt a harminchét dollárt – mondta Breed.

– Lehet, hogy sikerülne – mondta Juan. – No, a folyó meg egyre árad. Azt a szegfejet ott elborította a víz. Meglátom, mit akarnak az utasok.

A boltban Pimples kissé megcsalatottnak érezte magát. Úgy alakult a dolog, hogy Normának is, Camille-nak is rendelhetett Pepsi-Colát. De akármit csinált is, nem tudta Camille-t elválasztani Normától. S erről nem Norma tehetett. Camille erre használta fel.

Norma kipirult a gyönyörűségtől. Soha életében nem volt ilyen boldog. Ez a szép teremtés kedves hozzá. Barátnők lettek. Nem mondta, hogy együtt fognak lakni. Azt mondta: majd meglátja, hogy alakulnak a dolgok.

Valamilyen okból ez nagy bizakodással töltötte el Normát. Az emberek nem voltak kedvesek hozzá. Néha igent mondtak valamire, aztán kivonták magukat belőle. De ez a lány, aki olyan volt, amilyen Norma szeretett volna lenni, azt mondta, hogy „majd meglátja.” Norma már látta lelki szemeivel a lakásukat. Bársony dívány lesz benne, előtte kávézó asztal. Drapériák, borszínű bársonyból. Természetesen lesz lemezjátszós rádiójuk sok-sok lemezzel. Ennél tovább nem szívesen ment a gondolataiban. Szinte elrontotta volna a szerencséjét, ha továbbmegy. A díványt valami kék színben képzelte.

Fölemelte Pepsi-Colás poharát és leengedte torkán az édes, maró italt, s nyelés közben kétségbeesés telepedett a lelkére, mint valami levegőnél nehezebb gáz. – Sohasem lesz meg! – kiáltotta a lelke. – Kihull a kezemből! Úgy lesz, mint mindig, és megint csak egyedül maradok. – Behunyta a szemét és megtörülte a keze fejével. Amikor újra kinyitotta, már jól érezte magát. Összespórolorn, gondolta. Apránként megcsinálom a lakást, s ha az nem sikerül, a lakás akkor is meglesz. Keménység és beletörődés szállta meg. Ha valami sikerül belőle, nagyszerű lesz. De nem várhatom, nem engedhetem meg magamnak, hogy várjam. Akkor elveszítem.

– Rengeteg tervem van – mondta Pimples. – Radarkezelést tanulok. Ez nagyon fontos munka lesz. Aki ért hozzá, könnyen elhelyezkedik. Az embernek előre kell nézni, nem igaz? Aki nem néz a jövőbe, ott végzi, ahol kezdte. – Camille ajkára kiült egy kis mosoly.

– Van magának esze – mondta. – Szeretett volna megszabadulni ettől a kölyöktől. Kedves kölyök, de azért csak szeretett volna megszabadulni tőle. Valósággal érezte a szagát. – Nagyon köszönöm az italt – mondta. – Most kimegyek egy kicsit rendbe hozni magamat. Jön velem, Norma?

Norma arcán megjelent a hála. – Megyek – mondta, – azt hiszem, rám is rámfér. – Minden, amit Camille mondott, helyes, úri és finom volt. – Ó, Jézusom, engedd, hogy úgy legyen! – fohászkodott magában Norma.

Mrs. Pritchard limonádét szürcsölt. Beletelt egy kis időbe, amíg megkapta, mert limonádét nem szoktak itt felszolgálni. De amikor Mrs. Pritchard rámutatott a citromokra a fűszerosztályon, sőt fel is ajánlotta, hogy maga facsarja ki – Mrs. Breed nem tehetett mást, elkészítette.

– Egyszerűen nem tudom meginni a palackozott régi italokat – magyarázta Mrs. Pritchard. – Csak a tiszta gyümölcslevet szeretem. – Mrs. Breed bűnbánóan süllyedt el az édességnek ebben az áradatában. Mrs. Pritchard szürcsölte a limonádéját és átnézett egy képeslap-gyűjteményt az

újdonságok pultján. Voltak ott képek San Juan de la Cruz törvényszéki épületéről és San Ysidro szállodájáról amely egy gyógyvízforrás fölé épült. A szép régi szállót sűrű látogatták reumások, akik az erős vízben fürödtek. A képeslapokon Spa-nak nevezték. Egyéb tárgyak is voltak az újdonságok pultján. Festett gipszkutyák és üvegpisztolyok, tele színes cukorkával, tarka mézeskalácsbábuk és díszes fadobozok, cukrozott kaliforniai gyümölcsökkel. Lámpák, amelyeknek ernyője forogni kezdett, ha a lámpát meggyújtották.

Ernest Horton is ott állt a pultnál és némi lenézéssel szemlélte a kirakatot. Így szólt Mr. Pritchardhoz: – Néha arra gondolok, hogy újdonságüzletet kellene nyitnom, csupa új anyaggal. Ezeknek az ócskaságoknak jórésze évek óta a piacon van már és nem vásárolja senki. Az én társulatom csupa friss, kelendő áruval dolgozik.

Mr. Pritchard helyeslően bólintott. – Önbizalmat ébreszt az emberben – mondta –, ha olyan cégnek dolgozik, amelyről tudja, hogy nem alszik. Ezért gondolom, hogy ön szívesen dolgoznék nekünk. Bizonyos lehetne afelől, hogy a nap minden órájában ébren vagyunk.

– Bocsánat – mondta Ernest –, a bőröndömért megyek. Van egy cikkem, amely egyáltalán nem került még a közönség elé, de a kereskedők úgy vették, mint a cukrot. Csak maguk a kereskedők. Szeretnék itt is elhelyezni belőle néhányat.

Kisietett és becipelte a mintabőröndjét. Kinyitotta, és elővett egy kartondobozt. – Egyszerű csomagolás, amint látja. A meglepetés kedvéért. – Kinyitotta a dobozt és kivett belőle egy tizenkét hüvelyk magas, tökéletes kis angol WC-t. A víztartóról lánc lógott, sárgaréz fogóval; a kagyló fehér volt, az ülőke barnára festve, mintha fából lett volna.

Mrs. Breed visszament a pult mögé. – A vásárlást az uram végzi mondta. – Vele beszéljen majd.

– Tudom – mondta Ernest. – Csak szeretném, ha megnézné ezt az apróságot. Viszik, mint a cukrot.

– De mire való? – kérdezte Mr. Pritchard.

– Mindjárt meglátja – mondta Ernest. Meghúzta a kis láncot, s a WC kagylója tüstént megtelt valami barna folyadékkal. Ernest kiemelte az ülőkét a kagylóból: egy kis pohár volt. – Éppen egy uncia – mondta diadalmasan. – Ha dupla adagot akar, kétszer húzza meg a láncot.

– Vagy brandy, vagy rum – mondta Ernest. – Amit akar. Látja, ide a víztartóba kell betölteni. Garantáltan műanyag. Őrült hatás. Ebből a kis

cikkből már ezernyolcszáz darabra van megrendelésem. Biztos siker. Mindig megnevetteti az embereket.

– Bizisten, nagyon ügyes – mondta Mr. Pritchard. – Ki találja ki ezeket a dolgokat?

– Hát – magyarázta Ernest – van egy tervező osztályunk. Mindenki előadhatja az ötletét. Ezt a cikket a Nagy Tavak vidékén utazó ügynökünk javasolta. Szépen keres rajta. A társaságunk a haszon két százalékát adja minden alkalmazottjának, aki valami használható ötletet küld be.

– Nagyon ügyes – ismételte Mr. Pritchard. Elképzelte Charlie Johnsont, amint először látja meg ezt. Charlie bizonyosan elrohan és szerez magának egyet. – Mi az ára? – kérdezte.

– Ez itt, kicsiben öt dollár. De ha szabad ajánlanom, van egy modellünk, amely huszonhét ötvenbe kerül.

Mr. Pritchard elhúzta a száját.

– Csak nézze meg, mit kap érte – folytatta Ernest. – Ez itt műanyagból van. A finomabb darab tartálya tölgyfa, régi whisky-hordókból készült, jobban tartja meg az italt. A lánc valódi ezüst, a fogója brazíliai gyémánt. A kagyló porcelán, valódi WC-minőségű porcelán, az ülőke pedig kézzel faragott mahagóni. A tartályon egy kis ezüst lemez van, hogy rávéssék a nevét, ha egy páholynak vagy klubnak akarja ajándékozni.

– Jó cikknek látszik – mondta Mr. Pritchard. Fel volt villanyozva. Már tudta, hogyan főzi le Charlie Johnsont. Neki ajándékoz egy ilyet. De az ezüstlapra ráváseti: – „Emlékül Charlie Johnsonnak, Amerika legnagyobb stb. stb., Elliott Pritchard." Akkor aztán hencegjen vele Charlie, ahol akar, mindenki tudni fogja, hogy az ötlet tőle származik.

– Ilyen példány nincs magánál? – kérdezte.

– Nincs, azt meg kell rendelni.

Most közbeszólt Mrs. Pritchard. Csöndesen odalépett hozzájuk. – Elliott, csak nem fogsz ilyesmit vásárolni? Elliott, ez közönséges dolog.

– Természetesen nem fogom hölgyek társaságában mutogatni – mondta Mr. Pritchard. – Nem, kislányom. Tudod, mit csinálok? Elküldök egyet Charlie Johnsonnak. Jó visszavágás lesz a kitömött görényért. Igenis, elbánok vele.

Mrs. Pritchard magyarázatba fogott: – Charlie Johnson szobatársa volt az uramnak a kollégiumban. Durva tréfákat csináltak. Kisfiúk voltak, amikor összekerültek.

– Szóval – folytatta komolyan Mr. Pritchard –, ha megrendelek egyet, elküldheti a megadott címre? De bele kell vésetni a szöveget. Majd leírom, amit rá akarok íratni az ezüstlapra.

– Mi lesz az?

– Kislányok ne dugják a felnőttek dolgába az orrukat. – mondta Mr. Pritchard.

– Fogadok, hogy valami rémes dolog lesz – mondta Bernice.

Mildred nyomasztó hangulatban volt. Erőtlennek, fáradtnak érezte magát és nem érdekelte semmi. Magányosan üldögélt egy drótfonatú széken a pult végén. Cinikusan figyelte, hogyan próbálja Pimples négyszemközt kapni a szőke lányt. Tönkretette ez az utazás. Utálta magát és azt, ami történt. Miféle lány ő, ha egy buszsofőr így felforralhatja a vérét? Kissé megborzongott az undortól. Hol van most az az ember? Miért nem jött vissza? Elfojtotta azt az ösztönös vágyát, hogy felálljon és megkeresse. Most megszólalt mellette Van Brunt hangja és összerázkódott.

– Kisasszony – mondta az öreg –, a szoknyája alól kilátszik valami. Gondoltam, nem árt, ha tudja.

– Ó, köszönöm.

– Egész nap úgy járhatott volna, hogy azt hiszi, rendben van a ruhája, ha valaki nem figyelmezteti – mondta Van Brunt.

– Igen, köszönöm. – Felállt, hátrahajolt és lehúzkodta a szoknyáját, hogy lássa, hol a baj. Kombinéjából kilátszott egy hüvelyknyi.

– Azt hiszem, jobb az ilyesmit megmondani – folytatta Van Brunt.

– Hogyne, hogyne. Azt hiszem, kigombolódott egy vállpántom.

– Én nem akarok hallani az alsóruhájáról – mondta hidegen az öreg. – Egyetlen megjegyzésem, ismétlem, hogy a szoknyája alól kilátszik valami. Nem szeretném, ha más szándékkal gyanúsítana.

– Nem is gyanúsítom – mondta Mildred gyámoltalanul.

Van Brunt nem hagyta abba. – Sok fiatal lány hiú a lábára. Azt hiszi, minden ki azt bámulja.

Mildred hirtelen vadul felkacagott, mint egy hisztériás vénasszony.

– Mit talál olyan mulatságosnak? – kérdezte haragosan Van Brunt.

– Semmit – felelte Mildred. – Csak egy vicc jutott eszembe. – Emlékezett, hogy Van Brunt reggel egyetlen lábszárat sem mulasztott el megnézni.

– Hát mondja el, ha olyan mulatságos.

– Ó, nem. Személyes dolog. Megyek és megigazítom a vállpántomat. – Ránézett és elszántan így szólt: – Tudja, mind a két vállamon két-két pánt van. Egyik a kombinénak, másik a melltartónak. – Látta, hogy száll Van Brunt fejébe a vér. – Ez alatt aztán semmi sincs a nadrágig, ha ugyan hordanék nadrágot, de nem hordok.

Van Brunt sarkon fordult, sietve távozott, és Mildred kezdte jobban érezni magát. Most aztán nem lesz egy nyugodt pillanata a vén bolondnak. Figyelheti, később talán beugrathatja és tetten érheti. Fölállt, nevetett magában és kiment a bolt mögé, a „Hölgyek” feliratú mellékhelyiségbe.

Az ajtót rács takarta, s azon most kezdett fölkúszni a hajnalka. Mildred megállt a csukott ajtó előtt. Hallotta, hogy odabent Norma beszél a szőke lányhoz. Hallgatódzott. Talán azért érdemes utazni, hogy az emberek beszélgetését kihallgassuk. Mildred szeretett hallgatódzni. Néha szégyellte ezt a hajlamát. Érdeklődéssel tudott együgyűségeket meghallgatni. De legjobb hely a hallgatódzásra az, ahol a nők maguk közt vannak. Régóta érdekelte már az asszonyok őszintesége mindenütt, ahol egy WC, egy tükör. egy mosdó akad. A kollégiumban írt egyszer egy vakmerőnek tekintett dolgozatot, s abban azt bizonygatta, hogy az asszonyok elvesztik a gátlásaikat, mihelyt a szoknyájukat fölemelik.

Vagy ez az oka, gondolta, vagy az a bizonyosság, hogy a férfi, az ellenség sohasem törhet be erre a területre. Ez az egyetlen hely a világon, ahol az asszonyok bizonyosak lehetnek afelől, hogy a férfiak nincsenek jelen. Itt aztán elengedhetik magukat és külsőleg is azzá válhatnak, amik. Sokat gondolkozott ezen. Az asszonyok barátságosabbak vagy gonoszabbak egymáshoz a nyilvános illemhelyeken, de őszintébb viszonyba kerülnek. Talán mert a férfiak nincsenek ott. Mert ahol nincs férfi, ott versengés sincs, s a pózok lehullanak róluk.

Mildred eltűnődött: vajon ugyanígy van-e a férfi-illemhelyeken? Nem tartotta ezt valószínűnek, mert a férfiak sok egyéb területen is versengenek egymással, nemcsak az asszonyok körül, míg az asszonyi bizonytalanságok legnagyobb része a férfiakkal függ össze. Erről a tárgyról írt dolgozatát ezzel a megjegyzéssel kapta vissza: „Nem gondolta át eléggé.” Tervezte, hogy megcsinálja újra.

Kint a boltban nem volt barátságos Camille-hoz. Egyszerűen nem tetszett neki. De tudta, hogy ez a nemtetszés érvénytelen az illemhelyen. Arra gondolt: – Nem furcsa, hogy az asszonyok versengenek olyan férfiakért is, akik nem kellenek nekik?

Norma és Camille szakadatlanul beszélgettek. Mildred lenyomta a kezével az ajtót. A kis helyiségben egy WC volt meg egy mosdó, fölötte négyszögletes tükör. Egyik falon papír ülésborító-tartó, a mosdó mellett papírtörülközők. A tejüveg ablak mellett a falon toalettpapír-tartó. A cementpadló sötétvörösre volt festve, s a falak vastagon fehérre meszelve. A levegő tele volt az illatosított fertőtlenítő éles szagával.

Camille a WC-n ült, Norma a tükör előtt állt. Mindketten Mildredre néztek, amikor belépett.

– Ide akar bejönni? – kérdezte Camille.

– Nem – felelte Mildred. – Csak egy vállpánt gombolódott ki a kombinémon.

Camille lenézett Mildred szoknyájára – Csakugyan. Nem, ne így – szólt Normához – Látja a haja vonalát? Hát a szemöldökét emelje egy kicsit kijjebb éppen csak egy kicsit. Várjon, drágám. Várjon egy percig és megmutatom.

Felállt és odament Normához. – Forduljon meg, hogy lássam. Így. És most nézze meg magát. Látja, hogy ezzel mintha lejjebb hozná egy kicsit a haja vonalát? Lejjebb kell hozni, mert magas a homloka. Most hunyja be a szemét. – Elvette Normától a szemceruzát és gyöngéden megdörgölte vele az alsó szemhéját a pillák alatt, a külső sarkokon túl kissé sötétebbre rajzolva a vonalat.

– A szempillafestéket egy kicsit vastagon rakta fel, drágám. – mondta. – Látja, hogy összeragadnak a pillái? Használjon több vizet és szánjon rá valamivel több időt. Várjon egy percig – Retiküljéből apró tégelyt szedett elő, amelyben szemfesték volt. – Ezzel óvatosan kell bánni. – Bemártotta az ujját, rákent egy keveset Norma mindkét felső szemhéjára, vastagabban a külső sarkok felé. – Hadd lássam most! – Szemügyre vette a művét. – Nézze, drágám, maga túlságosan kimereszti a szemét, mint a nyúl. Eressze egy kicsit lejjebb a felső szemhéját. Így, így. Most nézze meg magát. Látja a különbséget?

– Uram Isten, egészen más vagyok – mondta Norma megilletődött hangon.

– Persze, hogy más. És a rúzst is egészen rosszul használja. Nézze, drágám, az alsó ajka túlságosan vékony. Az enyém is. Húzza egy kicsit lejjebb itt is, meg itt is.

Norma még mindig úgy állt ott, mint az engedelmes gyermek.

– Látja? Erősebben a két sarkán mondta – Camille. – Most teltebbnek látszik az alsó ajka.

Mildred megszólalt: – Milyen jó maga! Nekem is elkelne a tanácsa.

– Ugyan – mondta Camille –, nagyon egyszerű dolog ez.

– Ez színpadi kikészítés – mondta Mildred. – Úgy értem, színpadi fajtája a kikészítésnek.

– Hát tudja, ha az embernek közönséggel van dolga, elvégre a fogorvosok jóformán fogadó titkárnőnek használják az asszisztenseiket.

– Ó, vigye el az ördög! – kiáltott fel Mildred. – Nem legombolódott a pántom, hanem leszakadt. – Lehúzta válláról a ruhaderekat, s egy kis selyemszalagot tartott a kezében.

– Meg kell tűzni – mondta Camille.

– De nincs biztosítótűm, a varrótű meg a cérna pedig valamelyik útitáskámban van!

Camille ismét kinyitotta retiküljét, s a bélésében féltucat biztosítótű volt. – Tessék – mondta –, én mindig fölszerelve járok. – Kivett egy tűt. – Akarja, hogy megtűzzem?

– Ha lesz oly kedves. Nagyon rossz a szemem. Nem látok semmit.

Camille feljebb húzta a lecsúszott kombinét, összehajtotta a pánt végét, és erősen odatűzte a kombiné széléhez. – Valószínűleg nem egészen jó, de legalább nem fog kilátszani. A tűzés csak tűzés. Maga mindig rövidlátó volt, drágám?

– Nem – mondta Mildred. – Egészen jól láttam, amíg – no, szóval tizennégy éves koromig. Egyik orvos azt mondta, hogy a pubertással függ össze. Szerinte egyik-másik lány csak az első kisbabája után kapja vissza a rendes látását.

– Kellemetlen – mondta Camille.

– Átkozottul – mondta Mildred. – Akármilyen divatos szemüveget találtak ki, egyik se szép.

– Hallott a kontaktlencséről?

– Gondoltam is rá, de nem próbáltam ki. Azt hiszem, félnék attól, hogy valami is hozzáérjen a szememhez.

Norma még mindig csodálkozva nézegette magát a tükörben. Szeme egyszerre nagyobb lett, ajka teltebb és lágyabb, arcáról eltűnt az ázottegér kifejezés.

– Csodálatos! – mondta Norma csak úgy magában. – Igazán csodálatos!

– Csinos lány lesz – mondta Camille –, ha megtanul egy-két trükköt és bízni kezd magában. Majd azzal a hajjal is csinálunk valamit, drágám, mihelyt beköltözünk.

– Úgy érti, hogy meggondolta már? – kiáltott fel Norma – Úgy érti, hogy megszerezzük a lakást?

Odaperdült Mildred elé. – Lakásunk lesz – mondta lelkendezve. – lesz egy díványunk, és vasárnap reggelenként megmossuk és berakjuk a hajunkat.

– Majd meglátjuk – szakította félbe Camille. – Meglátjuk, hogyan fordulnak a dolgok. Még egyikünknek sincs munkája, s neki már kétszobás, főbérleti lakás kell. Lassabban a testtel, drágám.

– Mulatságos egy utazás ez – mondta Mildred. – Mi Mexikóba igyekszünk. Kezdettől fogva rosszul sikerült minden. Apám látni akarta a vidéket. Azt hiszi, valamikor megtelepedhetünk Kaliforniában. Buszon akart Los Angelesbe menni. Azt gondolta, így jobban láthatja a vidéket.

– Hát az igaz – mondta Camille.

– Talán a kelleténél többet is láthat belőle – mondta Mildred. – De látott már olyan embergyűjtemény, amilyennel most utazunk?

– Az emberek nagyjából mindenütt egyformák – mondta Camille.

– Tetszik nekem az a Mr. Chicoy – mondta Mildred. Félig mexikói, tudja. Hanem az a fiú! Az volt az érzésem, hogy rámászik az emberre, ha nem vigyáz.

– Ó, derék gyerek – mondta Camille. – Csak mohó egy kicsit. A legtöbb kamasz ilyen. Majd kinövi.

– Vagy nem növi ki, – mondta Mildred. – Megnézte jól azt a vén Van Bruntot? Az nem nőtt ki belőle. Sőt belenőtt. Sötét lelkű ember.

– Nagyon öreg – mondta mosolyogva Camille. Mildred belépett a kis fülkébe és leült. – Szeretnék magától kérdezni valamit – mondta. – Apám azt hiszi, hogy látta már magát valahol. Neki igen jó emlékezőtehetsége van. Látta maga valaha?

Mildred egy pillanatig ellenszenvet látott Camille szemében, látta összeszorított száját, s érezte, hogy fájó pontot érintett meg. Aztán Camille arca egyszerre barátságossá vált megint.

– Azt hiszem, hasonlítok valakihez – mondta. – Ezúttal tévedett, hacsak az utcán nem látott valahol.

– Nyílt utcán? – kérdezte Mildred. – Nem akarom zavarba hozni magát. Csak kíváncsi voltam.

A barátságos, közvetlen hangulat eltűnt a helyiségből. Mintha egy férfi lépett volna be. Camille szúrós tekintetet vetett Mildredre. – Tévedett az apja – mondta hidegen. – Értse ezt, ahogy akarja.

Az ajtó kinyílt és Mrs. Pritchard lépett be. – Ó, hát itt vagy – szólt Mildredhez. – Azt hittem, elbarangoltál.

– Elszakadt a kombiném vállpántja – mondta Mildred.

– Nohát siess. Mr. Chicoy visszajött és valóságos vita kezdődik; köszönöm kedves – szólt Normához, aki elhúzódott a mosdó mellől, hogy helyet adjon neki. – Csak megnedvesítem a zsebkendőmet és leszedek egy kis port az arcomról. Mért nem ittál limonádét? – kérdezte Mildredtől. – Az a derék asszony nagyon szívesen elkészíti. Megmondtam neki, hogy híressé válik, ha tiszta gyümölcslevet szolgál fel.

Egyszerre csak megszólalt Camille: – Szeretném, ha enni kaphatnánk valamit. Kezdek megéhezni. Valami jót szeretnék.

– Magam is – mondta Mrs. Pritchard.

– Például hideg tengeri rákot majonézzel, és egy üveg sört – mondta Camille.

– Hát, én sohasem ettem így tengeri rákot – mondta Mrs. Pritchard –, de kóstolta volna a pisztrángot, ahogy anyám sütötte. Régimódi vas serpenyőben. Persze a halnak nagyon frissnek kellett lenni, jól megtisztítva. Megforgatta barnára pirított prézliben – kenyérmorzsa volt, nem kekszmorzsa! – és egy egész leveseskanál, nem, két kanál Worcestershire szószt tett egy fölvert tojásba. Azt hiszem, ez volt a titka.

– Anyám – mondta Mildred –, ne kezdd most rá a pisztrángreceptet.

– Jobb lenne, ha limonádét innál – mondta Mrs. Pritchard. – Megtisztítaná a bőrödet. Ilyen hosszú úton megszeplősödik az ember.

– Csak indulnánk már! – mondta Mildred. – A legközelebbi városban megebédelhetünk. Mi is a neve?

– San Juan de la Cruz – mondta Norma.

– San Juan de la Cruz – ismételte halkan Mrs. Pritchard. – Olyan szépnek találom ezeket a spanyol neveket.

Norma hosszú, csodálkozó pillantást vetett magára, mielőtt kimentek. Lesütötte szemét. Gyakorlat kell majd ahhoz, hogy ez mindig eszébe jusson, de tetszett neki, mert egész megjelenését megváltoztatta.

13. FEJEZET

Juan egy széken ült, Pepsi-Colát ivott és amputált ujja fényes bütykét odadörzsölgette nadrágja varrásához. Amikor az asszonyok visszajöttek a mellékhelyiségből a boltba, fölnézett rájuk, s az ujj dörzsöléséből kopogtatás lett.

– Itt van már mindenki? – kérdezte. – Nem, valaki még hiányzik. Hol van Mr. Van Brunt?

– Ideát vagyok. – A pult mögül szólalt meg, a fűszerrészlegen, ahol a fölhalmozott kávékonzervek fala mögé rejtőzve a polcok nézegetésével szórakozott.

Mr. Pritchard azt mondta: – Szeretném tudni, mikor indulhatunk. Nem késhetem le a csatlakozást.

– Tudom – mondta csöndesen Juan –, s éppen erről szeretnék beszélni. A híd nem biztonságos. Talán át tudok menni rajta. De van egy másik híd is, és lehet, hogy az már összeomlott vagy közben összeomlik. Nem tudunk hírt szerezni róla. Ha bekerülünk a folyó kanyarulatába és mindkét híd elpusztul, fogva vagyunk, és hiába van bárkinek bármilyen csatlakozása. Én hajlandó vagyok szavazásra alá bocsátani a dolgot, és megteszek mindent, amit az utasok többsége kíván. Megkockáztathatom a nekirohanást, vagy visszavihetem magukat és más terveket is készíthetünk. Magukon áll. De ha egyszer elhatároztak valamit, azt akarom, hogy ragaszkodjanak a döntésükhöz.

Fölemelte az üveget és kiitta a Pepsi-Colát.

– Én nem érek rá – mondta hangosan Mr. Pritchard. – Nézze, barátom. Nekem a háború kitörése óta nem volt vakációm. Hadieszközöket gyártottam, amiknek a győzelmet köszönjük, s ez az első vakációm. Egyszerűen nem érek rá, hogy ide-oda bolyongjak az országban. Pihenésre van szükségem. Csak néhány hetem van, s az ilyen dolgok fölemésztik az egész időt.

– Sajnálom – mondta Juan. – Tudhatja, hogy nem szándékosan teszem, s ha beszorul a folyó kanyarulatába, több időt veszít, én pedig elveszíthetem a buszt, ha keresztülmegyek. A híd egy hajszálnyira áll a leszakadástól. Minden pillanatban összedőlhet. Más választás csak egy van: visszafordulni.

Van Brunt előjött a kávérakás mögül. Kezében egy hatalmas őszibarackkonzerv volt. Átment Mrs. Breedhez. – Mi az ára? – kérdezte.

– Negyvenhét cent.

– Úristen! Egy őszibarackkonzervnek?

– Az árrés nem változott, – mondta az asszony. – Csak drágábban vesszük.

Van Brunt odavágott egy féldollárost a pultra. – Bontsa ki! – mondta. – Negyvenhét cent egy közönséges kis barackkonzervért!

Mrs. Breed beállította a konzervet a nyitókészülékbe és addig forgatta a kulcsát, amíg a fedőlap széle föl nem emelkedett. A pult fölött visszanyújtotta Van Brunt-nak. Az előbb leitta egy részét a gyümölcslének, aztán benyúlt és ujjával kiemelt egy sárga szeletet. A konzerv-doboz fölé tartotta, hogy a leve belecsöpögjön.

– Hallottam, amit mondott – jegyezte meg. – Azt hiszi, pocsékolhatja az időnket. Nekem ma délután a törvényszéken kell lennem. A maga dolga, hogy odavigyen. Maga magánszállító, akire érvényes a vasúti bizottság szabályzata.

– Annak igyekszem eleget tenni – mondta Juan. – A bizottság egyik szabálya az, hogy ne veszélyeztessük az utasok életét.

– Az a baj, hogy nem ismeri a vidéket – folytatta Van Brunt. – Szigorú törvényt kellene hozni, hogy buszt csak az vezessen, aki ismeri a vidéket. – Meglóbált egy barackszeletet, a szájába csúsztatta, aztán másikat vett ki a dobozból. Élvezte.

– Maga azt mondta, hogy csak két dolgot tehetünk. Nohát tehetünk egy harmadikat is. Maga nem tud arról a régi útról, ami errefelé vezetett, mielőtt azokat az ostoba hidakat építették. Az kívülről kerüli meg a folyót. A postakocsi azon az úton járt.

Juan kérdő pillantást vetett Mrs. Breedre. – Hallottam róla, de milyen állapotban van?

– Annyit tudok – szólalt meg Mrs. Breed, hogy néhány mérföldig rendben van, de azon túl nem ismerem. Itt, kelet felé megy föl a hegy oldalán. Lehet, hogy el is mosta már a víz. Nem jártam ott az esőzések kezdete óta.

– Választhat – mondta Van Brunt. Meglóbálta a barackszeletet, szájába hajította, s evés közben beszélt tovább. – Megmondtam magának, hogy esni fog. Megmondtam magának, hogy a folyó meg fog áradni, s most, amikor

meg van fogva, megmondom, hogyan szabadul-hat. Talán azt az átkozott buszt is én vezessem?

Juan ráordított: – Vigyázzon a nadrágjára meg a nyelvére. Itt hölgyek vannak.

Van Brunt megdöntötte a konzervdobozt és kiitta a maradék gyümölcslevet, fogával tartva vissza a barackszeleteket. A sűrű lé lefolyt az állán, s a kabátja ujjával törülte le. – Úristen, micsoda utazás! – mondta. – Mindjárt kezdettől fogva!

Juan megfordult és szembenézett a többi utassal. – Hát ez a helyzet. Az engedélyem az országútra szól. A régi utat nem ismerem. Nem tudom, átjutok-e rajta Maguknak kell eldönteni, hogy mit akarnak. Engem ne vádoljanak, ha elakadunk.

Mr. Pritchard azt mondta: – Szeretem, ha az ember végigcsinálja, amibe belefogott. Értse meg, nekem el kell jutnom Los Angelesbe. Repülőjegyeim vannak Mexikó Citybe. Tudja, mibe kerülnek ezek? És visszaváltani nem lehet. Át kell jutnunk. Csináljunk valamit. Azt hiszi, hogy a híd veszélyes?

– Tudom, hogy veszélyes – mondta Juan.

– Helyes –folytatta Mr. Pritchard. – és azt mondja: nem tudja, átjut-e a régi úton?

– Azt – felelte Juan.

– Tehát van két kockázatos és egy biztos dolog. S a biztos dolog sem juttat célhoz. Hmm – mondta Mr. Pritchard.

– Mit gondolsz, drágám? – kérdezte a felesége. – Valamit tennünk kell. Három napja nem fürödtem. Valamit tennünk kell, drágám.

Mildred közbeszólt: – Próbálkozzunk meg a régi úttal. Érdekes lehet. – Juanra pillantott, hogy lássa, hogyan fogja fel a viselkedését, de annak a tekintete már Camille-ra siklott róla.

Talán az iménti barátkozás hatása alatt Camille azt mondta. – Én a régi útra szavazok. Olyan fáradt és piszkos vagyok már, hogy körülbelül minden mindegy nekem.

Juan lefelé nézett és tekintete élesebbre vált, amikor Norma arcát megpillantotta. Mintha nem is ugyanaz a lány lett volna. És Norma tudta, hogy Juan észrevette ezt. – A régi útra szavazok – mondta elfulladva.

Ernest Horton talált magának egy széket, azt, amelyikben rendszerint Mrs. Breed ült, ha délutánra megdagadt a lába.

– Én nem nagyon bánom – mondta. – Természetesen, szeretnék eljutni Los Angelesbe, de ha nem, az se nagy baj. A többiekkel tartok, akármit határoznak is.

Van Brunt hangosan lecsapta a pultra a konzervdobozt. – Esni fog – mondta. – Az a mellékút átkozottul síkos lehet. Megtörténhetik, hogy nem jutunk át a dombon kelet felé. Ha ott beragadunk a sárba, nem tudom, hogyan mászunk ki belőle.

– De hiszen maga tanácsolta – mondta Mildred.

– Én csak felsorolok minden ellenvetést – mondta Van Brunt. – Rendbe szedem.

– Mire szavazna? – kérdezte Juan.

– Ó, én nem szavazok. Ilyen ostobaságot életemben nem hallottam. Szerintem a vezetőnek kellene dönteni, mint a hajó kapitányának.

Pimples odament a cukrospulthoz. Letett egy tízcentest és felvett két Baby Ruthot. Egyiket oldalzsebébe tette, hogy Camille-nak adja, ha négyszemközt kaphatja, a másikat lassan bontogatni kezdte. Vad, izgató gondolat bukkant fel az agyában. Hátha a hídon mennek, s éppen a közepén járnak, amikor leszakad és a busz a folyóba zuhan? Ő kiesik belőle, de a szőke lány bennreked. És Pimples újra meg újra lebukik érte, és már majd megfullad, de végül is betör egy ablakot és kihúzza Camille-t, és partra úszik és az öntudatlan leányt lefekteti a zöld fűre, és dörzsöli a lábait, hogy a vérkeringését megindítsa. De még jobb, ha megfordítja, kezét a keble alá teszi és mesterséges légzést alkalmaz. De hátha a régi úton mennek, és a busz elakad a sárban? Akkor egész éjjel ott maradnak. Talán tüzet is raknak, együtt lesznek, együtt ülnek a tűz előtt, arcukon táncol a fény, és talán egy takarót dobnak kettejükre.

Pimples azt mondta: – Azt hiszem, jobb lesz, ha megpróbáljuk a régi utat. – Juan ránézett és elmosolyodott.

– Benned igazi Kit Carson vér van, ugye, Kit? – És Pimples tudta, hogy ez tréfa, de nem durva tréfa.

– Úgy látom, egy híján mindenki ugyanazt akarja, az az egy pedig nem szavat. Miért? Hogy pörölhessen?

Van Brunt hirtelen odafordult a többiekhez. – Maguk mind megbolondultak – mondta. – Tudják, mit csinál ez az ember? Kibújik felelősség alól. Ha baj történik, nem vádolhatjuk, mert azt mondhatja: csak azt tette, amit maguk kívántak. Nem, engem nem fog becsapni.

Mr. Pritchard a szemüvegét törölgette fehér vászon zsebkendőjével. – Mond valamit. Én nem így fogtam fel. Csakugyan lemondunk a jogainkról.

Juan szeme izzott a dühtől. Száját összeszorította. – Szálljanak be a buszba – mondta. – Visszaviszem magukat San Ysidroba és szélnek eresztem. Próbálom átjuttatni a buszt, és úgy viselkednek, mintha meg akarnám gyilkolni magukat. Egy-kettő, be a buszba. Torkig vagyok már. Tegnap óta fenekestül felforgatták az életemet a saját kényelmükért. Belefáradtam. Gyerünk, megyünk vissza.

Mr. Pritchard odament hozza. – Én nem így értettem – mondta. – Becsülöm, amit tett. Mindnyájan becsüljük. Csak világosan át akartam gondolni a kérdést minden szempontból. Üzleti ügyekben is ezt teszem. Ne tégy semmit, amíg végig nem gondoltad.

– Torkig vagyok – ismételte Juan. – Ma éjjel az ágyamban aludtak. Szabadulni akarok maguktól.

Van Brunt azt mondta: – Ne feledje, hogy a maga kocsija kapott defektet. Nem a mi hibánk volt.

Juan nyugodt hangon jelentette ki: – Legfőképpen pedig magától akarok megszabadulni.

– Vigyázzon magára! – mondta Van Brunt. – Ne felejtse, hogy maga engedélyes magánszállító. Ilyen esetek után nem lesz nehéz visszavonatni az engedélyt, összegöngyölítve és szögesdróttal átkötözve.

Camille hangosan kacagott. Ernest Horton boldogan vihogott. – Megjegyzem ezt a mondást – szólalt meg. – Nézze, Mr. Chicoy. Ez a két úr beszélt. Mi többiek menni akarunk. Megkockáztatjuk. Húzzon egy vonalat. Aki a túlsó oldalára áll, menni akar, a többi itt marad. Elég tisztességes megoldás.

Mildred így szólt: – Mr. Chicoy, én menni akarok.

– Jól van – mondta Juan. A vonal a padlónak ez a nagy repedése lesz. Aki nem akarja, hogy a mellékúton menjek, álljon át a zöldség-osztály oldalára.

Senki sem mozdult. Juan alaposan szemébe nézett mindenkinek.

– Ez nem törvényes dolog – jelentette ki Van Brunt. – Nem érvényes semmiféle bíróság előtt.

– Mi nem érvényes?

– Ez, amit maga csinál.

– Nem bíróság előtt csinálom.

– De odakerülhet – mondta Van Brunt.

– Maga akkor se jöhet velünk, ha akar, – mondta Juan.

– Csak próbáljon kizárni az utazásból! Jegyet váltottam és jogom van felülni a buszra. Csak próbáljon kizárni, és olyan gyorsan kidobatom, hogy beleszédül!

Juan vállat vont. – Maga is beleszédülne. Rendben van, mehetünk. – Odafordult Mr. Breedhez. Adna kölcsön egy-két szerszámot? Visszahozom.

– Miféle szerszámot?

– Csákányt és ásót.

– Hogyne. Arra az esetre gondolja, ha elakadnak?

– Igen. Hát emelőcsigát és kötelet?

– Az nem a legjobb. A csiga még hagyján, de csak valami régi, félhüvelykes kötél van rajta. Nem tudom, mennyit bír el. Nehéz ez a busz.

– Az is jobb a semminél – mondta Juan. – De nincs valami új kötele, amit megvehetnék?

– A háború kitörése óta nem kaptam új manila-kötelet. – mondta Breed. – De szívesen adok abból, ami van. Jöjjön, vigye, ami kell magának.

Juan azt mondta: – Gyere, Kit, légy szíves, segíts nekem. – Mindhárman kimentek a boltból és hátrakerültek.

Ernest így szólt Camille-hoz: – Ezt el nem mulasztottam volna semmi pénzért.

– Csak ne lennék olyan fáradt – felelte a lány. Öt napja utazom buszon. Szeretnék már kibújni a ruhámból és istenigazában aludni két napig.

– Miért nem ült vonatra? Chicagóból jön, azt mondta?

– Igen, onnét.

– Felülhetett volna a Super Chiefre és alhatott volna egészen Los Angelesig. Szép vonat az.

– Takarékosságból – mondta Camille. – Van egy kis aprópénzem és szeretnék néhány hétig heverészni, mielőtt munkába állok. És inkább hevernék kettős ágyban, mint egy keskeny vackon.

– Jól értettem? – kérdezte a férfi.

– Nem – felelte Camille.

– Rendben van, maga a parancsnok.

– Nézze, ne játszunk – mondta Camille. – Sokkal fáradtabb vagyok, semhogy játsszam magával.

– Rendben van, kedves, rendben van. Játszom én akármit, amit akar.

– Hát akkor, ha nem haragszik, fejezzük ezt be.

– Tudja, hogy maga tetszik nekem? – szólt Ernest. – Szeretném elvinni esténként, ha már kipihente magát.

– Majd meglátjuk – mondta Camille. Tetszett neki a fiú. Tudott beszélni vele. A fiúnak volt néhány kész válasza, s ez is könnyebbség volt.

Norma hallgatódzva figyelte őket. Tele volt bámulattal Camille iránt. Szerette volna megtanulni, hogy csinálják „azt”. Hirtelen tudatára ébredt, hogy a szemét kimereszti, mint a nyúl. Leengedte a felső szemhéját.

Mrs. Pritchard azt mondta: – Csak a fejem meg ne fájduljon. Elliott, nézd meg, kérlek, van-e aszpirinjük?

Mrs. Breed leszakított egy celofánzacskót egy nagy kartonlapról – Egy darabot kér? Öt cent.

– Kérünk inkább hatot – mondta Mr. Pritchard.

– Az harminchat cent, adóval.

– Nem kellene annyit venni, Elliott – mondta Mrs. Pritchard – a zsákomban van egy ötszázas üveg.

– Jobb, ha felkészül rá az ember – mondta a férje. Ismerte ezeket a fejfájásokat; félelmetesek voltak. Eltorzították az arcát, s az egész asszonyt egy darab lihegő, izzadó, fintorgó, remegő fájdalommá változtatták. Tele volt velük a szoba, a ház. Beszivárgott mindenüvé körülötte. Mr. Pritchard a falakon keresztül is megérezte a felesége fejfájását. Érezte egész testében, s az orvos azt mondta, hogy nem lehet segíteni rajta. Kalcium injekciókat és csillapítószereket adtak neki. Rendszerint akkor fájdult meg a feje, ha ideges volt, s ha a dolgok – bár nem az ő hibájából – rosszul mentek.

Az ura szerette volna megvédeni. Ezek a fejfájások önzőnek látszottak, pedig nem voltak azok. A fájdalom valódi volt. Ilyen gyötrelmes kínokat senki sem tud színlelni. Mr. Pritchard jobban rettegett tőle, mint akármitől a világon. Egy kiadós fejfájástól az egész ház remegett borzalmában. És egy kicsit olyan volt, mint a lelkiismeret. Akárhogy igyekezett is, Mr. Pritchard sehogy sem tudott megszabadulni attól az érzéstől, hogy valamiképpen ő a hibás benne. Nem mintha a felesége valaha is mondta vagy jelezte volna ezt. Valójában igen bátran viselkedett. Sikoltásait iparkodott egy párnával elfojtani.

Mr. Pritchard nem sokat zavarta az ágyban, az igazat megvallva, igen ritkán. De valami különös módon kapcsolatba hozta fel-felbukkanó nemi vágyát és önuralmának elvesztését a felesége fejfájásával. Mélyen belegyökerezett az elméjébe, hogy ez így van, s nem tudta, hogyan verhetett ott gyökeret a gondolat. De a lelkiismerete bántotta emiatt. Az ő

állatiassága, kéjvágya, önuralmának elvesztése az ok. És nem látta semmi módját a menekvésnek. Néha rajtakapta magát, hogy mélységesen gyűlöli a feleségét a maga boldogtalansága miatt. Túlórázott az irodájában, ha az asszonynak fejfájása volt, s néha órák hosszat ült az íróasztala mellett a barna asztallapot bámulva, teste pedig szinte lüktetett a felesége fájdalmától.

Megesett, hogy az asszony leggonoszabb rohama közben meg akarta menteni az urát. – Menj el egy moziba – mondta nyögve. – Menj át Charlie Johnsonékhoz. Igyál egy kis whiskyt. Rúgj be. Ne maradj itthon. Menj moziba. – De nem lehetett. Képtelen volt erre.

Betette a hat kis átlátszó zacskót a kabátja zsebébe. – Nem vennél be most mindjárt kettőt, minden eshetőségre? – kérdezte.

– Nem – mondta az asszony. – Azt hiszem, nem lesz semmi baj. – És mosolygott bátor, édes mosolyával.

Mildred, amint az aszpirin első említését meghallotta, átment a fűszer-oldalra és a falon függő árjegyzéket kezdte tanulmányozni. Szája összeszorult, torka vonaglott. – Ó, Jézusom – mondta magában –, csak nem kezdi el már megint? – Mildred nem nagyon hitt az anyja fejfájásaiban. Neki magának komoly fejfájása nem volt soha, csak enyhe iskolai lógásra alkalmas fejfájásai. Anyja szenvedését pszichoszomatikusnak és pszichotikusnak nevezte, s még jobban rettegett tőle, mint az apja. Kislány korában menekült előle, a pincébe bújt vagy a varrószoba mögött lévő fülkébe. Rendszerint előcibálták és bevitték az anyjához, mert ha a feje fájt, szeretetre és dédelgetésre volt szüksége. Mildred úgy gondolt a fejfájásra, mint valami átokra. Gyűlölte. És gyűlölte az anyját is, amikor fájt a feje.

Valamikor tiszta komédiázásnak tartotta az egészet, s még most is, amikor olvasmányaiból már tudta, hogy a fájdalom igazi, fegyvernek tekintette a fejfájást, amelyet az anyja tökéletes ravaszsággal és kegyetlenséggel használ fel. Igazán szenved a fejfájástól, de ez a fájdalom kormányozza és bünteti a családot is. Tönkreteszi a családot. Bizonyos dolgokat, amiket anyja nem szeretett, soha nem lehetett megtenni, mert fejfájást okoztak. S ha otthon volt, Mildred tudta, hogy azért nem mer éjjel egy óránál később hazajárni, mert majdnem bizonyos, hogy a késése miatt az anyjának megfájdul a feje.

Két fejfájás között az ember megfeledkezett annak pusztító erejéről. Mildred azt gondolta, hogy anyjának pszichiáterre lenne szüksége. Bernice pedig megtett volna bármit. Mindent meg akart tenni. A férje volt, aki

elgáncsolta. Azt mondta, nem hisz a pszichiáterekben. De valójában hitt, annyira, hogy félt is tőlük. Mert Mr. Pritchard lassanként függeni kezdett a fejfájásoktól. Bizonyos mértékig igazolták. Büntetésként nehezedtek rá, de bűnökhöz is segítették, amelyekért vezekelni kellett. Mr. Pritchardnak szüksége volt a bűnökre. Üzleti életében nem voltak bűnök, mert ott a kegyetlenséget úgy határozták meg és skatulyázták be, mint szükségszerűséget és felelősséget a részvényesekkel szemben. Már pedig Mr. Pritchardnak személyes bűnre és személyes bűnhődésre volt szüksége. Hevesen ellenezte a pszichiáter gondolatát.

Mildred erőt vett magán. Megfordult és odament az anyjához. – Jól vagy, drágám?

– Jól – mondta sugárzó arccal Bernice.

– Nem fáj a fejed?

Bernice bocsánatkérő hangon felelte: Csak egy kis nyilallás ijesztett meg. Sohasem bocsátanám meg magamnak, ha most azzal a rettenetes dologgal elrontanám a papa utazását.

Mildredet kissé megborzongatta a félelem attól az asszonytól, aki az anyja volt. Látta, hallotta, hogyan készítette elő ezt a mexikói utat. Az apja nem akart menni. Szabadságán csak otthon akart maradni az irodájából, ami annyit jelentett volna, hogy azért minden nap bemegy, s mert szokatlan időben megy be és nem az óraütés, hanem az érzése szerint jön haza, meglett volna az az érzése, hogy szabadságon van és pihen.

Hanem a mexikói utazás gondolatát végül is elültették. Mikor és hogyan? Mildred nem tudta; az apja sem. De Mr. Pritchard lassanként meggyőződött arról, hogy az utazás az ő eszméje, sőt ő kényszeríti a családját, hogy tartson vele. És ez azt a kellemes, érzést ébresztette benne, hogy ő az úr a háznál. Az útvesztő egyik ajtaja a másik után csukódott be a háta mögött. Hasonlított egy kelepce-fészekhez: a tyúk talál egy lyukat, benéz, gabonaszemeket lát odabent, belép az ajtón, az ajtó bezárul. Na jó, fészekbe jutott. A fészek sötét és nyugalmas. Miért ne rakna tojást benne? Megtréfálja azt a valakit, aki az ajtót nyitva felejtette.

Apja majdnem elfeledkezett arról, hogy ő nem akart Mexikóba menni. Mind a két szülő Mildred kedvéért kelt útra. Ez volt a legbiztosabb. Mildred spanyolul tanult a kollégiumban, de tanítói nem tudták annyira vinni, hogy megértse ezt a nyelvet. Mexikó lesz az a hely, ahol gyakorolhatja. Anyja szerint legjobb módja egy nyelv megtanulásának, ha gyakorolnunk kell.

Az anyja szelíd, megenyhült arcának láttán Mildred egyszerűen elképzelni sem tudta, hogy ez az asszony képes lehet valamit kiügyeskedni, s aztán tönkretenni. Miért? Pedig hát így lesz. A gondolatot elültette. Tökéletesen biztos, hogy a feje meg fog fájdulni. De vár addig, amíg nem lesz orvos a közelben, amíg a fejfájása a lehető legnagyobb hatást kelti. Nehéz volt ezt elhinni. Mildred nem gondolta, hogy az anyja valóban tudja, mit cselekszik. De a mellében valami gombócot érzett, s az a gyomrát nyomta. Jön a fejfájás. Tudta.

Irigyelte Camille-t. Azt gondolta: Camille afféle kis ringyó. S az ilyennek annyival könnyebb minden! Nincs lelkiismerete, nem érez veszteséget, semmi egyebet, csak valami csodálatos, ernyedt, nyújtózó macskaönzést. Ágyba fekhet, akivel akar, sohasem látja viszont és nem érez miatta fájdalmat vagy bizonytalanságot. Így képzelte Mildred Camille életét. Szeretett volna maga is így élni, és tudta, hogy ez lehetetlen. Lehetetlen, az anyja miatt. És kéretlenül is felötlött a gondolat: mennyivel egyszerűbb lenne az élete, ha az anyja meghalna! Volna valahol egy titkos kis lakása. Szinte dühösen kergette el ezt a gondolatot. – Micsoda aljas gondolat – mondta magában ünnepélyesen. De gyakran álmodott erről.

Kinézett az elülső ablakon. Pimples segített az emelőt meg a kötelet felrakni a buszra; a manila-kötél zsíros volt, és a zsír megfogta Pimples csokoládébarna nadrágját. Próbálta zsebkendőjével eldörgölni a foltot. – Szegény gyerek – gondolta Mildred –, valószínűleg az egyetlen ruhája. – Már éppen szólni akart neki, hogy ne nyúljon hozzá, amikor meglátta, hogy odamegy a benzinkúthoz, egy kis benzint ereszt a zsebkendőjére és szakszerűen tisztítani kezdi a foltot.

Aztán felhangzott Juan kiáltása: – Beszállás!

14. FEJEZET

A San Ysidro folyó kanyarulata körül vezető mellékút nagyon régi volt, senki sem tudta, milyen régi. Csakugyan postakocsik és lovasok használták valamikor. Száraz évszakokban a marhákat hajtották rajta a folyóhoz, ahol a legmelegebb órákban elheverészhettek a füzesben, és ihattak a folyó medrébe ásott gödrökből. A régi út egyszerűen egy darab megműveletlen föld volt, amit kerékvágások és patanyomok jeleztek. Nyáron, ha szekér ment végig rajta, nehéz porfelhőt vert föl; télen tésztaszerű sár freccsent föl a lovak lába alól. Lassan-lassan úgy kivájódott az út, hogy mélyebb volt a szegélyező réteknél, s télire hosszú, néhol igen mély álló tóvá változott.

Ekkor aztán ekével árkot húztak mindkét oldalán, az út felé fordítva ki a földet. Aztán megkezdődött a fölművelés, és a szarvasmarha olyan értékessé vált, hogy az útmenti birtokosok kerítéseket kezdtek húzni, hogy a maguk marháját őrizzék, a másokét kizárják.

A kerítések földbevert hasított vörösfenyőkarók voltak, amiket fele-magasságban rájuk szögezett hathüvelykes deszkák kötöttek össze. A karók hegyén régimódi szögesdrót húzódott végig, sodort fémfonál hegyes tüskékkel. A kerítéseket sütötte a nap és verte az eső, a vörösfenyő deszkák és karók világosszürkére és szürkészöldre váltak, zuzmó nőtt a fán és moha telepedett meg a karók árnyékos oldalán.

Isteni küldetéstől égő emberek jöttek arra és ráfestették a deszkára az Úr üzeneteit. „Tartsatok bűnbánatot, mert közeleg a Mennyek Országa", „Bűnös, térj meg Istenhez", „Késő", „Mi haszna van az embernek, ha...", „Jöjj Jézushoz". Mások sokszorosított feliratokat raktak ki a kerítésekre. „Jay vegyi áru", „Cyrus Noble – a doktor whiskyje", „San Ysidro-i bicikliraktár". Ezek a hirdetések mind elkoptak, elhalványultak már.

Amikor a földeket alig használták már legeltetésre, és inkább búza, zab és árpa termelésére, a gazdák kezdték a gyomot irtani, a vad tököt, a sárga mustárt, a pipacsot, bogáncsot és kutyatejet, s ezek az üldözöttek az útszéli árokban találtak menedékre. A mustár késő tavaszig hét láb magasra, nőtt meg, és pirosszárnyú rigók fészkeltek sárga virágai alatt. A nedves árkokban vízizsálya kezdett szaporodni.

A magas gyommal benőtt útszéli árkok a menyét és a tarka vízikígyó otthonává, este pedig a madarak ivóhelyévé váltak. A mezei pacsirta

tavasszal egész reggel ott ült a vén karón és fütyülte trillázó énekét. A vadgalambok meg őszi estéken szállták meg a szögesdrótokat, mérföldnyi hosszúságban ülve szorosan egymás mellett, s búgásuk egyfolytában hallatszott, végig, mérföldeken. Éjjeli sólymok száguldoztak az árkok mentén, húst keresve, s a sötétben baglyok kutattak nyulak után. S ha egy tehén megbetegedett, rút keselyűk telepedtek az ódon karókra, s várták a pusztulását.

Az út jóformán elhagyatott volt. Csak néhány család használta még, akiknek a gazdaságát semmi más módon nem lehetett megközelíteni. Valamikor sok kisbirtok volt itt: a gazda közel lakott a földjéhez, a szántó a háta mögött volt, a veteményes a nappali szobája ablaka alatt. De most lakatlanul terült el a föld, s a kis házak, régi csűrök ablaktalanul, szürkén, festetlenül meredeztek.

Mire dél lett a felhők szaladni kezdtek délnyugat felől és összeverődtek. Szabály, hogy minél hosszasabban készülődnek a felhők, annál tartósabb az eső. De még nem készült el. Még látszottak tiszta, kék foltok, s hellyel-közzel vakító napsugár tűzött a földre. Egyszer meg egy nagy felhő vágta hosszú, egyenes szalagokra a napfény csíkjait.

Juannak egy kicsit vissza kellett mennie az országúton, hogy a régi út kiágazását elérje. Mielőtt befordult rajta, megállította a buszt, leszállt és gyalog előre ment. Érezte lába alatt a zsírszerű sarat. Valami örömet érzett. Megpróbálta ezt a kocsirakomány marhát elszállítani a dolgára, amely őt egyáltalán nem érdekelte. Most szinte rosszindulatú, gúnyos érzés fogta el. Ők választották ezt az utat, rendben van. Boldog volt, mintha vakációt kapott volna. Így akarták, legyen a kedvük szerint. Majd meglátja, mit csinálnak, ha a busz fennakad. Beleásta lába hegyét a kavics és sár keverékébe, mielőtt visszafordult. Kíváncsi volt, vajon mit csinál Alice. Azazhogy nagyon is jól tudta, mit csinál. És ha a busz tönkremegy – eh, hát egyszerűen otthagyja, elmegy és sohasem tér vissza. Boldog, önfeledt érzés volt. Arca izzott a gyönyörűségtől, amikor felmászott a buszra.

– Nem tudom, sikerül-e vagy sem – mondta boldogan. S az utasok kissé idegesen nézték túláradó jókedvét.

Az utasok egy csomóban ültek, amilyen elől csak lehetett. Mindnyájan érezték, hogy egyedül Juan köti össze őket a normális világgal, s nagyon megijedtek volna, ha tudják, mi jár az eszében. Juan jókedvű volt. Becsukta a busz ajtaját és kétszer is beletaposott a pedálba, hogy nekiindítsa a gépet, aztán alacsony fokozatra kapcsolt és befordult a sáros megyei útra.

A felhők most már majdnem mind felsorakoztak. Juan tudta ezt. Nyugaton látott egy felhőt, amelyből már hullott az eső. Így kezdődik, aztán újabb tavaszi zápor szalad végig a völgyön. A fény újra fémes színűvé vált, valami fakó, túlvilági jelleggel, ami heves esőt ígért.

Van Brunt ragyogó arccal jelentette ki: – Jön eső.

– Úgy látszik. – mondta Juan, és ráfordult az útra. Gumiabroncsai jól voltak recézve, de azért, amikor az aszfaltot elhagyta, érezte, hogy megperdülnek kissé a zsíros sárban és a busz időnként kifarolt. De volt alapja az útnak, s a busz haladt. Juan a második fokozatra kapcsolt. Ezt valószínűleg megtarthatja egész idő alatt.

Mr. Pritchard a motor zúgásán keresztül odakiáltott neki: – Milyen hosszú ez a kerülő?

– Nem tudom – felelte Juan. – Sohasem jártam erre. Azt mondják, tizenhárom, vagy tizenöt mérföld – ilyesvalami. – Ráhajolt a kormánykerékre, szemét fölemelte az útról, s a Guadalupei Szűzre pillantott a műszerfal fölött.

Juan nem volt különösebben vallásos. Úgy hitt a Szűz hatalmában, mint kisgyerekek a nagybátyjukéban. Bábu volt neki, istennő, szerencsehozó, tárgy és rokon. Anyja, az ír asszony, beházasodott a Szűz családjába, s úgy fogadta el, mint az ura anyját és nagyanyját. Családjává és istennőjévé lett a Guadalupana.

Juan együtt nőtt fel evvel a szélesszoknyájú, holdsarlón álló hölggyel. Kis korában ott volt mindenütt: az ágya fölött, hogy álmára vigyázzon, a konyhában, hogy a főzésre ügyeljen, az előszobában, hogy ne engedje őt szabadon ki s bejárni, s a *zaguán* ajtajában, hogy hallja, amint az utcán játszik. Ott volt a templomban, a maga szép kápolnájában, az iskola tantermében, s mintha nem lett volna így is eléggé mindenütt jelenvaló, a nyakában is hordta aranyláncon, kis arany medalionban. Elszökhetett az anyja, apja vagy bátyjai szeme elől, de a sötét Szűz mindig vele volt. Többi rokonát lehetett elbolondítani, félrevezetni, becsapni, hazugsággal altatni: a Guadalupana mindig úgyis mindent tudott. Meggyónt neki, de ez csak formaság volt, hiszen úgyis tudott mindent. Inkább az indítékait sorolta fel, hogy miért cselekedett valamit, s nem azt árulta el, hogy megcselekedte. Ez is butaság volt, hiszen ismerte ő az indítóokokat is. Aztán volt az arcán valami kifejezés, egyféle mosoly, mintha éppen el akarná nevetni magát. Nemcsak megértette az embert, hanem kissé mulatott is rajta. Ha ez az

arckifejezés jelentett valamit, csak azt jelenthette, hogy a gyermekkor szörnyű kis vétkei nem érdemlik meg a poklot.

Így hát Juan gyermekkorában mélységesen szerette és bízott benne, s az apja azt mondta neki, hogy a Guadalupei Szűz különösképpen a mexikóiakra vigyáz. Ha német vagy talián gyerekeket látott az utcán, tudta, hogy az ő Szüze kutyába se veszi ezeket, mert nem mexikóiak.

Ha hozzáadjuk ehhez azt a tényt, hogy Juan nem hitt benne az eszével, de hitt minden érzékével: ismerjük egész viselkedését a Guadalupei Szűzzel kapcsolatban.

A busz csúszkált a sáros úton, lassan mozgott és mély keréknyomot hagyott maga után. Juan a Szűzre szegezte a tekintetét és azt mondta magában: – Tudod, hogy nem voltam boldog, s azt is tudod, hogy kötelességérzetből, ami nem illik a természetemhez, benne maradtam a kelepcében, ahol megfogtak. Most pedig a kezedbe akarom letenni a döntést. Nem vállalhatom magamra azt a felelősséget, hogy megszököm a feleségemtől és a kis üzletemtől. Ifjabb koromban megtettem volna, de most már puha vagyok és gyönge a döntéseimben. A kezedbe teszem le ezt a dolgot. Nem a magam akaratából járok ezen az úton. Idekényszerített ezeknek az embereknek az akarata, akik nem törődnek velem, biztonságommal, boldogságommal, csak a maguk terveivel. Azt hiszem, meg se láttak engem. Gép vagyok, arra való, hogy elvigyem őket, ahová menni akarnak. Felajánlottam, hogy visszaviszem őket. Hallottál engem. Rád bízom hát a dolgot, és tudni akarom az akaratodat. Ha a busz úgy reked meg, hogy rendes munkával kiszabadíthatom és továbbmehetek, kiszabadítom. Ha rendes óvatossággal, épségben és az úton vezethetem: ezt az óvatosságot nem mulasztom el. De ha te, bölcsességedben jelt adsz nekem azzal, hogy tengelyig meríted sárba a buszt, vagy lesiklatod az árokba, ahol nem tudok segíteni rajta: tudni fogom, hogy helyesled a szándékomat. Akkor elmegyek. Ezek itt segítsenek magukon, ahogy tudnak. Elmegyek és eltűnök. Sose térek vissza Alice-hoz. Levetem régi életemet, mint egy rend alsóruhát. Rajtad áll.

Rábólintott és rámosolygott a Szűzre, s annak az arcán is ott volt az a kis mosoly. Ő már tudta, hogy mi fog történni, de ezt kitalálni természetesen nem lehetett. Szentesítés nélkül nem szökhet meg. Szüksége van a Szűz helyeslésére. Egyenesen rajta fordul meg minden. Ha erősen kívánja, hogy ő visszatérjen Alice-hoz, akkor kisimítja az utat és átsegíti rajta a buszt, ő pedig tudni fogja, hogy mostani állapota egész életére szól.

Hevesen lélegzett izgalmában, s a szeme ragyogott. Mildred láthatta az arcát a visszapillantó tükörben. Kíváncsi volt, micsoda félelmes öröm lehet a férfi lelkében, hogy így felragyogott az arca. Férfi ez, csupa férfiasság. Az a fajta férfi, akit az asszony kívánhat, mert ő semmiben nem akar asszony lenni. Beéri a maga nemével. Még csak megérteni sem próbálja az asszonyt, s ez nagy könnyebbség. Csak elveszi az asszonytól, amit akar tőle. Önmaga iránt érzett utálata elmúlt, s ismét egészen jól érezte magát.

Anyja megint levelet írt magában. „Ott voltunk azon a sáros úton, mérföldekre minden lakott helytől. Még a vezető sem ismerte az utat. Akármi megtörténhetett volna velünk. Akármi. Egyetlen ház sem látszott, és eleredt az eső."

Az eső csakugyan eleredt. Nem olyan volt, mint a reggeli hirtelen záporok, hanem súlyos, kalapáló, doboló, üzletszerű eső, amely óránként ennyi meg ennyi gallon vizet zúdít egy megadott területre. És nem fújt szél. Felhőszakadás volt, tiszta, egyenletes zuhogás. A busz sziszegve, fröcskölve haladt a sík úton, s Juan, amikor kissé elfordította az elülső kerekeket, érezte, hogy a kocsi hátsó fele kicsúszik.

– Van lánca? – kiáltotta Van Brunt.

– Nincs – mondta boldogan Juan. – A háború kitörése óta nem tudtam lánchoz jutni.

– Akkor nem hiszem, hogy boldogul – mondta Van Brunt. – A sík földön még hagyján, de hamarosan hegynek fölfelé kell menni. – Kelet felé mutatott, a hegyekre, amelyek felé mentek. – A folyó egy hegynyúlványon vág át – kiáltotta oda a többi utasnak. – Az út a hegynyúlványon halad. Nem hiszem, hogy azon átjutunk.

Pimplesre nézve az egész délelőtt az összeütközések és szorongások ideje volt. Életében amúgy sem volt sok nyugodt pillanata, de ez a nap különösen megviselte. Teste égett az izgalomtól. Telis-tele volt a serdülőkor vágyakozó nedveivel. Ébren és álmaiban egyetlen ösztöne foglalkoztatta. De erre az egyetlen ösztönre oly különbözőképpen reagált, hogy egyik pillanatban nagyszerűen érezte magát, mint a játszadozó kölyökkutya, másikban nyúlós érzelgésbe merült, a következőben pedig mélységesen megvetette magát. Ilyenkor úgy érezte, hogy egyedül van, s ő egymaga a világ legnagyobb bűnözője. Alázatos imádattal nézte Juannak és más férfiismerőseinek önuralmát.

Amióta Camille-t megpillantotta, teste-lelke sóvárgott utána. Sóvárgásában hol kéjes helyzetekben látta kettejüket, hol meg

összeházasodva. Egyik percbe majdnem úgy érezte már, hogy kereken kirukkolhat és megkérheti a kezét, a másikban a lány rávetett pillantása reszkető zavarba hozta.

Ismét megpróbált olyan helyet kapni, ahonnan észrevétlenül figyelhet – és most sem sikerült. Csak hátulról láthatta, és Norma profilját is. Így történt, hogy csak ilyen későn vette észre a Norma arcán történt változást, s amikor észrevette, nagyot lélegzett. Tudta, csak smink, hiszen a helyéről láthatta a szemceruza és az ajakrúzs nyomát, de nem is ez volt, ami a vérét mozgásba hozta. A lány megváltozott. Valami tudatos nőiesség volt benne, ami azelőtt hiányzott, s Pimples vad nedvei suttogni kezdtek a fülébe. Ha Camille-t nem kaphatja meg – amit valójában sejtett a lelke mélyén –, talán megkaphatja Normát. Tőle nem félt annyira, mint Camille-tól, az istennőtől. Öntudatlanul tervezni kezdte már, hogyan csalja kelepcébe, hogyan győzze le Normát. Közvetlenül a bal füle előtt új pattanás kezdett fejlődni. Gépiesen elvakarta, s fertőzött húsának haragos vörössége szétterjedt az arcán. Titkon ránézett a körmére, amely ezt a munkát végezte, zsebébe dugta és megtisztogatta. Az arca vérzett. Elővette zsebkendőjét és rányomta.

Mr. Pritchard aggódott, hogy átjutnak-e, és nem késik-e le a csatlakozást. Rágta valami, ami nem engedte pihenni és megnyugodni. Próbálta kacagással lerázni magáról. Felhasználta minden szokványos módszerét, hogy kellemetlen gondolatait elkergesse, de egyik sem vált be.

Ernest Horton azt mondta, hogy Mr. Prichard terve zsarolás, s éreztette, hogy azt hiszi: Elliott Prichard ellopja a sötét ruhára alkalmazott szmokingfazon gondolatát, ha a körmére nem néznek. Ez először is sértette Mr. Pritchardot – ilyen hírű és állású emberről ezt föltételezni! Aztán azt gondolta: – Igen, van állásom és hírem a magam körében, de itt nincs semmim. Egyedül vagyok. Ez az ember tolvajnak hisz. Nem küldhetem el Charlie Johnsonhoz, hogy megtudja, mennyire téved. – Ez nagyon bosszantotta Mr. Pritchard-ot. De Ernest még tovább is ment. Jelezte, hogy olyan embernek tartja őt, aki képes szőke hölgyek lakására fölmenni. Soha életében nem tett ilyet. Be kell bizonyítania Ernest Hortonnak, hogy helytelenül ítélte meg. De hogyan?

Mr. Pritchard lelógatta karját az ülés hátán. A második fokozatba kapcsolt motor hangosan zúgott, s a busz öreg teste zajosan vibrált. Csak egy mód van – fel kell ajánlani Ernest Hortonnak valamit, valami nyílt és tisztességes dolgot, hogy lássa: Mr. Pritchard nem tolvaj.

Egy gondolat jutott az eszébe. Megfordult az ülésen. Ernest magában ült mögötte. – Érdekelt, amit arról mondott, hogy mit csinál a társasága a beküldött ötletekkel.

Ernest gúnyosan nézett rá. Ez a pasas akar valamit. Gyanakodott, hogy az öreg szórakozni szeretne. Ernest főnöke ilyen volt. Esti értekezleteket rendelt el, amik mindig nyilvános házban végződtek, s ő mindig meg volt lepve, hogy hogyan került oda.

– Nagyon jó részesedést kaptunk – mondta Ernest.

– Az ötletem nem valami nagy dolog – mondta Mr. Pritchard. – Csak úgy eszembe jutott. A magáé lehet, ha akarja és hasznát veheti.

Ernest némán várta a folytatást.

– Vegyük a mandzsettagombot – mondta Mr. Pritchard. – Én mindig francia mandzsettát és gombot viselek, s ha egyszer a gombot berakta az ember, nem veheti le az ingét, amíg ki nem szedi. És ha fel akarja gyűrni az inge ujját, hogy kezet mosson, akkor is ki kell szedni a mandzsettagombjait. Könnyű a gombot berakni, mielőtt az inget fölvette az ember, de a keze nem megy át a mandzsettán. Ha pedig már rajtunk van az ing, nehéz berakni a gombot. Érti, mire gondolok?

– Vannak egymásba nyomható patentgombok – mondta Ernest.

– Igen, de azok nem népszerűek. Vagy rosszul teszi be az ember, vagy elveszti az egyik felét.

A busz megállt, Juan első fokozatba. Zökkenés, amikor egy gödörhöz értek; második zökkenés, amikor a hátsó kerekek is keresztülmentek rajta, aztán lassan továbbment a busz.

Mr. Pritchard még jobban hátradőlt ülésében és feltűrte kabátja ujját, úgy, hogy kilátszott egyszerű arany mandzsettagombja. – Már most tegyük fel – mondta –, hogy láncszemek vagy rudacska helyett rugót használunk. Amikor a mandzsettát a keze fölé húzza az ember, a rugó enged, feltolhatja a karjára a mandzsettát, hogy kezet mosson, aztán visszahúzza, s a rugó egyszerűen visszatér a régi helyzetébe. – Figyelmesen nézte Ernest arcát.

Ernest összehúzott szemmel gondolkozott. – De milyen lenne az a rugó? Acélból kellene készíteni, különben nem lenne tartós.

– Végiggondoltam én ezt – mondta mohón Mr. Pritchard. – Az olcsóbb mandzsettagombokon aranyozni vagy ezüstözni lehetne a rugót. De a drága, tiszta arany vagy platinagomboknál – a minőségi árunál a rudacskát cső helyettesíti, s ha a mandzsetta már a csuklóján van az embernek, a kis rugó eltűnik a csőben.

Ernest lassan rábólintott. – Igen – mondta. – Igen. Egészen jól hangzik

– A magáé lehet – mondta Mr. Pritchard. – Csináljon vele, amit akar.

Ernest azt mondta: – A társaságom másfajta újdonságokkal foglalkozik, de azért – azért talán bevihetem. A legjobban eladható dolgok a világon – ha férfiakról van szó – a borotva és a hozzávaló készlet, toll és ceruza, meg a ruházkodáshoz tartozó ékszerek. Olyan emberis, aki öt sort sem ír egy esztendőben, akármikor megvesz tizenöt dollárért egy ügyes töltőtollat. Ékszert pedig… Igen kérem, lehet, hogy ennek sikere lesz. Milyen részesedét kíván, ha jónak találják az ötletet?

– Semmit sem kívánok – mondta Mr. Pritchard. – Egyáltalán semmit. Magának adom. Szeretek talpraesett fiatalembereket megsegíteni. – Ismét kezdte magát jól érezni. De hátha sikerül a dolog, ez az ötlet, amit ő főzött ki? Tegyük fel, hogy egymillió dollárt hoz. Tegyük fel – de most már kimondta, s az ő szava szent. Az ő szava kötelezvény. Ha Ernest jelét akarja adni hálájának, az ő dolga. – Nem kívánok semmit – ismételte.

– No hát, ez igazán szép öntől. – Ernest noteszt vett elő a zsebéből, beleírt valamit és kitépte a lapot. – Természetesen, ha ilyen dologról van szó, szükség lesz egy kötelezvényre – mondta. – Ha lesz egy szabad perce Hollywoodban, felhívhatna és beszélhetünk az üzletről. Talán képesek leszünk üzletet kötni. – Bal szemét összehúzta kissé, miközben ezt mondta, aztán elfordult és folytatta: – Aloha Arms. Hempstead 3255, lakás száma 12b.

Mr. Pritchard kissé elpirult, előhúzta a tárcáját, beletette és jó mélyre tolta a papírszeletet. Igazában nem volt szüksége arra, hogy megőrizze. Eldobhatná a legelső alkalommal, mert az emlékezőtehetsége jó volt. Évekig nem felejti el ezt a telefonszámot. A módszer, bevált módszere, már működött a fejében. Három meg kettő az öt, még egyszer öt. No most Hempstead. *Hemp*-ergesd meg, s *tedd* le. Százával használta az ilyen emlékeztető fogásokat. Meghempergetni a szőkét… Viszketett az ujja, hogy eldobja a papirost. Bernice néha belenézett a tárcájába, aprópénzt keresni. Megengedte neki. De veszedelmet érzett, és gyomrában az a keserves érzés, hogy tolvajnak nevezték.

Odaszólt a feleségének: – Egészen jól vagy, kislány?

– Egészen – felelte az asszony. – Azt hiszem, leküzdhetem. Azt mondta magamban: „Nem engedem, hogy erőt vegyen rajtam. Nem engedem, hogy elrontsa az én drágámnak a szabadságát.”

– No, ennek örülök – mondta Mr. Pritchard.

– És drágám – folytatta a felesége –, mondd, hogy támadnak nektek férfiaknak ilyen ötleteitek?

– Ó, csak úgy jönnek. Ezt az új ing hozta a kis gomblyukaival. Néhány napja belegabalyodtam, és majdhogy segítségért nem kellett kiáltanom.

Az asszony elmosolyodott. – Nagyon kedves vagy – mondta. Az ura pedig áthajolt hozzá, térdére tette a kezét és megszorította. Az asszony játékosan a kezére ütött, mire vissza is húzta.

Norma úgy fordította a fejét, hogy szája egészen közel volt Camille füléhez. A lehető leghalkabban beszélt, mert tudta, hogy Pimples hallgatódzni próbál. Észrevette az ámulatát, s egy kicsit örült is neki. Soha életében nem volt olyan bizakodó, mint most.

– Igazában nincs családom, amit annak lehetne nevezni. – mondta. Egészen feltárta magát Camille előtt. Elmesélte és elébe öntötte az életét. Akarta, hogy Camille mindent tudjon róla: hogy milyen volt eddig és milyen ma reggel óta – ezzel Camille a családjává válik, ez hozzáköti ezt a szépséges és magabiztos teremtést.

– Furcsa dolgokat csinál az ember, ha egyedül van – mondta. – Én hazudozni szoktam. Magamat is bolondítottam. Úgy tettem, mintha, mintha igazak lennének azok a dolgok, amikkel bolondítottam magamat. Tudja, mit csináltam? Elképzeltem, hogy egy bizonyos filmszínész a – igen, a férjem.

Kiszaladt a száján. Nem akart idáig elmenni. Elpirult. Ezt nem lett volna szabad elmondania. Mintha ezzel hűtlenné vált volna Mr. Gable-hez. De megvizsgálta a dolgot és úgy találta, hogy ez nem igaz. Nem érzi azt Mr. Gable iránt, amit eddig. Érzése átment Camille-ra. Ezt megrendülten állapította meg. Tűnődött: vajon állhatatlan a természete?

– Ilyen az, ha az embernek nincs családja és nincsenek barátai – magyarázta. – Csinál magának. De most már, ha lakást kaphatnánk, nem csinálnék.

Camille elfordította az arcát, nem láthatta Norma szemében a teljes, és csupasz védtelenséget. Az áldóját, gondolta magában, mibe másztam bele? Kisbabám született. Nekiindultam és belegabalyodtam valamibe, Hogy is történhetett ez? Most kénytelen leszek nevelni, az ő életét élni, hamarosan halálra untat majd, és mélyebben leszek benne a dologban, semhogy kimászhatnék belőle. Ha Loraine lerázta a hirdetési ügynököt és újra együtt lakhatunk, mitévő leszek ezzel? Hogy is kezdődött ez? Hogy az ördögbe másztam bele?

Normához fordult. – Idefigyeljen, drágám – mondta élesen. – Nem mondtam, hogy megtehetjük. Azt mondtam: majd meglátjuk, hogyan fordulnak a dolgok. Maga sok mindent nem tud rólam. Először is: menyasszony vagyok, s a barátom azt gondolja, hogy hamarosan meg lehet az esküvő. Így hát megértheti, hogy ha ő mostanában akarja, akkor mi nem lakhatunk együtt.

Camille látta, hogyan költözik be Norma szemébe a kétségbeesés, mit valami hideg borzalom; látta arca és szája vonaglását, válla és karja izmainak elernyedését. Azt gondolta magában: – Szobát bérelhetek a legközelebbi városban és bujkálhatok, míg el nem tűnik szem elől. Megszökhetem tőle. Vagy pedig – ó, Jézusom, hogy is ugorhattam bele ilyesmibe? Olyan fáradt vagyok. Jó lenne egy forró fürdő.

Fennhangon ezt mondta: – Ne vegye úgy a szívére, drágám. Hátha nem esküdhetünk még. Hátha – nézze, drágám, hátha sikerül? Meglehet. Majd meglátjuk.

Norma erősen összeszorította a száját és kancsított. Feje együtt táncolt a busz rezgésével. Camille nem akart ránézni. Egy idő múlva Norma visszanyerte az önuralmát. Csöndesen szólalt meg: – Lehet, hogy maga szégyell engem és én nem is gáncsolom emiatt. Én csak a vendéglői kiszolgáláshoz értek, de ha tanítana, talán lehetnék fogorvosi asszisztens, mint maga. Éjszaka tanulnék és napközben dolgoznék mint pincérnő. De megcsinálnám, s akkor nem kellene szégyenkeznie miattam. Nem lenne oly nehéz, hogy segítsen rajtam.

Camille émelygett. – Mindenható Isten! Most aztán kelepcében vagyok. Mit mondjak? Megint hazudjak neki? Nem lenne jobb, ha pontosan megmondanám ennek a lánynak, hogy mivel keresem a kenyeremet? Vagy azzal még inkább elrontanám a dolgot? Úgy megdöbbentené, hogy barátnőjének sem akarna. Talán ez lenne a legjobb. Nem, legjobb lenne valahol a tolongásban elveszíteni.

Norma éppen azt mondta: – Szeretnék úgynevezett tisztességes foglalkozást, amilyen a magáé.

Camille kétségbeesetten felelte: – Nézze, drágám, irtózatosan fáradt vagyok. Napok óta utazom. Túlságosan el vagyok nyűve ahhoz, hogy gondolkozzam valamin. Hagyjuk ezt egy darabig függőben. Aztán majd meglátjuk.

– Bocsásson meg – mondta Norma. – Izgatottságomban elfeledkeztem erről. Nem beszélek a dologról többet. Majd meglátjuk, ugye?

– Igen, majd meglátjuk – mondta Camille.

A busz nagy zökkenéssel megállt. Most már közel jártak a dombokhoz, s a földek zöld hullámai homályosan látszottak az esőben. Juan félig fölemelkedett ültéből, hogy lenézzen az úttestre. Az úton gödör volt, tele vízzel, mélységét nem lehetett tudni. Akár el is merülhetett benne a busz. Gyors pillantást vetett a Szűzre. „Megkockáztassam?” – kérdezte hangtalanul. Az elülső kerekek a tócsa szélén voltak. Elvigyorodott és húsz lábnyira visszatolatott.

Van Brunt szólalt meg: – Megpróbál keresztülrohanni rajta? Fenn fog akadni.

Juannak némán mozgott az ajka. – Barátocskám, ha tudnád – mondta magában. – Ha tudnátok ti többiek! – Első fokozatba kapcsolt és nekirohant a gödörnek. A víz hatalmas fröccsenéssel csapott szét. A hátsó kerekek belementek a gödörbe. A busz csúszkált, himbálózott. A hátsó kerekek pörögtek, a motor harsogott, s a forgó kerekek lassan átvitték a kocsi dülöngélő testét a gödrön és kiemelték a másik oldalon. Juan másik fokozatba kapcsolt és tovább döcögött.

– Biztos egy kis kavics keveredett ebbe a földbe – szólt hátra a válla fölött Van Bruntnak.

– No, csak várjon, amíg a hegyoldalnak nekiindul – mondta vészjóslóan Van Brunt.

– Tudja, maga elég akadályt állít az olyan ember útjába, aki keresztül akar vergődni – mondta Juan.

Az út emelkedni kezdett, s a víz már nem állt meg rajta. Az útmenti árkok színültig tele voltak. Juannak hirtelen eszébe ötlött, hogy mit csinál, ha a busz elakad. Eddig nem tudta. Arra gondolt, hogy elmehet Los Angelesbe és munkába állhat, mint teherautó-vezető, de ezt nem akarta. Ötven dollár van a zsebében. Ennyit mindig hordott magával, kocsijavítás esetére, s ez elég is lesz. Elgyalogol, de nem messzire. Valahol fedél alá kerül és vár, amíg el nem áll az eső. Még alhat is. Ennivalónak elvesz egy süteményt. Aztán ha kipihente magát, átmegy az országútra, felkéredzkedik egy kocsira – csak meg kell várnia egy benzinkútnál, amíg valaki fölszedi. Autóstoppal eljut San Diegóig, s akkor a határon keresztül Tijuanáig. Szép hely, s ott két-három napig elheverészhet a fövenyes parton. A határ nem aggasztotta. Ezen az oldalon azt mondja, hogy amerikai. A másik oldalon mexikói lesz. Aztán, ha rendbe jött, kimegy a városból, s vagy stoppal, vagy gyalogszerrel át a dombokon, le a kis patakok mentén, talán egészen Santo

Tomásig, s ott megvárja a postakocsit. Santo Tomásban bort vesz, megfizeti a postakocsit, aztán lefelé megy a félszigeten, San Quintinen át, túl a Ballenas öblön. Két hétbe telhet az út a sziklákon és a tüskés sivatagon át, s aztán La Paz jön. Majd meglátja, marad-e még pénze. La Pazban elcsíp egy hajót, amely átvigye az öblön Guaynasba vagy Mazatlánba, sőt talán Acapulcóba, s valamelyik helyen talál turistákat. Inkább Acapulcóban, mint Guaynasban vagy Mazatlánban. És ahol turisták kószálnak, a spanyol nyelvvel kínlódva, idegen országban, ott Juannak jó dolga lesz. Lassanként feldolgozza magát Mexikó City-ig, s ott már igazi turisták vannak. Körutazásokat vezethet, és százféle módon kereshet pénzt. Sok nem kell neki.

Nevetett magában. Mi az Isten csodájának rekedt meg itt ilyen sokáig? Szabad ember. Tehet, amit akar. Hadd keressék. Talán még írnak is az esetről a Los Angeles-i lapokban. Halottnak hiszik és keresik a tetemét. Alice nagy lármát csap egy ideig. Érezni fogja a maga fontosságát. Mexikóban elegen tudnak babot főzni. Összeállhat Mexikó Cityben valamelyik amerikai asszonnyal, amilyenek odaköltöznek az időjárás miatt. Tudta, hogy ha szerez egy-két jó ruhát, senki se vall szégyent vele. Mi az ördögnek nem ment vissza már régen?

Orrában érezte már Mexikó illatát. El nem tudta képzelni, miért nem tette meg ezt már előbb. S az utasok? Segítsenek magukon. Nincsenek messze a világtól. Úgy megszokták már másokra hárítani a gondjaikat, hogy el is felejtették, hogyan segíthetnek magukon. Ez használni fog nekik. Ő tud magán segíteni, és hamarosan hozzá is fog. Ostoba életet élt, azzal törődött, hogy süteményt szállítson egyik városból a másikba. Nohát ennek vége.

Titkon felpillantott a Guadalupanára. – Ó, állom a szavamat – mondta hangtalanul. – Átviszem őket, ha úgy akarod. De még akkor se tudom, nem megyek-e el.

Elképzelte Dél-Kalifornia napsütötte dombjait, Sonora égető hőségét, a mexikói fennsík fagyos reggeli levegőjét, a kunyhókban a fenyőtobozok szagát, és a pirított tortillák pattogatott kukorica-illatát. A honvágy édes izgatottsága fogta el. A friss narancs íze és a chili maró ereje. Mit is keresett ebben az országban? Hiszen nem is idevalósi.

Az évek függönye felgördült, s a sáros megyei út képe fölött látta, hallotta, szagolta Mexikót, a piac fecsegő hangjait, a kertben rikácsoló papagájt, a veszekedő kocákat az utcán, a halakat, a szerény kis sötétbőrű

leányokat kék *rebozo*-jukban. Milyen furcsa, hogy ily sokáig megfeledkezett minderről. Sóvárgott dél felé. Eltűnődött azon: miféle bolond kelepce tarthatta itt. Hirtelen türelmetlenség fogta el, hogy odébb állhasson innét. És ha egyszerűen lefékezne, kinyitná az ajtót és elballagna az esőben? Szinte látta az utána bámuló ostoba arcokat és hallotta a felháborodott megjegyzéseket.

Ismét a Szűzre pillantott. – Állom a szavam – suttogta. –Átmegyek, ha tudok. – Érezte, hogy a kerekek csúsznak a sárban és rávigyorgott a Guadalupei Szűzre.

A folyó most közel járt a dombokhoz, s magával hozta fűzfaszegélyét. Az út oldalra tért, messzebb a folyótól. Az eső ritkult, s az útról látni lehetett a könnyű sárga vizet, amely folyó széles medrében örvénylett, s piszkos tajtékcsíkokat hurcolt a hátán. Előttük az út a dombra kapaszkodott, s a domb tetején sárga hasadék volt, s az út az előtt haladt el. A sárga szirt legtetején, nagy kifakult betűkkel, ez az egyetlen szó volt felírva: BŰNBÁNAT. Hosszú és veszedelmes munkájába kerülhetett valami elborult teremtésnek, hogy fekete festékkel odamázolja, s most már alig lehetett kiolvasni.

A homokkőszirtben üregek látszottak, amiket a szél mart ki és állatok vájtak mélyebbre. Olyanok voltak, mintha sötét szemek meredtek volna ki a sárga szirtből.

A kerítések elég erősek voltak itt; a hegyi réteken vörös tehenek legelésztek sötétre ázva. Némelyiknek már megszületett a tavaszi borja. A vörös tehenek lassan arra fordították a fejüket és figyelték az elpöfögő buszt, egy vén bolond tehén megriadt és elvágtatott, rugdalózva, ugrálva, mintha az megszabadítana a busztól.

Az út megváltozott. A kavicsban jobban megkapaszkodhattak a kerekek. A kocsi teste bukdácsolt és rázkódott az esőmarta kavicson, de a kerekei nem csúsztak. Juan gyanakodva nézett a Szűzre. Csak nem csapja be? Átviszi és kényszeríti, hogy maga döntsön a sorsáról? Csúnya becsapás lenne. Égi jel nélkül Juan nem tudta, mitévő legyen. Az út hosszú kanyart írt le egy régi farm körül, aztán komolyan kapaszkodni kezdett a szirt felé.

Juan alacsony fokozatra kapcsolt ismét: a túlfolyó csőből gőzfoszlány emelkedett föl, a hűtő előtt gomolyogva. Az út tetőpontja éppen az üreges szirtfok előtt volt. Juan szinte haragosan gyorsította a motort. A kerekek kavicsot szórtak szét. Egy helyen átszántották az útszéli árkot és sáros víz folyt keresztül az úton. Juan nekirohant ennek a sötét csíknak. Az elülső

kerekek átmentek rajta, a hátulsók kipörögtek a zsíros sárban. A kocsi hátsó része nagyot zökkent, a kerekek forogtak, S a hátsó rész egész súlyával beleült az árokba.

Juan arcán vad vigyorgás jelent meg. Nekieresztette a motort, s a kerekek mind mélyebbre ásták be magukat. Most hátrafelé indított és forgatta a kerekeket. A forgó kerekek gödröt ástak maguknak, elhelyezkedtek benne, s a differenciálmű már a földet érte. Juan leállította a motor. A visszapillantó tükörben látta, hogy Pimples megdöbbenve bámul rá.

Juan megfeledkezett arról, hogy Pimples tudni fog mindent. Pimplesnek tátva maradt a szája. Juan okosabb ennél. Ha az ember puha helyre ér, nem pörgeti a kerekeket. Juan látta a kérdést Pimples szemében. Miért tette? Nem ilyen ostoba ő. Elkapta Pimples tekintetét a tükörben, s nem jutott más az eszébe, csak titkon intett neki. Látta a megnyugvást Pimples arcán. Ha terv volt ez, akkor jól van. Ha van valami mögötte, majd rájön. És ekkor szörnyű gondolat villant át Pimples agyán. Hátha Camille az ok? Ha kell Juannak, neki semmi reménye nem marad. Nem versenghet Juannal.

A busz éles szögben fordult el. Hátsó kerekei el voltak temetve, a kocsi orra magasan emelkedett az út fölé. A „Babám” olyan volt, mint egy nyomorék bogár. Most Van Brunt arca kergette el Pimples képét a tükörből. Van Brunt vörös volt és haragos; csontos ujja Juan orra alatt hadonászott.

– Ezt jól megcsinálta – kiáltott rá. – Ideszorított. Tudtam, hogy ezt fogja tenni. Bizisten tudtam! Hogy jutok el most már a törvényszékre? Hogy szabadít ki innét bennünket?

Juan a kezével félrelökte az ujjat. –Vigye az ujját az arcom elől – mondta. – Torkig vagyok magával. Üljön vissza a helyére.

Van Brunt haragos szeme pislogott. Egyszerre felfogta, hogy ennek az embernek most nem parancsol senki. Nem fél sem a vasúti bizottságtól, sem mástól. Van Brunt hátrált kissé és letelepedett a ferde ülésre.

Juan levette a gyújtást és a motor végképpen leállt. Az eső dobolt a busz tetején. Juan egy pillanatig a kormánykeréken nyugtatta a tenyerét, aztán megfordult az ülésén és szembenézett az utasaival. – No – mondta –, helyben vagyunk.

Döbbenten bámultak vissza rá. Mr. Pritchard halkan kérdezte:

– Ki tud húzni innen?

– Még nem néztem meg – felelte Juan.

– De úgy látom, nagyon mélyen benne vagyunk. Mit akar csinálni?

– Nem tudom – mondta Juan. Látni akarta Ernest Horton arcát: tudja-e, hogy a dolog szándékosan történt. De Ernest el volt bújva Norma háta mögött. Camille arcán nem látszott semmi. Sokkal többet várt már, semhogy türelmetlen lett volna.

– Üljenek nyugton – mondta Juan. Kiegyenesedett az ágaskodó buszban és megnyomta az ajtónyitó gombját. A zár csattant, de az ajtó be volt ragadva. Nem nyílt ki. Juan felállt, lábát feszítette az ajtónak, így taszította ki. Az utasok hallották az eső sziszegését az úton és a füvön. Juan kilépett az esőbe és hátrakerült a busz végéhez. Fején érezte az eső hidegét.

Hát jó munkát végzett. Valószínűleg mentőkocsi vagy traktor kell ahhoz, hogy ezt a buszt kihúzza. Lehajolt és benézett a busz alá, hogy meggyőződjék valamiről, amit már úgyis tudott. A tengelyek és a differenciálmű a földet érték. Az ablakokon kinéztek az utasok; a nedves üveg eltorzította az arcukat. Juan fölegyenesedett és visszamászott a buszba.

– No, urak, azt hiszem, várniuk kell. Sajnálom, de ne felejtsék el, hogy mindnyájan ezen az úton akartak jönni.

– Én nem – mondta Van Brunt.

Juan hirtelen rárivallt. – Az Istenfáját, ne szóljon bele! Ne dühítsen fel, mert éppen azon a ponton vagyok, hogy megdühödjek.

Van Brunt látta rajta, hogy komolyan beszél. Lenézett a kezeire és összedörzsölte őket.

Juan féloldalt helyezkedett el a vezető ülésén. Tekintete a Szűzre röppent. – Jó, jó – beszélt hozzá gondolatban, hát csaltam egy kicsit. Nem nagyon, csak egy kicsit. Gondolom, igazad lesz most, ha nagyon kényelmetlenné teszed a dolgomat. – Fennhangon pedig ezt mondta: – Előre kell mennem, hogy mentőkocsiért telefonáljak. Megmondom, hogy küldjenek taxit magukért. Nem tarthat nagyon soká.

Van Brunt tartózkodó hangon szólalt meg: – Nincs itt lakott hely négy mérföldnyire. Az öreg Hawkins tanyája csak egy mérföld, de az üresen áll, amióta az Amerikai Bank átvette. Ki kell mennie a megyei útra, s az jó négy mérföld.

– Hát, ha mennem kell, mennem kell – mondta Juan. – Így is, úgy is megázom.

Pimplesnek szolgálatkészségi rohama támadt. – Elmegyek én – mondta. – Tessék itt maradni és engem küldeni.

– Nem – mondta Juan –, ez a szabadnapod. – Elnevette magát. – Csak élvezd, Kit. – Átnyúlt a műszerfalhoz, kinyitotta a kesztyűtartót. – Szükség esetére itt egy kis whisky – mondta.

Hallgatott egy kicsit. Elvigye a pisztolyt? Jó egy Smith and Wesson-féle revolver. Szégyen lenne itt hagyni. De elvinni is baj. Akármibe keveredik, a pisztoly ellene vall. Elhatározta, hogy itt hagyja. Ha a feleségétől megválik, megválhat pisztolyától is. Ha tigrisek támadják meg magukat, van itt egy pisztoly.

– Éhes vagyok– szólalt meg Camille.

Juan rámosolygott. – Fogja ezt a kulcsot és nyissa ki hátul a poggyásztartót. Rengeteg sütemény van – Rávigyorgott Pimplesre. – Föl ne fald mindet, fiam. No már most: benn is maradhatnak a buszban, vagy kivehetik hátulról a ponyvát, és kiteríthetik a földre odafent a sziklaodúban, ha úgy tetszik. Ott még tüzet is rakhatnak, ha találnak száraz fát. Én küldök kocsit magukért, mihelyt lehet.

– Szeretnék elmenni maga helyett – mondta Pimples.

– Nem, maradj csak itt és ügyelj a holmira – mondta Juan és látta Pimples arcán az örömöt. Juan szorosan összegombolta kabátját a mellén. – Csak maradjanak nyugton – mondta és leszállt a buszról.

Pimples lemászott utána. Követte Juant néhány lépésnyire, amíg az meg nem állt, hogy megvárja. – Mr. Chicoy – kérdezte halkan –, mi a szándéka?

– A szándékom?

– Igen. Mert... mert forogni hagyta a kerekeket.

Juan rátette kezét Pimples vállára. – Elmondom majd valamikor neked, Kit. Most csak helyettesíts engem, jó?

– Persze hogy jó, Mr. Chicoy, csak... csak szeretném tudni.

– Majd beszélünk erről, ha egy pillanatra négyszemközt maradunk – mondta Juan.– Most csak ügyelj, hogy ezek az emberek meg ne gyilkolják egymást.

– Igenis – mondta bizonytalanul Pimples. – Mit gondol, mikorra jöhet vissza?

– Nem tudom – felelte türelmetlenül Juan. – Honnan tudnám? Tedd, amit mondtam.

– Ó, persze – buzgólkodott Pimples.

– És egyél annyi süteményt, amennyi beléd fér.

– De azt meg is kell fizetnünk, Mr. Chicoy.

– Meg hát – mondta Juan, s azzal elindult az esőben. Tudta, hogy Pimples utánanéz, s hogy megszimatolt valamit. Pimples tudja, hogy ő meglép. Juannak kellemetlen volt most ez az érzés. Nem úgy történik a dolog, ahogy tervezte. Nem olyan jó, nem olyan kellemes és szabad az egész. Megállt és visszanézett. Pimples éppen bemászott a buszba.

Az út a szirtfok kivájt üregei előtt haladt el. Juan letért az útról, s egy percre menedéket keresett az eső elől. Az üregek, s a föléjük hajló sziklák nagyobbak voltak, mint amilyennek kívülről látszottak, s meglehetősen szárazak is. A legnagyobb bejárata előtt három, tűztől megfeketedett kő volt, s egy ütött-kopott bádogdoboz. Juan visszatért az útra és továbbment,

Az eső ritkulni kezdett. Jobb kéz felé, a lejtő alján láthatta Juan a folyó nagy kanyarulatát, hogyan fordult meg, s tartott visszafele, a völgyön keresztül, az ázott zöld rétek között. Az egész táj túlságosan nedves volt. Romlott szag terjengett a levegőben, a buja, zöld növényszárak rothadása. Előtte nem kerekek, hanem az eső vágta, a víz rágta ki az utat. Réges-rég nem járt erre senki.

Juan leszegett fejjel, szaporán lépdelt az esőben. Nem volt valami kellemes az útja. Próbált visszaemlékezni Mexikó napos, éles körvonalaira, a kék *rebozot* viselő kislányokra és a fővő bab illatára, de ezek helyett Alice jutott eszébe. Alice, amint kinéz az üveges ajtón. Aztán a hálószobára, s virágos függönyeire gondolt. Alice szerette a rendes holmit. A csinos dolgokat. Az ágyterítő, az az óriási afgán terítő, amit maga horgolt apró négyszögekből, s nem volt két egyforma színű! Azt mondta, száz dollárnál is többet kaphatna érte. És minden darabját maga horgolta.

S a nagy fákra gondolt, meg arra, hogy milyen szép volt a forró vízzel teli kádban heverni a fürdőszobában, az első igazi fürdőszobában, amit szállodákon kívül használhatott. És mindig volt ott egy darab illatos szappan. Átkozott megszokás, mondta magában. Átkozott kelepce. Az ember megszokik valamit, s azt hiszi, hogy szereti. Kigyógyulok belőle, mint egy náthából. Keserves lesz, annyi bizonyos. Aggódni fogok Alice miatt. Sajnálni fogom. Vádolni fogom magamat, s meglehet, hogy rosszul is alszom. De kigyógyulok belőle. Egy idő múlva nem gondolok rá többet. Átkozott kelepe. Aztán megjelent előtte Pimples bizakodó, melegszemű arca – Majd elmondom neked később. Mindent elmondok neked, Kit Carson. – Nem sok ember bízott ennyire Juanban.

Próbált a Chapala-i tóra gondolni, de annak halvány, sima víztükre fölött „Babám”, a busz képét látta, sárba süppedve.

Előtte, a lejtőn balra, az előhegyek közé beékelve, megpillantott egy házat, pajtát meg egy szélmalmot, amelynek összetörve lógtak. Ez lesz az öreg Hawkins tanyája. Az a búvóhely, amire gondolt. Bemegy oda, talán a házba, vagy még inkább a pajtába. Egy régi pajta rendszerint tisztább egy régi háznál. A pajtában okvetlenül van egy kis széna vagy szalma. Bemászik oda és alszik egyet. Nem gondol semmire. Alszik, talán holnap ilyenkorig, akkor átmegy a megyei útra és fölkéredzkedik egy kocsira. Mit bánja az utasokat? Éhen nem halhatnak. Semmi bajuk nem esik. Még javukra is válik. Nem az én dolgom.

Gyorsabban lépkedett a lejtőn, az öreg Hawkins tanyája felé. Keresni fogják. Alice azt hiszi, hogy meggyilkolták, s a rendőrséghez fordul. Senki sem gondol arra, hogy így megszökött. Ezért olyan jó tréfa ez. Senki sem gondolná róla. Nohát majd megmutatja nekik. Eljut San Diegóig, át a határon, elcsípi a La Pazba menő postakocsit. Alice-nak detektívekre lesz szüksége.

Megállt és visszanézett az útra. Lábnyomai elég világosak voltak, de az eső valószínűleg elmossa, s ha akarja el is tüntetheti a nyomokat. Letért az útról, Hawkins tanyája felé.

Az öreg ház igen hamar tönkrement, mihelyt elhagyták. Egy-két csavargó kitörte az ablakait, ellopta a vízvezetéket és a csatornacsöveket, az összevissza csapkodó ajtók kiestek sarkaikból. A régi, sötét tapétát letépte a szél, s alóla kibukkantak az alsó rétegek, amik ócska újságokból készültek. Csavargók jártak ott, vackukat hátrahagyták, s a vén, fekete tűzhelyen eltüzelték az ajtókereteket. Elhagyatottság, nedvesség keserű szaga uralkodott a házban. Juan benézett a tornácról, keresztülment az üres házon, érezte a szagát, s a hátsó ajtón kilépve a pajta fele indult.

A szérű kerítése ledőlt, a nagy ajtó nyitva tátongott, de odabent friss szaga volt a pajtának. A lovak rekeszei simán csillogtak, ahol hozzádörgölőztek a fához. A sarokban pókhálók. A trágyahányó ablakok közt még ott voltak a gyertyásdobozok, kopott kefékkel és rozsdás vakarókkal. Egy ócska bőrhám, s a hozzátartozó lószerszám lógott egy kampón az ajtó mellett. A hám bőre felhasadt, s a bélése kifordult.

A pajtának nem volt szénapadlása. Egész középső részét csűrnek használták. Juan megkerülte az utolsó rekeszt. Sötét volt odabenn, az ég csak a tető hasadékain világított be. A padlót kurtaszárú, időtől megsötétedett, kissé penészes szagú szalma borította. A bejáratnál megállva, Juan hallotta az egerek cincogását, s érezte az egércsaládok

szagát is. Egy gerendáról két világosszínű bagoly nézett le rá, s aztán ismét lehunyták sárga szemüket.

Az eső annyira csökkent, hogy csak halkan kopogott a pajta födelén. Juan egy sarokba ment és félrerúgta a poros szalmát. Leült, aztán hanyatt feküdt és tarkóját két kezére támasztotta. A pajta tele volt titokzatos halk neszekkel, de Juan nagyon kifáradt. Idegei zsibongtak és komiszul érezte magát. Azt gondolta, talán jobban lesz, ha alszik egyet.

A buszban már előre valami kirobbanó, kéjes szabadság-érzés fogta el. De most nem így volt. Nyomorúságosan érezte magát. Fájt a válla, s most, amikor megpihenhetett és kinyújtózkodhatott, nem volt álmos. Eltűnődött: – Hát sose leszek én boldog? Semmit se lehet tenni? – Próbált visszaemlékezni régmúlt időkre, amikor boldognak hitte magát, amikor tiszta örömet érzett, s apró képek jelentek meg előtte. Egy fagyos levegőjű hajnal, amikor a nap fölemelkedett a hegyek mögül és a sáros úton kis szürke madarak ugráltak. Semmi oka nem volt örömre, de örült.

Másik kép. Este volt, egy fényesszőrű ló dörgölte szép nyakát a kerítéshez, s egy fürj szólt és valahonnét víz csöpögése hallatszott. Már az emlékére is elakadt lélegzete.

Újabb kép. Ócska szekéren ült egy unokanővérével. A lány idősebb volt nála, a külsejére nem emlékezett már. A ló megriadt egy darab papírtól, az unokanővére nekidőlt Juannak, s hogy föl tudjon egyenesedni, kinyújtotta kezét és a lábához támaszkodott... érezte gyomrában a gyönyörűséget s a feje megfájdult tőle.

És még egy. Éjfélkor egy nagy, homályos székesegyházban állt, orrát facsarta a tömjén erős, vad szaga. Kezében vékony gyertya, feléig fehér selyem szalaggal átkötve. A mise szelíd moraja álomszerűen hallatszott a főoltár felől, és ránehezedett az álmosító szépség.

Juan izmai elernyedtek és elaludt az elhagyott pajta szalmáján. A félénk egerek megérezték, hogy alszik, előbújtak a szalma alól, fürge játékba fogtak, és az eső csöndesen kopogott a pajta teteén.

15. FEJEZET

Az utasok látták, amint Juan elment és lassan eltűnt a domb mögött. nem beszéltek, még akkor sem, amikor Pimples visszamászott a buszba és elfoglalta a sofőrülést. Az ülések ferdén álltak, s mindenki igyekezett kényelmesen elhelyezkedni.

Végre megszólalt Mr. Pritchard, és általánosságban azt kérdezte: – Mit gondolnak, mennyi időbe telik, amíg kocsit tud kiküldeni ide?

Van Brunt idegesen dörzsölte bal kezét. – Semmi esetre sem várhatjuk három órán belül. Négy mérföldet kell gyalogolnia. Még ha kap is kocsit, amelyik kijön, egy óra kell, amíg elindul, s egy óra, hogy ideérjen. Már tudniillik, ha egyáltalán kijön. Nem vagyok bizonyos afelől, hogy bárki is hajlandó lesz evvel az úttal megpróbálkozni. Vele kellett volna mennünk és felkéredzkednünk egy kocsira a megyei úton.

– Nem lehet – mondta Mr. Pritchard. Itt van az egész poggyászunk.

– Én – szólalt meg Mrs. Pritchard – nem szóltam semmit, amikor ez az őrült ötleted támadt, Elliott. Végtére is a te vakációdról van szó.

Meg akarta magyarázni a többi utasnak: hogyan kerülhetnek a hozzájuk hasonló anyagi és társadalmi helyzetben levő emberek egyáltalán autóbuszra, s hogyan sodorhatták önmagukat ilyen helyzetbe. Azt gondolta, biztosan kíváncsiak erre. Most megfordult és egyenesen hozzájuk beszélt. – Vonattal indultunk, nagyon finom vonattal, a City of San Franciscóval. Igen kényelmes, drága vonat. Azt gondolta, hogy így jobban látjuk a tájat.

– Na hát meg is láttuk, kislány – mondta keserűen az ura.

Az asszony folytatta: – Azt mondta az uram, hogy elvesztette már a kapcsolatot az emberekkel. Tudni akarta, miről beszél a nép, az igazi nép. – Hangjába valami finom gúny lopózkodott. – Én azt gondoltam, hogy ez butaság, dehát az ő szabadságáról van szó. Ő olyan keményen dolgozott a háborús erőfeszítések idején. Az asszonyoknak nem sok dolguk volt, éppen hogy boldogulni igyekeztek az adagolt élelmiszerekkel és az üres üzletekkel. Bizony egyszer két hónapig nem ettünk marhahúst. Csak szárnyast.

Mr. Pritchard kissé meglepetten nézett a feleségére. Nem volt mindennapi ez az él a hangjában, s különösen hatott rá. Egyszer csak rajtakapta magát, hogy haragszik, vadul, értelmetlenül haragszik. Az asszony hanghordozása okozta ezt. – Bárcsak sose jöttünk volna ide –

mondta. – Én egyáltalán nem is akartam eljönni. Nekem az lett volna az igazi pihenés, ha golfozom egy kicsit és a magam ágyában alszom. Nem is akartam eljönni.

Az útitársak kíváncsian figyelték őket. Unatkoztak. Ebből jó mulatság lehet. Ennek a két embernek a haragja kezdte betölteni a buszt.

– Mama, papa, hagyjátok abba – szólt közbe Mildred.

– Ne avatkozz bele – mondta Mr. Pritchard. – Én nem akartam jönni. Egyáltalán nem akartam. Utálom az idegen helyeket, különösen, ha piszkosak.

Mrs. Pritchard felhúzta elfehéredett ajkát, s a szeme fagyos volt. – Jókor beszélsz erről – mondta. – Ki csinálta a terveket és ki vásárolta meg a jegyeket? Ki ültetett minket erre a buszra, amely elakad a nagy semmiben? Ki tette ezt mind? Én?

– Mama! – kiáltotta Mildred. Soha nem hallotta még ilyennek az anyja hangját.

– És nagyon furcsa – itt Mrs. Pritchard hangja megtört kissé – ez az utazás, ha minden költségét összeszámítjuk, három-négyezer dollárba kerül majd. Ha nem akartál volna eljönni, és fölépíthettem volna azt a kis orchidea-házat. Azt mondtad, rossz hatású lenne a háború alatt, de most vége a háborúnak, s most elmegyünk egy utazásra, amit te nem is akartál. Nohát ezzel elrontottad az én utazásomat is. Nem fogom élvezni. Mindent elrontasz. Mindent! – s eltakarta kezével a szemét.

Mildred felállt. – Mama, hagyd ezt abba. Hagyd abba azonnal!

Mrs. Pritchard halkan felnyögött.

– Ha nem hagyod abba, én elmegyek – mondta Mildred.

– Hát menj el – mondta az anyja. – Menj csak. Te nem értesz meg semmit.

Mildrednek megkeményedett az arca. Fogta az esőkabátját és felvette. – Kimegyek a megyei útra – mondta.

– Az négy mérföld – szólt közbe Van Brunt. – Tönkreteszi a cipőjét.

– Jó gyalogló vagyok – mondta Mildred. Ki kellett szabadulnia innen; az anyja iránt érzett gyűlölet föltámadt benne és émelygett tőle.

Mrs. Pritchard előhúzta zsebkendőjét, s a busz megtelt levendulaillattal.

– Szedd össze magad – mondta nyersen Mildred. – Tudom, mit fogsz most csinálni. Megfájdul a fejed és megbüntetsz minket. Ismerlek. Afféle

színlelt fejfájás következik – mondta gonoszul. – Nem fogok itt ülni, hogy lássam a sikeredet.

Pimples megbabonázva figyelt. Nyitott szájjal lélegzett.

Mrs. Pritchard elszörnyedve nézett föl a lányára. – Drágám! Ezt nem hiheted!

– Kezdem hinni – mondta Mildred. – Ezek a fejfájások mindig nagyon kapóra jönnek.

– Hagyd ezt abba, Mildred – mondta Mr. Pritchard.

– Elmegyek.

– Megtiltom, Mildred!

A lánya eléje penderült. – Tiltsd meg a kutyádnak! – s begombolta mellén a kabátot.

Mr. Pritchard kinyújtotta kezét. – Kérlek, Mildred, drágám!

– Nekem elég volt – mondta a lány. – Szükségem van erre a testmozgásra. – Kiszállt a buszból és gyorsan elment.

– Elliott! – kiáltotta Mrs. Pritchard. – Elliott, tartsd vissza! Ne engedd elmenni!

Az ura megveregette a karját. – Ugyan, kislány, nem lesz semmi baja. Csak ingerlékenyek vagyunk mindnyájan.

– Ó, Elliott – nyögte az asszony –, ha lefekhetnék! Ha pihenhetnék egy kicsit! Mildred azt hiszi, hogy színlelni szoktam a fejfájást. Elliott, én megölöm magamat, ha ilyet hisz rólam. Ó, csak kinyújtózkodhatnék!

Megszólalt Pimples: – Nagyságos asszony, a kocsi végében vannak ponyvák. A poggyászt szoktuk betakarni velük, ha a tetőre rakjuk. Ha a férje fölvisz egyet abba a sziklaodúba, ott lefekhet.

– Nagyszerű gondolat – mondta Mr. Pritchard.

– Hogy ott a nedves földön feküdjek? Nem!

– Nem, ponyván. Édes kis ágyat vetnék ennek az édes kislánynak.

– Hát nem tudom...

– Nézd, drágám. – erősködött a férje. – Összegöngyölítem az esőkabátomat. Leteszed rá a fejedet, így. Mindjárt jövök, foglak és fölviszlek az ágyacskádba.

Az asszony sírdogált.

– Leteszed a fejed a párnára és behunyod szépen a szemedet.

Pimples így szólt: – Mr. Chicov azt mondta vegyem elő a süteményeket, ha valaki megéhezik. Négyféle is van, mind nagyon jó. Én akár most rögtön meg tudnék enni egyet.

– Lássuk előbb azt a ponyvát – mondta Mr. Pritchard. – A feleségem el van csigázva. Kifogyott az erejéből. Segít megágyazni?

– Szívesen – mondta Pimples. Érezte, hogy egészen jól viselkedik Juan távollétében. Kitűnően érezte magát. Hangulatát mutatta testtartása is, mert kifeszítette a mellét és fakó szeme csillogva, bizakodóan nézett. Csak egy dolog aggasztotta. Mért is nem volt annyi esze, hogy bedobjon a buszba egy pár régi cipőt! Kétszínű, finom cipőjét bizonyosan megfogja a sár, s hosszasan sikálhatja majd fogkefével, amíg kitisztítja. Azt pedig nem akarta elárulni, hogy óvja a cipőjét, mert Camille észrevenné ebből, hogy nem afféle „bánja az ördög" természetű legény. Camille-nak nem tetszhet olyasvalaki, aki vigyáz a cipőjére, még ha az vadonatúj, fehérbetétes barna cipő is.

Ernest megszólalt: – Megnézem azokat az odúkat – azzal fölkelt és előre ment a busz ajtajához. Van Brunt dörmögve követte.

Mrs. Pritchard elrejtette arcát az ura kabátjába és behunyta a szemét. Tele volt szégyennel. Hogy is veszekedhetett az urával a nyilvánosság előtt? Ez soha nem történt meg eddig. Ha veszekedni kellett, mindig úgy intézte a dolgot, hogy magukra maradhassanak. Veszekedésüket még Mildrednek sem volt szabad hallania. Érezte, hogy közönséges dolog mások hallatára veszekedni, s ez tönkre is tett egy látszatot, amelyen ő évek óta dolgozott – meghazudtolta azt a mesét, hogy az ő szelídsége ideálissá teszi a házasságukat. Minden ismerősük ezt hitte. Hitt benne ő maga is. A maga erőfeszítéseivel fölépített egy szép házasságot – és most összeomlott. Veszekedett. Szabadjára engedett mindent a kis orchideaház miatt.

Sok esztendeje szeretett volna már egy ilyen házat. Valójában azóta, hogy a Harper's Bazaar-ban cikket olvasott valami Mrs. William O. MacKenzie-ről, akinek orchideaháza volt. Az illusztrációk gyönyörűek voltak. Az emberek azt mondanák Mrs. Pritchardról, hogy a legédesebb kis orchideaháza van. Drága és értékes dolog. Jobb, mint az ékszer és a szőrme. Titokban sokat olvasott a tárgyról. Terveket tanulmányozott. Ismerte a fűtőszerkezetek és párologtatók költségeit. Tudta, hol vásárolják a töveket és mibe kerülnek. Könyvekből tanulmányozta a szaporítást. S mindezt titokban, mert tudta, hogy ha egyszer eljön az ideje és megkaphatja, az ura akarja majd mindezt fölfedezni és elmondani neki Ez volt az egyetlen út. Nem is bánta. Ez is egyik módja az életnek, s ő így tette sikeressé a házasságát. Bámulni fogja az ura tudását, s mindenben tanácsot kér majd tőle.

De most aggódott, mert a dolog haragjában kicsúszott a száján. Ez a hiba fél esztendővel vagy még többel is visszavetheti. Úgy terezte, hogy az ura pendítse meg a dogot, s ő óvatos húzódozással adná fel az ellenállását. De most haragjában megemlítette a tárgyat, s az ura ellenszenvvel fogja nézni. Talán sohasem tér vissza rá, hacsak ő nagyon óvatosan nem viselkedik. Ostoba és közönséges dolog volt tőle.

Hallhatta, amit Norma és Camille halkan beszélt a háta mögött Szeme csukva volt, s ő oly kicsinek és betegnek látszott. El sem képzelhették, hogy hallgatózik.

Norma éppen ezt mondta: – Az egyik dolog, amire szeretném, ha megtanítana, az, hogy hogyan bánik maga a – nahát a fiúkkal.

Camille kurtán fölkacagott. – Hogy érti ezt? – kérdezte.

– Hát vegyük például Pimplest. Látom, hogyan erőlködik – és még az első lépésig se jut el magánál; magán viszont meg sem látszik, hogy mivel tartja vissza. Vagy itt van az a másik, az az ügynök. Nagyon okos ember és maga úgy bánt vele, mint valami ki senkivel. Szeretném tudni, hogyan csinálta.

Camille-nak tetszett a dolog. Akármennyire aggasztotta is ez a nyakába akaszkodó kolonc, élvezte a csodálatot. Most lett volna itt az ideje, hogy bevallja Normának: nem fogorvosi asszisztens ő; most beszélhetett volna az óriási borosüvegről és a férfimulatságokról, de nem volt képes erre. Nem akarta Normát megbotránkoztatni. A csodálatára volt szüksége.

– Az tetszik nekem, hogy maga sohasem közönséges vagy kellemetlen, és mégsem nyúlnak magához egy ujjal sem – folytatta Norma.

– Sose tudom, hogyan csinálom – mondta Camille. – Azt hiszem ösztönös ez bennem. – Elnevette magát. – Van egy barátnőm, az aztán tud bánni a férfiakkal! Nem sokat teketóriázik, és általában elég közönséges. Nohát Loraine – ez a neve, – úgyszólván jegyben járt az illetővel, annak jó munkája volt, nem csinált semmi bajt. Loraine-nek megtetszett egy bunda. Persze volt neki egy rövid farkasbundája meg két fehér rókája, mert Loraine nagyon népszerű lány. Csinos és kicsi, és ha lányok közt van, hát az ember ki nem fogy a kacagásból. Szóval Loraine-nek nercbunda kellett, még pedig nem rövid, hanem igazi, teljes hosszúságú, az ilyen pedig három-négyezer dollárba kerül.

Norma füttyentett egyet. – Jézus Isten!

– Aztán, egy délután Loraine azt mondja: – Azt hiszem, hogy most megkapom a bundámat. – Tréfálsz – mondom én.

– Azt hiszed tréfálok? Eddie megveszi nekem.

– Mikor mondta? – kérdeztem.

Loraine csak nevetett. – Nem mondta. Nem is tudja még.

– Nohát akkor őrült vagy – mondtam én.

– Fogadsz velem? – mert Loraine akármire hajlandó fogadni.

Én nem szoktam fogadni, hát azt kérdeztem tőle. – Hogy csinálod?

– Nem árulod el, ha megmondom neked? – mondja ő. – Könnyű a dolog. Ismerem Eddie-t. Bosszantani kezdem ma este, és addig bosszantom, amíg dühbe nem gurul. Lehet, hogy oda is kell tartanom az arcomat, mert rettentő rosszul céloz, ha ivott egy kicsit. No, akkor aztán hagyom főni egy kicsit a levében. Ismerem Eddie-t. Komisznak fogja érezni magát és megbánja, amit tett. No, nem fogadunk? – azt mondja. – Lehet, hogy feküdni is fogok egy ideig. Fogadok, hogy holnap estére meglesz a bunda.

Nem szoktam fogadni, hát csak azt mondtam: – Két hatost teszek rá, hogy nem lesz meg.

Norma szája tátva maradt izgalmában, Mrs. Pritchard lezárt pillái között pedig megcsillant a visszaverődő fény.

– És megkapta? – kérdezte Norma.

– Hát vasárnap reggel elmentem a lakására. Loraine-nek csakugyan kék folt volt az arcán, tapaszt tett rá, s az orra is fel volt dagadva.

– De megkapta a bundát?

– Meg – monda Camille. Összeráncolta az arcát, s valami bosszús kifejezés jelent meg rajta. – Megkapta és csodaszép volt. No aztán minden ruhát ledobált magáról. Magunkban voltunk. Kifordította a bundát és úgy vette föl, hogy a szőrme érintette a bőrét. És csak hempergett a földön és kacagott, kacagott, mint az őrült.

– Norma lassan engedte ki visszafojtott lélegzetét. – Úristen – mondta –, miért csinálta ezt?

– Nem tudom – felelte Camille. – mintha egy kicsit csakugyan megbolondult volna.

Mrs. Pritchardnak izzott az arca. Igen gyorsan vette a levegőt. A bőre bizsergett, s valami fájó, viszkető érzés támadt a lábszárában, gyomrában, amilyet nem ismert eddig – s olyan izgalomba jött, amilyen csak egyszer fogta el életében, amikor sok idővel ezelőtt, lovon ült.

Norma megfontoltan jelentette ki. – Azt hiszem ez nem volt szép tőle. Ha igazán szerette Eddie-t és feleségül készült hozzá, azt hiszem, nem volt szép így viselkednie.

– Én is azt hiszem – mondotta Camille. – Engem bántott a dolog, és ezt meg is mondtam Loraine-nek, de azt felelte: – Eh, némelyik lány a hosszabbik utat választja. Nekem gyorsan kellett a bunda. A vége úgyis mindig ugyanaz. Valakinek kezelésbe kellett vennie Eddie-t.

– És feleségül ment hozzá?

– Hát bizony nem.

– Fogadok, hogy azért, mert nem is szerette soha – mondta Norma hevesen. – Fogadok, hogy csak az Eddie pénzére fájt a foga.

– Meglehet – mondta Camille –, de nekem hosszú ideig a barátnőm volt és mindig számíthattam rá, ha szükségem volt valamire. Egyszer, amikor tüdőgyulladással feküdtem, három nap, három éjjen ült az ágyam mellett, s a doktort is ő fizette, mert nem volt pénzem.

– Sose lehet tudni kiben mi lakik – mondta Norma.

– Nem bizony – hagyta rá Camille. – Csak azért mondtam ezt el, mert maga kérdezte, hogyan kell bánni a férfiakkal.

Mrs. Pritchard közben szavakkal korbácsolta magát. Megrémítette, hogy milyen hatással volt rá ez a beszélgetés. Azt mondta magában, még el is suttogva a szavakat: – Micsoda szörnyű, közönséges történet! Micsoda állatok ezek a nők! Hát ez az, amit Elliott úgy nevez, hogy „leereszkedni a néphez”. Irtózatos. Elfelejtjük, milyenek az emberek, milyen utálatosak tudnak lenni. „Drága Ellen”, írta vad hévvel a képzelt levelet, s az izgalom még ott bizsergett a lábszárában, „Drága Ellen, rettenetes volt az utunk San Ysidro és San Juan de la Cruz között. A busz lecsúszott egy árokba, s mi csak ültünk és várunk órák hosszat. Elliott nagyon édes volt hozzám és ágyat vetett nekem egy furcsa odúban. Mondtad, hogy kalandjaim lesznek, emlékszel? Azt mondtad, nekem mindig vannak kalandjaim. Hát vannak is. Két közönséges, műveletlen lány utazott a buszon, az egyik pincérnő, a másik nagyon csinos. Tudod-hogy-miféle. Pihentem, azt hitték, hogy alszom és nyugodtan beszélgettek. Egy betűt sem írhatok le abból, amit mondtak. Még most is pirulok. Hihetetlen. Azt hiszem, a tudatlanság az oka. Ha jobb iskoláink lennének és – hogy kimondjam az igazat – mi, akik jó példával kellene előljárnunk, jobb példát adnánk, akkor bizonyos, hogy az egész kép megváltoznék, fokozatosan, de elkerülhetetlenül.”

Ellen végig fogja járni ezzel a levéllel az embereket. – Éppen most kaptam levelet Bernice-től. Nagyon izgalmas kalandjai voltak. Hiszen mindig így van. Hallgassátok meg, mit ír. Senkit sem ismertem, aki úgy meg tudja látni az emberek jó tulajdonságait, mint ő.

Norma azt mondta. – Ha én szeretnék valakit, eszembe se jutna, hogy ilyesmit tegyek vele. Ha meg akar ajándékozni, neki magának jusson az eszébe.

– Ez az én érzésem is – mondta Camille. – De nem is kaptam bundát, még nyúlszőrből sem. Loraine-nek meg három bundája van.

– Én nem tartom ezt tisztességes dolognak – mondta Norma. – Nem hiszem, hogy szeretni tudnám ezt a Loraine-t.

– Uram isten! – kiáltott föl a lelke mélyén Camille. – Nem hiszed, hogy szeretni tudnád Loraine-t! Hát van sejtelmed arról, mit gondolna Loraine terólad? Nem, gondolom ez nem igaz. Loraine valószínűleg szárnya alá venné ezt a lányt, talpra állítaná és segítené. Akármit mondhat az ember Loraine-ről, azt el kell ismerni róla, hogy jó barát.

16. FEJEZET

Mildred leszegte a fejét, hogy a szemüvegét be ne ködösítse az eső. Lábának kellemes volt a kavicsos út, s a mozgástól mélyeket lélegzett. Úgy rémlett neki, hogy sötétedik. Nem lehetett nagyon késő, mégis alkonyi fény kezdett leszállni; a világos dolgok, mint a kvarc- és mészkődarabok, még világosabbnak látszottak, a sötétek, mint a sövénykarók, feketének.

Mildred gyorsan járt, lába keményen toppant a földre, sarka alatt csikorgott a kavics. Igyekezett kiverni a fejéből a veszekedést. Nem emlékezett, hogy apját-anyját valaha is veszekedni hallotta volna. De ez most olyan gyakorlott, megszokott dolognak látszott, ami azt mutatta, hogy éppenséggel nem lehetett kivételes eset náluk. Anyja bizonyára a hálószobába tereli a veszekedéseket, ahol senki sem hallgatja ki. Felépítette és fenntartotta a tökéletes házasság meséjét. Most aztán robbanásig jutott a feszültség, és nem volt hálószoba, ahová visszavonuljanak. Voltak ebben a veszekedésben komisz kis méregcseppek, amik zavarba hozták Mildredet. Alattomosan beszivárgó méreg volt ez, nem nyílt, becsületes düh, inkább titkos, lappangó harag, amely vékony, éles pengével döfött, aztán gyorsan elrejtette fegyverét.

És itt van még előttük ez a végtelen mexikói utazás. És ha nem fordulna vissza? Ha továbbmenne, fölkéredzkedne egy kocsira és eltűnne – szobát bérelne valahol, talán a tengerparton, s a sziklákon vagy a fövenyes strandon töltené el ezt az időt? A gondolat nagyon csábító volt. Főzne magának és más emberekkel ismerkedne meg a strandon. Nevetséges gondolat. Hiszen egy fillérje sincs. Apja igen nagylelkű, de nem készpénzben. Csinálhatott ruhaszámlát és csekkeket is aláírhatott a vendéglőben, de készpénz dolgában mindig rövidre fogták. Apja nagylelkű, de fölöttébb kíváncsi. Tudni akarja, mit vásárol és hol étkezik, s mindezt meg is tudja a havonta érkező számlákból.

Persze elmehetne dolgozni. Ezt így is, úgy is hamarosan megteszi, de nem pont most. Nem, ezt még el kell viselnie. Végig kell botorkálnia ezt a rémes mexikói utazást, ami csodaszép lenne, ha magában tehetné meg, aztán visszamenne a kollégiumba. Nemsokára dolgozni fog, s az apja helyeselni fogja ezt. Azt mondja majd Charlie Johnsonnak: – Megadnék neki mindent, amire szüksége van, de nem, túlságosan önálló. Maga keresi meg a kenyerét. – S ezt büszkén mondja majd, mintha az ő erényeinek is

része volna benne, s nem tudja meg soha, hogy a lánya a maga titkos életéért dolgozik, hogy saját lakása és valami költőpénze legyen, olyan dolgokra, amikről az apjának sejtelme sincs.

Otthon például bármikor odamehetett az bárszekrényhez, de tudta, hogy az apja minden egyes üveg szintjére pontosan emlékszik és azonnal tudni fogja, ha ő megiszik három pohárral. Nagyon kíváncsi ember.

Levette a szemüvegét, megtörölte, és föltette újra. Az úton látta Juan hosszú lépéseinek nyomát. Voltak helyek, ahol a lába megcsúszott egy kövön, és sáros útszakaszok, ahol a lába egész lenyomata látszott. Mildred próbált a nyomaiba lépni, de a lépése túl hosszú volt, s egy idő múlva érezte, hogy megfájdul a combja.

Különös, parancsoló erejű ember, gondolta. Örült, hogy abból az eszeveszett reggeli indulatból baj nélkül került ki. Semmi értelme a dolognak, azt tudta. Ingerültség és mirigyek működése, ezt is mind tudta. Azt is tudta magáról, hogy erős szexualitás van benne. Nincs messze az az idő, amikor kénytelen lesz férjhez menni vagy valami állandó viszonyról gondoskodni. A nyugtalanság és vágyakozás időszakai egyre gyakoribbá váltak. Most rágondolt Juan sötét arcára és ragyogó szemére, de nem izgatta a dolog. Ám van abban az emberben valami melegség és tisztesség. Tetszett neki.

A domb tetejére érve megpillantotta odalenn az elhagyott tanyát s a látvány megbabonázta. Átérezte a tanya sivár reménytelenségét. Tudta, hogy nem mehet el a ház mellett anélkül, hogy benézne. Meggyorsította lépteit. Egészen izgalomba jött.

A bank lefoglalta, mondta volt Van Brunt, és a család kénytelen volt elköltözni, a bankot pedig nem érdekelte egy ócska ház. A földet vette el.

Lépése most majdnem olyan hosszú volt, mint Juané. Szinte röpülve ért le a domb tövébe, a tanya sáros bejáratához, s hirtelen megállt. Juan nyomai betértek. Tovább ment egy kicsit az úton, hogy lássa, felbukkannak és folytatódnak-e, de abban az irányban nem talált több nyomot.

Még idebenn kell lennie, gondolta magában. De miért? A megyei útra akart kimenni. Itt nem lehet telefon. Óvatossá vált, amikor rájött, hogy nem tudja, mi történik, s különben sem tud sokat erről az emberről. Lassan lépett be a bejáraton, s a füvön ment tovább, hogy lába alatt ne csikorogjon a kavics.

Volt valami veszedelmes ebben az elhagyott házban. Régi újságcikkek jutottak eszébe ilyen helyeken elkövetett gyilkosságokról. Torkát

összeszorította a félelem. Eh, biztatta magát, sarkon fordulhatok és kijöhetek. Senki se áll az utamba. Bemenni sem kényszerít senki, de tudom, hogy be kell mennem. Tudom, hogy nem megyek el. Talán azok a meggyilkolt lányok is elmehettek volna. Talán kívánták, hogy…

Látta magát, amint ott hever valamelyik szoba padlóján, ledöfve vagy megfojtva, s volt valami ebben a látomásban, ami megmosolyogtatta. Aztán, mit is tud ő Juanról? Felesége és üzlete van. Most eszébe jutott egy nagybetűs szalagcím. „Háromgyermekes apa a szadista gyilkos. Karénekes fiúkat gyilkolt.” Eltűnődött, miért gyilkolnak annyi karénekest és orgonistát. Úgy látszik, a karéneklés veszedelmes foglalkozás. A karénekeseket mindig megfojtva találják az orgona mögött. Elnevette magát. Tudta, hogy bemegy ebbe a házba. Csak bekukkantson, vagy belopózkodjék és kapja rajta Juan Chicoyt, akármit is csinál? Lehet, hogy éppen az árnyékszékre megy.

Óvatosan tette a lábát a lépcsőre és megállt, amikor a padló deszkája megreccsent a súlya alatt. Ahogy végigment a házon, sorra nyitogatta a szekrényeket. A konyhában egy felfordult borsosdobozt talált, a hálószoba ruharekeszében egy kabátakasztót. Oldalt fordult, hogy megnézze a mulatságos régi papírlapokat a lehámlott tapéta helyén. Elolvasott egy töredéket a „Boldog huligán”-ból. Maud, az öszvér, hátrarúgott és Cy messzire repült a rúgástól, nadrágja fenekén pedig meglátszott az öszvér patájának nyoma.

Ismét maga elé nézett. Miért is nem gondolt már előbb a pajtára? Lábujjhegyen visszament a bejárathoz és figyelmesen nézte a deszkákat. Meglátta Juan cipőjének nedves nyomait. Követte a nappaliig, ott elveszítette. Akkor a nyitott hátsóajtóhoz ment és kinézett. Milyen buta volt, hogy ide-oda mászkált! A lábnyomok kifelé vezettek, a pajta irányába.

Lement a törött lépcsőkön, követte a nyomokat a telken át, s elhaladt a régi malom mellett. Belépett a pajtába és hallgatózva állt meg. Semmi nesz. Arra gondolt, hogy kiáltani fog, de letett erről. Lassan végigjárta a lovak rekeszeit és megkerülte az utolsót. Beletelt egy kis időbe, amíg szeme a világításhoz alkalmazkodott. Most a középső rész bejáratánál állt. Az egerek mind eltűntek szem elől. Aztán megpillantotta Juant, hanyatt fekve, tarkóját két kezére támasztva. Szeme zárva és egyenletesen lélegzik.

– Elmehetek – mondta magában Mildred. – Senki sem tartóztat. Az én hibám lesz. Ezt el ne felejtsem. Ő a maga dolgára gondol. Ó, micsoda esztelenség ez!

Levette a szemüvegét és zsebre dugta. A férfi körvonalai most zavarossá váltak, de még látta. Lassan, óvatosan lépdelt a szalmával borított padlón, s amikor odaért mellé, bokáját keresztbe vetve leült. Juan ajkán fehér volt a sebhely. Könnyen és egyenletesen lélegzett. – Csak fáradt volt – mondta magában Mildred. – Ledőlt pihenni egy pillanatra és elaludt. Nem lenne szabad fölébreszteni.

Eszébe jutottak azok, akiket a buszban hagyott – ha sem ő, sem Juan nem térne vissza soha? Mitévők lennének? Az anyja összeroskadna. Az apja táviratozna a kormányzónak, két-három kormányzónak is. Felhívná az állami rendőrséget. Rengeteg pénzbe kerülne a dolog. De mit tehetnének? Huszonegy éves. Ha megfogják, azt mondhatja: – Huszonegy éves vagyok, és azt teszem, amit akarok. Kinek mi köze hozzá? – És ha elmenne Mexikóba, Juannal? Az más lenne, egészen más.

És most apró mellékes dolgok árasztották el az agyát. Ha Juan indián vagy indián vér van benne, akkor hogyan lopakodhat hozzá valaki észrevétlenül? Hátrahúzta a szeme sarkát, hogy fókuszába kerüljön Juan arca. Sebhelyes, kicserzett arc, de jó arc, gondolta. Az ajka telt és humoros, de jóindulatú. Bizonyosan kedves, ha nővel van együtt. Lehet, hogy nem maradna meg sokáig mellette, de kedves lenne hozzá. De hiszen ott van a felesége, az a rémes asszony, s amellett is megmaradt. Isten tudja mióta. Bizonyosan csinos volt, amikor elvette, de most csúnya. Mi történt itt? Hogy tudta az a rémes asszony megtartani? Talán Juan is olyan, mint mindenki más, mint az ő apja. Talán csak a félelem és a megszokás tartja kordában. Mildred nem értette, hogyan történhet ez meg bárkivel is, de tudta, hogy így van. Ahogy öregszik az ember, egyre kisebb és kisebb dolgoktól fél. Apja fél egy idegen ágytól, idegen nyelvtől, vagy egy politikai párttól, amelynek nem volt a tagja. Szentül hitte, hogy a demokrata párt felforgató szervezet, amelynek programja elpusztítaná az Egyesült Államokat és szakállas kommunisták kezére játszaná. Félt a barátaitól és a barátai is féltek tőle. Patkányfajzat, gondolta Mildred.

Végignézett Juan testén. Szívós, inas test, amely még szívósabbá és inasabbá fog öregedni. Nadrágját kissé megáztatta az eső és odatapadt a lábszárához. Valami tisztaság vette körül, a frissen kimosakodott gépész tisztasága. Elnézte lapos hasát és széles mellét. Nem vett észre semmi változást a lélegzésében, az izmain sem, de a szeme egyszerre csak nyitva volt és ránézett. És ez a szem nem volt álmos, hanem ragyogott.

Mildred összerezzent. Talán nem is aludt. Figyelhette, amint ő belépett a pajtába. Azon kapta magát, hogy magyarázkodik.

– Szükségem volt egy kis mozgásra. Sokáig ültem, tudja. Gondoltam, kimegyek a megyei útra és ott fogom el a kocsit. Aztán megláttam ezt az öreg tanyát. Szeretem az öreg tanyákat.

A lába zsibbadni kezdett. Féloldalt dőlt, félkezére támaszkodott, kinyújtotta a lábát, s térdét gondosan betakarta a szoknyájával. Lábában zsibongott, égett a visszatérő vér.

Juan nem válaszolt. Szemét az arcára szegezte. Lassan oldalt fordult, s fejét félkézzel támasztotta meg a füle mögött. Szeme sötéten villant egyet, s a szája sarka kissé felhúzódott. Arca kemény volt, úgy látta Mildred. Szemén keresztül sehogy sem lehetett az agyába látni. Vagy a felszínen volt minden, vagy nagyon is védve volt attól, hogy hozzáférhessenek.

– Mit csinál itt? – kérdezte Mildred.

Ajkai szétnyíltak kissé.

– Hát maga?

– Mondtam, hogy mozgásra volt szükségem. Mondtam.

– Igaz, mondta.

– De maga mit csinál itt?

Juan mintha még nem ébredt volna föl igazán.

– Én? Hát leültem pihenni. Elaludtam. Az éjszaka nem aludtam semmit.

– Igen, emlékszem – mondta Mildred. Folytatni kellett a beszélgetést. A rugó megfeszült. – Gondolkoztam magáról. Maga nem idevaló. Úgy értem, nem arra, hogy buszt vezessen. Maga másra való.

– Például mire? – kérdezte játékosan Juan. Tekintete arra a helyre esett, ahol a lány kabátjának két hajtókája kereszteződött.

– Hát – mondta bizonytalanul Mildred – idejövet furcsa gondolatom támadt. Azt gondoltam, hogy maga talán vissza se jön. Egyszerűen tovább megy, talán vissza Mexikóba. Elképzeltem, mit csinálnék én a maga helyében.

Juan kancsal szemmel meredt a lány arcába. – Megbolondult? Miért gondolta ezt?

– Csak eszembe jutott valahogy. A maga élete, mármint a buszvezetés, nagyon unalmas lehet azután, hogy… szóval Mexikó után.

– Maga sohasem járt Mexikóban?

– Soha.

– Akkor nem tudhatja, milyen unalmas itt.

Juan fölemelte a fejét, karját kiegyenesítette, s fejét karjára támasztott.

– Mit gondol, mi történt volna azokkal, akik ott maradtak?

– Ó, valahogy csak visszakerültek volna – mondta Mildred. – Hiszen nincs messze. Nem haltak volna éhen.

– És mit gondol, mi történt volna a feleségemmel?

– Hát… – Mildred zavarba jött. – Erre nem gondoltam.

– De igenis gondolt – mondta Juan. – Nem tetszett magának. Mondok valamit. Senkinek se tetszik, csak nekem. Többek között azért tetszik nekem, mert nem tetszik másnak. – Elvigyorodott. Micsoda hazug vagy, gondolta magában.

– Csak afféle bolond gondolat volt – mondta Mildred – Még arra is gondoltam, hogy én is megszökhetnék. Gondoltam eltűnök, egyedül élek és – szóval, senkit se látok viszont többé, akit ismertem. – Föltérdelt, aztán visszaült megint, a másik oldalára.

Juan a térdét nézte. Odanyúlt és lehúzta rá a lány szoknyáját. Mildred hátrahőkölt, amikor a keze közeledett hozzá, aztán bizonytalan érzéssel tért vissza előbbi helyzetébe.

– Nem szeretném, ha azt hinné, hogy maga után jöttem ide – mondta.

– Nem szeretné, ha azt hinném, de azt tette – felelte Juan.

– És ha igen?

Juan keze ismét kinyúlt, megpihent a lány betakart térdén, s Mildreden tűz nyargalt keresztül.

– Nem magáról van szó – mondta. Torka száraz volt – Nem akarom, hogy azt higgye: maga miatt van. Rólam van szó. Tudom, mit akarok. Maga még csak nem is tetszik nekem. Olyan szaga van, mint a bakkecskének. – Hangja elcsuklott. – Nem tudja, milyen életet élek. Egyszál egyedül vagyok. Senkinek se mondhatok el semmit.

A férfi szeme forrón fénylett, s mintha fürdette volna hőségében a lányt.

– Lehet, hogy nem hasonlítok senkihez – folytatta Mildred. – Hogy tudhatnám? De magához semmiképpen. Maga nem is tetszik nekem.

– Maga túlságosan sokat okoskodik – mondta Juan.

– Mondja, mi a szándéka a busszal? – kérdezte Mildred. – Ki akar menni az útra?

Juan keze mind erősebben ránehezedett a lány térdére, aztán elvette onnan.

– Visszamegyek, kihúzom a buszt, és átviszem az utasokat – mondta.
– Akkor minek jött ide?
– Valami a visszájára fordult – felelte Juan. – Valami, amit kigondoltam, a visszájára fordult.
– Mikor megy vissza?
– Hamarosan.
A lány ránézett Juan kezére, amely ernyedten hevert előtte a szalmában, bőre sötét és fényes volt, s kissé ráncos. – Nem is akar velem kikezdeni?
Juan elmosolyodott, jó nyílt mosolygással. – De, azt hiszem. Majd ha az okoskodással elkészült már. Most két párton van egyszerre. Lehet, hogy hamarosan dönt, erre vagy arra, s akkor tudom majd, kivel van dolgom.
– Hát... nem kíván engem?
– Dehogynem – mondta Juan.
– Talán azért nem akar fáradni, mert tudja, hogy úgyis az ölébe hullok?
– Engem ne kavarjon bele az okoskodásába – mondta Juan. – Öregebb vagyok magánál. Nagyon szeretem ezt a dolgot. Annyira szeretem, hogy várhatok is.
– Nagyon utálhatnám magát – mondta a lány. – Semmit se tesz a büszkeségemért. Nem erőszakoskodik, hogy később arra hivatkozhassam.
– Azt hittem, büszkébb lehetne, ha maga határozza el.
– Hát nem lennék.
– Meghiszem azt – mondta Juan. – Arra mifelénk is ilyenek az asszonyok. Vagy könyörgés kell nekik, vagy erőszak. Akkor aztán meg vannak elégedve magukkal.
– És maga mindig ilyen?
– Nem – mondta Juan – csak magával. Maga azért jött ide, mert akart valamit. Maga mondta, hogy annak semmi köze hozzám.
Mildred az ujjait nézte. – Furcsa – mondta. – Én úgynevezett intellektuel vagyok. Olvasok. Nem vagyok már szűz. Ezer ilyen történetet olvastam, de nem tudom az első lépést megtenni. – Hirtelen, melegen elmosolyodott. – Nem lehetne egy kicsit erőszakos?
Juan kinyújtotta karját s a lány ledőlt mellé a szalmába.
– De nem fog siettetni?
– Egész nap ráérünk – mondta Juan.
– Meg fog vetni vagy kinevet?
– Mit törődik maga avval?

– Törődöm akarva - nem akarva.
– Sokat beszél – mondta Juan. – Túl sokat beszél.
– Tudom és mégis mindig így van. Elvisz engem? Talán Mexikóba?
– Nem – mondta Juan. – Most lássuk, tud-e hallgatni egy kicsit.

17. FEJEZET

Pimples kivette a slusszkulcsot az indítóból, s a busz hátsó részébe ment. Kinyitotta a poggyászt védő lakatot, és fölemelte a rekesz tetejét. Orrát kellemes sütemény illata csapta meg. Mr. Pritchard bekukkantott a fiú válla fölött. A poggyász szorosan egymásra halmozva állt a rekeszben.

– Úgy látom, az egészet ki kell szedni, hogy hozzájussak azokhoz a ponyvákhoz – mondta Pimples, és kezdte kihúzgálni az összeszorított útitáskákat.

– Várjon – mondta Mr. Pritchard. – Én emelem, maga húzza, s akkor benn hagyhatjuk valamennyit. – Azzal beállt a táskák közé, s fölfelé kezdte emelni a legalsót, miközben Pimples a nehéz, összehajtogatott ponyvát rángatta kifelé. Húzgálta egyik oldalról a másikra, és lassan-lassan kiszabadította a csomagok alól.

– Talán nem árt kiszedni egy-két süteményt, ha már nyitva van a rekesz – mondta Pimples. – Van málna, citrom, mazsola és karamell. Egy karamellkrém sütemény éppen jó lenne most.

– Majd később – mondta Mr. Pritchard. – Előbb helyezzük el a feleségemet. – Egyik oldalát ő fogta a nehéz vászonnak, másikat Pimples, így indultak a sziklaodú felé.

A kivájt szikla elég egyszerű képződmény volt. A kis domb oldala valamikor régen leszakadt, és puha mészkőből való sima felület maradt mögötte. Ezt a szél meg az eső alul lassan kivájta, míg a szirt csúcsát épségben őrizte meg a rajta lévő föld és a fű gyökere. A kiugró szirtfok alatt az idők folyamán számos odú keletkezett. Itt egy prérifarkas vert tanyát a kölykeivel, amott – régi időkben, amikor még volt ilyen is – barlangi medve bújt meg aludni. A magasabban lévő odúkban baglyok üldögéltek napközben.

Három mély, sötét pinceodú fejlődött ki a szirt aljában, s néhány kisebb magasabban. Az odúbejáratokat most mind megvédte az esőtől a magasan föléjük hajoló szirt. Az odúk nem egészen a természet alkotásai voltak, mert antilopra vadászó indián bandák pihentek és tanyáztak bennük, s még elfelejtett csatákat is vívtak itt. Később a vidéken átutazó fehér emberek pihenőhelyeivé váltak, s az emberek kitágították az odúkat és tüzet raktak a föléjük hajló szikla alatt.

A füst nyoma a homokkövön régi volt, de új is akadt, s a pinceodúk földje viszonylag száraz volt, mert ez a kis domb, amelynek egyik oldala annak idején leszakadt, nem fogadta be a többi, magasabb domb leszivárgó vizét. Néhány monogramot véstek valaha a homokkőszirtbe, de annak felszíne olyan puha volt, hogy hamarosan olvashatatlanná váltak. Csak egy nagy, porladozó „BŰNBÁNAT” szó volt még felismerhető.

Mr. Pritchard, a ponyva egyik végét cipelve, fölnézett a „BŰNBÁNAT” szóra.

– Valaki nagyon megkínlódott ezzel – mondta – nagyon megkínlódott. – Kíváncsi volt, ki adhatta a pénzt erre a kalandos vállalkozásra. Valami misszionárius, gondolta.

Ledobták Pimples-szel a ponyvát a szirt kiugrása alá, amíg a sziklaodúkat megvizsgálják. A kevésbé mély odúk körülbelül egyformák voltak, nagyjában öt láb magasak, nyolc-kilenc láb szélesek, és tíz-tizenkét láb mélyek. Mr. Pritchard a jobb szélsőt választotta, mert szárazabbnak látszott, s egy kicsit sötétebb volt benne. Úgy gondolta, hogy a sötétség jót tesz a felesége közelgő fejfájásának. Pimples segített neki a ponyvát kiteríteni.

– Jó lenne fenyőgallyakat vagy füvet tenni a ponyva alá – mondta Mr. Pritchard.

– A fű túlságosan nedves – mondta Pimples –, fenyő pedig ötven mérföld körzetben nincs.

Mr. Pritchard dörzsölgette kezével a ponyvát, hogy nem piszkos-e. – A felöltőmön fekhet – mondta – és betakarózhat a bundájával.

Ernest és Van Brunt utánuk jöttek, hogy megnézzék az odút.

– Hetekig maradhatnánk itt, ha lenne mit ennünk – mondta Ernest.

– Hát soká itt ragadhatunk – mondta Van Brunt. – Ha az a sofőr holnap reggelig nem jön vissza, én begyalogolok a városba. Torkig vagyok ezzel az őrültséggel.

Pimples azt mondta: – Felvághatok néhány süteményt, ha kérnek.

– Nem rossz gondolat – mondta Ernest.

– Melyiket szereti? – kérdezte Pimples.

– Ó, akármelyiket.

– A karamellkrémes nagyon jó.

– Az jó lesz – mondta Ernest.

Mr. Pritchard visszament a buszhoz a feleségéért. Szégyenkezett az iménti haragja miatt. Kemény gombócot érzett a gyomrában, mint amikor

rosszul mentek a dolgok, ökölnagyságú gombócot. Charlie Johnson azt mondogatta, hogy biztosan gyomorfekélye van, s Charlie igen viccesen beszélt erről. Szerinte évi huszonötezer dollár jövedelmen alul senkinek sincs gyomorfekélye. A bankszámla tünete ez, mondta Charlie. És Mr. Pritchard öntudatlanul is büszke volt kissé a gyomrában érzett fájdalomra.

Amikor bemászott a buszba, feleségének zárva volt a szeme.

– Megvetettük az ágyacskádat – mondta Mr. Pritchard.

Az asszonynak kinyílt a szeme és riadtan nézett körül.

– Ó!

– Aludtál? – kérdezte az ura. – Kár, hogy fölébresztettelek. Bocsáss baj.

– Nem, drágám Nincs semmi baj. Csak szunyókáltam.

Talpra segítette. – A felöltőmre fekhetsz, és a kis bundádat magadra terítheted.

Az asszony halvány mosollyal fogadta az ura hangját.

Az lesegítette a lépcsőn. – Bocsáss meg a durvaságomért, kislány – mondta.

– Nincs mit megbocsássak. Csak fáradt voltál. Tudom, hogy nem úgy értetted.

– Na, hogy jóvátegyem, nagy vacsorát rendezek neked Hollywoodban, talán Romanoffnál, pezsgővel. Jó lesz?

– Nem lehet rád pénzt bízni – mondta enyelegve az asszony. – El is felejtettem már. Csak fáradt voltál. – „Édes Ellen, nagyszerűen vacsoráztunk Romanoffnál és soha ki nem találod, ki ült a szomszéd asztal mellett.” – Ni, hiszen alig esik már – mondta fennhangon.

– Nem bizony, s azt akarom, hogy az én kislányom kialudja magát, erős és egészséges legyen.

– Biztos, hogy nem nedves az a hely, és nincsenek ott kígyók?

– Nem, körülnéztünk.

– És pókok sincsenek?

– Nyoma sem volt pókhálónak.

– De hát azok a nagy, szőrös tarantellák? Azok nem szőnek hálót.

– Még jobban körülnézhetünk – mondta az ura. – A falak simák. Nincs, ahol elrejtőzzenek. – Odavezette a kis odúhoz. – Látod, milyen csinos? És fejjel errefelé fekhetsz, hogy kinézhess, ha akarsz.

Leterítette kabátját, s az asszony leült rá.

– Feküdj le, és betakarlak.

Az asszony nagyon engedelmes volt.

– Hogy van a feje az én kislányomnak?

– Nem olyan rosszul, mint amennyire féltem.

– Akkor jó. Szunyókálsz egy kicsit. Kényelmesen fekszel?

Az asszony halk nyögéssel jelezte, hogy igen.

– Ha szükséged lenne valamire, csak kiálts. Itt leszek közelben.

Pimples odajött a bejárathoz. Tele volt a szája, és egy süteményes dobozt hozott.

– Kér egy darab süteményt, nagyságos asszony?

Mrs. Pritchard fölemelte fejét s aztán borzongva szegte le ismét. – Nem, köszönöm – mondta. – Kedves volt magától, hogy rám gondolt, de nem tudnék most süteményt enni – „Elliott úgy bánt velem, édes Ellen mint egy királynővel. Hányan mondhatják el ezt huszonhárom esztendei házasság után? Nagyon boldog vagyok."

Mr. Pritchard lenézett rá. Az asszony szeme zárva volt, ajkán mosoly derengett. A magány hirtelen rátörő fájdalmát érezte, amely oly gyakran elfogta. Emlékezett, valóban emlékezett arra az időre, amikor ez először történt meg vele. Öt éves volt a kishúga születésekor, s akkor egyszerre ajtók záródtak be előtte, s nem mehetett be a gyerekszobába, nem nyúlhatott a kisbabához, és elfogta az az érzés, hogy ő mindig piszkos és lármás egy kicsit, és nem érdemli meg, hogy törődjenek vele, s a mamája mindig el van foglalva. És akkor rázuhant a hideg magány, amely azután is megszállta néha, és megszállta most is. Az a derengő mosoly azt jelentette, hogy Bernice visszahúzódott a maga kis világába s ő nem követheti.

Kivette zsebéből az arany körömpiszkálóját, kinyitotta s körmét tisztogatta elmentében. Meglátta Ernest Hortont, aki a sziklához támaszkodva ült, a kiugró rész másik oldalán. A magas odú a feje fölött volt. Ernest újságpapírokon ült, s mikor Mr. Pritchard közeledett hozzá, kihúzott maga alól egy összehajtott lapot és feléje nyújtotta.

– A leghasznosabb dolog a világon – mondta. – Mindent megtehet vele, csak elolvasni nem lehet.

Mr. Pritchard nevetett, elvette a papírt és leült rá Ernest mellé. – Ha újságban olvasta, nem igaz – idézte Charlie Johnsont. – No, hát itt volnánk. Két napja lakosztályom volt a Hotel Oakland-ben, s most egy sziklaüregben ülünk. Ez is azt bizonyítja, hogy ember tervez, Isten végez.

Szeme a buszra meredt. Az ablakon át láthatta, hogy Pimples bent ül a két leánnyal és süteményt esznek. Erős szükségét érezte annak, hogy

csatlakozzék hozzájuk. Szívesen megevett volna egy szelet süteményt.

– Minden bizonyít valamit – mondta Ernest. Néha muszáj nevetnem. Tudja, rólunk azt tartják, hogy afféle gépemberek vagyunk. Mindenki autót vezet, mindenkinek van hűtőszekrénye és rádiója. Azt hiszem, az emberek csakugyan azt gondolják magukról, hogy értenek a gépekhez, de kerüljön csak egy kis piszok a karburátorba és az autó állhat, amíg szerelő nem jön és ki nem szedi a szűrőt. Ha egy lámpa elalszik, szerelőnek kell jönni, hogy új biztosítékot tegyen be. Ha egy lift megáll, pánik támad.

– Hát, nem tudom – mondotta Mr. Pritchard. – Az amerikaiak általában mégis csak értenek a gépekhez. Az őseink maguk is nagyon jól elvégeztek mindent.

– Ők igen. És elvégeznénk mi is, ha kellene. Fel tudja ön tenni a kilométerórát a kocsijára?

– Hát én…

– Menjünk tovább – mondta Ernest. – Tegyük fel, hogy két hétig itt kell maradnia. Meg tudná menteni magát az éhhaláltól? Vagy tüdőgyulladást kapna és meghalna?

– Hát tudja – mondta Mr. Pritchard –, manapság specializálják magukat az emberek.

– Le tudna vágni egy tehenet? – erősködött Ernest. – Fel tudná darabolni? Meg tudná főzni?

Mr. Prichard úgy érezte, hogy kezdi unni ezt a fiatalembert.

– Valami cinizmus kezd terjedni az országban – mondta élesen. – Úgy látom, a fiatalok elvesztették Amerikába vetett hitüket. Az őseinkben volt hit.

– Azoknak enniük kellett – mondta Ernest. – Nem értek rá hinni. Az emberek most nem sokat dolgoznak. Ráérnek.

– De hiszen semmi hit nincs bennük – kiáltott fel Mr. Pritchard. – Mi költözött a helyébe?

– Arra magam is kíváncsi vagyok – mondta Ernest. – Próbáltam is kitalálni. Az apám két dologban hitt. Egyik az volt, hogy a becsületesség így vagy úgy elnyeri jutalmát. Azt gondolta, hogy ha az ember becsületes, valahogyan boldogul is, s ha keményen dolgozik és takarékoskodik, gyűjthet egy kis pénzt és biztonságban érezheti magát. Egy csomó nagy panama kiábrándította az első hitéből, az 1930-as krach a másikból. Rájött, hagy a legjobban bámult emberek egyáltalán nem becsületesek. És csodálkozva, félelmesen csodálkozva halt meg, mert az a két dolog, amiben

hitt: a becsületesség és a takarékosság nem vált be. Engem megdöbbentett, hogy a helyükre senki sem állított semmit.

Mr. Pritchard kiverte ezt a fejéből. – Hiábavaló a takarékosság, az adók miatt – mondta. – Valamikor lehetett vagyont szerezni, most nem lehet. Az adók elvisznek mindent. Az ember csak az államnak dolgozik. Mondom önnek, ez agyonvág minden kezdeményezést. Senkiben sincs már becsvágy.

– Teljesen mindegy, hogy miért dolgozunk, ha hiszünk benne –mondta Ernest. – Az államért vagy másvalakiért.

Mr. Pritchard közbevágott. – Én a hazatérő katonák miatt aggódom – mondta. – Nem akarnak letelepedni és dolgozni. Azt hiszik, az állam életfogytig köteles eltartani őket, ezt pedig nem engedhetjük meg magunknak.

Ernest homlokán gyöngyözni kezdett a verejték, szája körül fehér vonal támadt, szemén émelyedő undor látszott. – Én is onnan jövök – mondta halkan. – Ne, ne féljen. Nem kezdek mesélni. Eszembe sincs.

Mr. Pritchard azt mondta: – Természetesen én mélységesen tisztelem a katonáinkat, és véleményem szerint meg kellene hallgatnunk a szavukat.

Ernest ujjai odacsúsztak a hajtókája gomblyukához. – Hogyne, hogyne, tudom – mondta. Úgy beszélt, mintha gyerekhez szólna. – Olvasok a lapokban a legkülönb embereinkről. Okvetlenül a legkülönbek, mert a legnagyobb munkákat bízzák rájuk. Olvasom, amit mondanak és tesznek, és sok barátom van, akit ön senkinek nevezne, és félelmetesen kicsi a különbség köztük. Hallottam ilyen senkiket beszélni, és amit mondtak, jobban hangzott, mint egy miniszteri beszéd! – Felnevetett. – Van egy találmányom: gumi-dob, részegek számára, akik mindenáron játszani akarnak a zenekarban. Most pedig járok egy kicsit.

– Ideges – mondta Mr. Pritchard.

– Igen, ideges vagyok – mondta Ernest. – Mindenki ideges. És mondok önnek valamit. Ha újra harcolnunk kell valaki ellen, tudja, mi a legszörnyűbb? Hogy én is elmegyek. Ez a legszörnyűbb. – Azzal fölállt és elindult, arrafelé, amerről a busz jött.

Fejét lógatta, kezét zsebre vágta, lába csapkodta a kavicsot és nem tudott leállni. – Ideges vagyok – mondta – egyszerűen ideges. Ennyi az egész.

Mr. Pritchard utána bámult, aztán lenézett a kezére, újra elővette a körömpiszkálóját és tisztogatni kezdte a körmeit. Mr. Pritchard meg volt

rendülve, és nem tudta, miért. Akármennyire is pesszimistává tette az állam beleavatkozása az üzleteibe, a lelke mélyén erősen reménykedett valamiben. Rejtőzik valahol egy olyan ember, mint Coolidge vagy Hoover, aki egyszer csak kilép a porondra és kiveszi a kormányt ezeknek az őrülteknek a kezéből, s akkor rendbejön minden. A sztrájkok megszűnnek, mindenki keres és boldog lesz. Mindez a küszöbön áll. Mr. Pritchard hitt ebben. Sejtelme sem volt arról, hogy a világ megváltozott. A világ csak hibákat követett el. Majd megjelenik a megfelelő ember, például Bob Taft, s minden a rendes kerékvágásba kerül.

Ez a fiatalember azonban izgatta, éppen azért, mert értelmesnek látszott, s valami reménytelen érzés fogta el. Bár nem mondta ki, Mr. Pritchard tudta, hogy ez még csak nem is szavazna Bob Taftra. És Mr. Pritchard, mint legtöbb társa, hitt a csodában, de mélyen meg volt rendülve. Horton nem támadta Mr. Pritchardot közvetlenül, de... lássuk csak azt a karburátort. Próbált egy karburátort elképzelni. Külön tudja-e választani a motor többi részétől? Homályosan tudta, hogy a karburátorban van valami úszó dolog, s lelki szemeivel látta a sárgaréz szűrőt is.

De fontosabb dolgokról kell gondolkoznia, mondta magában. „Ha egy lámpa elalszik”, mondta Horton, és Mr. Pritchard próbálta elképzelni, merre is van a házában a biztosítéktábla, de nem tudta. Horton megtámadta őt. Horton nem kedveli. És ha megrekednének itt, úgy, ahogy a fiatalember mondta,

Mr. Pritchard behunyta a szemét, és ott állt a busz két üléssora közt. – Ne féljenek – szólt a többi utashoz – lesz gondom mindenre. Gondolhatják, hogy bizonyos tapasztalat nélkül nem építhettem volna ki egy nagy üzleti szervezetet. Gondolkozzunk csak – mondta. – Mindenekelőtt ennivalóra van szükségünk. Ott mögöttünk a réten tehenek vannak – És Horton azt mondta: Ő nem tudna egy tehenet megölni. Hát majd megmutatja neki. Horton bizonyára nem tudja, hogy a műszerfal rekeszében pisztoly van.

Mr. Pritchard kivette a pisztolyt. Kiszállt a buszból, megindult a mező felé és átmászott egy kerítésen. Kezében tartotta a nagy, fekete pisztolyt. Mr. Pritchard sok filmet látott. Agyában most valami öntudatlan ugrás történt. Nem látta magát, amint lelövi vagy feldarabolja a tehenet, de látta, amint visszatér a kiugró szikla alá egy nagy darab vörös hússal. – Itt az ennivalójuk mondta. – Most gondoskodjunk a tűzről. – Újabb ugrás, s a tűz már lobogott, és nagy darab hús lógott fölötte egy nyárson.

És megszólalt Camille: – De hiszen ez az állat valakinek a tulajdona!

Mr. Pritchard azt felelte: – Szükség törvényt bont. Az élet törvénye az első. Senki sem kívánhatja tőlem, hogy hagyjam éhen veszni magukat.

Hirtelen ismét ugrott a film. Mr. Pritchard megrázta a fejét és kinyitotta a szemét. Hagyd ezt, suttogta. önmagához beszélve. Ne ártsd magad ilyesmibe. Hol is látta ezt a lányt? Csak beszélhetne vele egy kicsit, el tudná helyezni az emlékezetében. Tudta, hogy nem téved, mert az arca láttán belemarkolt valami a mellébe. Nemcsak hogy okvetlenül látta, de valaminek történnie is kellett köztük. A busz felé nézett. Pimples és a két lány még mindig odabent volt.

Talpra állt és leporolta nadrágja fenekét, mintha az újságpapír nem védte volna meg a portól. Az eső alig szemerkélt már, s nyugaton kék foltok látszottak az égen. Rendbe jön minden. Odament a buszhoz és felmászott a lépcsőn. Van Brunt elnyújtózott a hátsó ülésen. Mintha aludt volna. Pimples és a lányok halkan beszéltek, hogy ne zavarják.

– Én azt követelem meg az asszonytól, hogy hű legyen – mondta Pimples.

– Hát maga? – kérdezte Camille. – Gondolja, hogy maga is hű lesz?

– Persze – mondta Pimples –, ha az asszony megérdemli.

– És ha nem?

– Akkor látni fog valamit. Megmutatom neki, hogy kettőn áll a vásár. Mint Cary Grant abban a filmben.

A csoporttól oldalt levő ülésen egy üres süteményesdoboz volt, meg egy másik, amelyikben egy negyed torta maradt még. A két lány együtt ült, Pimples meg előttük.

Mind fölnéztek, amikor Mr. Pritchard belépett.

– Megengedik, hogy leüljek? – kérdezte.

– Természetesen, tessék csak – mondta Pimples. – Kér egy kis süteményt? Éppen itt van egy darab. – Odanyújtotta Mr. Pritchardnak a tortát, s az üres dobozokat félretolta, hogy leülhessen.

– Van most barátnője? – folytatta Camille a beszélgetést.

– Hát, van valami olyasféle. Hanem az... hm... egy kicsit buta.

– Hű magához?

– Biztos – mondta Pimples.

– Honnan tudja?

– Hát én nem… úgy értem, hogy igen, bizonyos vagyok benne.

– Fogadok, hogy maga hamarosan megházasodik – mondta tréfásan Mr. Pritchard –, és önállósítja magát.

– Nem, egy darabig még nem – mondta Pimples – most tanulok, levelezés útján. A radarnak nagy jövője van. Egy év alatt fölviszem heti hetvenöt dollárra.

– Csak nem?

– Vannak, akik elvégezték ezt a levelezőtanfolyamot, s aztán megírták, hogy mire vitték – mondta Pimples. – Az egyik, egy év után, már osztályvezető.

– Minek az osztályvezetője? –kérdezte Mr. Pritchard.

– Hát osztályvezető. Ezt írja a levelében, s a hirdetések között ki is nyomtatták.

Mr. Pritchard ismét kezdte jól érezni magát. Van itt becsvágy. Nem mindenki cinikus.

Camille újra megszólalt: – Mit gondol, mikor házasodik meg?

– Ó, még nem mindjárt – mondta Pimples. – Úgy gondolom, az ember lásson egy kis világot, mielőtt letelepszik. Hajóra is kerülhetnék. Aki a radarhoz ért, ért a rádióhoz is. Úgy gondoltam, hajóra kerülhetnék és rádiós lehetnék egy ideig. A leckék hamarosan megkezdődnek. A szelvényem ki van töltve és spórolok a tandíjra. Megvizsgáltattam magam, és azt mondják, nagyon tehetséges vagyok. Három-négy levelet kaptam már tőlük.

Camille-nak igen fáradt volt a szeme. Mr. Pritchard az arcát nézte. Tudta, hogy tekintetét elrejti a szemüveg. Úgy találta, hogy lánynak szép az arca, ha közelről nézi az ember. Ajka olyan telt és barátságos most, csak a szeme fáradt. Persze, gondolta, az egész utat Chicagótól idáig buszon tette meg. Nem látszik valami erősnek. Látta keble teltségét ruhája alatt, s a ruha gyűrött volt. Kézelőjét befordította, hogy a széle tiszta maradjon. Mr. Pritchard észrevette ezt. Tisztaságra következtetett belőle. Szeretett apró részleteket tanulmányozni.

Szinte úgy érzékelte ezt a lányt, mint valami illatot. Izgalmat és éhséget érzett. Persze ritkán lát az ember ilyen vonzó és csinos lányt, mondta magában. Aztán egyszerre saját hangját kezdte hallani.

– Miss Oaks – mondta – elgondolkoztam és eszembe jutott, hogy talán szívesen meghallgatná egy kis üzleti gondolatomat. Elnöke vagyok egy nagy vállalatnak, s azt gondoltam… no, azt hiszem ezek a fiatalok megbocsátanak nekünk néhány percre, ha meg akarná hallgatni az elképzelésemet. Kijönne a szikla alá? Van nálam újságpapír, amire ülni lehet. – Elcsodálkozott tulajdon szavain.

„Ó, Jézusom!” gondolta magában Camille. „Most következik.”

Mr. Pritchard szállt le elsőnek, s lovagiasan lesegítette Camille-t a buszról. Megfogta a könyökét, amikor átlépett az árkon, s gyöngéden vezette a kiterített újságpapír felé, amin az imént Ernesttel üldögéltek. Lefelé mutatott.

– Nem is tudom – mondta Camille. – Annyit ültem már!

– Talán a helyzet újszerűsége pihentetni fogja – mondta Mr. Pritchard. – Tudja, amikor hosszú órákig dolgozom az íróasztal mellett, óránként változtatom a székem magasságát, s úgy tapasztaltam, hogy ezzel megőrzöm a frissességemet. – Segítette leülni az újságpapírra. A lány betakarta térdét a szoknyájával, s felhúzta lábát a melléhez. – Gondolkoztam – mondta. – Tudja, az én állásomban az embernek előre kell nézni, tervezni kell. Technikailag igaz, szabadságon vagyok. – Elmosolyodott. – Szabadságon – kíváncsi vagyok, milyen lehet az igazi szabadság.

Camille mosolygott. A föld igen kemény volt. Szerette volna tudni, vajon meddig tart ez?

– Már most egy sikeres vállalkozás legfőbb nyersanyaga az ember – mondta Mr. Pritchard. – Én mindig embert keresek. Acélt és gumit akármikor lehet kapni, de az ész, a tehetség, a szépség, a becsvágy – ez a nehezen található nyersanyag.

– Nézze, uram – mondta Camille –, én irtózatosan fáradt vagyok.

– Tudom, kedves, s már rá is térek a dologra. Szeretném alkalmazni magát. Ez olyan egyszerű, mint ahogy kimondtam.

– Minek akar alkalmazni?

– Fogadó titkárnőnek Ez egészen speciális munka, s aztán lehetne igen, még személyes titkárnőm is.

Camille alig bírta már a fáradtságot. Az odú bejárata felé nézett, ahol Mrs. Pritchard pihent. Nem látott semmit.

– Mit szól majd ehhez a felesége?

– Mi köze ehhez a feleségemnek? Nem ő vezeti a vállalatot.

– Uram, mondtam már, hogy fáradt vagyok. Nem kell ezt az egészet végigbeszélnünk. Én szeretnék férjhez menni. Jó asszony lenne belőlem, s ha gondom se lenne egy darabig, azt hiszem, jó is tudnék lenni az uramhoz.

– Nem értem, mit akar mondani – szólt közbe Pritchard.

– De igenis érti – mondta Camille. – Nem tetszenék magának, mert nem mennék bele a játékába. Maga szeretné hónapokig kerülgetni a kását, s aztán rajtam ütni, de én meglehetősen le vagyok törve. Azt mondja, hogy

nem a felesége vezeti a vállalatát, de én tudom, hogy igenis ő. Magát és a vállalatát és mindent, aminek köze van magához. Szeretnék finomabban beszélni, de fáradt vagyok. Valószínűleg a titkárnőit is ő választja meg a maga tudtán kívül. Szívós asszony.

– Nem tudom, miről beszél.

– De, tudja. Ki vette a nyakkendőjét?

– Hát…

– Egy perc alatt tudna rólam. Igen. Most engedjen egy kicsit engem beszélni. Maga nem tudna egyenesen ajánlatot tenni egy lánynak. Kénytelen lenne kerülgetni. De ennek csak két módja van, uram. Vagy beleszeret, vagy üzleti ajánlatot tesz neki. Ha azt mondta volna: „Így meg így van a dolog. Ennyit adok lakásra, ennyit ruházkodásra", hát gondolkozhattam volna, elhatározhattam volna valamit, amit meg lehet csinálni. De nem fogom részletekben megpörköltetni magamat. Akkor akart rajtam ütni, amikor már két-három hónapot eltöltöttem egy íróasztal mellett? Ehhez a játékhoz túlságosan öreg vagyok.

Mr. Pritchardnak előre feszült az álla.

– A feleségem nem vezeti a vállalatomat – mondta.

– Eh, hagyjuk ezt – mondta Camille. – De szívesebben néznék szembe egy egész fészek csörgőkígyóval, mint a feleségével, ha nem nyerném meg a tetszését.

– Kissé meglep a viselkedése – mondta Mr. Pritchard. – Ezekre a dolgokra egyáltalán nem gondoltam. Csak munkát akartam ajánlani magának. Vagy elfogadja, vagy nem.

– Ugyan! – kiáltott föl Camille. – Ha be tudja ugratni magát, hogy ezt elhiggye, Isten őrizzen minden lányt, aki a kezébe kerül. Sose fogja tudni, hányadán van magával.

Mr. Pritchard rámosolygott. – Csakugyan fáradt – mondta. – Talán, ha pihent egyet, gondolkozik majd.

A lelkesedés eltűnt a hangjából, és Camille megkönnyebbült. Azt gondolta, talán hibát követett el, hiszen evvel az emberrel igen könnyű elbánni, valóságos palimadár. Loraine egy nap alatt az ingét is elszedné.

Mr. Pritchard most másnak látta a lány arcát. Keménységet és kihívást érzett benne, s ebből a közelségből látta a kikészítését, minden csínjával-bínjával együtt, magát pedig meztelennek érezte előtte. Bosszantotta, hogy Camille így beszélt. Arra gondolt, hogy ha minden sikerül, akkor… hát igen, csak az volt a baj, hogy ezt a lány is tudta. Csakhogy ő nem nevezte

volna ezt… Ja, nagy dolog az, ha ilyesmiről úrinő módjára tud beszélni valaki.

Zavarban volt, s zavarában ismét megharagudott. Szokatlan volt neki, hogy kétszer megharagudjék egy napon. Nyaka kivörösödött haragjában. Fedeznie kell magát. Saját érdekében. Éles hangon mondta: – Én egyszerűen munkát ajánlottam magának. Ha nem akarja elfogadni, rendben van. Azért nem kell közönségesnek lenni. Nagy dolog az, ha úrinő valaki.

A lánynak is élesre vált a hangja.

– Nézze, papa – mondta –, gorombáskodni én is tudok. Éppen jó, hogy úrinőt emleget. Mondok én magának valamit. Azt gondolta, hogy rám ismert. Nem tagja maga valami olyan klubnak, mint a Nemzetközi Oktogon, vagy a Világ Madarai, vagy a Kettő Ötven - Háromezres klub?

Mr. Pritchard leült mellé. Levette a szemüvegét.

– Az Oktogon tagja vagyok – mondta mereven.

– Emlékszik arra a nőre, aki a borosüvegben ült? Én láttam, milyenek voltak maguk. Nem tudom, mi gyönyörűségük telt benne, és nem is vagyok kíváncsi rá. De azt tudom, hogy nem szép dolog, tisztelt úr. És lehet, hogy maga fölismerne egy úrinőt, ha látná. Nem tudom. – Hangja akadozó volt, és fáradsága szinte hisztérikussá vált. Talpra ugrott. – Most sétálok egy kicsit, papa. Ne zaklasson többet, mert ismerem magát, és ismerem a feleségét.

Azzal gyorsan elment. Mr. Pritchard utánanézett. Szeme tágra nyílt, s valami súly nehezedett a mellére, az elcsigázottság fizikai borzalma. Nézte, hogyan imbolyog jártában a lány csinos teste, látta szép lábát, lelkében levetkőztette, s a lány most ott állt az óriási borosüveg mellett s a bor vörös patakokban folyt le a testén.

Mr. Pritchardnak tátva maradt a szája, s a nyaka vörös volt. Levette szemét a lányról s a kezét tanulmányozta. Elővette az arany körömpiszkálóját, és megint visszatette a zsebébe. Szédülés fogta el. Bizonytalanul fölállt, s a szirt fala mentén visszament a kis üreghez, ahol a felesége feküdt.

Az asszony kinyitotta a szemét és mosolygott, amikor belépett. Mr. Pritchard gyorsan lefeküdt melléje. Felrántotta a bundát és alábújt.

– Fáradt vagy, drágám – mondta az asszony. – Elliott! Mit csinálsz? Elliott!

– Hallgass! --szólt rá. – Érted? Hallgass! A feleségem vagy, nem? Hát nincs joga a férjnek a feleségéhez?

– Megőrültél, Elliott! Valaki... valaki megláthat. – Vad rémülettel birkózott vele. – Nem ismerek rád mondta. – Elliott, elszakítod a ruhámat.

– Én vettem, vagy nem? Meguntam már, hogy úgy bánj velem, mint egy mosogatóronggyal.

Bernice csöndesen sírt félelmében és elszörnyedésében.

Amikor az ura otthagyta, tovább sírt, arcát bundájába temetve. Lassacskán abbahagyta a sírást, fölült és kinézett az üregből. A szeme vad volt. Fölemelte kezét, és körmeit az arcára tette. Egyszer kísérletképpen lehúzta, aztán beleharapott alsó ajkába, körmeit belemélyesztette az arcába és lefelé húzta rajta. Érezte, hogy folyik a vér a karmolt sebekből. Kinyújtotta a kezét és bemocskolta az odú földjével, s a koszt beledörzsölte vérző arcába. A vér folydogált, le a nyakán, be a gallérjába.

18. Fejezet

Mildred és Juan kiléptek a pajtából. A lány megszólalt: – Nicsak, elállt az eső. Nézze a napot a hegyek fölött! Gyönyörű idő lesz.

Juan elvigyorodott.

– Nagyszerűen érzem magam, tudja? – mondta Mildred. – Nagyszerűen.

– Elhiszem – mondta Juan.

– És maga elég nagyszerűen érzi magát ahhoz, hogy tartsa a tükrömet? Odabent semmit se láttam. – Elővett retiküljéből egy kis négyszögletes tükröt. – Így. Nem, egy kicsit magasabbra. – Gyorsan megfésülte haját, púdert dörzsölt az arcára, s az ajkát kirúzsozta. Nagyon közelről nézett a tükörbe, mert rövidlátó volt. – Gondolja, hogy meggyalázott leányzónak elég friss vagyok?

– Elég friss – mondta Juan. – Tetszik nekem.

– Ennyi az egész? Semmi több?

– Azt akarja, hogy hazudjak?

Mildred elnevette magát. – Azt hiszem, tudnám szeretni egy kicsit. De nem, mégsem. Szóval nem visz el Mexikóba?

– Nem.

– Hát ez a vége az egésznek? Folytatás nincs?

– Honnan tudjam én azt? – kérdezte Juan.

Mildred visszatette táskájába a tükröt meg az rúzst s az ajkait nyalogatva kente el a festéket. – Legyen szíves, verje le a szalmát a kabátomról.

Megfordult, amíg Juan leporolta a kabátot. – Csak azért – folytatta –, mert az apám és anyám nem tudnak ezekről a dolgokról. Azt hiszem, én szeplőtlenül fogantattam. Anyám elültetett, mint első számú palántát, mielőtt a hó leesett, s betakart földdel, fövennyel, trágyával. – Forgott a feje – Mexikóba nem mehetünk. Hát mit csinálunk most?

– Visszamegyünk, kiássuk a buszt, és elrobogunk San Juanba. – És Juan elindult az elhagyott tanya bejárata felé.

– Megfoghatom egy kicsit a kezét?

Juan ránézett az amputált ujjára s a másik oldalra akart átmenni, hogy ép kezét nyújthassa.

– Nem – mondta a lány –, én azt a kezét szeretem. – Megfogta Juan kezét, s ujjával dörzsölgette az amputált hely sima bőrét.

– Ne csinálja ezt – mondta Juan. – Idegesít.

Mildred erősen megszorította a kezét. – Nem szeretném – mondta –, ha föl kéne tennem a szemüvegemet.

A tőlük keletre emelkedő hegyláncok aranyosan izzottak a lenyugvó nap fényében. Juan és Mildred jobbra fordult, és kezdtek fölmászni a dombra, a busz felé.

– Megmondana nekem valamit... fizetségül, amiért odaadtam magamat?

Juan felkacagott. – Mit mondjak meg?

– Miért jött ide? Gondolta, hogy maga után jövök?

– Az igazságot akarja tudni, vagy játszani akar? – kérdezte Juan.

– Hát... mindkettőt. De nem... izé... azt hiszem, előbb az igazat szeretném.

– Na, hát megszöktem – mondta Juan. – Az volt a szándékom, hogy visszamegyek Mexikóba, eltűnök, az utasok pedig segítsenek magukon, ahogy tudnak.

– Ó, és mért nem tette?

– Nem tudom – mondta Juan. – Valahogy megromlott az íze a dolognak. A Guadalupei Szűz becsapott. Azt hittem, én tettem őt bolonddá. Nem szereti, ha bolonddá teszik. Elvette a kedvemet.

– Ezt maga sem hiszi – mondta komolyan Mildred, és én sem. Mi volt az igazi oka?

– Minek?

– Annak, hogy elment az elhagyott tanyára.

Juan továbbment, szélesen elmosolyodott, s az ajkán lévő forradás elferdítette a mosolyát. Lenézett a lányra, s fekete szemébe melegség költözött. – Azért mentem oda, mert reméltem, hogy maga elindul sétálni, s azt gondoltam, hogy akkor, talán meg is kaphatom.

Mildred Juan karjába fonta a karját, s arcát erősen odanyomta a kabátja ujjához. – Szeretném, ha folytathatnánk még egy kicsit – mondta –, de tudom, hogy nem lehet. Isten áldja, Juan.

– Isten áldja – mondta Juan. És lassan ballagtak vissza a busz felé.

19. FEJEZET

Van Brunt kinyújtózva feküdt a busz hátsó ülésén. Szeme zárva volt, de nem aludt. Feje a jobb karján pihent és súlyával elszorította a jobb keze vérkeringését.

Amikor Camille és Mr. Pritchard leszállt a buszról, Pimples és Norma hallgatott egy darabig.

Van Brunt hallgatta, hogyan mászik be ereibe a vénség. Szinte érezte a vér zörgését papírvékony artériáiban, s hallotta szívének nyikorgó, szisszenő verését. Jobb keze zsibbadni készült, de ő a bal miatt aggódott. Ez a kéz majdnem érzéketlen volt már. A bőre annyira nem érzett semmit, mintha vastag gumiból lett volna. Ha egyedül volt, dörzsölte, gyúrta a kezét, hogy visszahozza belé a vérkeringést, s igazában tudta, mi a baj, ámbár magának sem igen vallotta be.

Néhány hónappal ezelőtt elájult, csak egy pillanatra, s az orvos megmérte a vérnyomását és azt mondta, ne aggódjék, nem lesz semmi baj. És két héttel később, ismét történt valami. Mintha villám fénye lobbant volna föl a fejében, a szeme mögött, egy másodpercre valami vakító kékesfehér ragyogást érzett, s azóta nem tud olvasni többé. Nem mintha a látását vesztette volna el. Elég világosan látott, de a szavak a papiroson úszkáltak, összeszaladtak, nyüzsögtek, mint a kígyók és nem tudta kibogozni az értelmüket.

Igen, jól tudta, hogy két kis szélütés érte, de titkolta ezt a felesége előtt, a felesége őelőtte, s az orvos mindkettőjük előtt. És várt, várta a következőt, amelyik az agyába villan, végig az egész testén, s ha meg nem öli, minden érzéstől megfosztja majd. Ez a tudat haragossá tette, haragudott mindenkire.

Megpróbálkozott minden elképzelhető szemüveggel. Nagyítóüveggel próbált meg újságot olvasni, mert fele eszével önmaga előtt is titkolni akarta az állapotát. A harag mostanában váratlanul szokott kitörni belőle, de igazi szörnyűségnek azt érezte, hogy néha ellenállhatatlanul és megállíthatatlanul sírni kezdett. Nemrégiben egyszer kora reggel fölébredt és azt mondta magában: – Miért várnám meg?

Apja ugyanúgy halt meg, de halála előtt tizenegy hónapig feküdt ágyban, mint valami szürke, gyámoltalan féreg, s orvosi számlákra ment el mindaz a pénz, amit öreg napjaira félretett. Van Brunt tudta, hogy vele is ez

történik majd, bankba tett nyolcezer dollárja rámegy, és öreg feleségének semmije se marad, amikor őt eltemette.

Aznap, mihelyt a drogériákat kinyitották, meglátogatta Milton Boston nevű barátját, a Boston-drogériában.

– Mókusokat kellene megmérgeznem, Milton – mondta. – Adhatnál egy kis cianidot?

– Átkozottul veszélyes holmi az – mondta Milton. – Nem szívesen adom el. Inkább adok sztrichnint.

– Nem – mondta Van Brunt –, van egy állami tájékoztatóm, új recepttel, az cianidot tanácsol.

– Hát jó – mondta Milton – De természetesen alá kell írnod a méregkönyvet. És ügyelj arra az anyagra.

Hosszú évek óta barátságban voltak. Együtt jártak a Kék Páholyba, végigcsinálták a fokozatokat, egymást követő években főmesterei voltak a San Ysidro páholynak, aztán Milton átment a Királyi Bárkába, amely skót rítus szerint működött.

– Mennyi kell?

– Gondolom, körülbelül egy uncia.

– Rettentő sok az, Van.

– Visszahozom, amit nem használok el.

Milton aggódott. – De hozzá ne nyúlj a kezeddel, hallod?

– Tudom, hogyan kell vele bánni – mondta Van Brunt.

Aztán bement a dolgozószobájába a háza alagsorában, s egy éles zsebkéssel fölhasította a keze hátát. Amikor kijött egy kis vér, kinyitotta a kristályokat tartalmazó üveget. Aztán megállt. Nem tudta megtenni. Nem tudta beszórni a kristályokat a sebbe.

Egy óra múlva a bankba vitte az üvegcsét és betette a széfjébe, a végrendeletéhez és a biztosítási kötvényeihez. Arra gondolt, hogy vesz egy kis üveget, amit a nyakában viselhet, aztán, majd ha a nagy szélütés jön, talán a szájába veheti, ahogy azok az európaiak szokták. De most még nem. Hátha nem is történik meg.

Valami kiábrándulásféle nehezedett rá és harag is élt benne. Haragudott mindenkire maga körül, aki nem készült meghalni. És még egy dolog bántotta. A szélütés megszüntetett egyet a gátlásai körül. Egyszerre csak újra hatalmas vágyak ébredtek benne. Lihegve vonzódott fiatal nőkhöz, még kislányokhoz is. Nem tudta levenni róluk a szemét, s beteges vágyakozása közben sírva fakadt. Félt, mint a gyerek az idegen házban.

Öregebb volt, semhogy alkalmazkodhatott volna egyéniségének a szélütés okozta megváltozásához, új természetéhez. Sohasem volt nagy olvasó, de most, hogy nem tudott olvasni, kiéhezett rá. S a viselkedése egyre nyersebb és hevesebb lett; már régi ismerősei is kerülni kezdték.

Hallotta az idő múlását az ereiben, kívánta a halált és félt tőle. Félig lehunyt szemével látta, amint a napnyugta aranyos fénye beárad a buszba. Ajka megmozdult kissé, s azt mondta: – Este, este, este. – A szó nagyon szép volt, ritmusát hallotta a szívében. Az érzésnek valami teljessége fogta el, s ott duzzadt a mellében, a torkában, ott lüktetett a fejében Azt hitte, megint sírva fakad. Próbálta jobb kezét ökölbe szorítani, de a kéz zsibbadt volt, nem engedelmeskedett.

Aztán megmerevítette a feszültség. Mintha kiterjedt volna a teste, felfújt gumikesztyű módjára. Az alkonyi fény izzott. Szeme mögött valami megvillant. Érezte, hogy zuhan, zuhan a szürkeségbe, a sötétségbe, a feketeségbe...

A nap megérintette a nyugati dombokat. Ellaposodott, fénye sárgássá vált. A vízzel telített völgy csillogott a szinte vízszintes megvilágításban. Az esőmosta, tiszta levegő csípős volt. A földeken a megdőlt gabona és a vadzab vastag, merev szára fölegyenesedett, s az arany pipacsok szirmai meglazultak kissé kelyhükben. A sárga folyó forrt, örvénylett és alattomosan harapdálta a partot. A busz hátsó ülésein Van Brunt rekedten horkolt. Homloka verejtékezett. Szája nyitva volt; a szeme is.

20. FEJEZET

Pimples átköltözött a Norma mellett levő ülésre. A lány kényesen rendezte el a szoknyáját, s kissé az ablak felé húzódott.

– Mit gondol, mit akar az öreg a lánnyal? – kérdezte gyanakodva Pimples.

– Nem tudom – felelte Norma. – De egyet megmondhatok magának. Az a lány el tud bánni vele. Csodálatos egy lány.

– Ó, nem tudom – mondta Pimples. – Vannak más csodálatos lányok is.

Norma fellángolt. – Például ki? – kérdezte gúnyosan.

– Például maga – felelte Pimples.

– Ó! – Ezt nem várta. Lehajtotta a fejét, s összekulcsolt ujjait nézegette, így próbálta önuralmát visszanyerni.

– Miért kellett otthagynia a helyét? – kérdezte Pimples.

– Mrs. Chicoy rosszul bánt velem.

– Tudom. Nem mindenkivel bánik jól. De azért szerettem volna, ha ott marad. Mi ketten talán összejöhettünk volna.

Norma nem válaszolt. Pimples így folytatta: – Csak szóljon, ha akarja, előszedek egy mazsolás süteményt. Az nagyon finom.

– Nem, köszönöm. Semmit se tudnék most enni.

– Rosszul érzi magát?

– Nem.

– Ha visszajönne a Cornersbe, szombat esténként bejárhatnánk San Ysidroba, táncolni meg miegymás.

– Azelőtt nem jutott eszébe – mondta Norma.

– Azt hittem, nem tetszem magának.

Norma kezdte magasabban hordani az orrát. Gyönyörűséges játék ez. – Miért gondolja, hogy most tetszik nekem? – kérdezte.

– Egészen más, mint volt. Megváltozott. Tetszik nekem, ahogy most fésülködik.

– Ó, az... Tudja, semmi értelme nem volt annak, hogy abban a falatozóban törődjek a külsőmmel... Ki látott volna?

– Én – mondta gavallérosan Pimples. – Jöjjön vissza. A helyét megkapja. Arról én kezeskedem.

Norma a fejét rázta. – Nem, ha én egyszer otthagytam egy helyet, nem kéredzkedem vissza. És mellesleg gondolok a jövőmre is. Terveink vannak.

– Miféle tervek azok?

Norma gondolkozott, vajon elmondhatja-e. Elkiabálhatja a dolgot. Mégsem tudott ellenállni. – Lesz egy kis lakásunk, dívánnyal és rádióval. És lesz gázrezsónk és hűtőszekrényünk és tanulni fogok, hogy fogorvosi asszisztens lehessek. – A szeme ragyogott.

– Kivel csinálják ezt?

– Miss Camille Oaks-szal. Ha majd asszisztens leszek, jól fogok öltözködni, színházba járunk és esetleg kis vacsorákat is adunk.

– Butaság – mondta Pimples. – Nem lesz abból soha semmi.

– Miért mondja ezt?

– Mert nem lesz. Mért nem jön vissza a Cornersbe? Én radart tanulok, eljárunk együtt, és ki tudja, még össze is kerülhetünk. A lányféle férjhez akar menni. Én fiatalember vagyok. Fiatalembernek pedig, izé, jó, ha felesége van. Ad neki valami, valami ambíciót.

Norma az arcába nézett, egyenes, kérdő tekintettel, hogy lássa, nem csúfolódik-e vele. És volt valami olyan közvetlenség a tekintetében hogy Pimples félreértette és zavartan nézett másfelé.

– Tudom – mondta keserűen. – Azt gondolja, hogy nem járhat olyan fiúval, akinek ilyen izék vannak az arcán. Próbáltam én már mindent. Száz dollárnál is az többet költöttem doktorra, patikára. Semmi se használt. Volt egy doktor, aki azt mondta, hogy nem tart örökké. Két esztendő alatt elmúlik. De nem tudom, igaz-e – mondta haragosan. – Költözzék be abba az átkozott lakásba. Találhatok én olyan mulatságot, amilyenről maga nem is hallott. Engem nem lehet csak úgy elrúgni. – Hangja nagyon szerencsétlen volt.

Norma megdöbbenve bámult rá. A megalázottságnak ezt a gyötrelmét nem látta eddig még soha, csak önmagában. Senkinek sem volt még szüksége őreá, hogy rokonszenvet vagy biztatást keressen nála. Melegség és valami hálaféle buggyant ki belőle.

Azt mondta: – Ne gondolkozzék így. Nem szabad. Ha valaki szeretné magát, az nem így gondolkodna. Az orvos tudta, hogy mit mond. Ismertem három fiatalembert is, akinek idővel elmúltak a pattanásai.

Pimples még mindig lehajtott fejjel ült. Még benne volt a szomorúság, de már egy kisördög is mozgolódni kezdett. Érezte, hogy most ő kezd előnyösebb helyzetbe kerülni; nekilátott, hogy kihasználja, s ez új

fölfedezés volt számára. Mindig hangoskodott, hetvenkedett a lányok társaságában – olyan könnyű dolog az. A kisördög cselekedni kezdett.

– Csakhogy ezt nem lehet kibírni – mondta. – Néha arra gondolok, hogy megölöm magam. – zokogást erőszakolt ki magából.

– Ne beszéljen így – mondta Norma. Számára is új volt ez, de nagyon is hozzáillő.

– Engem nem szeret senki – mondta Pimples. – Senki se akar semmit elkezdeni velem.

– Ne – mondta Norma. – Nem igaz. Én mindig kedveltem magát.

– Maga? Soha.

– De igen. – És megnyugtatásul karjára a tette a kezét.

Pimples vakon odakapott és karjához szorította a lány kezét. Aztán megragadta és összeszorította az ujjait. Norma gépiesen viszonozta a szorítását. Pimples megfordult, átkarolta és arcát odanyomta az övéhez.

– Ne, ne! – kiáltott fel Norma. – Hagyjon.

Pimples még erősebben szorította.

– Hagyjon, hagyjon – lihegte Norma. – Az öreg ember ott hátul!

– Hallgassa, hogy horkol a vén disznó – suttogta Pimples. – A fülén fekszik. Engedje! Engedje!

Norma nekifeszítette könyökét a fiú mellének, hogy távol tartsa magától. Annak a keze a szoknyáját kezdte tépdesni. – Hagyja abba! – suttogta Norma. – Nem hagyja abba? – Tudta már, hogy kijátszották. – Hagyja abba! Engedjen ki innét!

– Engedje – őrjöngött Pimples. – Engedje, kérem! – Szeme üveges volt, keze a szoknyával küszködött.

– Hagyja abba, kérem, hagyja abba. Gondolja el, ha Camille belép... Ha látná, hogy maga mit...

Pimples szeme kitisztult egy pillanatra. Gonoszul nézett a lányra. – Hát aztán? Mit bánja maga, mit lát az az istenverte ringyó?

Norma eltátotta száját, izmai elernyedtek. Hitetlenül nézett Pimplesre. Úgy nézett rá, mintha nem hallotta volna, amit mondott. Aztán hideg, gyilkos düh fogta el. Munkában megkeményedett izmai megfeszültek. Kitépte magát Pimples szorításából és szájon vágta. Talpra ugrott s két kézzel ütni kezdte. Pimples pedig úgy megriadt, hogy védekezésül arca elé kapta a kezét.

Norma szembeköpte, mint egy macska. – Maga görény! – mondta, – Piszkos kis görény! – Kilökdöste az ülések közé, aztán elrohant és leugrott

a buszról. Pimples lába belegabalyodott az üléseket leszorító szegecsekbe, hogy majdnem felbukott.

Norma émelygett. Ajka remegett, s a szeméből ömlött a könny. – Ó, az a piszkos görény – kiáltotta. – Az a piszkos, büdös görény!

Átlépett az árkon, levetette magát a fűbe, s fejét karjára eresztette. Pimples talpra állt és kilesett az ablakon. Nem tudta, mi a csudát csináljon.

Camille lassan jött visszafelé az úton. Meglátta Normát arcra borulva a fűben. Átlépte az árkot és föléje hajolt. – Mi baj? Elesett? Mi történt magával?

Norma fölemelte könnyes arcát. – Nincs semmi bajom – mondta.

– Álljon föl – szólt rá kurtán Camille. – Keljen föl abból a nedves fűből. – Lenyúlt és fölrántotta Normát. A szirt aljába vezette és leültette az összehajtogatott újságpapírra. – Most aztán mondja el, mi az ördög bántja?

Norma megtörölte nedves arcát a kabátja ujjával, elkenve az ajakrúzs utolsó nyomát is. – Nem akarok erről beszélni.

– Ahogy tetszik – mondta Camille.

– Az a Pimples... Erőszakoskodott velem.

– Hát nem tud vigyázni magára? Szárazdajkára van szüksége?

– Nem azért volt...

– Mi nem volt azért? – Camille-t valójában nem érdekelte a dolog. Megvolt neki a maga gondja.

Norma megdörzsölte a szemét. – Megütöttem – mondta. – Megütöttem, mert azt mondta magáról, ringyó.

Camille hirtelen félrenézett. Mereven bámult a másik oldalára, ahol a nap utolsó sugara tűnt el a hegyek mögött, s megdörzsölte arcát a kezével. Tekintete tompa volt. Aztán elevenséget és mosolyt kényszerített magára, s ezt a mosolyt Normának ajándékozta.

– Nézze, fiacskám – mondta – higgye el addig is, amíg maga rá nem jön: mindenki ringyó valamikor. Mindenki. És a legrosszabb ringyók azok, akik más nevet adnak ennek.

– De maga nem az.

– Hagyjuk ezt – mondta Camille. – Hagyjuk. Jöjjön, próbáljunk valamit csinálni az arcával.

Camille kinyitotta retiküljét, belekotort és előhúzott egy fésűt.

21. Fejezet

Juan sietni kezdett és Mildred alig tudott vele lépést tartani.

– Muszáj rohannunk? – kérdezte.

– Sokkal könnyebb lesz kiásni a buszt, amíg világos van még, mint a sötétben tapogatózni.

Mildred loholt mellette. – Gondolja, hogy ki tudja szabadítani?

– Gondolom.

– Hát miért nem tette meg mindjárt?

Juan egy pillanatra meglassította a lépteit. – Megmondtam. Kétszer is megmondtam magának.

– Igaz. Hát akkor komolyan gondolta.

– Én mindig mindent komolyan gondolok.

Mire a buszhoz értek, a nap lebukott már a hegylánc mögé. De a magasan járó felhők rózsaszín fényben úsztak és átlátszó rózsaszínbe burkoltak hegyet-völgyet.

Juan közeledtére Pimples elősompolygott a busz mögül. Valami alattomos meghunyászkodás volt a viselkedésében.

– Mikor jönnek ki? – kérdezte.

– Nem találtam senkit – mondta kurtán Juan. – Magunknak kell elvégezni a munkát. Segítségre lesz szükségünk. Hová az ördögbe tűntek valamennyien?

– Szétszóródtak – mondta Pimples.

– Na, akkor szedd elő a ponyvát.

– Az a hölgy fekszik rajta odafönt.

– Hát keltsd föl. Kövekre van szükségem, ha találsz valahol, aztán deszkákra és karókra. Lehet, hogy ki kell döntenünk egy kerítést. De a szöges drótot ne bántsd, nehogy a marha kiszabaduljon. Aztán Pimples…

Pimplesnek leesett az álla, s háta meggörnyedt.

– Szedd össze mind a férfiakat. Segítségre lesz szükségem. Kihozom a nagy emelőt a hátsó ülés alól.

Juan bemászott a buszba. Odabent kissé már sötét volt. Látta, hogy Van Brunt az ülésen fekszik. – Keljen föl, hogy az emelőt kivehessem – szólt rá.

Hirtelen odahajolt hozzá. Az öregember szeme nyitva volt és kifordult, szájából durva, kínlódó horkolás hallatszott, szája széle körül összegyűlt a

nyál. Juan benyúlt a nyitott szájába, s lefelé, előre húzta a nyelvet. Kikiáltott: – Pimples! Pimples! – és szabad keze arany jegygyűrűs ujjával kocogtatta az ablakot.

Pimples bemászott a buszba.

– Ez az ember beteg, a mindenit neki. Hívj segítséget. Nyomd meg a dudát.

Van Bruntot Mr. Prichard vállalta. Akárhogy utálta is a dolgot, kénytelen volt. Juan vágott egy pálcikát, s megmutatta neki, hogyan fogja le ezzel a nyelvét, s hogyan feszítse a pálcikát a szájpadláshoz, hogy az öreg lélegzetet tudjon venni. Mr. Pritchard iszonyodott a látványtól, s émelyítette a kínlódó mellből feltörő savanyú szag. De meg kellett tennie. Semmire nem akart gondolni. Meg akarta állítani az agyát. Dermesztő gyötrelmek egész sora rohant végig rajta. Felesége belépett a buszba, meglátta őt és helyet foglalt a legelső ülésen az ajtó mellett, a lehető legmesszebb tőle. És még a homályos világításban is láthatta a karmolásokat és a véres gallért. Az asszony nem szólt hozzá.

Mr. Pritchard azt mondta magában: – Őrültnek kellett lennem. Nem is tudom, hogy tehettem ilyet. Drágám. Hát nem tudod elképzelni, hogy beteg voltam, elvesztettem az eszemet? – Ezt csak úgy magában mondta. Megveszi neki a kis orchideaházat. Nem is lesz olyan kicsi. A legszebb orchideaházat építteti föl neki, amit pénzért meg lehet kapni. De még csak szóba se hozhatja jó darabig. És ez a mexikói utazás, ezt végig kell csinálni. Irtózatos lesz, de végig kell csinálni. Mikor lesz az, hogy a felesége szeméből eltűnik ez a tekintet, a szemrehányás, a sértődöttség, a vád? Tudta, hogy napokig nem fog megszólalni, s ha igen, tökéletes udvariassággal. Kurta válaszokat ad szelíd hangon, s nem néz a szemébe. Ó, Istenem, gondolta, hogy keveredtem én ilyesmibe? Miért nem fekszem itt, haldokolva, ehelyett az öreg helyett? Ezzel már soha semmi baj nem történhet.

Érezte, hogy talpa alatt dolgoznak a buszon. Hallotta, amint az ásó benyomult a földbe, a sár cuppant, köveket hajigáltak a kerekek alá. Felesége mereven ült, ajkára fagyott elnéző mosollyal. Még nem tudta, hogyan fog viselkedni az asszony ebben a helyzetben, de majd megtalálja a módját.

Az asszony szomorú volt és ezt gondolta magában: Nem szabad rosszra gondolnom. Amiért Elliotton erőt vett az állatiasság, én nem veszíthetem el se a szépségemet, se a türelmemet. Diadal villant föl benne.

– Legyőztem magamban a haragot – suttogta, – és legyőztem az undort. Meg tudok bocsátani neki, érzem. De éppen az ő érdekében nem bocsáthatom meg túlságosan hamar, igen, az ő érdekében. Várnom kell. – Arckifejezése csupa méltóság és sértődöttség volt.

Odakint Pimples csodákat művelt izomerő dolgában. Betétes cipőjét tönkretette a sár. Szinte szándékosan pusztította. Csokoládészín nadrágján sárréteg éktelenkedett. Benyomta ásóját a földbe, leásott a kerekek mögé és az oldaluk alá, s hányta ki a sarat. Letérdelt a sárba, hogy puszta kézzel dolgozzon. Farkasszeme csillogott az erőfeszítéstől, s a verejték kiült a homlokára. Szeme sarkából Juant figyelte. Juan megfeledkezett valamiről. Éppen akkor, amikor Pimplesnek a legnagyobb szüksége volt rá. Pimples ki-kitörő erőfeszítéssel döfködte ásóját a földbe.

Ernest Horton csákányt fogott a kezébe, és átlépett az árkon. Feltépte a füvet, a gyökeret, a felső talajt, amíg meg nem találta, amit akart: a domboldal egykori leomlásából származó kőtörmeléket. Kiemelte a köveket, s fölhalmozta a füvön a magavágta lyuk mellett.

Camille átjött hozzá. – Segítek magának a lehordásban.

– Gondolja, hogy lehetek még piszkosabb? – kérdezte a lány.

Ernest letámasztotta a csákányt. – Nem adná meg a telefonszámát? Elvinném magát esténként.

– Az igazat mondtam – felelte Camille. – Nem lakom még sehol. Nincs számom.

– Legyen, ahogy akarja – mondta Ernest.

– Nem, igazat mondtam. Maga hol fog lakni?

– Hollywood Plaza – mondta Ernest.

– Hát, ha ott lesz a hallban holnapután hét óra körül, lehet, hogy odamegyek.

– Ez a beszéd – mondta Ernest. – Elviszem vacsorázni Musso-Franckhoz.

– Nem ígértem biztosra – mondta a lány. Azt mondtam: lehet. Nem tudom, hogy fogom érezni magamat. Ne dühöngjön, ha nem leszek pontos. Sokkal jobban ki vagyok szikkadva, semhogy ki tudnék találni valamit.

– Ez a beszéd – ismételte Ernest. – Várok fél nyolcig.

– Derék fiú maga – mondta Camille.

– Csak palimadár vagyok – mondta Ernest. – Ne ezeket a nagyokat vigye. Majd én. Válassza ki a kisebbeket.

Camille mind a két kezébe vett egy-egy követ és megindult a busz felé.

Juan odament a régi kerítéshez, s kitépett a földből néhány karót. Szám szerint nyolcat, de csak minden másodikat, hogy a szögesdrót ne menjen tönkre. Levitte a karókat és visszament újakért.

A naplementét követő rózsaszín izzás elhalványodott, s a völgyre rátelepedett a homály. Juan az emelőt nekifeszítette egy karónak, a kerék szegélye alá, s fölemelte a busz egyik oldalát. Amint a kerék fölemelkedett, Pimples kövekkel töltötte fel a lyukat a gumiabroncs alatt.

Juan ismét csavart egyet a csigán, megint emelt egyet, s a busz egyik oldala lassanként kiemelkedett a sárból. Juan átvitte a csigát a másik oldalra, s a másik kereket emelte föl.

Camille és Norma köveket hordtak, betömni a lyukakat, amiket Ernest ásott.

– Mit segíthetek? – kérdezte Mildred.

– Tartsa szilárdan ezt a karót, amíg újra megfogom – mondta Juan. Dühösen versenyzett a közeledő sötétséggel. Homloka csillogott a verejtéktől. Pimples a sárban térdelve köveket rakott a kerekek alá, s a busz másik oldala is kiemelkedett a sárból.

– Emeljük nagyon magasra – mondta Juan – nehogy kétszer dolgozzunk. Szeretném ezeket a karókat berakni a kerekek alá.

Majdnem teljesen besötétedett, mire elkészültek. Juan azt mondta: – Mindenki tolja a buszt, amikor elindulunk. Ha három lábnyira elvisszük, rendben vagyunk.

– Milyen az út előttünk? – kérdezte Pimples.

– Úgy láttam, egészen jó. Úristen, te aztán jól elbántál a ruháddal!

Pimples arca eltorzult a csalódottságtól. – Semmiség – mondta. – Mire való a ruha? – Hangja oly csüggedt volt, hogy Juan rámeredt a félhomályban.

Elmosolyodott. – Te itt hátul helyettesíts engem, Kit, amíg indítok. Egész súlyukkal dőljenek neki a busznak. Tudod, hogyan. Itt hátul te vagy a helyettesem, Kit.

Pimples ledobta az ásóját. – Ide mindenki! – kiáltotta. – Ide, ide, rajta! Én a jobboldalát tolom. A lányok is! Mindenki köteles tolni! –vezényelte a katonáit a busz faránál. Egy pillanatig mohón nézett a bent ülő Mrs. Pritchardra. – Ez csak az utunkban lenne, azt hiszem – mondta.

Juan bemászott a buszba. – Menjen ki, tolni – szólt Mr. Pritchardhoz.

A motor elég könnyen beindult. Juan engedte járni egy darabig, aztán kettőt koppantott a busz oldalán, s hallotta, hogy Pimples is kettőt koppant a

hátsó felén. Gázt adott és fölengedte a kuplungot. A kerekek fogtak, csúsztak, nyögtek, s a „Babám” részegen támolygott át a kőalapzaton és kimászott az árokból. Juan előrevetette, ki a sárból, az útra, aztán behúzta a kéziféket. Felállt és kinézett az ajtón.

– A szerszámokat csak rakják ide a padlóra – mondta. – Gyerünk, indulás!

Bekapcsolta a lámpáit s a fénypászma egészen a kis domb tetejéig megvilágította a kavicsos utat.

22. Fejezet

Juan igen lassan vezette a buszt, át a dombon, le a vízszaggatta kavicsos úton, el az elhagyott tanya előtt. A fordulónál fényszórói megvilágították az ablak-szemeitől megfosztott házat, a töröttszárnyú szélmalmot, meg a pajtát.

Nagyon sötét volt az éjszaka, de friss szellő kerekedett, magával hordva a fű termékenységgel teli illatát, s a csillagfürt fűszereit. A lámpák fényalagutat vágtak az éjszakába az út fölött, s egy riadtan repdeső bagoly hol belekerült, hol kirebbent belőle. Messze a kocsi előtt egy nyúl, az úton átszaladtában, belenézett a világosságba. Szeme vörösen izzott. Aztán egy ugrással az árokban termett.

Juan második fokozatban haladt, s a kerekekkel elkerülte a vízmosta mélyedéseket. A busz belseje sötét volt, csak a műszerek világítottak. Juan tekintete a Szűzre villant. – Csak egyet kérek – mondta magában. – A másik dologról lemondtam, de szép lenne tőled, ha úgy intéznéd, hogy józan legyen az asszony, amikor visszatérek.

Mrs. Pritchard már egyáltalán nem volt merev. Feje együtt bólogatott a busz döcögésével, és álmodozott. A ruhája, milyen ruha is lesz rajta? Valami világos. Biztosan fehér. És végigvezeti Ellent a kis orchideaházon. – Kíváncsi vagy, miért tartok egy-két bíborszínű orchideát is? – kérdezi Ellent. – Hát mindenkinek vannak rokonai, akik szeretik a bíborszínű orchideát. Még neked is, Ellen, hiszen tudod. De nézz csak ide. Ezek éppen most nyílnak, ezek a szép barnák és zöldek. Elliott Brazíliából rendelte. Ezer mérföldnyiről jöttek, az Amazonas mellől.

A busz padlóján a csákány összekoccant az ásóval.

Pimples odahajolt Juan füléhez. – Én el tudnám vezetni, Mr. Chicoy. Maga fáradt. Elvezetem, ha akarja.

– Nem, köszönöm, Kit, eleget dolgoztál ma.

– De nem vagyok fáradt.

– Jó, jó – mondta Juan.

A megvilágított út fényében Mildred látta Juan arcélét kirajzolódni. – Vajon meddig tudom nyújtani ezt a mai napot? Mint egy rúd fodormentacukrot. Addig kell tartania ennek a napnak, amíg egy éppen ilyen jó nem következik.

A busz recsegése, döcögése közben Mr. Pritchard figyelte Van Brunt lélegzését. Éppen csak, hogy meg tudta különböztetni arcát az üléstől. Úgy érezte, hogy gyűlöli ezt az embert, amiért haldoklik. Megdöbbenve boncolgatta ezt a gyűlöletet. Rájött, hogy könnyű szívvel meg tudná fojtani, csak túl lehetne már az egészen. – Mi vagyok én? – kiáltott fel magában. – Honnan vannak bennem ezek a szörnyűségek? Az őrültség kerülget? Talán túlságosan sokat dolgoztam. Lehet, hogy idegösszeomlásom van.

Odahajolt a beteghez, hogy megnézze lélegzik-e még. Csúnya seb lehet a szájpadlásán, azon a helyen, ahová a pálcika feszül. Halk neszt hallott és látta, hogy Ernest Honon hátrajött és elfoglalta a szomszéd ülést.

– Akarja, hogy átvegyem?

– Nem – mondta Mr. Pritchard. – Ha a dolgok nagyon rosszul állnak, a feleségem azt szokta mondani: „Ez még mulatságos lesz valamikor.”

– Jó felfogás, ha képes rá az ember – mondta Ernest. – A Plazaban szállok meg, ha esetleg fel akar hívni. Vagy próbálja meg valamelyik este azt a lakást, amelyiknek a számát megadtam.

– Attól tartok, hogy egész idő alatt nagyon el leszek foglalva – mondta Mr. Pritchard. – De szeretném, ha egyszer benézne a vállalatomhoz. Még köthetnénk üzletet.

– Ami azt illeti, köthetnénk – mondta Ernest.

Norma most az ablaknál ült, s mellette Camille. Norma az ablak peremére könyökölt, s kinézett a sűrű sötétségbe. A nyugati hegyek fölött egy nagy, sötét felhő széle körül egy csíkon világosabb volt az ég, aztán a felhő szétfoszlott, s felragyogott mögüle az Esthajnalcsillag.

– Esti csillag fénysugára, első, amely feljött mára, tedd meg azt, amire vágyom, teljesüljön kívánságom.

Camille álmosan fordult felé. – Mit mondott?

Norma hallgatott egy pillanatig. Aztán halkan megkérdezte: – Meglátjuk, hogy sikerül, ugye?

– Igen, majd meglátjuk, hogy sikerül – mondta Camille.

Messze előttük, kissé balra, fények csoportját pillantották meg, apró pontocskákat, amelyek hunyorogva törtek át a messzeségen, elveszetten, elhagyatottan az éjszakában, távolian, hidegen, hunyorogva, láncra fűzve.

Juan odanézett és felkiáltott: – Az ott előttünk már San Juan.

Készült a Kner Nyomda Rt.
Dürer Nyomda és Kiadó Kft.-ben, Gyulán
Ügyvezető igazgató: Székely András

(Hátsó borító szövege)

Juan szeme még mindig Mildreddel játszadozott, megérintette keblét és lesiklott a csípőjén. Látta, hogy sóhajt és kissé hátrafeszíti derekát, s Juan lelke mélyén megmozdult a gyűlölet démona. Nem erősen, mert nem sok gyűlölet lakozott benne, de volt indián vér, s a sötét múltból megmaradt a gyűlölet az *ojos claros*, a világos szemek, a szőkék ellen. Gyűlölet volt ez, és félelem egy arcszíntől. A világosszemű emberektől, akik évszázadokon át elvették a legjobb földeket, legjobb lovakat, legjobb asszonyokat. Juan kis villanásként érezte ezt a megmozdulást, s a gyönyör izzását szította föl benne az a tudat, hogy ujja köré csavarhatja, meggyalázhatja ezt a leányt, ha akarja. Megzavarhatja és elcsábíthatja gondolatban, de testben is, aztán elhajíthatja.